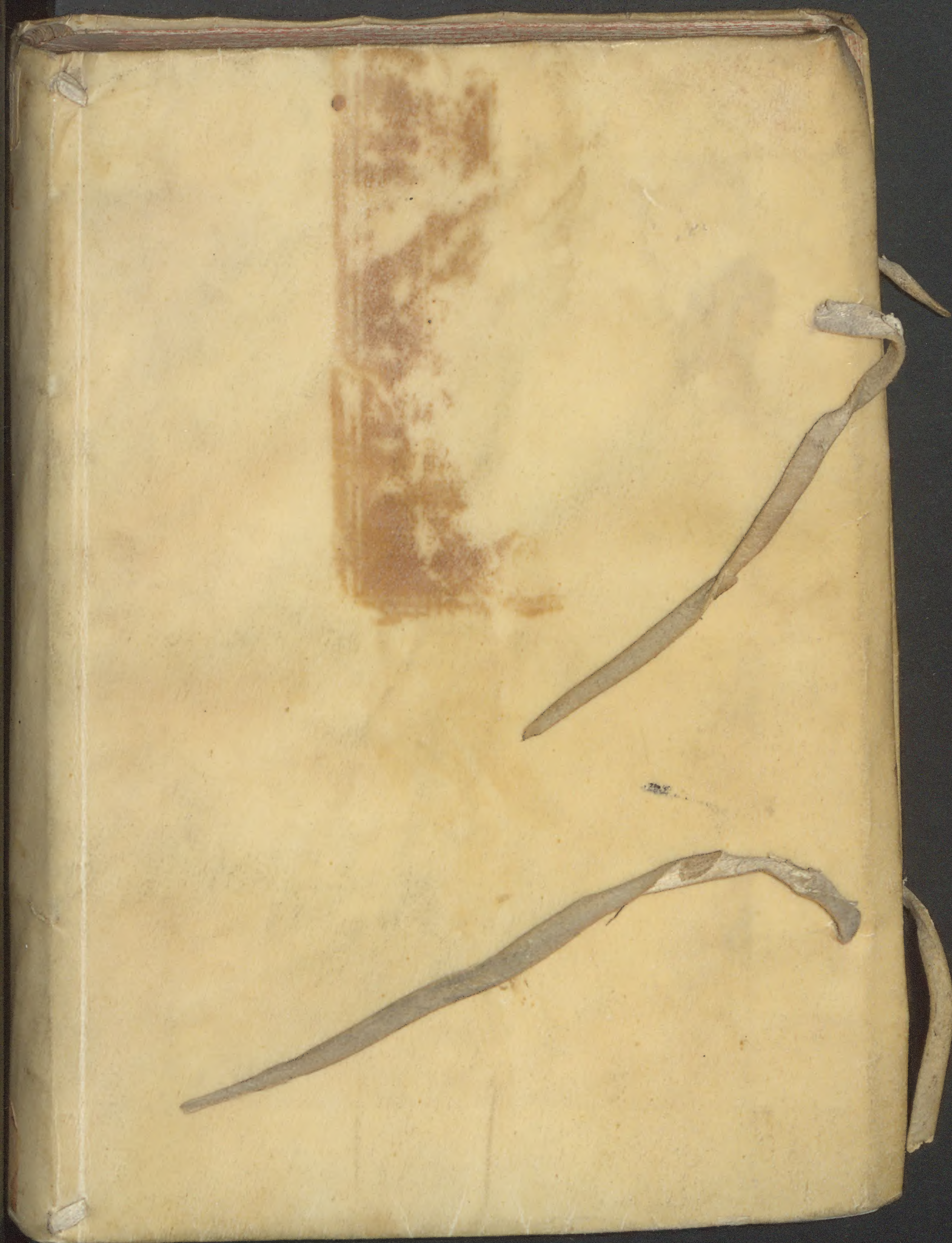

Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 233 hojas q.
comprenden dos tratados foliados separada-
mente, bien tratado, completo.

R = de voluntate et Praedestinatione
Sola.

Est. 1. dens.
Tab. D.

Tractatus de Divina Voluntate

Authore

P. F. N.

Ludovico de Sola

Societatis Iesu

Dominicus D'Hermenegildo

Anno Domini

1552

Tractatus de Divina Voluntate

Authore R. A. P. M. Ludovico de Sola Societatis Iesu In Hispalensi D. Hermenegildi Collegio primariæ Cathedræ Moderatore dignissimo

Anno Domini 1652

Prelocutio adhor-
tatoria
ad meos Auditores.

Arduum opus aggredior, auditores optimi
in altum quippe Voluntatis Divinae fragilem ingenioli
mei cymbam committo: inexplabiles Divini amoris turbulo edu-
turus merito Scyllas, et Carybdes Divinae libertatis, ad quas nu-
lli non absorti argonautae declinaturum 2° cursu a sede sta-
tuo. Atqui magnanimorum Magistrorum publica vox mo-
net has angustias cavendas, et evitandas esse, nec posse sine
temeritate tentari, nec sine naufragio adiri.

Quid igitur a proposito ideo desistam, et in alia
sententiam liberum animum meum captivabo? Absit, auditores
strenuissimi, abeo, qui generosam vestram indolem regit tam
candida pusilli animi facilitas, imo timiditas et ignavia: nullam
non vincemus difficultatem ampellemur, quam non superabimus, nullus
efferuebit aestus, quem non infringemus, nullae tenebrae nos obruent
quas non illuminabimus.

Quidni? quod pericula quae nos manent hoc
anno monstra, per quae ituri nolui dissimulare: imo ambitiose
in adytu exponi, atque magnificari, sibi ut ipsa difficultas os-
tent. vestrum animum pungerent, et inflammarent: quatenus non a-
liis irritamentis ingenium vestrum magna spirans et ad ma-
xima flammantis genii conatu instanter anhelans opportune
provocarem, et intensius incenderem, ita ut ego ipse, quem-
admodum rigida, et tepentia flammis incalescunt, et in eos

dem flammariis conatus spirant, avoos etiam inflammarer, et ad audendum affectus quodammodo alios promoverer, quam ipsa inenuctabilius dicultum Divine cum sit verum illud Senecae epist. 3[9] neminem excelsi ingenii virum humilia delectant, et sordida magnarum rerum species ad se vocat, et extollit quemadmodum flamma surgit in recto iacere, ac deprimi non potest, non magis quam quiescere ita noster animus in motu est eo mobilior, et actuosior quo vehementior fuerit o falix cui ad meliora hunc impetum dedit.

Nec semper per incertos, et ignotos pelagi calles naviculam nostram ducemus: imo dum Theologiae maris moderator sydus affulserit, D. Thomas Aquinas clarissime, et dexterrime doctrinae lumine nunquam proram de tigabo, directo secundo quae navigationis cursu: imo nec errans ludibrio undarum dimittar, incertus ani, quo cursum destinem, etiam si illud difficultum impetu propellar ubi fulgentissimi huius syderis radii non exhiberent si modo tamen Divini quaeneumatis afflatus inspiraverit si affulserit Stellae maris fulgor quam nullius nubium horror interturbavit, quod exoro, si denique illa Gregorii Nizeni praeclaro documento tanquam astrolabio certissima quae declinatur tabula utar, quod factio ut possim deprehendere cum omnibus sanctis ut [illegible] auri quae sit latitudo, et longitudo, et sublimitas, et profundum voluntas Divinae; nullus (inquit Gregorius orat. 2a. d. Eunomius columna ultima) tam audax et preceps ad imprimitatem fuerit ut in sermonibus de natura Divina quid vile, et abiectus magnis, et sublimibus conveniens et altius opinetur quam obrem si aliquam magnificentiorem intelligentias invenimus eam Divinis exponendis adhibeamus oportet, et haec praelocutus me satis

Styli ratio, et utilitas.

[Q]ue ad meam utilitatem atinent, styli rat[ione] et[iam] super quam magistri [pr]efari solent, malui ab experientia quam [...] ignorare vos nolui [...] in [...] sim, et ad [...] stat[...] aliq[uan]do [...] in tractatu de Divinis attributis, et [...] de Deo [...] et de Deis [...] de o[mni]p[oten]tia, de iustitia, et misericordia, et aliis [...] moralibus atque etiam de Trinitate, de providentia, et [...] [...] sive adversa, nec [...] et prospere [...] [...] nota [...] [...] partitio operis.

Partitio operis.

De divisione operis etiam vos monei [...] [...] stationum instar [...] longinquitate [...] [...] esse [...] [...] voluntas Divina, et [...] et [...] [...] investigabimus. In 4[a] Divinae libertatis [...] [...] et [...] nunc [...] [...] et diligentia [...] ostendem. In 5[o] varios Divinae voluntatis [...] [...] examinabim[us]. In 6[a] [...] varias Divinae voluntatis affectus considerabim[us], [...] Deus [...]

4.

Errores circa hanc materiam.

Circa hanc materiam graves errores commissi sunt, adeo humana mens obsecata est, quod Deo aliqui mortales voluntatem negaverint: non nulli arbitrio suo, et libertate spoliaverint: alii malorum etiam authorem, et causam esse crediderunt quorum obscurissima nomina, et aliorum etiam errorum auctores suis in notis adnotabimus in Errorum Vindices.

Errorum Vindices.

Magister in 1° a distinctione 45 usque ad 48, quae est ultima illius libri, et ibi antiquiores Scholastici. Et S. Thomas in hac 1ª parte quaest. 19 quam in duodecim articulos divisit, et quaest. 20 quam in 4or partitus est, et ibi ceteri Theologi. Sed veniamus ad ea quae in praeludio advertere non est supervacaneum ad rem pertinentia. D° 1ª num sit in Deo voluntas, et quid sit. C. 1. Fide Sancta et lumine naturae notum volunt esse in Deo

Disputatio Iª

Num sit in Deo Voluntas, et quid sit?

Caput I.

Fide, sancta et lumine naturae notum voluntatem esse in Deo.

Esse in Deo tanquam in intelligente etiam rerum perfectissimo voluntatem, et naturali ratione evidens est, et ex fide certum: ita D. Thomas hic art. 1. cum Theologis eius interpretibus, et magister in 1° dist. 45. cum Scholasticis antiquioribus. Et quidem in sacra scriptura perspicuis verbis hec perfectio declaratur. Ex infinitis autem testimoniis, que nulli nisi in promptu, unum aut alterum notare nunc sufficiat: voluntas Dei hunc ut cito mihi occurreret. Mattheum 45: n vero illud de Dei voluntate hunc ministerium. Mathei 26: n sicut ego volo, sed sicut tu. et fiat voluntas tua.

S. Scripturae et Patrum, et diligentia dilatatio rigescere pro ea perfectione tuenda, que tam firmis sacre scripture testimoniis fulcitur; qui vero sacra documenta desideret adeat virum Montoyam tom. de volunt. dispt. 1. sec. 1. qui longum indicem locorum facit in quo tam veteris, tam novi testamenti, atque Biblia, et SS. PP. int. invenerit. Nos interim rationibus naturalibus evidentissimis rem demonstremus.

Prima nititur illo principio, quod tanquam evidentissime cunctis hominibus insitum est, aitque: Deus est quo nihil melius esse aut excogitari potest, ut observavit Augustinus lib. 1°. de Doctrina Christiana c. 7. et lib. et lib. 5. de Trinitate c. 4. ubi notavit: si voluntate careret Deus ita n. esset melius atque ubi inveni quanto melius et sublimius oret clarissima hanc perfectionem illius. Atque ergo etc. Hanc rationem proponam cum sequenti, quam sic firmo: quod tale est ut melius sit ipsum quam non ipsum, inest Deo, ut docet Anselmus in Monologio c. 14. et Richardus de Victorinus lib. 1. de Trinitate c. 19. atque Deum, et applaudit universa, deo ergo agere ad potest velle, et nolle melius est quam non posse ut per se patet. Ergo etc.

[illegible]

[illegible] ... in cælo et in terra [illegible] ...

[illegible] ... qui cælum et terram [illegible] ... stare minime [illegible] ... in cælo et [illegible] ... qui honora ... et [illegible] ... daretur [illegible] ... necessitate [illegible] ...

[illegible]

Thę

ipsi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de verit. [illegible] art. 5

[illegible] [illegible] voluntate [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible]

voluntati [illegible] Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uni [illegible]

[illegible] est [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], et vitiis [illegible] [illegible] mortalium. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad Deum dicente [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tradit S. Thomas [illegible] q. 4 art. [illegible] art. [illegible] [illegible] in Deo [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] in re tam gravi errori [illegible] [illegible]

[illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Albertus in libro de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui negare videbantur vo-

luntatem [illegible] Deo, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] voluntatem Deo denegabant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] imo ipsi [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible] verbis [illegible]

ut constat ex [illegible] [illegible] [illegible] videndis [illegible] [illegible] ibi.

Maneat ergo ut indubium dogma ex sacra scriptura

et [illegible] [illegible] naturali lumine, et ex [illegible] omnium mortalium [illegible] esse in

Deo illam perfectionem [illegible] increatam [illegible] [illegible] nota [illegible]

[illegible] a Divina [illegible] [illegible] [illegible] eligere et malum reprobare;

[illegible] [illegible] voluntas [illegible] de connexione inter Divinum intellectum et volunta-

tem [illegible] [illegible] [illegible]

Caput. 2.

De Connexione inter Divinum intellectum et Divinam Voluntatem.

Sectio I.ª

Necessario connectuntur.

S. Thomas hic q. 19 art. 1. ordine probat Divinam voluntatem inesse Deo ex natura intellectus, cujus intellectu ipso numen illustrari q. 14 art. 1. demonstraverat. Propter quas rationes [illegible] Neoterici detrahunt S. Doctori: ac si rem perspicuam, et claram perimentam, et obscuram probaverit. Sed rationes S. Thomae solidissimae, [illegible] vincens [illegible] suo germano [illegible], quem certe plures [illegible] intellexerunt. [illegible] Angelicum ut eruamus [illegible] est tanquam evidens in bona [illegible].

Omnia [illegible] in bono suo quiescit et [illegible], et hoc quietis [illegible] dicitur, ab bonum absens appetit et tota [illegible] tione sibi restituere conatur. [illegible] dicitur [illegible] motus [illegible] constantem possessus vim sit protegendi, et servandi [illegible] maximus qui in suo innato calore quiescit, et [illegible] quo [illegible] [illegible] inimica frigidite inquietat et movet, et [illegible] alia [illegible] et male [illegible] noxiu humores [illegible] se movere tendit, et [illegible] temperiem restituere, qua tandem reparata quiescit, et [illegible].

[illegible] imperfecta esset, [illegible] [illegible] si [illegible] non essent instructa [illegible] bona sua [illegible], et [illegible] petitu carerent [illegible], et moverent [illegible] [illegible] iterum recuperanda, et recuperata [illegible] in hac [illegible] [illegible] appetitu [illegible] bonum [illegible] nihil bene, et nihil male [illegible] posse: nam bonum est [illegible] appetunt et [illegible] est in [illegible] tales nec nihil appetere, et nihil tangere [illegible] nec male sit posse [illegible], certe nihil ineptius, et absurdius.

[illegible] autem narus [illegible] multi ex quo [illegible]

pargulis serpentes, et aliis efficientes in suis ordinib. evadunt sin gulis addende erunt facultates accommodate, ad bonum suum tuendum, et servandum, et appetitus quidam, qui eas ad id assequendum quadammodo instimulent, et provocentur ad suum opus peragendum; sine iis n., ut evidens est, insufficientes et imperfectae sine reperirent, ita ut iam Manichei, et alii plures, et tenerent hoc nomine in Divinis operib. maculas, et nevos esse dixissent, et iis corrigendis, et emendandis se inhaerent: nam illo perfectior et in modo perfectior, emendatiorque esset natura, quae esset earum motus, per quem ires in suum bonum, et qualitas, per quas servare posset id, et in possessione sua, tanquam innato suo fine, manet.

Insensatis vero nihilominus intimus suavis quidam et insita deditur, per quam virtus bonum, quod carent, amovent, et iam possessum servant, et protegunt, et subiectum proportionatus appetitus, qui dicitur innatus, seu insitus, quo in suum finem tendent, atque ferentur quasi pressio quaedam sunt, et quadammodo quaeruntur, quod perite exhibuit Augustinus libro XI. de Trinitate c. 28.

Si essemus lapides, inquit, aut fluctus, aut ventus, aut flamma, aut quid eiusmodi, sine ullo quidem sensu, atque vita, non tamen nobis deesset quasi quidam nostrorum locorum, atque ordinis appetitus, nam velut amores corporum momenta sunt ponderum, sive deorsum gravitate, sive sursum levitate nitantur, ita n. corpus pondere, sicut animus amore fertur quocumque fertur.

Sensatis vero nihilominus, quae perfectiores sunt perfectior donatur sensus, quo bonum suum et malum etiam cognoscere possint. Illo n. non modo a mala iam accepta amoventur, et in bonis iam possessis delectantur, quod est gradus omnium infimus et insensatarum naturarum, quae omnes sunt studiosissime fixi; praeterea addita, et absentia bona, et mala, quae nondum sunt, et

tacta extenditur. Cui omnium, et malorum percipiendorum rati
onis etiam appetit, dependenter sunt, ne sufficit, inutilis, et vana
foret ea extensior, et amplior boni, et mali perceptio. Ubi
v.a tactus est, ille quippe ovis a longe videns lupum terretur
et tremescit, et tanquam sui pertimescit, et fugit, et ostenso ramo
viridi allicitur, et attrahitur, qui motus anali, et insito appe
titu minime possunt dictari; qui solis malis iam acceptis commo
ventur, et bonis delectantur, ut visum est.

Iam vero in malis, nisi omnibus sublimioribus
longe perfectior facultas percipiendorum bonorum, et malorum, que
dicitur intellectus, quia [illegible] bona malaque quae non
tangit advertit quod sunt etiam sua illa vis perceptiva superere tem
pora, rerum insensivum, nec sola bona, et mala absentia ad
dicta providet, et praesentit, quod dicunt perceptio sensivum, sed prae
terea praesentia examinat, futura providet, praeterita recogitat,
rerumque in suos fines inquirit, et ponderat.

Nec ea tantum bona malaque advertit, sed
caeterorum etiam, quae iam utilia, iam honesta, iam vero delectabilia
esse circumspicit. Et solis intellectus nisi competit. Nonne ergo oppor
tuit iis omnibus proportionatum appetitum comparare? Ita equidem, ne
vana foret, et supervacanea fuit talis, atque diffusa bonorum
et malorum perceptio; talis autem est voluntas, quae praesenti
bus bonis gaudet, absentibus allicitur, et iam sanctissimis dolet
et contristatur, et ut uno verbo cuncta dicam delectatur intellectus, consequi
tur quodcumque dixerit. Cum cui redditur ea perceptio quae est
intellectus etiam reddendus erit appetitus, qui sit voluntas. Sectio 2.a
traditae doctrinae confirmatur.

Sectio 2.

Traditae doctrinae confirmatio.

Ad confirmo 1.º q.ª talis n. intuitiva, et n.
volitiva esset in suo gradu imperfecta, et indocta, t in ea Li-
nores operus mammi Tirent, quid corrigerent sibi defutuas
pettitus potentis sequi vim per se ipsi, opera Dei
naris, debent esse perfecta, et q.q. nihil addi neque demi possit
et sibi sufficienter sint, etiam suis gradibus ad ea, J.º tertis n. aim
fiat ... intuitiva, et n. volitiva.

Ad confirmo 2.º q.ª talis n. ea cui appetit
sui ultimi finis, et sui summi boni non ditat, est imperfectus,
et que in posse eius sui, et quiescere n. potest, sed talis intuiti
va, et n. volitiva talis esset. Ergo est imperfecta. Probo minorem:
summo bono ne realis, ad est, Deus, n. nisi per voluntatem sui
potest desiderari, et teneri, alioqui essent irrationales, et insensibiles, ne
quae huiusmodi inest appetitus n. distinctus eius summo bono, et ultimo
fine ne realis potiri, et frui possit, quo nihil absurdius. Ergo
Quid q.n. appetitus sui dicitur innatus,
et vis est cunctis nobis tenens potest et sua summo bono ne realis
et sequi intuitus quocumque duxerit bonum eligendo, et malum reiu
diando, cur de facto voluntas deditur nisi realibus, et n. potius
se appetitu nali, et insito tota res peragitur. Certe n.a iustitia
abit, et inutilia arcet et n. raiis per durationem aeque bene potest
dicere, per pauciora. D.n. q.º est per appetitus innatus, posse, ra
tionales ... potiri, et perfrui summo suo bono, et ultimo fine
... adeo cunctis nobis realibus n. minus esse necessarias
... appetere suus ultimus fine, et in sua posse-
... //

Ad confirmo 3.º impossibile est devenire ne alicui
cam facultates, cuius ... talis finis sit ei proprius imaginis, sed finis
... talis intuitive facultatis esse ... proprius imaginis. Et esset intuitiva

et n̄ esset. Probo minorem: quia intellectus, cuius est cognoscere bonum et malum, advertere breviora et meliora in suos fines examinare, præterita recogitare, et futura prævidere, et singula opportune aut inopportune introspicere, est voluntas, quæ potest illa amplecti, et illa fugere; ille [illegible] est immediate ei n̄ q. d. ut subsistens est volitiva, ergo etc.

Ad 4°, ut alias prætermittam tandem omitta[illegible] pro: gradus qui semel est in potentia et partialis n̄ per se, impossibile est quod n̄ sit potentia per se, probatur, cuius propositio evidentissima est: quia ei convenit semel per se, et essaliter in potentia aliquid licet sit in ordine suo n̄ q. per quod potentiatur, et redintegretur, et quod est semel potentia essaliter essasstis, et per se nullo caret in tali ordine n̄ per quod potentiatur, et absolvatur. Tunc sic: gradus intellectivus per se, et essaliter est in potentia, et partialis in tribus n̄ rationibus quæ dantur de actu ut adversarii ipsi ingenue fatentur, propositio, ergo est verè potentia per se, et essaliter: atqui potentia caret et absolute in casu questionis, quia tale intellectivus, et cum volitibus n̄ foret in potentia per se. [illegible] potentia per se, et essaliter, ergo etc.

Ex his constat apertissime evidentissimas esse rationes Angelici D. Thomæ quas ineptè n̄ nulli respondient: et illud D. Athanasii tract. y de [illegible] columna 4. quisquis intelligit constat ad etiam voluntatem pertinere. Tanquam proprium quæ in bona Theologia et philosophia tenendus est. Ad in Deo ergo sapientem nota e contra Montoya in appendice sect. 2 [illegible] sentien Arriaga tomo 1° in 1ª p. ex tractatu de volunt. Dei d. 24. sec. 1. § ultimo: est multo adhuc exploratius: nam etiam si diceretur tanquam sole suppositum intelligere posset, attamen, incapax esset volit. [illegible] monstrosus et mancus et multo magis quam homo altero brachio, vel pede, vel oculo destituti, et mul

multo magis quam homines separatim evidentissimum est [illegible] Deum esse maxime posse, quem lumen omnes nec cunctis hominibus [illegible] tes docet illum quae essent aut excogitari possunt rem esse praestantissimam. Sed haec ex dicendis illustriora reddentur. Sectio inepte impugnat Arriaga rat. Sti Thome.

Sectio 3a.

Inepte impugnat Arriaga rationem S. Thome

Arriaga in suo cursu Philosophico disp. 2. de anima, sec. 4. ostendit esse possibile viventem intellectivum, et non volitivum quam doctrinam retinens tract. de voluntate Dei sec. 1. utrobique intentans argumentis firmissimam S. Thome rationem nequidquam aggreditur. quia nulla est ratio probans ex potentia cognitiva necessario esse aliter inferri potentiam volitivam. Sed patere esse eam efficacissimam rationem pro ista veritate probat ex duabus praecedentibus sectionibus.

Probat similiter: potentiae exteriores visus v.g. auditus etc. sunt perceptivae, et tamen illis non correspondet potentia appetitiva; haec non [illegible] correspondet potentiae interno, ergo non est necessarium ut potentiae cognitivae sit appetitiva. Respondeo 1o concedendo maiorem, et negando minorem; [illegible] non est potentiam appetitivam sensitivam soli [illegible] interno, et non etiam externis correspondere.

Respondeo 2o distinguendo minorem: et tamen illis non correspondet potentia appetitiva tanquam vi perceptivae totali gradus sensitivi concedo minorem. Illis non correspondet saltem tanquam partiali, et inchoatae vi perceptivae talis gradus nego minorem. Sensus vero externi sunt in gradu sensitivo aequivalent vi apprehensivae similiter in gradu rationali quod non proponit necessario [illegible] sed diversissime [illegible] attingit,

per quas 1o tanquam per gradus ... itur ad ... affec-
tiones, quae ponit, et perdidit, et adiuditum, quo ... convenien-
tias et ipso modo ponderant.

Sicut ig. appreh. quae est 1us gradus percep-
tionis rationalis correspondet voluntas ... tanquam 1o gradui, per quem
itur ad apprehensionem ... et adiuditum ... tanquam duos gradus
necessarios ... manuducit ad prosequendum amore, et odio ...
dum ita certe ... externis correspondet appetitus sensitivus. Id
hic sunt interius exactius ponderanda.

Secundus argutus ... elevare tanquam
falsum id prius: quaelibet res habet habere suum appetitum, et ... ea
... vel expressum verbis quaelibet ... appetitus
proportionatus ad suum bonum, ipse ... Sic ig. argutatur: si
quaelibet res haberet suum appetitum daretur processus in infinitum: nam
illud quod res appeteret esset etiam res. Ergo illa etiam haberet suum ap-
petitum, quo appeteret aliam 3am rem, et 3a aliam 4am, et sic in in-
finitum. Ergo ... dicere non quaelibet rem habere suum appetitum.

Cui argumento ... negando sequelam et
... etiam est ... esse ... rem appetituram esse ... a
... rem. Hoc unum ... ut ... dixi quamlibet rem naturaliter
appetituram esse suum bonum. Utrum autem hoc ... alia res per
quam perficiat, utrum vero subiectum, etiam a qua sustentetur
[illegible] eius rei, de qua disquiritur, non facile iudicabit ... toto
... in anima rationali, et suis facultatibus ... modo declarabo, ... quam
male arguatur ab ea ... et appetitu quo res omnes in
suum bonum anhelant infinitum ... quo nos ...
... deterrebat.

... ig. rationalis appetit suum bonum, cuius autem
inter bona sua numeretur ... et ad hoc ...

noc appetit, cum [illegible] non est appetere ra[tiones]. Item cum sit bonum affrodalis intellectus, et voluntatis, et cæteris suis facultatibus potiri [illegible] tanquam accidentia et perfectiones suas appetit. Nec autem facultates non appetunt tanquam accidentia et perfectiones suas aliam facultatem, sed sicut accidentia propria ad ea [illegible] requirunt [illegible] suam [illegible] causam et subiectum cui inhærent, et quo [illegible], sicut in bonum [illegible] stat in libera suarum facultatum possessione, et usu, ita earum perfectio et bonum quarum totum esse est ipsius [illegible] sistit [illegible] ab ea libere possideantur, et utitur ad sua ministeria [illegible] obstaculo [illegible].

Unde sit manifeste immerito Arriagam illo infinito processu nos voluisse deterrere, qui tam facile [illegible]: nam [illegible] appetit tanquam bonum suas facultates suas, hæ autem diversis frontibus, ut sic loquar, in [illegible] [illegible] [illegible], sed in ea tanquam in maiori sui bono quiescunt: ubi [illegible] erit infinitus processus? Nec [illegible] nos dicendo [illegible] intellectum [illegible] appetere actus, desp[illegible], voluntatis, tanquam bonum suum, et sic [illegible] servata [illegible] actio, intellectus, qui desiderant etiam actus voluntatis.

[illegible] non video quomodo [illegible] iter peragat: appetat intellectus voluntatem, et intellectio volitionem, per quam bonum, ad [illegible], tenetur, aut repudiatur: quid inde? [illegible] rea [illegible] erit talem voluntatem, et volitionem petituram esse alium intellectum et intellectionem? Certe ut hoc minime infertur ex [illegible], ita certe id inferri non nisi inepte [illegible]. Dum [illegible] est eam voluntatem appetituram esse eundem intellectum qui appetit illam, et volitionem illius appetituram eandem intellectionem, quo [illegible] [illegible] ditur, et [illegible] -

Nec [illegible] vitioso circulo [illegible]: mutua [illegible] exigentia, qua se appetunt, et requirunt [illegible], et [illegible] accidentia

et hęc intr se cus longe diversę sit ratio nullo vitio laborat, admi rabilem rerum connexionem quę decurrunt ad mirum vis nę dilut. et infitam Dei sapientiam, et potentiam, quę singula suis noibus vocans, juxta in locis adaptavit, mirum in modum commendat, et extollit. quod 2° argto abunde satisfecimus sec° 4. aliæ impugnaones ex eodem

Sectio 4.

Aliæ impugnationes ex eodem

In 3° argto ait Arriaga esse dicendum cui ipse pro appetitus proportionatus ad suum bonum, et ideo non a pra . . . habiturus esse roales appetitus, cęteris negat nario rutu rum esse ellicitum. Practicere appetitus innatus duntaxat pro prius 4° tali ne, qd nulla ratio probat.

R. 3a sunt argumenta sect. superioris 149 se monstrabimus iam voluntem esse appetitus proportionatus ne roalis. Aut. n. appetitus ille, quem dixit Arriaga potest se qui intellectus quamque duxerit appetendo, i repugnando, i non. Si illud dicat noie appetitus innati voluntes boni cuius solus est per prosa, per absentia, per rutura, et per præterita bona et mala discurrere, ut ostensum est. Si autem hoc negat non ponit appetitus proportionatus ne roalis. Non. n. talis est qui sequi non potest vim sua percestrices; ergo etc.

Arguit 4°: potius est cognitio, quas repugnet sequi amores, i odius. Ergo potius etiam est intellectus, quem repugnet sequi voluntes. Probat antecedens cogne decreto Dei non decurrendi cus volunte ad amandus, i odio rendus, quas non posset sequi vo lunte, est evidens. Ex quo roas interni probat; qa eadem omnino ratio est

de int.lone ad appet.e tar.em, ac de int.lu ad appetitu.e inoja 10
i.

Dent
nonnulli repugnare qd reveletur a Deo tale decretum.
hanc solut.e quam nunquam probavi impugnat ibi efficaciter.
Nobis ig.r rendum erit omittendo ans, et neg.do coa, et disparitas
que intr int.lum r.u voluntis, et int.lonem r.u volitis intercedit
manifesta est.

Ideo n. ut ctat ex dictis int.lum sequitur
voluntas, q.a vim perceptricem boni det. aequi vis appetiva proportiona
ta illius, que sequebatur illam quocumq. duxerit bonum amplectens
et malum fugiens; cum aut.n sint plures actus int.lus nolas imo de fac
to existant, qui nec bonum, nec malum proponant quoniam illt
dubius est, et anceps int.lus de bonite, aut malitia rei obti, qd valde
bene calet, aut certe q.do despit veritem, in qua nil bonitis aut
malitie practice reperat veluti q.e iudicat duo, aut 3.ia esse s.e
1 angulatum n. esse 1.e duabus lineis, et q.do in alia rapta, et oc
cupata voluntas n. deliberat c.a illa, que ab int.lu sibi pponuntur;
ideo n. n.ario sequitur volitio quamlibet int.lonem, qd sapienter
anotavit noster Montoya in illa appendice sec. I. n.o 13.

qq.e abunde Arriaga satisfactum est qui hoc postremo arg.to
se rem cfecisse arbitrabatur, iam ad alias obt.es leviores.

Quinta: int.livum n. ctuit per volli
tivum. g.o possunt n. separari Dinitas ut ctituant naturas
diversas. Ans est certus. g.r coa: q.a ideo gradus sensitivus potest se
parari p gradu rati, et trahi ad ctituendum diferentes naturas, ut
naturas leonis, equi, et aliorum aiantium, quia gradus sensitivus n. ctitui
tur per rationalem. g.o si semel sit vis int.liva n. ctitui per voliti
vam, dispius b.m erit, id certum est n. ctitui. g.o et coa

R.ee Dadendo n. ctitui int.livum per volitivum

in su rali, idtn adeo sunt inter se connexa hec duo quod separari non possint cum non stes sint et indepte constitutiones unius perfecti grad. sed ratius mutua defensa, et connect se requirunt ita ut plane inseparabiles sint ad munus constituendi unum adequatum et perfectum esse; sicut non impossibile foret supposito ex sola materia aut ex sola forma constitui constitutum, aliquorum quod arctus quod ex dispositione nares ad proprandam talium suppositionum posites deggere, ita certe ineptum est argitari ex dispositione intellectu et volitivi qui sunt grad. quod perfecti non alterqua fra, et ma ad politem completarum naturarum conveniunt.

Hec probatio sumpta ex gradu sensitivo, qui trahitur ad constituendum diferentes naturas mediatum nos urget ideo non trahitur, quia est gradus gericus communis et perfectibilis per varias speciarum diferentias; atqui gradus intellectivi et volitivi sunt gradus specifici, qui eam diferentiam constituentis componitur, et ideo sunt inseparabiles. Et quidem ex illa gradus generici communicatione non infertur completum ens reddi quod semel fuit in completum naturarum ou quod predicatur admodum per se partis in quas probatio complecta est, sive multis sive paucis nis coiectur semper completus erit, at quod adeo suas naturas retinebit; at gradus intellectivus a volitivo separatus, et constituens integram, et speciatam naturam, specificam completi evadet specifice qui semel fuerat in completis, atque adeo suas naturas immutabit, quod implicat. Et idem arguitur ex gradu sensitivo ad intellectivus.

Imo in ipso genere adversarios urgeo, sicut non impossibile est gradus perceptivi sensitivus a gradu appetitivi etiam sensitivus seiungere, et trahis duas naturas integras et perfectas componere; quia intralia absurda que ex hac separatione emergerent completa evaderent que prius erant incompleta

illi gradus perceptivus sensitivus, et gradus appetitivus etiam sensitivus, qui sunt a dria viventis sensibilis [illegible], ita certe impossibile est gradum intellectivum separare a gradu volitivo qui tanquam [illegible] deservit [illegible].

Sexta obiectio: volitivum supponit intellectivum in suo esse adequate [illegible]. Non valet a negatione volitivi ad negationem intellectivi potest [illegible] alterum ab altero [illegible] Divinitus separari. [illegible] omittendo ans., et distinguendo cons.: non valet ex negatione volitivi ad negationem intellectivi per locum intrinsecum, sive via [illegible], [illegible] non valet per locum extrinsecum, sive via illationis nego cons., quemadmodum non ex impossibilitate [illegible] arcueretur impossibilitas [illegible], et e [illegible], sic altera per alteram non [illegible] quae [illegible] sunt [illegible], quae [illegible] unus intellectus [illegible], ita ex impossibilitate volitivi [illegible] intellectivo unus gradus [illegible] impossibilitas intellectivi [illegible] colligi.

Septima et ultima obiectio: possibile est intellectus qui [illegible] possit simpliciter apprehendere. Non possibile est intellectus quem non sequatur voluntas. [illegible] nullo [illegible] [illegible]. Probatur cons.: quia talis intellectus cum esset [illegible] [illegible] proponeret [illegible] tanquam bonum, et tanquam malum; hoc non est proponere, et dividere [illegible] est [illegible] imperfectissima ratio cognoscendi, [illegible] esset [illegible] voluntas [illegible] posset [illegible] ab intellectu bonum amplectendum, et malum [illegible] [illegible].

[illegible] quia possibile est animal, quod careat aliquo [illegible] externis [illegible], ut talpa quae non videt, et [illegible], quae [illegible] [illegible] vita [illegible]. Non etiam erunt. Non etiam erit possibile intellectivum, quod [illegible] apprehendat simpliciter, [illegible] voluntate careret ut [illegible] est. Non potest negari ulterius esse possibile intellectivum, quin etiam [illegible] volitivum.

[illegible] obiectio non est ad propositum; quaestio non quam

versamur, deiis intellivis loquit, quae componere, et dividere so-
lent, et demum ob eius perfecte iudicare requirunt, alteram deiis imperfec-
tissimis intuitivis disputantes ad illos de aia tanquam ad proprium
locum remittentes. Exaggero 4.m quam orevissime possibo, ut ma doc-
trina magis illustretur, et corroboretur. tale intellectum 10.m poens
apprehendere, esset etiam impossibile: non quo fine nalis ea vi cognitiva pati
liceat na, quae nullo bono, aut commodo potest esse ei. Certe intellectus
eiusmodi, nec bona sua summa, nec suo ultimo fine frui posset quomo-
do solo erit. esset opus imperfectissimum, et manens, et in ipso suo
gradu plurimis indigens, quod implat fieri a Deo cuius opera sunt
perfecta, et in suis quibusque gradibus sibi sufficientia, quae oia suo
in loco iustam habent ponderationem adque vos voco.

Ad de aiantibus ordit. non premit sunt certe
ea posita: imo defacto dant non ut ratarium, sed multis externis
suis carentias, et hoc ideo quia non egent illis ad fines suarum narum per
fecte consequendos: sicut talpa, quae caret oculis, quia tenebrosis terrae
latibulis contenta continuo ibi moratur, iis vero quibus minime caret, qui
ad consecutionem finis boni sui servire possunt, et sic de caeteris aiantibus, quae illis
oibus apparatuisse donata quibus valerent fines suos consequi cuiusque
rei bene perpendenti constabit. cum autem tale intellectum ad
10.m possit apprehendere rem confusissime indigeret multis: imo
nunquam posset adipisci suum finem ultimum, et suo bono ul-
timo potiri, ut ponderatum est a fratribus tanquam impossibile rei
intendum erit.

Exaggero denique conclusam esse 10.m esse impossibile intuitivum
perfectum adhuc etiam sit volitivum, id implare ultra intellectum, qui
non etiam competat esse volitivum, quae oia attentos pios esse monent ad doc-
trinam D. Thomae, et patrum, et illos levitatis arguunt qui suis
argutiunculis illam confundere et perturbare nequidquam idetant.

Caput. 3.
An Deus habeat appetitum ad creaturas?
Sectio I.ª
Notantur aliqua.

De appetitu innato sive nali, qui com̃is est viventibus cum n viventibus est presens controv.ª quę quidem multo gravior, et difficilior est quam inter D.D.es celebris; ab ea nim decisio- nes illarum gravissimarum quęstionum de connex.e Dei cum creis, et de rebus ad illas, et quam vocant vulgo de optimo magnoopere dependent, et ideo a nobis exactius quam com̃ter solet tractari discutienda erit.

Sed prius oportet presupponere quid nõie appetitus innati sigñemus; prehabita hac nõis not.e quidem sententiam facile cuicumq. innotescet. Appetitum itaq. nalem seu innatum ita definio: est quędam propensio, et inclinatio nalis ad bonum. Xta illud S. Thomę quęst.e 59. art. 1. Corpora quędam inquit, inclinant in bonum per solam nalem habitudinem absq. cogne sicut planta et corpora inaiata et talis inclinatio ad bonum vocat appetitus nalis. Et illud docet multis aliis in locis: consentit Augustinus libro 11 de trinitate c. 28. et alii D.D.es Videm. Montoya d.e 1. sec. 2. et Hemelman tom. 1 tit. 2. [illegible] notatis quęstio est: num si cum [illegible] habitudo nalis absq. cogne inclinatio ad bonum [illegible] nales [illegible]. In cuius quęstionis decisione scriptores reperio in 3 sententias: alii n. aiunt, et alii negant, alii v.º medias vias tenent

quemdam appetitum innatum imbibunt et iam cedunt, quorum tractatum authoritate quaerit, apud Hamelraum, ubi eos recensebit.

Si autem in hoc negotio [illegible] et breviter [illegible] res [illegible] particulas est extinguendum etiam videtur [illegible] in [illegible] aeterno [illegible] appetitu innatus [illegible] et in utroque [illegible] dus Spiritus Sanctus, et in [illegible] et Filio de [illegible] toto [illegible] paterne [illegible] pendere, ut sic dicam, [illegible] et [illegible] filius [illegible] quadam necessitate [illegible]: et illi [illegible] suavitate utroque inextingui[illegible] illum ignem, qui dicitur Spiritus Sanctus [illegible], et Filius, [illegible] quod a principio non minores habent [illegible] necessitate [illegible]. Propterea [illegible] resolut[illegible] sentiunt omnes.

Utrum autem talis appetitus innatus non [illegible] sit [illegible] et fruitionis qualis solet appetitus [illegible] appetitum [illegible] qualis dicitur appetitus eiusdem [illegible] carentis alio [illegible] Flamon tractatu [illegible] de volunt[illegible] l. 1 c. 4 n.o 7 asserit posse tales appetitus dici desiderii, pro instanti, in quo Deus intelligitur duxisse Filium, et fruitionis pro instanti, in quo [illegible] intelligitur [illegible] appellat[illegible] [illegible] attributorum [illegible] in eo instanti, in quo [illegible] intelligi [illegible] appetere illa appetitu desiderii, et appetitu gaudii, et fruitionis [illegible] [illegible] tollitur.

Non est audiendus in hac parte Flamon, nullum [illegible] reale instans in quo careat Pater Filio, aut [illegible] sit dicere [illegible] tere Filium Dei et sic de Spiritu Sancto, et Divinis attributis, quae semper essent [illegible] est [illegible] aliud Divinae essentiae [illegible] tere unde talis appetitus [illegible] desiderii [illegible] reali [illegible] etiam [illegible] introducatur [illegible] nullo [illegible] reali [illegible] et [illegible] aeternum [illegible] esse [illegible], et Filius [illegible] et sic [illegible] Divina [illegible] attributorum [illegible] est tales [illegible] duratione [illegible]

Probatur cum omni modo simplicitate in essendo; numquam non poterit esse verum quin existat Filius Dei. Dum sit aeternitas, ratio, et in Deo iis attributis, quae ipsis vere essent, et dependere, non pro aliquo saltem initiratum per Filium, et non Divina sua attributa superatus forent.

Quod si in eo instanti, in quo Patrem intelligo potentem, pare suus Filius, et non Divinas in posterioria sua attributa pro...

Quod si in eo instanti, in quo Patrem intelligo potentem parere suum Filium, et non Divinas insuper sua attributa pro... nuncupere posse non existere attributa intelligam, id certe ex imperfectione mea intelligendi modi nascitur, quae res imperfecte, et diminute cognoscit, et non ex defectu obiecti, quod etiam pro tunc suum esse perfectissime habet; atqui diminuta, et imperfecta mea cognitio non potest esse in causa aliquamque veri appetitus per modum desiderii, qui sit vere verus in subiecto; ad summum erit occasio illius fingendi et adeo asserendum erit appetitus innatus posse mutuo Divinae Personae diligi, ut non esse per modum desiderii, quod volebat Marcan, sed tantumodo per modum gaudii, et delectationis, quod caeteri Theologi defenduunt.

Quodsi opponens perfectiones absolutas inter se, scilicet non Divina cum attributis, Personas Divinas, et perfectiones relativas cum relativis, statuendus erit hoc unum tanquam certum: non se mutuo diligi appetitu innato sumpto pro propensione et habitudine absolutus, veluti dicimus, quae severior, et strictior acceptio est appetitus innati; quia data Divina absoluta inter se, et cum relativis realiter identificantur.

Si vero in latiori acceptione appetitus innatus sumatur non sit pro strictissima petitione et necessitate, qua data identificationem postulant non video quid veritati inter se non minus certus est per talem appetitum data Divina diligi, et in hoc sensu ... quidem, et in propositio potest etiam sine absurdo affirmari non Personas ... habere appetitum innatum ad se ipsam, in quantum scilicet petit esse quod est, et illi repugnat esse quod non est in quo sit ...

qui audiendus erit P. Alarcon in loco citato appetitus innatus cujus Deus adre istius admittere videt. Sed hus dimissis quae facilitora sunt ad id quod est difficilius deveniamus. Sec. 2. decisio quaest.

Sectio 2.

Decisio questionis.

Punctus igitur difficultatis in eo stat: num illa habeat Deus appetitus innatus, seu habitudines, et inclinationes ad creaturas. Et dicimus nobis est talem appetitum non habere. In quo sequor Hemelman in ea disp. 3. citata; Molina, et plures alios qui recensentur ab illo. Nobis etiam favere debent, qui Dei habitudines et rationes reales ad creaturas e medio tollunt, et qui nexus admittunt, et qui negant Deum necessitari ad eligendum optimum si cum doctrina suo, et nexu cedere vellint.

Sed quidquid illi dixerint, de quorum doctrina non multum ego curo. Nostra assertio colligitur ex illo S. Jobi 22. quid prodest Deo si iustus fueris, aut si immaculata fuerit vita tua. Cui sonat illud Lucae 17. cum feceritis quae praecepta sunt vobis dicite, servi inutiles sumus. Inter propria aliquid creata Deus appetiturus est maxime immaculatas vitas et Divinorum praeceptorum observantias, quas caetera directa minora sunt. Si igitur ea non appetat nihil certe creaturis appetiturus erit; sed sacrae scripturae voces appetitus tales a Deo removent dicentes nihil prodesse, et inutilem esse Deo vitam immaculatam etc. Ea non cuique non parum prosunt, quae sunt secundum suum appetitum, et naturales inclinationes, aut certe inutilia immerito dicuntur, quae totius sunt convenientia, et accommodata genio suo, cui per talia indulgetur. Ergo appetitus innatus ad res creatas sacrae litterae de medio tollunt. Ex aliis non minus praeclarum testimonium habere

possent, quae possint videre apud R. P. disputantes deoptimo, 14
et de ipsibus, et mea Deis cuj.

Nos autem rationibus assertionis nostras probemus.
et I.a ex D. Augustino depromamus libro 1.o de Doctrina Christiana
c. 31. ubi pro nostra doctrina praeclarissimum dedit testimonium. Diligit ergo
nos, inquit, Deus: quomodo ergo diligit? ut nobis utatur, aut fruatur?
Si fruitur, eget bono nostro, quod nemo sanus dixerit. Dicit enim apertis
sime propheta: Dixi Domine Deus meus es tu, quoniam bonorum
meorum non eges; non ergo fruitur nobis, sed utitur.

In quo textu in praecipue ponderandum est. Si frui
tur eget bono nostro quod nemo sanus dixerit. Ideo Augustinus non fruitur
Deus bono nostro, quia egeret bono nostro, id est perficeretur per appetitum
innatum inclinatur illius. Ergo non perficit illas tali appetitu. Probe minor,
quia ut ex eodem Augustino notatum est c. superiore sec. 3. qui des saltem
tes sentiunt; etiam appetitus innatus habet suas fruitiones.

Ita enim corpus pondere sicut animus amore fert
quocumque fertur. Ergo perficeretur per appetitum innatum fueret
illius. Quae ideo, et elucido: quae habet via ad quietem suam movet, et
anhelat, quia si forte priperetur, quasi vim patiens in violento est,
et ideo omnibus suis viribus, et non parum manifeste suae salutis periculo in
eas quietis sui vindicare se contendit. quo tamen posito quiescit, et
fruitur; nec minus quietis sue avidus est, quae appetitu innato, quas
quae elicito simulatur, ut in igne, aere, et caeteris corporibus videre
est quae non nisi per summam violentiam extra eorum suas loca ten
neri possunt in quas per insolitas rerum strages, et funera sese
restituunt: quas tamen recuperatis quiescunt, et fruuntur.

Cuius ergo salvus talia corpora dicat iis sedi
bus, et locis non indigere quas tam vehementer appetunt, quas tam
diligenter exquirunt sine quibus inquietant, fatigant, et anhelant

qq. q. posseri, quiete summa, et serennite potiunt? Certe qui hoc negaverit, indigere naq salute sua perfect. et quiete etm negaturus erit videlt stultissimum.

Sapientr q.o concludit Augustinus: si frui eget bono nro sicut cum in illo tanquam in optato fro sui desiderii quiescat, et delectetur, sed hoc nullus sanus dixerit, ut pruritu ipse prosequitur, dicente Propheta, dixi Dne: Deus meus es tu quo niam bonorum meorum n egesi. Go n fruitur bono nro; is neqs per appetitus innatus, neq. per ellicitus potest n appetere bonum, quo in hoc est frui, et in quo delectari, et quiescere propius accroi tat, et abhorret a dignit. sua ut est evidens. Go n het Deus appetitum innatum ad creat.

Ad firmo n invalide q.a a appetitui innato per quem Deus traheretur ad bonum nrum aliquis affectus tribu endus esset rui sui tri, is autm esset desiderii, vel fruitu. nec enim praeter tali appetitu, nisi impropri, et methorice assentia accom modari videnter; sed affectus desiderii, qui est de bono n habito, ut om imperfectus het admixtus a Deo procul est attestante D. Thoma in q. 2 art. 1. ad 2 ergo, is. a Deo tribuendus est affectus fruit., qui est de bono possesso, is nullus, vel insanus est dicere ex testimonio Augustini Deus frui bono nro. Go nec het appetitum innatum ad bonum nrum.

Ad 2. rat. n minus efficac. et solida persuadeo: quidquid appetitui innato, vel ellicito desideratur, aut certe medium est per quo itur ad finem, aut finis ipse qui pretenditur: sed Deus neq. tanquam medium, neq. tanquam finis potest appetere bonum nrum. Go etc. Maior est certa: nam quod appetitur bonum esse sit, bona autem vel media sunt, vel fines. Et ideo probo minor; et quidem crea n potest appeti a Deo, tanquam finis, quod dice sequenti sermo ostendam.

Deinde tanquam medium etiam appeti non potest, quia ut sapienter docet S. Thomas in hac q. 19 art. 3 corpore non appetuntur nisi media necessaria ad finem intentum; atqui nulla creatura est medium necessarium ad finem Dei; ergo non appetitur.

Probo minorem: quia non Deus intendat pro fine suae bonitatis, et perfectionis in creaturis, quarum nihil perfectionis ei accrescit, sed tantum praestat nec est indigens. Si thesauros infinitae suae sapientiae et suae manifestare intendat etiam sine creaturis perenniter, et splendidissime eos exposuit in verbo. Sic infinitae amoris divitias communicare etiam sine creaturis se communicat infinita plenitudine Spiritui Sancto. Ergo ad finem Dei non sunt creaturae media necessaria, sed in tantum appeterent in quantum sine iis finis Dei esse non posset. Ergo non appetuntur.

Hanc rationem et doctrinam vestram quam continet nulla meliori expressione aut exemplo illustrabit quam verbis sanctissimi Doctoris, quae diligenter notari oportet pro multis in hac quaestione gravissimis difficultatibus dirimendis: Alia autem a se Deus vult in quantum ordinantur ad suam bonitatem ut in finem; ea autem quae sunt ad finem non ex necessitate volumus volentes finem, nisi sint talia sine quibus finis esse non potest, sicut volumus cibum volentes conservare vitam et navem volentes transfretare; non sic autem ex necessitate volumus ea sine quibus finis esse potest, sicut equum ad ambulandum, quia sine eo possumus ire etc. Unde cum bonitas Dei sit perfecta, et esse possit sine aliis, cum nihil ei perfectionis ex aliis accrescat, sequitur quod alia a se eum velle non sit necessarium etc. Sic S. Thomas, quo nihil potuit dici opportunius ad propositum.

His argumentis clarius veritatem facile stabiliremus quae causam libertatis et nexum Dei ad creaturas firmitatem, et actum celebrem liberrimo agitent, tanquam in propriis sedibus, servo ... serre quam, imo hoc unum notandum est nostris argumentis non ...

zenti a Deo esse etiam congruime obiectum innatum ... neas existes, potius ab illo es, ... verus ... et ... Sed quo nec veritas impugnat ... magis ... gravia t arcta, quae ... potest ... et ... Sec. 3. ... si posibile redderetur imposibile destrueretur Deus.

Sectio 3.

1.um arg.tum: si posibile redderetur imposibile destrueretur Deus.

Deus appetit quod posibile sit posibile ... q.a ut ait S. Thomas 1.o de ... c. 62. ... tanquam ... acceptum est ab omnibus. ... enti ... appetere suam perfect. et ... suum esse. ... si ... esse Dei ... ab eo ... sit ... Deus appetit illud. Et ... in quo est ... et loquamur ... de ... est posibilis: si homo redderetur imposibilis careret Deus ea ... perfect. ... dicatur participabilitas activa, quae est ... posibilis ... est ... q.a est participabilis a Deo, in quo omnia bona ... quae ... est ... destrueretur si redderetur imposibilis homo.

Et ... q.a ... manent in Deo participabilia quantum est ex se ... Sin ... manent ... q.a caret ... participabilitate tam perfect.a ... adeo destruitur ... potest ... talia ... manere in Deo participabilia ... quantum est ex parte Dei. Probo hanc minorem ... ego multum ... evidentius q.a in imagine repugnant extrema

et se mutuo contradicunt, et dirimunt, non possunt non repugnare et se mutuo contradicere, et dirimere in exemplari, et dictamine, quo instruimur ad ponenda in opus illa extrema, quorum manifestus est termini repugnans et contradictione, vere in exemplari et dictamine, quod ad facienda imagine instruit, quas in imagine ipsa, quae de ipsas tam facta fuit. Ergo si in hoc quae est imago ad similitudinem Dei, ipsa repugnent, et mutuo sibi contradicant, et dirimant nec non animal rationale etiam mutuo pugnabunt, et repugnabant in exemplari. Non ergo manerent participabilia quantus est ex parte Dei.

Si in hoc dictamine logico: definitio debet constare genere, et differentia, manifeste declaro: finge hanc definitionem homo est animal rationale constantes genere et differentia non esse bona, sed vitiosa, et indirectas, non ne ex hoc anti interturbario hoc coens: dictamen logicus docens bonas definitiones constare genere, et differentia est etiam vitiosum, et indirectus. Certe nullus hoc negabit, quia est implicatio in adiecto, quod sit vari cum dictamine, et regulas vitiosum sit, et dictamen ipsius, et regula, a qua nec primo datum discesserit, vitio careat.

Tunc sic argumentor: in casu posito homo est impossibilis et haec ipsa animal rationale mutuo pugnant inter se. Ergo dictamen illud Divinum, quod se haberet tale esset etiam involvere in se pugnas, et esset ergo quantus est ex parte sua imitabile et factibile. Probo consequentiam: quod non est imitabile, nec factibile quantus est ex parte sua quod repugnat, et sibi contradicentia ipset. Ergo si opus manifestatur non nisi fictitium, et chymericum opus ex extremis sibi invicem repugnantibus, et contradicentibus, vitiale est dictamen, et idea Divina, quae docet hoc ex animali et rationali componendum esse: ergo in casu posito talia ipsa sibi invicem adversantur, et contradicunt

Ergo tale dictamen, et regula non est imitabilis, et participabilis, quam habet ex parte sua; careret igitur Deus in casu posito aliquo strato Divinario scilicet activa imitabilitate hominis.

Imo imperfectus, et plane mendax [illegible] persuaderet Deus. Declaratur sic. Propositio contemplat unam rem, quae affirmat hoc statum non esse [illegible] in casu posito esse falsam, et [illegible], et [illegible] etiam esse caeteras, quae de eo posito [illegible] ferent. v.g. haec propositio scripta [illegible] est [illegible] et [illegible] ergo [illegible] enunt, et impositae propositiones vocales, et mentales, quae dicunt de hoc ferent [illegible] manifestum est, ut turpe sit velle [illegible] persuadere. Nunc sic: in casu posito haec propositio non est a divino vocale est falsa, et involvens implantia. Ergo omnes propositiones, quae hoc ipsum [illegible] sunt de hoc intalicanda erunt falsae, et implantia involventes; sed dictamen Divinus regula, seu participabilitas activa hominis, quae est perfectio naturalis Dei [illegible] esse a divinali vocale. Ergo etiam falsa est, et involvens implantia, hoc autem est Deum imperfectum et mendacem esse. Et cetera.

Eo magis confirmo, et declaro, quod esse unum potest vel est unus transcendentaliter, in quantum [illegible] cum participabilitate activa, quam habet ex a Divina talis rei. Ergo [illegible] esse a divinali vocale non est unus transcendentaliter, id falsum, et implicatorium nervit homine participabilitate activa quam habet esse Divina de hoc; careret igitur Deus in dicta hypothesi aliquo interno, et esse aliquo strato, scilicet participabilitate activa a talis rodlis, quam modo habet. Dices haec quod [illegible] quod vere ea manet quantum est ex parte Dei, ut modo est, [illegible]. Si hoc dicas manus [illegible] tollens a Deo aliquod statum naturalis, quod modo habet quod est Deum destruere; id alterum non potest dici, [illegible] satisfacta, quod casus supponit non esse unum transcendentaliter id falsum et implicatorium, non enim posse a divinali vocale, non potest dici, quod maneat parti

ipsabilitas activa nois in Deo, quantus est extra ipsius, ut modo dixit.

Patet hoc idem; quia si manet eadem participabilitas, quae modo est, aut certe ego erit mendax, et fallax, aut certe non erit falsus et impiatorius idem esse aial rodale, quod est: Corporeum, in quo loquimur, quorum neutrum est. Quia probo quod alterum devorandum esse. Erit fallax, et mendax quia dicit idem esse aial rodale, et hac quis cras hac dicta iungendas esse ad ponendas hanc ideas, ad inhypotesi. est falsum, quod iungimos secus pugnare, et mutuo sibi contradicere aial, et rodale, et ad distrahendas hoc non esse iungenda.

Aut si neges ut Deus mendacem et fallacem esse talem ad rationes in adis in alterum extremas dilemmatis, et dictum falsi est, quia ad quod dicit non esse falsum et impiatorium idem esse aial rodale, directum et maximum, quia idem sic ponendo a Divina participabilitate activa, unde sumit veritas, et necessitas ordinare rerum, verus nec latus nunquam discedit. Quia alterum ex illis dilemmatis extremis devorandum est, id neutrum potest dici. Quod erat demonstrandum.

Hoc ipsum in Chimera, in quovis alio impossibili facilius declaratur, quae cum ex repugnantibus, et sibi contradicentibus partibus, compingitur non suppetit in Deo participabilitas activa; in quo nihil imperfectum, nihil repugnans. Ex illud Nisseni orat. catechetica c. 1: Deum perfectum esse oportet cui nihil desit, nec commixtus sit ex iis, quae sunt contraria quoniam de ex eo est mancum et ex eo quod est perfectum, etc.; modo Divina sic tamen, et quia universa rerum participabilitas derivantur, poterit tales ideas in unum minime esse iungendas quia involvunt impossibilitatem, et se mutuo perimunt, nec sunt ipsius boni, et perfecti participatio, sed totius recessus, et defectus a bono, et perfecto.

Tum sic arg[umen]tor: si minotaurus redderet possibilis esset v[eru]m non obtinere Deum perfect[ione]m omnium possibilium, et esset falsum omnem perfect[ion]em creatam, aut capabilem participari ab ipso Deo hanc sequellam, q[ui]a in ea hypotesi nulla perfect[i]o adderetur Deo ut est evidens, alioqui variaretur eius essentia; immo non habet tales participabilitem, sed potius excludit illas a se, q[ui]a non est perfectio attingi illas suas essas sed imperfectio et d[ic]ta dictio, quae monet Lex Divina et dictamen philosophiis illas in unum iungendas esse. Igitur est v[eru]m non obtinere Deum perfect[ione]m omnium possibilium. Ex hoc etiam fit alterum esse verum, q[ui]a si in Deo non obtinetur modo essa, minotauri, aut [illegible] erit possibilem, quapropter in hypotesi facta non manere a Deo aut esse emendandum et corrigendum Divinum dictamen, quod modo habet c[ontr]a essas minotauri quod insipientis est dicere.

Urgetur magis haec doctrina et declaratur in odio Dei, et in aliis actibus peccaminosis, talis actus modo est imperfectus, caret non debita rectitudine, et plenitudine, pie me dic quaeso: est ne eiusmodi actus participatio essae Divinae? Respondebis dicit esse quidem [illegible] participatum sumendo quod dicet perfect[ion]is rationem sumendo alteram quod dicet imperfect[ion]em et defectum, quo potius ab essa Divina recedit, et avertitur. Procedo ulterius, et iterum percontor quid in hac hypotesi, qua fingas talem actum esse ex omni parte bonum, et laudabilem sequatur? nam si ream bonitatem illam participandam esse a Deo, dicet, quod Deus in tali hypotesi non obtineret perfect[ionem] qua modo caret; immo non caret tali perfect[ion]e q[ui]a s[ecundu]m aliquid talis actus potius est imperfectus, et a Divina illas deficiens et abhorrens. Quare talis bonitas non esset participabilis a Deo.

Si vero reas ex illa hypotesi sequi Deum non ruinpe ideam et participabilitem actus odii, quas modo habet, et proportionata enti, quae fingeret inesse tali actui. Dicit I[o], q[ui]a iam sic cadis ex tali

hypotesi variat.e Divorum dictaminum, ignarum, et participabilitatum activarum, quod destruere totum Deum. D.e at 2o quod Divinas esse aversas peccato, est peccatum arduum; atque etiam careret participabilitate activa illius S.m frale ad dicat. I illa hypotesis ex qua sequitur Deum talibus, tractus careret impolit destructio ipsius Dei. Sed si resten sis standus sit in hypotesi, qua odium sit bonum sequitur Divinas essentiam non esse illi aversam, neque carere participabilitate ipsius frale. I ex tali hypotesi sequitur destructio Dei.

Addo his gravissimas rationes, quas depromo exquadas plane angelica doctrina D. Thomae, quas habet hac q.e 14 art. 6 corpore: ubi cum Deus, inquit, in se des perfectionem continet comparatur Dei essentia ad omnes rerum essentias non sicut ac ad propria et unitas ad nos: centrum ad ingas, sicut perfectus actus ad imperfectos ut si dicerem homo ad animal; cenarius, qui est numerus perfectus ad imperfectos numeros sibi contentos.

Ex quibus verbis sic argumentor: ita se habet Divina essentia ad omnes rerum essentias, sicut se habet ad animal, et cenarius ad binarium; continet ipse quidquid perfectionis habet essentia cuiusque rei, et adhuc amplius; si animal redderetur impossibile, et impossibilitas etiam redderetur impossibilis homo, et similiter redderetur cenarius impossibilis, si binarius, ternarius, quae continet sese mutuo pugnarent et destruerent; ergo si possibilia redderentur impossibilia, et insistentia etiam redderetur impossibilis, et impossibilis esset Divina; sicut dictum est singula appetunt suas perfectiones et conservationes. Ergo Deus appetit quod possibile sit possibile. Sectio 4. argumenti propositi non vulgaris solutio.

Sectio 4.
Argumenti propositi non vulgaris solutio.

Grave quidem, et etiam arcanum, in quo solvendo tum insudant Theologi, qui Deum a dnex.e cum creis liberas, et s. aliquo opere fretis. Plures n vidi, et audivi solut.es quas longas, et ad electus esset recensere, et detegere illarum insufficientias maxime cum sec. superiore ras prae cupitas fuerint, quas colore aliques habitnt sient.

Ego ig. quas mgis ideo, et (ut sua quemq sic) lent, mea me qui allicebimo ordinanditudnodus n prescuidtmo solvit, et fi dus utdicu solet, filo deducat. Deo Prae Fidans ideo redderet impoe ibe per precisse n posse esse aliquid extra Deus destrueret Deus, negans: si redderet impole per oppones et repugna ejudus pratorus deceddans. L innunc m.es: si possole redderetur impole per d.rietes, et mutuas repugnas suorus pratorus destruerat D. Deus deceddans: si redderetur impole, per precisse n esse d.a dius illius, nego ans.

Ex quius dict.a declarat.e tota pendet doctr. et verity elucidatio. Ig. duplicit distingi potest hoc v.g. reddi impole, s.mo per oppones, et repugnas aeqbs, et ratus; qui et reddi impole per n esse d.rius. Ex tali impoe sequit destructio Dei n quidem pptr dnex.e hois cum Deo id. pptr similitudines analogicas, et proport.es, que est inter tale esse creatus, qui est imago Dei et pratas Divini n arius ad cuius similitudines factus est.

Quid.e qd Deus se het ad res creatas ut ex S.o Thoma sec. superiori notatus est sicut n.d perfectus ad imperfectos sub eo contentos, ut cenarius ad binarius, l ternarius quemadmodum ig. destruet cenarius s. fingatur unit. i adversa fiet d.adicere, et n esse binarium, d enumeram, qd constet duab. unitibus n quidem pptr dnex.e n.i imperfecti cu perfecto, sed pptr conformites, et similitudines pratorus unius cu altero, ita certe in

casu nro destruetur Deus si impossibilis reddatur homo per oppositionem, et dirietes aialis, et rdalis. Inest n. Deo pratum aliquod n. arium cuius est imago, et imitao nec ex aiali, et rdali Dstans ut dixi; quod quidem raone similitudinis, et difformitatis, et n. ca assiciuus Dnexionis impossibile, et ex mutuo suspiantibus potius evadet.

Quamobrem explico veritas trans. in varia sunt ea esse nois v.g. afrat esse aial rdale, et hoc ipsum afratui vitas trans. in participabiles, que est pratus necessarius Dei; eius autem in casu posito impossibilitas hois per repugnam et diretem horum pratorum sit falsa illa afrao extra Deum, et pugna involvat erit etiam falsa, et involvens pugna contra Deum, n. quidem propter Dnexiones aliquas inter utramque, sed propter similitudines, et difformitates, quas habent in asserendo idem de eodem.

Idque evidenter demonstro hoc exo, certissimum est n. Dnecti Deum cum hac prone vocali aut mentali, qua exo afrem Deus est, trinus, et unus; et tamen destruetur Deus, si ponatur esse falsam n. quidem propter Dnexionem Dei cum veritate talis prois quae nulla est ut dixi, idque veritas trans. in esse Dei id ipsum afrat de Deo, atque adeo ratione similitudinis, et difformitatis, etiam evadet falsa. Item, Deus dicit in principio se creavisse caelum, et terram, et primus hoc ipsum prona aut ponte afrat. Finge esse falsas prones primi, n. inde infertur Deum hoc ipsum afrantem etiam esse falsum. ita certe, et non propter Dnexiones, quas habeant inter se Dina, et hana afrao, sed ratione similitudinis, et opportunitatis, et propter idem eiusdem asserti.

Non hinc igitur minus infertur destructio Dei si falsa sit illa afrao esse hominis est aial rdale: propter repugnas, et dietes talium pratorum inter se, n. quidem ratione assicuitas Dnexionis, quam habeant cum Diuis perfectionibus, sed propter similitudines, et difformitates, quas habet afrao extra Deum cum afrao

intra ipsum, que est veritas transiens dictiva rerum sive dari habilitas que est specties naturas ipsius Dei.

Alio modo potest confingi hoc esse impossibilem, scilicet per praecisionem participabilitatis, neque quaestionem talem perfectionem extra Deum, quod est reddi impossibilem per praecisionem non entis divinum ipsius. Et sic reddito impossibili hoc evaderet Deus imperfectus, quia pratum ut Divinum nostrum, quod dicitur participabilitas non potest circa participari quae limitative participat illud, et ab aliquo a quo quantumcumque quantumque ut sic illo careat, aut pro capi posset, scilicet ab Verbo Divino, quod est infinitum Divinitatis participatio, et ab Spiritu Sancto in quo etiam tota Divinitatis plenitudo inhabitat; ut est sec. 2a ex S. Thoma notatum est medium non naturam ad fine, quod appetitur per innatus appetitus a volente finem, et multo minus eo indigetur. Ideo talis perfectio Divina quae dicitur participabilitas non est necessarius homo, neque ulla creatura, quia perfectissime illum in Filio, et Spiritu Sancto requiritur, Fatis quod pereiconem neret etiam non poneret hoc 2do modo impossibilis creaturarum, sed Divinitas permaneret etiam per destruat illo, per suam appetant divinum esse, imo impossibiles voces. Videntur talis atra quod dicitur.

Et hoc sufficit, ut vult ut non appetere, nec indeci[...] aut solute crearis; id non docam alio indicitur hoc alio reddito impossibili redditur etiam impossibiles, et reddit impossibiles creaturas hoc 2o modo negativo non destruit Deus. Ideo neque appetit possibiles, earum neque indicitur eo illa.

Dices: inferri ex dictis appetere, saltem quod non fiant impossibilia per Divinitatem, et oppugnet mutuam eorum pratorum, a quo modo dicunt, siquidem est tali impossibilitate ut nos ipsi fatemur, sequitur destructio Dei. Ideo omittendo responsionem, indecti ipsius hoc aliquo extra Deum, seu cum istis perfectionibus, quae quidem non ratione alicuius indecentiae, de ratione similitudinis

et 3formitas cum creatione et potentia identica cum eodem abstracti, aut negati etiam implicantes, et sibi adversa 2da vice, quae arguerentur; sicut si nullus dicet 3nexio Deum cum veritate utiusque propositionis, Deus est Trinus, aut istius in principio creavit Deus caelum et terram, quia appetat, ideo ex suppone, dicunt, sint vere, quia non appetit talis abstractionis, propositio stare, dicere ex abs et simpliciter, sola certe non est Deus 3nectendus cum veritate transiti extra Deum istius abstractionis, homo est animal rationale, quia ut notatum est non appetit tales abstractione esse ex ab se, et simpliciter extra ipsum, quod opus esset, ut intercederet 3nexio inter ipsam, et Deum.

Instas: Deus appetit non esse falsas et repugnantes hanc abstractionem homo est animal rationale. Ergo est aliquid extra se. Probo appetit aliquid extra se. Distinguo maiorem: Deus appetit hanc abstractionem homo est animal rationale non esse falsam, et repugnantem ex suppositione quod posset fieri de aliquo extra ipsum, concedo maiorem; appetit quod posset fieri ab se, et simpliciter de aliquo extra ipsum, nego maiorem. Et minorem etiam distinguo: id hoc est aliquid extra Deum ab se, et simpliciter, nego minorem; est aliquid extra Deum secundum quid, seu ex suppositione, concedo minorem, et tales dicitur dirimen ... est coenis. Ergo appetit posse fieri aliquid extra se ab se, et simpliciter, nego consequentiam; appetit talia fieri ex suppositione quod posset fieri ... concedo consequentiam. Quod certe non est appetere aliquid creatum, sed quod Divinum id dictamen quo praescribit creaturas hoc ex animali, et rationali natura esse fraudari quatenus posset, quod est appetere tantummodo res Divinas perfectas.

Quod explico in hoc dictamine, ... dare, et ... ; quae ... non petat solitis rationis, aut ... , quo ... impossibilis non minus perfectus et integrus maneret cum solis actibus internis, quos ... respiciat, quam modo est existentibus creaturis

et vocibus, quas restringit 2.do, talem dictamen debet esse vo
ces, et scripturae dentur, et in iis torrit, operi proponi, esse recepit
sonantes et directa vocales et scriptae desti° id nec, ut per si n est
appetere voces, aut scripturas habere rectitudinem, et dirige
re suas in tuto esse, et ad illas quicumque et fuerit a fonte
et rectitudine non fraudentur, quod de dictamine illo divino, et
participante dicimus, de iis satis optime stat. Sit 4. nec mani
festius ex sequentibus sectio. 5. 1.° argumento magis in particulari satisfactum
et 2.um non minus validum de 4.a persona, et aliis impossibilibus dilu
tum

Sectio 5.

1.° argumento magis in particulari satisfactum et secundum non minus validum de quarta Persona, et aliis imposibilibus dilutum.

Respondeo ergo argumento proposito ex dictis, ubi distinximus
ut distinxi. 1.um, quoniam si possibile redderet impossibile per praecise non posse dari
aliquid extra Deum perfectum Divinae participi, destrueret, Deum nego
quoniam si redderet impossibile per oppositionem et mutuam repugnantiam extra
terminos, quae non coherent et dividunt intrinsece, concedo. Et ideo nego
quia est eadem scientia appetere unumquodque perfectum et servatum sui
esse, cum divina perfectio, et repugnantia non faciat aliquid verum, dari
alia, et simpliciter impossibilium, adhuc in tuto est, ideo eas appetitu in
nato non delectitur. Et licet verum sit petere, quod solidum faciant impossibi
lia per oppositionem, et mutuam repugnantiam extremorum, quae mutuo sibi
coherent incerte, ut sectione superiori diligenter notatum est non est
appetere aliquid extra se, id fortitudines, et distantias suarum
perfectiones et ad illa, quae formant cum iis, si non forte ea re

fuerint extra se minime possint excludi, aut deviari a recta.

Abstractiones vero ex parte a ... et sic de aliis solius ... reddant impossibile per se ... nec posse dari, aut intelligi aliquid extra Deum, neque omnit... participabilis adhuc manere apud ipsum Deum, quantus est ex ... participabilia, sicut maneret participabilis directio ... illius dictaminis ... det ... et ... quantum est ex ... ipsius, in quo voces et scripturae per se ... quae ... illarum redderent impossibiles et ... nec... minor est quia dicit non posse abstrahi talia ... manere apud Deum participabilia.

Probatio ... non posse manere ex parte participabilia apud Deum, si impossibilia redderent ... oppositiones et directiones ... quae ... coherent mutuo, et ... in unum. Et ... evidenter demonstratur ex ... dictaminis, et aliis in minori clarius ... quae ... scilicet ... indivisime, quas ... superiore ... destructione Dei ... impossibilia ... oppositiones et directiones mutuas ... quae modo ... ad faciendum unum.

Ad id ... de Chymera, Minotauro, et aliis impossibilibus dicitur vero ... non referri apud Deum participabilitas ipsorum, in quantum ... quo ... ibi ... destructione Dei ex illa hypothesi, non ... directiones ... Dei, quae ... Divinum dictamen, et participabilitas, neque est ... Dei ... sicut etiam ... et ... in unum ... non esse ... ipsa verit... et participabilitas activa Minotauri ... talis ... non ... esse ... quas abstractiones ... esse supponimus falsam esse ... quam ... Deum destrui, aut

~~redditur mendax~~ reddi narium erit

Ad 3. hinc infera Deum here varias nexiones cum talibus viis affirmationes esse, et tauri iungi in una re eius est posse atque adeo appetere repugnantiam, et oppositionem talium extremorum, qua de medio sublata, et in convenientiam identitatem que diversa Deus destruitur. Neganda est illatio quoad 1am partem et quoad 2am distinguenda: conceditur appetere Deum repugnantiam et oppositiones activas talium extremorum. Hoc est repugnantiam, et oppositiones se tenentes ex parte Divini dictaminis, et Dei, seu actibus participabilitatis seu conceratarum, quod est praedicamentum ipsius Dei, cedo totam. Sequitur appetere repugnantias, et oppositiones passivas talium extremorum, hoc est repugnantiam, et oppositionem se tenentem ex parte ipsorum extremorum, quae sunt possibilia extra Deum, nego totam. Ex qua dicto sit nec appetere Deum, neque necti cum aliquo extra se.

Et quidem eandem illationem teneri potest ad probandum necti, et ligari Deum cum talibus vali istius propositionis vocalis, aut scriptae. Deus est mendax, quia in veritatem mutata destrueret Deus, ut dici non potest. Ad nexionem igitur Dei cum talibus illius affirmationes esse hoc, et tauri iungi in unam eandem est posse, et adeo appetitus oppositionis, et repugnantiae inter talia extrema opus erat Deum petere talem affirmationem esse extra ipsum, et appetere talia extrema mutuo pugnantia extra ipsum possibilia esse. Quod certe nec petit nec appetit. Atque hi enim de medio sublatis, et redditis impossibilibus per se quibus videtur esse Deus ipsorum Deus in suo esse perficeret activa sua repugnantia identitas, atque perfectus in nimiis unus identitas, et perfectus existit destructis his possibilibus vocalibus, vel scriptis: Deus mentitur, et similibus, aut etiam impossibilibus redditis.

Ita enim postulat Deus duntaxat, ut si ea affirmatione extra ipsum factibiles fuerint non sint verae, sed falsae, et ita

extrema fuerint compossibilia non sint convenientia, sed repugnantia, id hoc ut satis iam superius ponderatum est non est petere aliquid extra ipsum, Deus perfectissimus in tuto sint, et ad vero minime abhorreant illa, quæ sua æterna dictamina, ideas etc. requirantur.

Hinc in promptu est illius argumenti solutio quo acutissimi scriptores tam graviter plurimos deterruit, et divexavit, qui intendebant Deum appetere negationem, seu repugnantiam 4æ personæ, et cum iis connecti et ligari sic se habet. Si ponatur 4a persona destruitur Trinitas. Deus Trinus appetit, atque connectitur cum negatione seu repugnantia 4æ personæ; sed hæc negatio et repugnantia est aliquid extra Deum. Deus connectitur, et appetit aliquid extra se. Ad hoc ex dictis respondendum est, concesso antecedenti et distinguendo consequens. Deus primus appetit, atque connectitur cum negatione, seu repugnantia 4æ personæ, quæ est intra ipsum Deum; imo quæ est ipse Deus, concedo consequentiam: connectitur cum negatione, et repugnantia, quæ est extra ipsum Deum, nego consequentiam.

Hac non repugnantia 4æ personæ, quæ est extra Deum, de medio sublata, et redacta ad impossibile, ut per precedere non esse illorum creatorum, quorum inest persisteret, Deus Trinus non minus quam modo Trinus est, et pariter homo, et sic de aliis creaturis. Habet repugnantiam ut sit 4a Trinitatis persona, cum hæc certe non connectitur Trinitas, ea non de medio sublata per precedere non esse hominis maneret Deus Trinus. Et quamvis non negem, fatear ingenue destructum iri Trinitatem si forte tolleretur per possibilitatem 4æ personæ illa repugnantia quam habet homo ut 4a persona sit, hoc certe non est destrui vi connexionis, sed ratione oppositionis contradictoriæ, quæ est inter hanc propositionem 4am quam personam dari repugnat, quæ est ipsum esse Dei, et hanc 4am personam dari non repugnat, quam fingimus esse veram. Longe quæ ex superius replicatis satis constant diu ponderari non debent.

Patet etiam ex dictis solutio illius, quod de odio Dei, et aliis peccaminosis actibus in argumento sit traddito, quos utique posse participative esse Divinae primum illud quod habent privativum, et defectus a bono, et recto. Nec vero eos actus si boni esse fingantur bonitatem suam a Deo participaturos esse propter rationem ibi tactam; ideoque in tali hypotesi ut destruatur Deus propter argumenta, quae ibi ponderantur.

Ex quo certe non infertur connecti Deum cum repugnantia, quam habet odium Dei, et alii actus peccaminosi in quantum tales sunt, ut sint boni, et conformes legi Divinae, iis non redditis impossibilibus per praecise non esse negativum ipsorum persisteret Deus [illegible]. secundum infertur Deum connecti necessario cum sua eterna lege, et immutabilibus dictaminibus, seu ideis competere, quod a nullo possint falsitatis, aut erroris argui. Quod superius ostensum est et ex [illegible] demonstratum.

Postremum quod ex doctrina divi Thomae sumitur nostram doctrinam confirmat. Erit quidem impossibilis numerus perfectus ternarius vel quia si sit impossibilis imperfectus illud binarius per mutuam oppositionem, et connexionem unitatis ut in unum numerum possint colligi; quia ternarius constat perfectus qui ex duabus unitatibus in unum collectis consurgit; non tamen redderetur impossibilis per praecise non esse duorum imperfecti numeri in quantum talis sit, si non impossibilis esset numerus binarius in quantum numerus imperfectus, et limitatus posset manere possibilis ternarius, qui constat binario, et caeteris numeris sub eo contentis primum illud praecise quod habent boni, et perfecti. Ex [illegible] certe per non connecti numerus perfectus cum imperfecto in quantum tali et [illegible] doctrinae veritas non parum elucidatur.

Deus non vero ad instar numeri perfecti se habet ceteros omnes tanquam imperfectos numeros sub se comprehendet, et ideo des

trueretur s. n. illi perfectionis creaturis mutuo se oppugnarent 23
atq. destruerent, non quidem ratione indexionis, sed ratione deformitatis et
dissimilitudinis eius cum primo, eo quod perfectissimus ille, et infinitus in perfectus, qui est Deus destrueret, minime destrueretur, ipso redderentur impossibiles, quod illud quod habent limitationis, et imperfectionis, quod a Deo non habent, sed a se ipsis, quod certe distat a nostri directi descriptione ex appetere quod nos avertimus.

Rogas: quid ex hac hypotesi sequatur, quod sint in tuto omnia prata Divina, et nihilominus sit vera hec propositio essentia hominis et tauri non unum iungi possunt. Dico sequi esse veram, et non esse veram. Esse veram quia supponitur, non esse veram quia dicit supremus veritatis, et dicenti essentiam hominis et tauri in unum iungi non est possibile, quam supponimus in tuto esse. Ut si quis diceret: Tuta sunt omnia a Deum, et nihilominus sit vera hec propositio Deus non est trinus, certe sequeretur utrumque esse verum quia supponitur, et non esse verum quia Deus trinus est: que adeo clara sunt quod non debeant pluribus persequi.

Unum tamen hoc praeterire non debui, posse etiam doctrinam nostram in hunc modum facile defendi, rendo sibi ex hac hypotesi quod homo sit impossibilis, aut quod Minotaurus, aut 4a persona Divina possit sequi utrumque. Quod sit impossibilis homo quia sic supponitur, et quod non sit impossibilis quia conformat cum activa potentia participabilitate et ideo Divina. De eo de homine, que est summa veritas, a qua res veritates suas rectitudines sumunt: eisdem modo dicit homo Minotaurus, et 4a persona, quia hoc supponitur: et quod non sit quia negat possibile Divinus dictamen, et idea qui est Ia est summa veritas, per quam omnes veritates regulantur ut dictum est Sancti Doctoris Thome hic quaest 2I art. 2 corpore: Deus intellectus, inquit, est regula, et mensura verum (quales est Divinus, de quo loquitur Sanctus Doctor ad veritatem creatum, quia ab ipso veritatem a primitive habet rebus) veritas dicitur, in quo res adequantur intellectui, sicut dicitur artifex facere

verum opus quod deordat arti.

Quemadmodum igitur egregie diceret, qui diceret ex hac hypotesi, in qua ponatur animal rationale esse equum sequi utrumque necesse esse equum, quia sic supponitur, et non esse equum, eo quod habet essentiam [illegible], quae repugnat, et excludit esse equi: ita certe resp[onderet] egregie, qui diceret ex hypotesi, in qua sit possibilis 4a persona sequi utrumque esse Deum, quia supponitur, et non esse, quia habet esse repugnante, et sibi contradictionem ut videre est in [illegible] primum veritate, ad quam quasi ad lydium lapidem de veritate [illegible], quae asserit impossibilem esse et prorsus implicantem.

Rogas ad extremum quid sequatur ex hoc uno extremo hypotesis: 4a persona est possibilis: respondi in superioribus [illegible] sequi destructionem Dei non quidem via [illegible], [illegible] cum dictamine et idea divina, quae est praedicatum [illegible] Dei, et asserit 4am personam non esse possibilem, [illegible] vere velitis dicendum erit, ex illo extremo [illegible] Dei destructionem subiecti, de quo dicitur tale praedicatum eo non ipso, quod hoc praedicatum, quod Divinitas, cum veritate dicatur non dicatur de hoc subiecto 4a persona, quae revera est impossibilis.

Quod in hoc clarius videri potest, eo non ipso quod hoc praedicatum equus cum veritate enunciatur non dicitur de animali rationali, qui revera non est equus, sed homo, et ideo ex tali hypotesi sequitur utrumque quia praedicatum destruit subiectum et subiectum excludit praedicatum equus [illegible] enunciatur excludit animal rationale, et animal rationale [illegible] etiam est de illo aliquid enunciandum excludit equum ex [illegible] non uno, sed duobus, aut pluribus [illegible], quae [illegible] insolubilia videbantur satisfieri, et [illegible] Dei hoc monstra posse obtruncari. Sectio 6. [illegible]

Sectio. 6.

Leviusculę obiectiones

3a obtio: ut creę n. sunt Deo n. nię adiuvas servatis, aut perfectas, cu nihil ei perfect. ex aliis accrescat ut dicebat citatus S. Thomas; adhuc tn sunt extra bona Dei que illum decent, et maxime conveniunt dicente Davide psalmo 64: te decet hymnus Deus in Sion. Et psalmo 92: Dominus regnavit deco rem indutus est, et Paulo ad Heb. 2o Decebat n. eum propter quem oia, et per quem oia; et innatus appetitus est ad oe bonum sit amovendum. vel. Ergo Deo inest appetitus innatus ad creas.

Rndeo, creas extra bona Dei n. e ea creę alia qua ei bonitas aut perfectio accrescat, qq in nihilum, imo ad impossibile redactis n. minus bonus, et perfectus perseveraret quam modo est. Sed illi respectuose sunt, ad eo ptem, nam salutem vitamq. derivant, et 1a ulus in nras utilitates utitur. quem n. Divinitatis ille preclarissimo indumento ornatum minime videre potuimus, nisi creaturis humaniori habitu in nrum morem indutus

invisibilia

n. ipsius a crea mundi per ea, que facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoq. eius virtus, et divinitas ita ut sint inexcusabiles.

Hec igr creaturarum pulcherrima quidem, sit tn rustica et abiecta supellex Deum decet, quemadmodum cu suprema maiestatis dico quid decere, videmus regiaq. magnificae ornamenta deponere. et potius, vulgaribusq. vestibus instructas, submittere et accommodare populo. Aut certe pulcherrimas hanc mundi fabricas; in qua, ut Trismagistus dixit, seipsum ut potuit summus clare expressit, et depinxit; Deum decere dicimus, sed n. aliter, quas

magnos ac eis eximia opera, et in nullo aspectu deficientia decere diuctum est dicere, in quo quidem nulla indigentia, aut connexio affinis cum talibus operibus reperitur; summa dionis dexteritas et peritia in agendo extollitur qui Xianae artis documenta solliciter efficiunt atque magnifice efficiunt.

Ergo decentissimum, et convenientissimum benefactori summo gratitudinis officia exhiberi, et ibi maxime ubi suae beneficentiae praeclariora dona posuit: ideo dicitur in psalmo Deum decere hymnus in Sion, et reddendum ei fore votum in Jerusalem, ubi notissima sunt beneficia, et se eximie beneficum et liberalem praestitit. Sed ex his appetitus atque connexio minime debet argui, et ideo, quae adducta sunt, ad propositum frigescunt.

Quarta ratio, ut alias minoris momenti praetermittam, authoritate S. Dionisii probat intentum, qui de Divinis nominibus c. 4 initio comparat summum Dei bonum cum sole, et dicit non aliter esse diffusivum, et communicativum sui in creaturas, quam sol suae lucis diffusivus est, quam non cogitatione aut voluntate, ipso suae naturae liberalissimae generoso pondere, atque necessitate communicat, et largitur: sicut non sol, non cogitatione aut voluntate, sed eo ipso quod est omnia illustrat, quae in eius lumen pro modo suo capere possunt, sic etiam ipsius bonitas etiam per se ipsa atque essentia sua iis, quae sunt omnibus pro eorum captu totius bonitatis radios emittit. Haec ille quae, nec dicamus sua libero arbitrio Deum voluisse soliditate et tamen Divino theologo credenbus, non est innatum appetitum, inclinationem et propensionem summi boni ad creaturas in quas sua bonitate effundat, et largiat apertissime significare censeret. Quod resistendum est S. Dionisio et plurimis ecclesiae Patribus qui ei concordant innatum appetitum ad creaturas concedendum esse Deo.

Responsio fausta

quæ tanta est quanta foret si aliqua sua nẽ necessitẽ, aut intuitu prœcognitionis ..... creaturæ præexistentium, quæ interpretatio diligenter notanda est pro aliis testimoniis SS. Patrum, et Sacræ Scripturæ explicandis, quibus Optimistæ armantur ad suam illam necessitatem moralem astruendam in Deo ad faciendum optimum.

Alia obiecta quæ contra assertum nostrum solent fieri sunt de obiecto Divinæ voluntatis, et de decretis Divinæ omnipotentiæ, et aliarum Divinarum perfectionum quæ ad eas referri videntur, et de connexione causali attributorum negativorum, quæ in nullo ex Divinis attributis, aut sibi, aut ibi dici solent ne eadem vi cogar reponere ideo eas in suum tempus omitto. C. 4. num sit in Deo voluntas per modum actus primi. Sec. 1. prænoto pauca, et scriptorum placita recenseo.

Caput 4.

Num sit in Deo voluntas per modum actus primi?

Sectio Iª

Prænoto pauca, et Scriptorum placita recenseo.

Certa res est non dari in Deo voluntatem per modum potentiæ, quæ sit productiva actuum immanentium, qui ab ea, et inter se realiter distinguantur. Talis enim voluntas mutabilis

Deum redderet insufficientem

illum et imperfectum per illa adaequeret, siquidem per aliquid realiter distinctum ab perfectibilis esset, quod tolleret aberrationes actus purissimi praestantes fidei nrae, et omnium Patrum, et Theologorum doctrinas.

Nec minus certum est dari in Deo realiter rem productas in ordine ad actus notionales intellectus geniti, qui est verbum, et amoris spirati, qui est spiritus Sanctus, videndus S. Thomas hic q. 41. art. 4. ubi ex interpretes communiter illa sententione. Et ratio est clara, quia Pater Aeternus realiter producit filium, qui est sapientia genita, et Pater filiusque Spiritum Sanctum qui est amor spiratus. Hi sic possunt realiter. Et ideo proinde praesens questionem parat Divinas voluntates cum volitionibus Divinis exalitas, et quaerit: num in ratione in Deo sit actus I.us, sive potentia non quidem formalem, quas iam exclusimus, sed realitatem rationis distinctam.

Ideas de nomine quae in addita amputemus, et ad id quod res est sine offendiculo pervenire possimus, praesuppono etiam tanquam quasi certum reperiri in Deo rationem volitionis et alius quam aliquas potentias logicam, quam alii vocant grammaticalem, seu ex modo nro concipiendi et significandi imperfecto, et obscuro. De Deo enim verum est dicere non repugnat amari, potest amare, actu amat: quemadmodum verum est dicere: non repugnat Deum aeterno esse Patrem, potest esse Pater, est Pater actu verum hic potentia ratio, quae referenda est ad diversitas, quae est inacceptabiliter intellectus nri, et non ad aliquam diversitatem rei, sed imperfecte, et nomine tenus potest dici talis.

In praesenti igitur aliquid specialius investigamus, scilicet in Deo sit, quaedam perfectio naturae saltem ratione in re ad actum volitionis producta, quae dicatur potentia quasi, aptitudine receptiva, et producens purus actum, et quae volitionem radicaliter indicans, remotumque ab

actu 2° huius gradus appetitivi debet ad illum, et ad actus 2us volendi aproximet; perfectio, inquam, quas possis desire exclusis a sua frati dictione actibus nisi non minus, quas desfinis omnipodegimmensi tes aliud ve attributus exclusis slus tris.

In qua re, quam exactius ideo exposui, at q.n sponsi, ne nos sola quaestio de voce diu exet, quod non habuis saepe n.o stingere solet, et maxime in casu presentis doctoris multus discordant scriptores. P. Georgius Hemelman tom. I. titulo 3. disp. I. c. 2. recenset octo, imo plures eorum dicentes nos dicendi eius nis patronis super hac re, cus autem multiplex hic vibulus sorus, causa c.a, sive fontes, unde fluunt revocari possit, his omissis apud Hemelmam videndis.

Capitales iq. 3as recenseo, quarum I.a dedit talem formam quasi physicam, quae mediet inter actus volitionis, et volitivus radicales et equivaleat voluntati nrae sive indetrando substas Dei ad gradus appetitivi, sive inducendi et receptandis, quem nras rat. Divinis volitionibus. 2.a ya nequaquam imperfecte in hac toa deprehendens eam a Deo tale gavit, et impullus volitionis radicale determinabile sive per actus admittit.

3° demiq. oes hoas physas, aut quasi physas sive frales, sive radicales tanquam imperfectas adimens solum in Deo actus recognit. Gravissimos et singulas ig Patronos regunt, quos grave molestum q. foret, recensere, R.R.us doulite, qui his noibus sua scripta conspectare non cessant, et praesertim Hemelmas ibi et inter eos nos de negotium facti nemus. Sec. 2. v.a 1.a S. Thome prefertur

Sectio Secunda

Vera sententia S. Thomæ prefertur.

Priorem tam inter Dei o. rem, que activum radicale, sive remotum, et Doam quasi phyas rat. intellectivas volit. quam veriores amplector, et Docent de Xane docent Zarriquiola, Enricus, Henric, Durand, Bonaventura, Ricardus. Ex R. Rib. eidem subscripsere P. Molina, et P. Vasques, qui rem ex professo n tractaverint. Re 4n intrij et accurate disputata tam tenent magyst. Machin Archiepiscopus Kalerensis, P. Granados, Rainaudus, Arrierus, Aldus, Luisius de Torres, et alii citati a P. Temelman ibi, et nov. sime P. Alarcon tract. 3. de volunt. Dei d. 1. c. 1. et P. Arriaga tom. 1. in 1a. item tractu de scia Dei d. 15 sec 3. qua. actus intelligendi proximu, et remotum in Deo dari defendit, cuius doctrina eius de actu voluntatis, quam ibi tract u de volunte Dei d. 24. sec 2. minime probetur mihi.

S. Thomas huic [illegible] multis in locis fratocinatur, illam docuit expresse in 2o 2a Gentes c 10. dicens Deam dici de Deo per rem abstracta i.m rei veritem, et per rem actionem immanentem, nempe intellectionem, et volute, n nisi i.m manum intelligendi: si aliqui actus, inquit, Deo conveniant, qui in aliquod factus transeant, ? manent in agente, eu hasu n dicitur in Deo Doa nisi s.m manum intelligendi n s.m rei veritem, nam ei autem actus sunt intelligere, et velle.

Hoc idem habet hic q. 25. art. 1. ubi cum in corpore articuli Doavisset Doam passivam s.m rem nullo modo esse in Deo [illegible] sua imperfect. s.m modum intelligendi in responsione ad 3um illam libenter admittit in Deo, inquit, salvatur ipso Dog quantum ad hoc quod est principium effectus, n autem quantum ad hoc, quod est principium actus

Cetum vocat, quem producat ad extra, act.s v.o immanentem (actus medio quo producit effectus) nisi forte 1.m mum intelligendi, prout Dina essentia (quae in se eminenter praehabet quamlibet perfectionem existentem in rebus creatis) potest intelligi, et sub ratione actus et sub ratione potentiae, sicut etiam intelligitur et ratione suppositi et sub ratione naturae n. n.

Non minus clare, imo magis adhuc probatur ex iam q.e 41. art. 4. ad 3.um agens de actibus notionalibus inter ipsas Divinas res horum actuum, inquit, non potest certi modi significandi in Deo nisi 1.m modum intelligendi, et significandi tantum prout diversimode significatur in Deo actus, et intelligere. Ut alia praetermittam illud certe quod habetur q.e 1. de potentia art. 1. ad 1.um praeterire non debui: Licet essentia Divina inquit, non sit aliquid prius nequ[e] re, neque ratione, tamen operatio Divina habet aliquid prius ratione in ratione nominis aut operatio certumque est significari a S. Thoma actus intelligendi, et volendi idem bene notante Granado tom. 1. in I.am partem 2.a controv.a gallic. tract. I. d.e 1. n.o 6.

Quid quod S.us Thomas ibi sibi fidus ut interpres, qui q.es suas 14.a Libri 1.o partis sic exorditur: post considerationem eorum quae ad Divinam substantiam pertinent restat considerandum de his, quae pertinent ad operationem ipsius, et q.a operatio quaedam est, quae manet in operante, quaedam vero quae procedit in exteriorem effectum, primo agimus de scientia, et voluntate, nam intelligere in intelligente, et velle in volente est etc. qui textus ad praesens propositum etiam efficax est, et dignus ponderatione ubi non immanentes operationes producuntur ibi etiam prius immanens concedendus erit, a quo dicuntur fiant et repraesentantur, idem S.us Thomas in hoc testimonio, et multis aliis dabit in Deo immanentes operationes, quod etiam prius erit prius immanens: ita certe, et Deo opportune dicitur ha

intelligere, in intelligente est, et velle in volente, sicut tanquam in suis principiis, a quo non quidem secundum rem, sed secundum rationem, et modum nostrum intelligendi, et praedicandi efficiuntur, et recipiuntur. Et Deo clemente Angelici D. Doctoris in hac re dubitari non debet.

Si aliquis regerat S. Thomam omnino concedere in Deo illam potentiam, et principium volitivum logicum, sive grammaticum, quod nulli negant, et nos dari in Deo etc. superius tanquam certum admittavimus, et posse compati cum summa actualitate de quo ipsi volentes data alias, et aliter per intellectum accepto posse verificari, ut cum dicitur de amore, quod non repugnet illi amare, quod maxima repugnet quod actu amet. Dicitur est textus adductus ex q. 1. a. de pot., in quo dicit S. Doctor etiam Divina non habere aliquid principium neque re, neque ratione, et ratione vero habere principium formaliter rationem. Unde hoc evidenter sit non logici de principio logico, sive grammaticali, quod sumitur abusive, et nomine tenus dicitur tale, quod de essentia Divina diversimode ... potest etiam verificari quod non repugnet esse, quod possit esse, et quod actu sit.

Dicimus secundo esse S. Thomam dedere principium volitivum remotum, et proximum dictos per rationem ab actu volitionis ea dici, quae attributa Divina inter se, et ab essentia distinguuntur, aut a Divinis differunt relationibus, quod ipse S. Doctor expressit in citato testimonio q. 2. ubi dicit: relatio, quam ponit inter potentiam, et actum immanentem comparat distinctioni, quae est inter naturam Divinam, et suppositum dicens: Divina essentia potest intelligi, et sub ratione actus, et sub ratione potentiae sicut etiam intelligitur, et sub ratione suppositi habentis naturam, et sub ratione naturae.

Eandem veritatem pluribus Sacrae Scripturae testimoniis S. Sanctorum Patrum, et Authorum probare possemus, quae est facile est videre apud nostros patronos, et praesertim apud ...

Hemelman illo titulo, et d.e citata c.e suo 3.o quod licet nobis d.a rius fuerit funta nrs. is maxime quae ad authoritates pertinent acuratius sposui quam exposui. Et nos interim qui varia persequimur satis usoni ius, quae adornatum magis videntur facere, quas ad rem adponde ros ratius, quas in nra afratur invenimus. Sec.o 3.a pro nra sa efficaces rat.es

Sectio 3.

Pro nostra sententia efficaces rationes.

1.a enervat praecipuus fundus d.rus op.is Si possit aliquas rat.e radicale volitivus esset proxima per rat.es structivas atque receptiva Divinarum volit.um essent a Deo ablegandae, maxime q.a ab imperfect.e in suis quibusque lineis denudari n posset, sed hoc est falsum. Ergo etc. Probo minorem 1.o q.a q.do tota perfectio uni lineae consistit v.g. in 3bus gradibus n intelligitur imperfectus, qui di situr pers 1.um gradum, sive prium lineae, et multo minus qui di situr pers gradum 2.um, per quem proximus sit 3.o, sive summo: imo impossibile est q.d in summo esse s.e perfecte intelligatur, quem negas in infimo, et intermedio gradu talis linea aliquas fuisse, aut esse potuis se; q.a n transacto medio n pervenitur ad finem ut est evidens.

2.o imperfectio neg. ineos.m stare potest, q.d quis ponit dupl. pers 1.um gradum lineae, et n pers 2.um, aut 1.um, et 2.um et n 3.um. 2.o si perfectio lineae volitivi stat in tribus gradibus n intel ligetur imperfectus qui dupliatur pers gradus 1.us, sive prius remotus nec, qui dupliatur cum 1.o et 2.o, sive cum prio proximo ad volendum neque qui dupliatur cum 1.o negato 2.o, aut cum 1.o et 2.o negato 3.o; sed n dupl.tur in nobis Deus cum prio remoto volendi excluso, aut ne gato proximo, neque cum proximo negata volit.e sed cum remoto detracto

per proximum, et hoc per volit.em perfecto, atq. completo ergo falsum est dicere volitivum radicale, et proximam per rat.es productivam, et receptivam Divinæ volitionis ab imperfect.e denudari non posse.

Probo illam minorem 2°, et illis firmo argumentum superius; q.a si ullæ aliquæ rat.es trium volitivum et proxima productivæ possint denudari ab imperfect.e maxime q.a singula non pervenerunt ad summam perfect.em lineæ volitivæ; sed hæc ratio nulla est. Ergo etc.a Probo minorem; maior non est ipsa adversariorum doctrina, et ea a infertur. q.a ea ratio etiam probat Deum non esse nec posse a nobis dici fict.e Deum potentem ut octo, neq. perfectum ut 8.o etc.a quod est evidenter falsum.

Probo ig.r sequellam; q.a virtus ad agendum ut octo non exhaurit perfect.em lineæ activæ, quæ est infinita, neq. perfectio ut 8 pertingit summum gradum perfect.is ergo ratio propter quam excluditur a Deo trium volitivum, et proxima ad volendum nulla est, et quidem virtus ad agendum etc., et perfectio ut octo dignæ sunt Deo, q.a ut intimi gradus, gradus tamen sunt optime lineæ, et non excludunt a se cæteros, qui in totum exercent perfecto. Sed ille gradus radicalis, et volitivus sive remotus, et alter proximus, qui est intimus et voluntas Deo etiam quadrabunt, sunt eterni tamen intimi optime tamen lineæ gradus, qui summum non excludunt, sed cum identificant, et ideo digni Deo erunt.

Probo illam minorem 3° q.a in omnibus ex dicendis est vere Deum secundum rat.es nostras proximas quasi productivas, et receptivam perfect.um attributalium, quæ a divina essentia tanquam a radice secundum rat.em fluunt; in quo certe non apparet ulla imperfectio, aut indignitas. Ergo falsum est dicere radicale volitivum, et proximam per rat.es productivam, et receptivam Divinam, vel ulla non posse ...

demutari ab imperfect.e ... ideo, q. a eatus ob imperfect.e liberari n potest, quatenus n possint n subire aliquid est ... passivae ratione, quod potentia passiva, et perfectibilitas per rat.e tantum n affert imperfect.e ... ut est in Divina natura, qua reuti ... intelligendi attributa ... variatur, ut dictum est ... etc.

Secunda ratio pro nra ... minus efficax ubi est causa finalis, quae delectet, et moveat ad opus, et esse ... efficiens, quod possit moveri, et delectari ad tale opus exequendum ... nam sunt illa duo correlativa, quae mutuo se necessitate exigunt frustra n esset causa delectativa, et motiva ubi impossibilis esset causa delectabilis, et mobilis, quod operi mandaret, quod a fine intenditur, sed in Deo est causa finalis bonitas sua est a, quae movet, atque delectat n solum ad operationem transeuntem ... nostrum modum intelligendi, etiam ad ... manentes, ut omnes sapientes ... in Deo etiam dicere ... efficiens n solum operationis transeuntis ... nostrum intelligendi modum etiam immanentis ... hoc autem n ... volit. ... dici volitivum radicale, et potentia proxima ad volendum, ut est evidens ... in Deo esse ...

Efficax profecto ratio pro nra sententia, quam attigit S. Thomas in 1.a 2.a sentent. c. 14. rat.e ... qua ... Ferrariensis ingenue fatetur in commentario oportere etiam in Deo secundum nostrum modum intelligendi ponere potentiam, quae moveat, et delectet finis amore, et delect.e, et ceteros actus dignos Deo; sed in aliam ... quam forte apparebit efficatio eamque rat.e ponere n erit ... ...

Cui ... unum esse causa finali n potest n ... illud etiam a causa efficiente ... quasi efficienti nescio quomodo possit negari posset hec ... n n exequuntur per se immediate ... ... cognoscenti, quae a fine mota, et delectata ... illud ut est evidens, neque universalis ... est causa totalis, ... partialis ... exemplo

ni et tres, qd sua gra agit cu tota e strus. Deficitur, que ideo
aperta, et per se nota sunt, ut me pudeat pluribus pbare raibus
Si dic, est qd operatio immanens Z ei
ilicet amor, et lrles affectus sunt unus a ... ina a bonite, tan
quam a fine ut in confesso est apud omnes. Quam etiam dicent esse ad effi
cienti, aut quasi efficienti, sicut radicali volitivo

At in sec.e 3. n.o 45. fine dicit, advertet

dicitur hanc rat. in Deo inter actu 1.m et 2.m non esse debuisse ex diver

site conceptuum sicut est inter hoem, et aial rodale, vel esse dintes,

qualis est inter misericordiam, et iustitiam, inter aial, et rodale

In secu.e aut.r 5. n.o 63. fine in oblitus

Hęc tamen plane detexuit rem quidem docte, ergo. Censetur ponendam esse distinctionem virtualem intractum; et quia cum hac distinctione, sicut actus, sicut actus radicalis correntiale et actus primus exprimus correns intellectionis dicunt, seu dicunt attitudinem cum virtute producendi, et carendi realiter intellectione, nego maiorem. Dicunt attitudinem vagam, seu non repugnantiam, quia etiam quę non sunt ut sit aial, et roale, secundo maiorem, at hęc attitudo nullam arguit distinctionem, quia et ipsi intellectioni realiter convenit attitudo ut intereat, sed ille quę cum dictis a fillo superius non bene rogerere quis non videt. Sed ad alios devolutos iudicio huius cum nos nostrum negotium agamus Sectio 4. Obiectorum dilutio.

Sectio 4.
Obiectionum solutio.

Primo opponunt adversarii ingentem testimoniorum sarcinam, quas Patrum idem rem ponit, et a Deo adimunt, et aiunt esse Dei esse suum intelligere, et suum velle: videatur Hemelman eo titulo, et disputatione citata praesertim c. 5, sexto, et 7, in quibus omnem fere eruditionem quę ad hoc propositum ex sacra scriptura Sanctis Patribus, et Doctoribus desiderari potest abunde digessit. Sed de his videatur Arriaga de Deo sua 16. sec. 1. num. 2. ubi multum ostendere Sanctos Patres Doctores essentiam Dei realiter esse idem cum intellectione et volitione et aliis attributis contra alianos Hereticos male de simplicitate Dei sentientes nihil de nostra distinctione rationis curavisse, in quo quidem recte, et a se primo S. Thomas qui non minus clarus veraciss. pro Hemelman, et eius locus stare videtur, quam caeteri Sancti Patres qui se non loqui de identitate reali intellectionis, et volitionis Divinę cum caeteris Divinis attributis, et non repugnare distinctioni rationis manifestis testimoniis ostendit sec. 2.

Secundo arguunt. Deus est actus purissimus

excludens a se omn. rat. possibilitatis neq. re, neq. rat. distinguit ineo actus primus volitivus ab actu 2.o Probatur quia si saltem rat. possent distingui non excluderet a se Deus omn. rat. possibilitatis si quidem dibatteretur secum illum minus possibilitatis s.m rat. et ideo s.m ansam ? quod Deus esse actus purissimus, et nihil possibilitatis habere videtur ibi certum. Vide citatus Hemelman ibi c. 9.

Probatur 2.o ex S. Thoma hic q. 25. art. 1.o in corpore, ubi haec habet. Respondeo dicendum quod duplex est potentia scilicet passiva, quae nullo modo est in Deo. Vel hanc vero, quod si ex mente S. Doctoris potentia passiva nullo modo est in Deo potentia passiva s.m utrum modus intelligendi cum fanto in re, quae aliquomodo est talis et excludetur a Deo. &c.

Addit sui asserti graves rat. quod patitur unum quod s.m quod est deficiens, et imperfectum quod habet potentia passiva videtur esse admixtum imperfectioni, neq. posse ab ea aliquo modo expiari. Satisfaciet non semel maxima res, respicit s.m quod est imperfectus et deficiens, hoc est s.m quod perfectibile est potentialiter. reabere id quo de imperfecto, et deficienti est ad perfectum et sufficiens, et est de potentia, quae est imperfectus, et medius in linea ad actum, qui est perfectus et finis illius.

Equidem perfectibilius non est potentia sive aut quasi via, quae eo ipso, quod talis sit non sit medius in tali linea atque ideo imperfectus, et deficiens, et perfectibile per actum, quem tanquam finem suum, et perfectum respicit, in quo sibi quiescendus sit; sic gradus imperfecti tendentis ad perfectum et medii pendentis a termino a Deo dicunt esse quam longissime, in quo non nisi summa maius perfectio, quies, et perfectio potest invenire dicente insigni Martyri, et sacris Pho ratis eleganter, et Theologice apud Cusarii cotum Decade 10 c. 4. initio

1.m rōem Turriani: aliqui idem sunt poas liq.do, et actu Deus aut.r ut merus perficax intelligere potest semper est energia idest actu: n. n. ex imperfecto ad perfectus procedit, & etta.

Et 3.o potest hic probum probari; q.a esse Dei Dituendum est oium perfectissimus quae esse aut excogitari possunt, sed admittit aliquas poalitem et perfectibilitem 1.m rōmus intelligendi cum penito in re pcest oium perfectissimus quae esse aut excogitari possunt: nam multo perfectius erit q.d tali poalit. et perfectibilite careat; q.o esse Dei n. admittit perfectibilites, et poalitem 1.m rōum mus intelligendi.

Et qfratur; q. Deus het esse simplicissimus, Dei heret poas perfectibiles per actus 2.us rat. indr.[illegible] n. heret esse simplicissimus; sed 1.m rat. proas probatus ex hoc per fectibili, et actu 2.o perficienti. q.o n. het tales poas. Et quides hoc unus nesciri n. potest multo esse remotius a poalite multo q.s simplicius Divinus esse si careat tali poa; et 10.m dis tuatior per actum oem a se excludens poalitem qua si illa poa 1.m rat. admittatur, sed lumine nat. notum est Divinus esse distitui pere ubiquam longissime sit a poné. q.o det distitui per talem actum, qui oem a se excludat poalit.es.

Sed hoc argtus, sed quo potui maiori ener gia mihi obiecit facile solvitur, negando quipe est illud, ans n. ad oem poalit.es, etm rat.is excludendam se extendat. Poalit.es n. unquam ad q.as 8.m sr. esse de ipse Deum esse actum purissimus excludentem a se oem poalit.es, et perfectibilit.es 1.m rat.es nam quod attinet ad poalit.es, et perfectibilit.es 1.m pros. dep tus, de qua SS. P. P.es et Dñi id propemus silent Theologi cis dist.bus ut mare liberus.

Ad 2.am prbat.s ex authorite S. Tho

me distat ex eodem ibi in resp.e ad 2.um quem textum pro me allegavit in sec.e 2. solum se loqui de p.o a passiva 1.a ratem. Ratio directa probat quod intendit S.tus D.r sicut unumq.d.e pati vere et realiter s.m q.d est deficiens, et imperfectum, non aut.n quod pati atur in quantum est deficiens et imperfectus d.o p.a passiva est 1.o s.m verus modus intelligendi, quod certe penitus non intendit S.tus D.r imo hunc patiendi modum posse bene stati cum summa Dei perfect.e et suficientia ipse S.tus expresse docuit ibi, ut saepe dixi.

Sed ergo quod veritas magis elucescat, satisfaciam quo modo imperfectio, et insufficientia p.a ar guatur ex rat.e p.e passivae realis, non v.o ex p.a passiva r. rat.e tantum; illa n. v.o vere, et realiter caret ea perfect.e quam recipit et ideo in sua quid.e precise vere, et realiter imperfecta est, et deficiens a plenitudine, et integrit.e, quam facta ad suas ent.es debitas prorogant ei potest, et petit pere. Cum aut.n ens Dei sit, per ens perfectum, atque sufficientissimum, cui nihil perfect.is aliunde possit accrescere, ideo p.a passiva 1.m rem, ut dicit S. D. 1.ma q. 1 a Deo, quam longissime esse debet.

Non itam p.a passiva s.m rat.e qui nec non caret abs.e, et simpliciter ea perfect.e adaequata, id.m verus modus patiendi tantum in quantum unus dicitur alte ro non data, quod certe non arguit imperfect.em, aut insufficien tiam ex parte obiecti, cui nihil perfect.is vere, et realiter deest. Sed exemplo moris dantur, qui per gradus incedunt cognoscendo ut si quis ad cog nendum senarium per saltatim incederet per 1.m cognosc. duas unitates tantum cognoscendo, per 2.um v.o 3.es, et sic de ceteris quod certe imper fectum se in cognoscendo ostenderet, qui non omnes unitates senarii uno intuitu arripere, non aut.n nus, qui uno obtutu omnes continet unitates.

Inquam certe nus cum Deo non ponimus

qui cumperfectior sit, atq. sufficientissimus per eadem uno distincto des unitates, et gradus ativus perfect. a sf. ad summum distinet, quos nos paulatim apprehendimus per 1.am cognes 1.um sive primum duntaxat cognentes, per 2.as aliquanto clariores 1.um, et 2.um gradum, sive primus, et medium per 3.as v.o clarissimas 1.um, 2.um, et 3.um, sive primus, medius, et summus, unde ob imperfectionem, que in 1.o, secundo, et tertio gradu linee possit deprehendi totam esse in nostrum cognendi modum imperfectum, et diminutum refundendam, et nullam in objectum. Qui per gradus incedit paulatim ex infimo ad medium, et de hoc ad summum, licet entas realiter indivisibilis est sit omne illud ~~summum~~ infimus medius, et summus linee:

Neq. verum est dicere infimus, et medium ex genere, et linea sua involvere novam imperfectionem, et insufficientias; sicut non est verum dicere numeros binarium, aut ternarium esse imperfectos ex suo genere. Sicut ergo hi numeri in tantum imperfecti censentur in quantum limitantur excludendo a se ceteras unitates, quas additis quo ad summam numeri perfecte venirent ita arte infimus linee, sive primus in tantum imperfectus iudicandus erit in quantum a sua ente medium exclusserit, et hoc, in quantum exclusserit fines: cum autem Deus in sua ente habeat gradum primum, sive primus in linea volendi de qua in presenti loquimur, et eius identificatus habeat gradus 2.us, sive proximas advolendus, atq. etiam gradus 3.us, sive actus volitionis qui est summus in tali linea, ideo infimus medius, et fines possidet perfectissime.

Et dicere perfectiorem fore Deum si exclusso infimo, et medio gradu linee volitionis constitueretur per summus est plane falsum imo implicatio in terminis, sicut implicatorium est dicere quod non constituatur divina perfectio per primus gradus

perfectus, qui est infimus, neque per 2um qui est medius, sed per 3um exclusus omnino, et dimensio sublatis 1o et 2o, illa non linea volitivi, de qua loquimur non aliter quam perfectio trina tribus gradibus coalescit primo, proxima, et actu, et ideo ex his tribus ibi allatis debet constitui. quibus abunde satisfactus est argumento potiori adversarii, et ostensum non esse perfectionem esse, sed imperfectionis, et propterea implicans, quod excluso actu volitivo radicali, qui est infimus in tali linea, et volitivo formali, sive proxima, qui est medius, sed a volitione, qui est summus, constituatur.

Quod additur de simplicitate Divina ei simplicitati, quam omnes Divino esse tribuere tenemur sed praestare distinctiones ex actu, et proxima dictos realiter, quas in Deo nullo modo ponimus, illas vero distinctiones, quas sed per nostrum modum intelligendi, suo efficaci argumento probabitur Divinae repugnare simplicitati. Nam dicere ostendendum esse Deum primo et remotior a distinctione, et quo evadat simplicior est veras et magis distantiae remotius, quam sit distinctio, atque constituerit Deum remotius ita a distinctione ex actu, et proxima, quod excludat tales distinctiones etiam secundum nostrum modum intelligendi non minus in distinctione, et implicato riuseit, quas tribuere nullus ternarium exclusisset, et 2um ... ostensum est, et ideo illas Deus nequaquam a sua distinctione debet excludi.

Et quidem graviter ferendus est adversarios nomen distinctionis tam graviter exosos esse in volitivo, et intellectivo radicali, in intellectu, et voluntate, intellectione, et volitione Divinarum, qui in non a Divina ... attributorum eam velint prorsus devorateri, nam quod ait P. Herize, quem sequuntur alii PP. attributa non advenire esse tanquam ... tanquam

actui 1° purissimo est dicentes velle eludere vocibus, nam abeis scitor utrum talis actus 1.us purissimus intelligatur omnino integer perfectus quoad et in nullo deficiens aplenitudine eorum, quae potest dicere, quoad cognitionis intelligitur, an non? Si hoc dicant. Ergo debent actus illos 2.os purissimos secundum nostrum modum intelligendi ponere fieri. Ulterius ex adeo actus etiam purissimi, quo in laqueum incidunt, quem vitare cupiebant; sed 1.us dici non potest alioqui illo 1° actu purissimo, qui dicitur esse a nostro modo intellecto caeteri actus 2.i quasi impertinentes et inutiles ad opus divinae perfectionis et integritatis adimplendum reiiciendi essent ergo frustra a natura in divinis intellectivo, et volitivo tantopere deerunt, quae tandem in natura divina rationem attributorum non resumunt: verum haec ex dicendis de simplicitate Dei in tractatu de attributis magis elucidabuntur. sed reliquas obiectiones

Sectio 5.a
Reliquae obiectiones

Obiiciunt 3° de ratione intrinseca potentiae vitalis est esse verum, et reale principium, et causa sui actus; sed in Deo non datur verum, et reale principium, causa intellectionis, et volitionis essentialis alioqui possunt res eadem esse verum et reale principium, et causa sui ipsius. Ergo non datur in Deo potentia vitalis verum intellectionis, et volitionis essentialis. Hanc idem ferme prosequitur de more suo saepe citatus Hemelmann ibi cap. 10. lat.

Cui etiam multum videt eorum Salmaticensis Finalis citatus eiusdem doctrinae, et etiam citatus tractatu de volunte Dei dub. 1. § 2. n° 16. in nostri ite, et in multis aliis neque Thomista. Resp. Deo negando maiorem de ratione intrinseca potentiae vitalis credite est esse verum, et reale principium causae sui actus 2.i, data maiorem de ratione intrinseca potentiae vitalis increatae, nego maiorem. Et ratio disparitatis est in proclivi; quia increata non petit in actu 2°

perexa) deraccient, et ideo potest, et det esse verum prium etia
ius vitalis vite, cus quat.n Deus sit viveny d in actu 2°
per ē 11 a), et substa, sua, ideo sua poa vitalis n debet esse
verus priu, et c a pui actus, sit una, et eadem ent as cus ptio
Neg. Arey 5° met. l. c. 12 et lib. 9. c. 1, et 2° adversatur
huic doctre, iis n. in locis 10.m loquitur de poy vitalibus crea
tis, qq verae rat. prii, et q primus actus pptr imperfectiones
psatas libenter dedimus.

Ddi sire desideres in quo deveniet
poa vitalis creata cus Dina? R.eo devenire q utraq. carat.
qua vivit n movetur ab alio q. dpo a vitali Dina n minus
quas de creata cus verit.e dicitur, utrum aut.n id, per qd vivens
actu dicitur debeat esse ab ipsis poy l. possit esse in nd. hoc per
tinet ad dias sulius; alterutru. a. q. a po a vitali Dina contrin
sita suas perfect. rat. cuius vivit in actu 2° per ēll a), et nos
a tuam, et n per dtingentias indicata esse debere; dictum
v.° a po a vitali creata pptr imperfect.) suam rat. cuius id.m vivit
potrauiens, et dtingenti in actu 2° obiicient 4°.

Obiiciunt 4°: ideo in creis distinguuntur
illa 3a primu remotus, prius proximum et operado q. pptr imperfect. et
limit. creaturas una perfectio indi is tria illa munia obire n potest
debit esse substas radicalis potentem amare, et proxime potentem a
mare, et actu amantes, sed hec oia in eamdem indi les simplicissimas
q. volitas Dina possunt quadrare pptr infinitas eius perfec
tiones, aliodui deesset ei infinita volitio aliqua perfect. atq. adeo
infinita n esse. G° frustra distinguerentur illa 3a in Deo.

Resp. Deo opari hoc arg. eo evidentes realem
inter illa 3a, n quin. identem rat. quin potius illo probatur
n in infirmis distio rat. nas quis negabit em diversos hos

1

veritas q. subsistat Dei est poena iudicaliter, et remote vivere per amorem; subsistat Dei est poena realiter, et tamen vivere per amorem: ... Deus habet pro gratia in linea volitiva sive primum, Deus habet et 2um, sive primum et medium: Deus habet primum ... sive primum, medium, et summum, et alios, quos ... ubicunque posse ... frustra negant adversarii distinctionem inter primum volitivum remotum, proximum, et alias, quas coacti ... tandem devorant.

Quin imo expressum est in ... qui multas ... Hurtado tract. 1. l. 2. c. 3. §. 2. qua intendit ponenda esse distinctio inter illa 3ia quae ... nequeunt distingui per ... ipsis, q. ... potius sunt esse ... idem, et propterea ... quae possent differre, q. quidditas ... dicitur ... cum veritate enuntiatur.

Hoc ... duntaxat ... esse ponendam realem distinctionem inter illa 3ia q. ... venit uni realiter, de alio ... realiter cum veritate enuntiatur; ... tollendam etiam esse distinctionem ... ostendemus singula quae ... ex tribus ... propria ... differant. De volitivo ... dicitur esse primum remotum, et ... apetitivas, ... quod dicitur ... volitivum, sive ... cui convenit esse primum ... volitivas ... est ipsa ... volitiva, ... alia ... praeterea, quae ... singulis.

Obiicit Hemelman ... quae in speciali ... primum remotum ... et ... Ex tali doctrina sequitur in Deo ... imagines et duos ... et duo verba ... realiter productum ... rationaliter primum ... et alterum ... productum ...

intelligendi abintiva poa Dei et alijs trus itsiuj: quod est gravissimum absurdissimum. Probat illat°. q. oij notitia genita, seu producta in nobis quam in Deo est verbum, et imago; sed in Deo Verbum ut Verbum est filius; et filius ut filius est verbum x.a id S. Augustini tomo 3. lib. 7. de trinit. c. 2. eo quippe filius quo Verbum et eo Verbum quo filius. Ergo est. a Verò eo dato hoc ness. sequatur, cui probatio futilis est, q doctrina, quam supponimus 10m sotest esse vel denot a genita 1m rex, ac de illa, que 18m dicapit esse fm primus intelligendi Verum se intimavit se trinite examennisit aura...

... primò, que excusisa poa media inter nostra Dei et operat. solo radicali pro et operat. Diventae, et sic potestarguit n sunt addende in Deo trahites s. precentie, nulla tralite aus sit poa proxima ad amandu obiectum vo litivo radicali Deo opesijn est. Nulla in Deo s.a volition radicale addenda est. ... volitivus radicale Dinus cum sit in infinite per a se sejonus sapit uno: ficio hoc inter que increaut ostr infrrect. radicalis volitivo, in intrinsu et alius trisson. ... tqui raritè Deo ad ptt omnes. ... ledendo ma, et neg mi. ... sto bat. Dico ... ans vo litivus radicale. Dinus cum sit infinite pertinus per se ipsum entive, et s... tunoi offo hoc in immedie, ... ans; pr se ipsum tralitr, et ... nunc ... ans, et ... adducit de creaturis, verum est, ... de intriecta poa rea ... intr volition radicale, et actu ... omnivesit; sola intriecte n et limite radicali volitivi credti adiisturei volunta, formalitr ... per quam perficiatur in gradu volitivo, et ultimo ... eo quamcongruissime sunt ... infinitam, eas perfect., et sufficientiam cum n sit ... et ... eas integre et ex ... intrictus n Dei, nec potest ... s.m ... aut integrari, aut perici.

... infinita ... n tollit ... ratio ... nec ... gradus et fralit. ... s.m primus ... ut est evidens, sicut ... esset ... Dina ... est ... ... fm primus ... et

oisoens, est immensa, est subsistens, etc. q. ii sunt gradus, et imes per eitus sm nros Deitatis dicite ex eqa. Ita certe malus argtu est quae ex insita perfect. radicalis volitivi inferre fore etm pxi pe posens, et ultimo detratum a volendus per seipsum. Cepsit quidem in ipsis perfectio gradus Dni volitivi radicalis, Sed in parsit ad perfect. 2e, nec 3ii gradus, sicut unitas quantum vis crescat in perfect. nunquam erit n.rus per se sola;

Addi his ademat Deo volitivo radicali n video quomo possit negari volitivum vale, sive boa pxima a volendum. Quon detrabili prio, et remoto, sic recte, et ordinate sedatur, et res sint integre Dudendus, ecqe erit, prium proximus, aquo detretur, ob prooi efficacit, tale volitivum detrabile, et remotus, ad pelitur defacto pnii volitas, et vivi per illas; n. Hoc n potest dici. Lo prs Im est. unc scita tale volitivum detrabile et remotum ad paritur de facto solicat volitas, et vivit per illam. Lo de facto detratur, et potest pxime producere volitas, et vivere per illas, est evidens, ea, sin detraret neg. pximus esset agendo n. ut seret aquo detraretur, alet careret vorte, et boa pxima agendus, ut est evidens. Lo illas pet et nec boa, quae Deessam potest negari intentus; D.m y.o est dari in Deo sm nrum m us. ciprendi, cus tanto inre prius remotus volitivus, sive gradus pus in linea appetitivi, et boas pxima sive gradus 2us, et volit. ipsas, sive gradus 3ius, quibus in nus est. sec. 6. dubia aliquot ad maiores agitate dicult is elucidat. expensa

Sectio 6.

Ad maiorem agitate diffi-cultatis elucidationem

Dubia aliquot expensa

Primum dubium: num intellectio Divina possit dici actus primus vollitivus? Quam quaestionem latius supra Arriagam instituo, qui tractatu de voluntate disputatione 24. sectione 2. defendit non posse sine intellectioni negari rationem actus primi, et primi vollitivi, si attente res videretur. Sed quamvis non negaverim aliis authoritibus qui Divinam naturam ser intellectionem statuunt dicendum esse tolles intellectionem esse actum primum et primum vollitivum quemadmodum dicebant illi esse primum et radicem omnium attributorum in Doctrina tamen huius Doctoris non posse hoc defendi mihi est pro certo.

Et in primis non video quomodo cohereat cum doctrina huius Doctoris qua in sectione 1.a docet non esse pariam connexionem, nec bene colligi ex gradu intellectivo vollitivum, modo dicere in sectione 2. non sine connecti inter se hos duos gradus, si intellectionem esse ipsummet gradum appetitivum vel actum primum vollitivum primumque et radicem vollitionis sed cum ille de cohera doctrina sua cogitat ergo pro intellectionem Divinam neque actum primum neque primum volitivum possit dici eodem prio utens quo ille pro sua doctrina numero 135.

Ut Divina intellectio posset dici primum, et actus primus volitivus deberet quid prius volitione ponens et abstracta denominatione volentis accipere; sed hoc non est. Ergo non potest dici primum, et actus primus volitivus. Sed quia desiderat Arriaga in maiori probatione et certissimum, si ducat ipse se in gulat ideam habitus in creatis, et intus potentiam, quia neque dicun tur prima, neque actus primi volitivi, quia licet priora volitione creata tamen denominationem volentium non accipiunt. Probatur minorem quia intellectio Divina et breviter tum in ista Arriaga, qui non dicit Deum intellectione, observans similiare a

are subsistens ut constat ex disp. 16. sect. 4) non potest denominari amans, nam cui non absonat haec propositio: intellectus amat, vel odit. Quod neque est principium, neque actus primus, et secundus dicens Arriaga, certe sibi non cohaeret.

Et probo hanc veritatem primo, quia eodem iunto, quo dicitur divina intellectione esse actum primum, et principium volitivum, posset etiam affirmari de intellectione creata, aut reddat Arriaga, vel sui iurati sequaces disparitatem, quae non impugnetur facile. Probo hoc ipsum 2o, quia intellectus divina supponit principium, et actum primum volitivum, qui proponat bonum eligendum, et malum improbandum, imo repugnans est ut caeci minister est, propter caecum, cui ducatus praestat. Quod falsum est dicere ipsam intellectionem divinam esse principium, et actum primum volitivum.

Probo hoc ipsum 3o, quia vel intellectio divina proponit sibi ipsi tanquam principio et actui primo volitivo bonum quod amplectatur, aut malum quod detestetur, aut cognitionem minus intelligendi dicitur quae vocetur cognitio divina; primum simul non potest dici, quod neque illud unde infertur probo minorem, et intellectus est falsum primum.

Primo quia inter propositionem, et id cui propositio datur debet ad distinctionem ratione, et minimum quale datur ad distinctionem inter divinam, et vel inter misericordiam, et iustitiam. 2o quia implicat eandem realitatem eiusdem esse caecam, et oculatam; talis cognitio divina quae utrumque esset re eiusdem rei, nam esset videns quia cognosceret bonum, quod proponeret sibi, et esset caeca quia esset principium volitivum, et actus primus sive voluntas, quae est caeca, et egens illuminante ad bonum amplectendum, et fugiendum malum. Tertium est falsum, non minus falsum est secundum, quod talis cognitio divina se ipsam proponere repraesentat, quoque [...] obiectum dictum, et repraesentaret obiectum dictum manifestum est non posse dici principium volitivum neque actum primum voluntatis diversum a cognitione, quod secundum primo et volitionem requiritur per se cognitio, quae non est de

suo obto, itaque obtam suum bonit. ut est evidens. 2°, quia de illa cogne B, quam vocas actum 1um, et primum volitivum, seu volitionis de obto cogni A rogo an sit actus 1us, et primus volitivus, seu volitionis de suo obto, an non? Si non ~~dicas~~ ~~[illegible]~~ ~~cogne~~ C ~~[illegible]~~ debuit ~~[illegible]~~ venire cogni de dicto obto quam vocas cognem C. Si hoc dicas de ista cogne C, quam dicis esse actum 1um, et primum volitivum seu volitionis de obto cogni B facio eamdem interrogationem et sic usque in infinitum nobis factis interrogationibus de novis cognitionibus procedam; ergo vel procedendum est ibi in infinitum, vel deveniendum tandem, tandem ad aliquam cognem, que sit actus 1us, et primus volitivus seu volitionis de suo obto; et neutrum est dm: ergo etc.

Objicies cognem B, quam vocas actum 1um volitivum, respicere idem prorsus obtum, ad quod respicit cognitio A, quam vocas prolitio bonum; dicetur 1° quia 2a cognitio est prorsus inutilis et in ter tium ad prima, ~~[illegible]~~ ex eodem bonum obto. Dicitur 2° quia nulla intellecta nova cogne de eodem obto intelligitur Deus bonum eligere aut respuere ad bonitum, tamquam eligendum, aut tamquam respuendum per cognem precedentem.

Dicitur 3°, quia non videtur major ratio propter quam uni cogni ex his deebatur esse actus 1us volitivus, et alteri denegetur, cum sit utraque de obto eodem, et quasi simillime perfectionis et claritatis. Primum quod neutri convenire ratio actus 1i et primi volitivi. Neque oppose, Arriaga aliquam rationem adducat, cuius solutio non sit ex dictis perquam facilis.

Secundum dubium: num in voluntate Divina sit habitus. Affirmat Arriaga illa disp. 15 citata sec. 3. subsec. 4 n° 55. Ut coin. Cd Div. Durandus Doctor, ad quod dicitur quia ex habitibus alii sunt, qui roborant potentiam simpliciter, sicut habitus supernaturales; Alii vero qui potentiam debilem difficilem et tardam ad agendum corroborant et facilitant, sicut habitus naturales; neque ibi, neque hic Deus hoc

devenire possunt. Ergo in Divina voluntate non est habitus. Probo mi
norem, quia Divina voluntas debet esse in sua linea perfectissima omnium, quae excogitari possunt perfectissima; atque adeo potens simpliciter, tamque magna facilitate, et promptitudine, omnem suam operationem exsequi. Ergo nullus habitus illorum Divinae voluntati potest advenire. Probo consequentiam, quia additamentum opus non est ad effectum, qui habetur per essentiam, effectus utriusque habitus, scilicet posse simpliciter, et infinita facilitas, habetur a Divina voluntate per essentiam; ergo ad talem effectum habitu non est opus.

Addo his, quod vitalitas, quae est habitus, supplet voluntatem Divinam simpliciter potentem et facillime. Si hoc afferret Arriaga negat voluntatem Divinam in sua actuali proximi linea esse omnium, quae possunt excogitari perfectissimam, nam multo perfectior esset ut est evidens quae ex sua ratione formali haberet simpliciter, et facillime potens ad operandum; in vero aliorum frustra addit vitalitatem habitus ad praestandum effectum, qui praehabetur per essentiam. Ergo non datur habitus in Divina voluntate.

Sed dices I.o in Divina voluntate reperiri posse simpliciter et posse facillime, qui sunt effectus, qui praestantur ab habitibus; ergo in illa reperiuntur vitalitates habitus. Respondeo, effectus habitus, qui sunt ex sua definitione quaedam adminicula, et supplementa potentiae non esse posse simpliciter, aut posse facillime quomodocumque, sed posse simpliciter potentiae aliquin impotentis simpliciter, et posse facillime potentiae, quae aliquin tarda, et difficilis erat ad agendum, qui effectus in Divina voluntate minime reperiuntur, ut est evidens.

Dices: in Divina voluntate possumus duas vitalitates praescindere, aliam potentiam praecise, qua cum nostra voluntate ~~convenit~~ convenit, aliam vero potentiam facillime ad agendum, qua

convenit cum nra volunte infrata per habitum, ideo talitas per quam Divina voluntas convenit cum nra infrata per habitum est habitus sicut altera talitas qua convenit cum nra voluntate prima et secunda. Etc.

Resp. dando maiorem, et neg. minorem; illa quippe talitas, qua Divina voluntas convenit cum nra infrata per habitum in promptitudine, et facilitate ad agendum non est habitus, sed Divina specialis voluntatis Divinae, quae cum debeat esse omnium quae excogitari possunt perfectissima, ut saepius est indicatum ex Divinitate et Divina sua speciali, et non ex aliquo ei superaddito ad supplendum suum defectum, et esse potentissima et promptissima ad edendum suos effectus, neque in his, quae facillima sunt Deum in morari sit, aut valet. Quibus 1am disput. gravem quidem exegimus, et ad 2am graviores certe, et difficiliores exordiendam accedimus. De 2a de obto primario et per se Divinae voluntatis.

Disputatio 2.

De obiecto primario, et per se Divinae voluntatis.

Demonstrata exista, et explicata quidditate Divinae voluntatis, in actu 1o ad altiores nos de illa, de qua suis actibus, exercendam; disserendum est de obto, circa quod primum et per se, a quo rationem suam, et perfectionem accepit. Ad facilioremque intelligentiam praesentis, quam aliarum gravissimarum difficultatum sint quae certissimam quam secundum S. Thomae, imo omnium Thomistarum, Theologorumque tam veterum, quam recentiorum doctrinam, quae clarissimis sacrae scripturae, et SS. Patrum testimoniis innititur: imo lumine etiam ipso naturali demonstrari potest, erit subsidium praemittere. x

Sanctus Thomas in hac 1.a pte q.e 4 art 2 in corpore, Deo, inquit, qd in Deo sunt perfect.es oium rerum, unde et dicatur ultiter perfectus q.a n. deest ei aliqua nobilitas, que inveni atur in aliquo genere ut dicit Commentator in 5.o Methe. etc. qd gravibus roibus pbat, et pbat authorite S.ti Dionisii 5.o c. de Divinis noibus paulo ante medium dicentis: qd Deus in una exist a oia prehet, et qd n quidem hoc est, hoc autn n est, sed oia est.

Eamdem verit.ez innumeris in locis het, sed ubi praeclarius, quam in q.e 14. art. 6. ubi pbat oia cognosci a Deo in seipso per ppiam cognes.n 10.m 1.m oia, sed etiam 1.m partia, et di alia praedicata, q.a in ipso continentur n minus quam continen tur in n.o centario partes deiae minorum horum ex qqq co alescit.

Non 10.m aut.n id (inquit in corpore articuli) in quo creae coicant silit ipsum esse ad perfect.es pertinet, sed etiam ea per quae creae adinvicem distinguuntur, sicut vive re, et intelligere, et huiusmi, quibus viventia an viventi bus, et intelligentia an intelligentibus distinguuntur, et ois fra, per quam quelibt res in propria specie constituitur perfectio quae dam est, et sic oia in Deo praexistunt n 10.m quantum ad id qd coe est oibus, sed etm quantum ad ea s.m quae res distinguuntur, et sic cum Deus oes perfect.es contineat comparatur Dei essa ad oes rerum essas n sicut coe ad ppria, sed unitas ad numeros, l. centu

ad lineas, sicut perfectus actus ad imperfectos, ut si dicerem ho ad
aial, l. cenarius, qui est nus perfectus ad imperfectos sub ipso conten
tos. ~~[illegible]~~ &c.

Hec ibi S.tus D.or ubi alia ad propositum nostrum subdit
n minus opportuna, nec so.m contineri a Deo perfect.e omnes creaturas
quae conveniunt, et differunt s.m species, aut quas, sed etiam hecceitates,
quae s.m individuationem ultimas distinguuntur preclare docet in art.
11. ejusdem q.is 14. quas doctrinas inculcat loquens in specialibus
Divina volente e 1.o contra Gentes c. 84. rat.e 2. Sicut s.a ostensum est,
inquit. Deus volendo suum esse, quod est sua bonitas vult omnia alia
inquantum habent eius similitudinem.

Hoc dixerat c. 25 ubi rat.e 4. Deus
inquit, volendo se vult omnia quae in ipso sunt omnia autem quodammodo pre
existunt in ipso per proprias rat.es ut s.a ostensum fuit sunt c.e 28,
et 54. Deus igitur volendo se vult alia. Ipsum per in q. 2. de
verit.e art. 8 ad 1. et multis aliis in locis, ita ut n temere ausim
dicere in doctrina S.ti Doctoris crebrius inculcari nihil, quam per
fect.s omnium rerum s.m proprias rat.es n so.m specificas, sed etiam individuales
perfectissime a Deo contineri. Quae haec veritas ex textu celebri
3.o exodi in quo Deus ipse interroganti Moysi quonam nom
se debet suum esse declarari posset: ait ego sum qui sum. Sic dices
filiis Israel qui est misit me ad vos. quasi dicat ego solus
sum cui esse sine ulla limit.e convenit; quia sum cuncta quae
sunt, et nullum excogitabile est esse quod ego n sim: quo
a creaturis quam longissime fio, quae magis convenit n est, quam
esse; unumquodque sunt, et infinita n sunt; ideoque rectius
dicuntur habere quam esse unde, hocmet nomine designari ille
et predicari recte, qui est.

Pro hac interpret.e est S.tus Thomas in

q.e 13 art. II. corpore ubi ex Damasceno lib. I. Orthodoxae fidei sic subditur: Damascenus dicit, quod principalius omnibus de Deo dicuntur nominibus est, qui est, totum enim in seipso comprehendens, habet ipsum esse velut quoddam pelagus substantiae infinitum, et indeterminatum. Quolibet enim alio nomine determinatur aliquis modus substantiae rei; sed hoc nomen qui est nullum modum essendi determinat, sed se habet indeterminate ad omnes, et ideo nominat ipsum pelagus substantiae infinitum. Haec S. Thomas, quae adnectendis textus illustris Abulensis addidi locum tracti:

Dicendo simpliciter Deus est qui est attribuit ei esse non limitatum aut restrictum, sed includit eminenter omnes perfectiones, et hoc est in Deo, cui omnis perfectio reperta in quocumque genere attribuitur, non ut reperitur in illo genere sed eminentius, tanquam in causa nobilissima perfectissimo, in quo res perfectius, et verius sunt quam in seipsis, vel in suo genere etc.

Cornelius noster in commentario illius textus aeque etiam opportunus est author, sed illustrior, et opulentior est Lessius lib. I. de perfectionibus divinis c. I. num. II. inquit itaque: Divinum esse est omnis perfectio et entitas simplicissima, et eminentissima perfectio. Dico omnes perfectiones non solum increatas, sed etiam creatas, quia quod non est omnitudinis perfectiones entium in creatis, id totum multo perfectius et copiosius continetur in se ipso. Unde merito D. Gregorius orat. in natalitia dei Dio loquens ait universum esse in seipso nunquam incepturum, nunquam desiturum: sed ut continet tanquam infinitum quoddam, et interminatum esse pelagus. Optime pelagus esse infinita essentia, sed rerum et perfectionum multitudo, et varietas ibi reperitur, et eminentissime continetur. Propterea ab antiquis vocatus est Deus to pan, id est, universum ut docet Eugubinus de perenni Philosophia lib. 3. c. 8. quod universa quae aliquo modo

esse participant. Pulchre in eandem sententiam Gregorius Nazianzenus in quodam carmine

Intra te omnia permanent, atque ad te festinant omnia.
Tu omnium finis, tu unus, et omnia, et nihil rerum.
Cur neque unus sis, neque omnia quomodo te appellem.
Tibi soli innominabilis, et omnia ...

In quo illud maxime notandum est: tu unus, et omnia, et nihil rerum quo nihil ... praesenti opportunius dici potuit. Tu unus, et omnia, quia intra uno sunt perfectiones quae ... creaturis sunt dispersae, et quod praeclarius est apud Dionysium, tu nihil rerum: quia non solum aptae sunt illae esse, quae in creaturis quasi infiniti illius aeterni luminis tenuissimae scintillae emicant, sed illa esse plane infinita, quorum creaturae sunt nihil.

Magnus certe esset omnis creaturae perfectionis in unum esse collatas splendescere, ... unus sunt et infinita non sunt longe maius, atque Divinius erit illud esse quod non sunt, et illud esse non sunt, et ideo merito tu unus, et omnia, et nihil rerum. Hanc interpretationem illud probat: cur neque unus sis neque omnia quem te appellem, non est unus quia omnia est, neque omnia quia praeter ea quae omnia sunt addiderit etiam id quod non sunt, quod est longe maius, et ideo neque unus neque omnia, et unus omnia, et nihil est.

Longum esset molestumque omnia persequi, quae in hanc sententiam SS. Patres scripserunt. Videndi etiam erunt Theologi ad textus allegatos S. Thomae, et praesertim ad q. 34. huius 1. partis art. 2. et interpretes sacri ad textum Exodi 33.

In quo deprecanti Mosi ut ostenderet ei gloriam suam ret: Ego ostendam omne bonum tibi; et ad illud Zachariae 9. pulchritudo eius, et ad illud Amos c. 4. gradiens super excel sa terrae, ad quem textum non est relinquendum nostri sensus ob fortunae diversitatem ad propositum, et ad illud Isaiae 41. Ecce vos estis ex nihilo, et opus vestrum ex eo quod non est. Et ad illud Pauli ad Rom. 11. Ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia. Ad quos textus plures docent, disserunt quae. Quibus non modo illustratur, sed ab dubio fit quam procul praesens assertum.

S. Anselmus in monologio c. 35. addit creatam substantiam multo verius esse in Deo, quam in seipsa. Omnia ita quod creata substantia tanto verius est in Verbo, quam in se ipsa, quanto verius existit creatrix, quam creata substantia. Hec Anselmus, quam doctrinam S. Thomas hic q. 18a art. 4o. in resp. ad 3um sapienter exposuit, et in quantum sit retinenda docuit: Dicendum inquit, quod res naturales nobilius esse habent simpliciter in mente Divina quam in seipsis quod in mente Divina habent esse increatum, in seipsis autem esse creatum; sed esse hoc ut hoc homo vel equus, verius habent in propria natura, quam in mente Divina, quod adversitas hoc pertinet ens totale, idest, esse in perfectione admixtum, et qualitate, quam admixtionem non habent in mente Divina.

Res habentur igitur a Deo Patre tanquam a perfectissimo exemplari perfectionis quaecumque in creaturis, sive bonis, sive existentibus, vivis, et dispersim reperiuntur: a Filio tanquam a perfectissima imagine, in qua omnia intimi illius exemplaris delineata, et esse adumque exacta sunt et a Spiritu Sancto tanquam a summo bono, et bono, quod ex mutuo Patris et Filii amore procedit.

Ex quo infertur quam amor Divinus et sua q. 19. Deus attingit omnia non primus in se ipsis descendat in se ipsis.

quas illas agnoverit, et amaverit ubi sunt 1°, et per se,
sicut in seipso, ut ille qui perfecte agnoscit, et amat articulum
dent.is prius dictamen logicum, et mentale deff.e) in [illegible] 1ario,
et per se tale articulum reperitur amare, et scire det, posterius
vero vocalia et scripta dictamina deff.es q. a quas 2ario, et per ea
cum eiusmi articulum derivatur; his [illegible] in hoc [illegible] vestibulo
ta prenotatis, atque in sequentibus crebro recursuri sumus, atque
pre oculis, pre manibusque semper sumus habituri ad ea, que pre
sentis [illegible] propria sunt [illegible].

Caput 2
Num bonum aliquod creatum possit esse obiectum primarium, et per se Divine Voluntatis?
Sectio 1a
Premissis quibusdam certis Doctorum s. as commemoro.

Obiectum Iᵘᵐ, et per se, aliis praeter missis acceptionibus nimis bene receptis, et ut constat ex nostris loquar commentariis, et unica proemiali tantum quaestione, quod 1º, et per se, et non secundario accidens respicitur a potentia actu; tale est bonum in voluntate, et verum in intellectu, quae 1º, et per se, seu ipsis per se exigentibus facultatibus, et non per accidens, aut fortuito, vel ex indigentia alterius attingi debet, nam eo ipso quod in tingas voluntatem intingis bonum, seu beatitudinem, et in tentiam ad bonum, et sic de intellectu respectu veri, et caeteris facultatibus in suorum obiectorum. Ex [illegible] obiectum 2ᵘᵐ, et per accidens est quod solum contingenter, et fortuito, inspecta praecise exigentia facultatis, vel actus attingitur ab illis: tale est in voluntate determinatum hoc bonum creatum, huius dictaminis logici: definitio debet constare genere, et differentia definitionis vocalis et scriptae. Respectu Astrologiae, quae motus astrorum observat, motus sphaerarum igneae: respectu voluntatis efficacis navigandi hic numero navis, quae omnia, solum contingenter, et fortuito attinguntur, respiciunturque, et non ex aliqua necessitate, aut indigentia praedictarum facultatum, vel actuum, nam his de medio sublatis, et redditis his impossibilibus, adhuc in sua integritate, et perfectione, qualem modo eiusmodi facultates habent, actusque permanerent.

Utrumque hoc obiectum tam primarium, et per se, quam secundarium, et per accidens subdividi potest in materiale, et formale primarium, et per se, et immateriale, et formale secundarium, et per accidens. Materiale obiectum primarium, et per se, et formale, quamvis aliter, et aliter respiciantur, scilicet unumquodque in sua linea, utrumque tamen primo, et per se, et non secun

secundum accidens respicitur, id est exigentia quiditate ipsa vel actu, quorumquolibet reddito impossibili minime permaneret. [illegible] / Logice tanquam obiectum materiale actus intellectus, in quantum dirigibiles in formam modi sciendi, et tanquam obiectum formale ipsa logicalis directio informans, et dirigens ipsos actus, quorum obiectorum quolibet impossibili facto, Logica etiam evadet impossibilis, nam utrumque respicitur ab ista primo, et [illegible] [illegible] accidens, [illegible] [illegible] ipsius facultatis [illegible] [illegible] primo, et per se, et non secundum accidens, hoc est, ex indigentia, et necessitate ipsius facultatis.

E contra vero obiectum male, et tale per accidens [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] exigentia et necessitate facultatis, actus attinguntur, et respiciuntur ab ipsis: tales sunt tanquam obiectum male [illegible] loge voces, scripturae in quantum dirigibiles, et [illegible] sunt in [illegible] sciendi: et tanquam obiectum formale ipsa logicalis directio, ut detrahit, et [illegible] ad tales detracta [illegible] quae obiecta minime sunt ex indigentia [illegible] aut ne [illegible] [illegible], [illegible] in verbis [illegible] per accidens sunt non esse in ea [illegible] [illegible], et [illegible] quam [illegible] est [illegible] per [illegible] [illegible] etiam sunt [illegible] [illegible] [illegible] tanquam obiectum male [illegible] detracta [illegible] [illegible] tabula, lamina, et tanquam [illegible] tale [illegible] [illegible] [illegible] colorum ut detractum, et [illegible] ad tales [illegible] [illegible] enim detractis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible] solet obiectum male, motivum, detractivum, et [illegible] duo [illegible] obiectum vero male dicitur medium [illegible] bonum [illegible] [illegible], [illegible] obiectorum [illegible] [illegible] [illegible] divisionibus [illegible] [illegible] [illegible]: alia sunt enim obiecta per se alia vero per accidens [illegible]

obiectum finale per se est ab ex indigentia, et debito [illegible] in totum attingit et quo immobili facto intentio [illegible] decerneret, et [illegible] [illegible] formale, sive medium, quae quidem alter, et aliter [illegible] efficiant, [illegible] singula quaeque [illegible] singula ex indigentia et necessitate in totum, ut dixi, requiruntur.

Secunda vero obiectum finale per accidens et obiectum formale sive medium, etiam per accidens est ad solum contingenti, et [illegible] in perfecta [illegible] intentio [illegible] attingeretur, et quo remedio sublato, et reddito [illegible] per [illegible] praecise non esse in sua integritate et perfectione quam [illegible] nac[illegible] est intentio [illegible] nihilominus perseveraret.

Quibus non [illegible] magno opere pretio ad intelligentiam huius gravissimae difficultatis praenotatis, quaestio est: num bonum aliquod creatum possit esse obiectum primarium, et per se, hoc est, obiectus [illegible] et per se, et non [illegible] accidens [illegible] divinae voluntatis, [illegible] aliquo [illegible] eius, sive [illegible] finale sive medium [illegible] [illegible], sive finis, sive motivum, et [illegible] [illegible] sive [illegible] [illegible], sive denique [illegible] bonum quo utendum, sive bonum, quo fruendum.

In qua re quam maiori qua potui claritate proposui [illegible] ambitatis quae negotium declaravimus quidem et definire [illegible] [illegible] ratione atque [illegible] quam declaratur [illegible], [illegible] esse [illegible] rio.

Prima affirmat obiectum primarium, et per se divinae voluntatis sive finale, sive [illegible], sive finale, sive intermedium, sive adaequatum, sive inadaequatum, vere esse quid divinum. Et addit bonum creatum, quodcumque illud sit, [illegible] posse esse primarium obiectum, et per accidens illius [illegible] [illegible] plurimorum [illegible] theologorum [illegible] [illegible] quorum, [illegible] ex [illegible] [illegible], [illegible] in tempore [illegible] [illegible].

2a [illegible] asserit obiectum primarium, et per se divinae voluntatis, quo [illegible] [illegible] vult [illegible] obiectum formale, seu motivum ex bonitate creata, et increata [illegible]. Est enim nullus [illegible] volunt [illegible] cuius finis [illegible], sive obiectum formale et motivum [illegible] [illegible]

ut sola creata bonitas huius 4.^n admittit, quorum vero tralia et motiva, sive finis, ex creata bonitate, et increata aeque trialiter coalescant. Huius 3.^e impugnatores sunt Magistri Fr. Sobi tract 2. d.^e 8. sec 2. an.^o 1418. Guiosinioni se bonis adhaerere diribu ait ista authoritates Augustini, quamvis antea oppositam stetisset, tanquam omnes scholae deserere non auderet. P. Puente, tractatu 2.^a 3 d.^e I 2 I. quae est in tomo 2. sec 6. subsec. I et 2.^a Herize d.^e 15. c. 3. et 4. et disp.^e 18. c. 3.º et 5.º quos sequuntur non nulli ex R. Ribus.

Tertia sententia audatior docet posse bonitatem creatam esse obiectum formale, et per se non solum materiale adaequatum et totale supernaturalis voluntatis Divinae, nam dicit dum voluntas quam habes, et qua Deus feratur, bona creata attingit, quod isto modo dicendi adaequate distinguitur ab illis, per quos tendit in suam bonitatem. Recenset a Antonino tamen multis ex antiquioribus Theologis, et citari etiam potest Montoya utrumque ratio, et quide Antonino d.^e 3. sec. 2. n.º 14 nec Ret. Sed et quod ad rem creatam nec inadequate, seu particulariter obiectum totale Divinae voluntatis pertinere etiam cum fusius prosequitur, de quo credere ex his, qui sententiam absolute evaluarunt eam sustinerent Lugius d. ... 2.^a 3 d.^e 66. ... § tandem c.^a 3.us, et Arriaga d.^e 26. sec. 4. et d.^e 24. sec.^e etiam 4.^a sub sec. 2. et in sect. 8. multisque aliis in locis quamquam non parum favet Herize citatus, et iam placuit nullis R. Ribus qui eam impugnant.

Quarta denique sententia negat cum 1.^a 2.^a 3.^a, et 3.^a posse aliquid creatum esse obiectum formale, sive motivum, et finem totalem, vel partialem formalem et per se Divinae voluntatis, vel alicuius ex suis actibus. sententia dicit posse

esse obiectum primarium et per se saltem male, aut sine intermedium illius. Quae sententia plures eosque gravissimos propugnatores habet. Vide Montoyam illa disputatione 5. citata sectione 3. anno 5. et sectione 5. ubi illam tuetur, et plures pro ea Doctores afert, et Hemelmam tom. 1. titulo 5. disputatione 2. cap. 8. plures etiam allegantem quibus hic author ab hac sententia, in quam aliquando intellectus inclinatum ibi eum animadverto desciscere quas producit si nolit doctrinae suae aliter redolere.

Sunt etiam pro hac sententia tot quot Deus cum operibus solibus connecti voluerit, quos longum foret atque molestius commemorare, quos in hoc libro limine proposuimus, quid de hac re sentiendum sit iam aperiemus. Sectione 2. Iuditium nostrum de hac re.

Sectio 2.

Iuditium nostrum de hac re.

Nulla creata bonitas potest esse obiectum primarium, et per se divinae voluntatis, aut aliquid ex actibus eius primarius inquam sive male, sive formale, sive finale, sive intermedium, sive motivum detractivum quod, sive denique tractivum duntaxat, et quod attinet ad obiectum finale, et motivum est distans et fere certa inter Theologos assertio nostra, qui concordes illas defendunt paucis exceptis modernis, quos iam commemoravi, qui in hac re inter sapientes atque cordatos Theologos magistros non bene audiunt quia veteri sententia tam firmis authoritatibus, et rationibus radicibus leviter recesserint.

Et quod ad alias partes attinet de obiecto mali, sive intermedio, et mere tractivo gravi etiam authoritatibus praesidio circumvallatur. Illam quippe defendunt Hemelmans

et quotquot pro ea, a Scripturis habitualib. Dei decreta
refert [illegible] d. 9. c. 1. et d. 2. c. 2. quas etiam sunt pug
naturi qui dixerunt Deum nullas creaturas diligere
vere, dixit [illegible] Venerabiles citat titulo 8. d. 1. c. 3. et qui
[illegible] et [illegible] et indignatione decreta eum liberant:
quas ss, ut constabit ex dicendis, [illegible] bonus creatus po
test esse obtus primus, et per se [illegible] finale, et intermedium
Divinae voluntatis, minime stare possunt. Quid, quod
propugnaturi sunt hanc suas authores, qui [illegible]
[illegible] posse esse obtus primus, et per se finale Divinae vo
luntatis esse volunt [illegible] statim in contra, et consequentias
amant, ut constabit ex dicendis, et ideo utraque sequitur assertioni
omnes fere Theologorum dicentes, et aptius defendit.

Sed ad [illegible], et argumentis veritatis
assertionis nostrae demonstremus. Est enim quidem efficacissi
mus pro ea, post recentissima inter omnes paucis ex [illegible] motivi
nostri secundus sententias, quae negat posse creaturam [illegible] motivi et tracti
vi, et primus, et per se [illegible] voluntatis, aut alicujus ex actibus
ejus quaerere in bonitates creatas: [illegible] Deus, nec ulla ex Divinis
perfectionibus debet esse ab alio, nisi ut Deus tanquam a vero
primo, [illegible] esse; sed si creata [illegible] esset objectum finale, et moti
vum primum, et per se Divinae voluntatis, [illegible] ex actibus ejus,
[illegible] aliqua ex Divinis perfectionibus esset ab alio, nisi ut
Deus, tanquam a vero primo, [illegible] ergo etc.

Probo minorem, in qua est difficultas:
talis actus Divinae voluntatis cujus bonitas finale, et motivum primum
et per se esset [illegible] bonitas penderet a creata bonitate, tan
quam a vero [illegible] esse. Ergo etc. Probo ans. [illegible] est vera, imo
[illegible] cerus carus, cujus ad imperium, et motum [illegible]

moveantur, ut constat ex 2° Phy. et hoc non nisi temere et in-
scite negari poterit. Sed talis actus Divinae voluntatis haberet pro
motivo, et fine suo primario et per se, creatam bonitatem absolute
tanquam a causa ea penderet; sed hoc est falsissimum. Ergo.

Probo 2° eandem veritatem nimi-
mis solide, et pro superius argutum: nemo sane dixit ut ar-
bitror, quam Augustini tom. 3. lib. 1. de doctr. xpa. c. 31 Deum
egere bono nostro, dicit enim apertissime Propheta: dixi Domino Deus
meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges; sed si aliquis
ex actibus Divinae voluntatis haberet pro fine primario, et per se bonitatem
creatam, Deus egeret bono nostro: quia nullus potest habere pro
fine primario, et per se bonitates creatas. Probo minorem, quia eius
indiget causa, a qua non per accidens, et fortuito, sed primo et per se in
essendo depen det; sed si aliquis ex actibus voluntatis Divinae haberet
pro fine primario, et per se bonitates creatas, talis actus, qui entitative
est realiter est ipse Deus non fortuito, et per accidens, sed primo et per se
in essendo a bonitate creata deberet. Ergo Deus egeret bono nostro.

Dices, neges ut oportet, talem actum
debere in essendo a creata bonitate, sic argutor: effectus in suo
esse non minus dependet a causa finali per se, quam dependet a causa efficienti
causante, nec minus certe colligitur suum esse ex non esse causae fina-
lis per se, quam ex non esse causae efficientis per se, ut est inter omnes
certum. Ergo si ille actus voluntatis Divinae non dependet in essendo
a creata bonitate, non respicit illam, tanquam suum finem
primarium, et per se, sed dicere quod dependeat ut constat ex Augustino impia-
num est. Ergo etc.

Tertia ratio non minus etiam quam quae dictae sunt
res validas etiam corroborantur: si alicuius ex actibus Divinae
voluntatis, qui ut dixi realiter est ipse Deus esset creata bonitas

obtus finalis primarius, et per se ratio Deus non esset primus motor, qui a nullo alio moveretur, sed hoc insanum est. Ergo. Probo sequelam: illa bonitas creata, quae esset finis primarius, et per se prefati actus Divinae voluntatis esset prior, atque superior tali actu, ut ea per se prior, et superior est effectu suo: imo prior esset, atque superior ipsa Divina voluntate, et Deo ipso, quem moveret, et allicerret ad talem actum. Ergo ratio Deus non esset primus motor qui a nullo alio moveretur.

Hanc rationem tetigit S. Thomas lib. 1 contra Gentes, c. 74. rat. 2: Si ergo voluntatis Divinae sit aliud principale volitum, quam Dei essentia, sequitur quod aliquid aliud sit superius Divina voluntate, quod ipsam moveat, cuius contrarium ex predictis patet. Et de veritate q. 23. quae est de voluntate art. 5. ubi docet solam Divinam bonitatem esse finem primarium, et per se Divinae voluntatis, et rationem volendi cetera. Insinuat hoc etiam Deus ad septimum. Nec tamen quod vult creaturas sequitur quod a creaturis moveatur, quia creaturas non vult nisi ratione suae bonitatis. Idem 1. p. q. 19. art. 2. Deus ad 2um itterat. Unde cum Deus alia a se non velit nisi propter finem, qui est sua bonitas ut dictum est art. 1. non sequitur quod aliquid aliud moveat voluntatem eius nisi sua bonitas quod in diversis aliis in locis inculcat, quod de talibus monimentis praetermissis aliis rationibus non minus efficaciter eandem veritatem ...iciamus.

Quarta ratio: Deus est 1a, et summa bonitas; sed talis non esset nisi haberet pro fine, et motivo primario, et per se creatas bonitates. Ergo. Patet quod minores; non est prima bonitas, quae accipit suas bonitates ab alia bonitate priori se, nec est bonitas summa, quae regulatur a bonitate imperfecta, et limitata. Ergo Deus non esset prima, et summa bonitas, si haberet pro fine, et motivo primario, et per se creatas bonitates. Patet secunda; quia beatitas

voluntatis, finis, qui est realiter ipse Deus, cuius finis et motivus primarius et per se est creata bonitas, desciperet bonitatem et honestatem suam a tali bonitate creata tanquam a sua causa finali, atque adeo tanquam a bonitate secundaria. Ergo non esset prima bonitas, sed bonitas secunda participata ab alia. Item. Mensuraret bonitatem suam illa bonitate creata, quam sibi pro ultimo fine prescribit. Finis quippe est regula et mensura honestatis vel inhonestatis actus. Secunda illud Augustini tom. 1º lib. 2. de moribus Manicheorum c. 13 circa princip: Secundum id finis est culpabilis vel laudabilis, propter quod hoc sunt opera nostra culpabilia vel laudabilia. Quod refert et approbat S. Thomas 1ª 2æ q. 1 art 3. corpore. Sed talis bonitas creata non est bonitas summa, sed limitata et imperfecta. Ergo si haberet pro fine ultimo per se aliquam bonitatem creatam non esset summa bonitas, sed hoc est manifeste falsum. Ergo et illud unde infertur. Sectio 3. aliis rationibus non minus firmis munita veritas.

Sectio. 3.

Aliis rationibus non minus firmis munita veritas.

Quinta ratio. In Deo est realiter unicus tantum actus voluntatis, quo sic amat perfectissime quod amat, in quo actu ratione praescindimus plures rationes, quas actus diventes appellamus. Sed hoc nullo potest esse ex intrinsecis, si creata bonitas esset obiectum finale, et motivum primarium et per se alicuius ex his rationibus, quas actus dicimus non possit sustineri illud primum. Probo. Diventes importat agere volun

tes unico actu realiter indivisibili propter duos fines primarios adequatos non subalternatos positos, qui inter se non solum realiter, sed plus quam specie, et genere dissident atqui etiam implicat unicum actum indivisibilem realiter esse propter duos fines adequatos non subalternatos positos ergo ea sententia, quam impugnamus Divina bonitas, et bonitas creata sunt fines adequati

ergo non potest Divina voluntas agere propter illas duas bonitates unico actu realiter indivisibili

Cons.a infertur, maior negari non potest quia cum sit certum, ut docet ex S. Thoma 1.a 2.ae q. 1.a art. 3 corpore, qui probe Ambrosium refert, actus speciem sumere ex fine per se primario, et per se, quam doctrinam refert in q. 18 art. 6 corpore et in q. 72 art. 3 ad finem corporis et multis aliis in locis fines adequati non subalternatim positi distincti inter se, plusquam specie, et genere specificantes actum adequate inter se dissidentes procreabunt nunquam valent adversarii unicam realitatem actus excogitari ex dupli ea specifica adequata; quod non minus repugnatorium est, quam dari ex homine, et equo typica aliqua, et realitas eiusdem animalis consistetur. ergo implicat agere voluntatem unico actu indivisibili realiter propter duos fines adequatos etc.a

Probatur minor hoc dilemmate: in sententia, quam pugno, vel Divina, et creata bonitas sunt fines adequati primarii, et per se non subalternati positi, vel non sunt, sed partiales tantum inadequati, et subalternati positi. Quo cumque se vertant adversarii capient. Etenim si primum negant, quia asserunt nos intentum, scilicet Deum non velle per unicum actum tantum indivisibilem realiter, sed per plures realiter

objectos, qd est falsissimum. Si vº 2um asserant recedunt a propria, et labuntur in sam Magistri pbis et caeterorum asserentium nullum bonum creatum posse esse obtum primum finale, et pr se adequatum, et totale alicuius volitionis Divinae, sed inadequatum et partiale tantum, quatenus de dunt aliquas volit.s Divinas, cuius obtum finale totale primum, et per se ex bono creato, et increato, quae 1º ostetur.

Idneq. in hac n minus dura sunt quam superiores rat.s n mo quatiunt, sed protrivit ubitu vibrati dilematis eruut in tuto adversarii, qd n minus fortiter in illos iacio ita. Iuxta Magistri pbis, et caeterorum Divina bonitas tantum ex una pte, et ex alia iunctus ex Divina boni te, et creata sunt duo fines primarii, et per se adequati, et totales n subalternati potius, vel n sunt, sed fines partiales, et alter alteri subordinatus, et finis n ultimus, ultimo subordinatus est, et in illum per se et essaliter ordinatus, atq. directus. Si primum dicant incidunt in fallam plurificat.s actuus realiter, et essaliter dispa ras in Divina volunt.e pro diversit.e object.e qd. inimicum primarium. Sin vº malint 2um sibi sunt adversi, qui defendunt finem bonitem tantum esse finem adequatum primarium volut.um Divinarum et bonites Divinas, illasq. creatas dstuere finem adequatum primarium, et per se aliarum. Pett.a

Adureant hoc esse verum ru dalitus Divinae volut.is nro disp.mo pietarum, quarum singulis suus adequatus, tota lisq. finis primus deserendus est; ni mirum ralit.i A, qui equivalet uni actui ex nris Divinas bonit.e tantum et ralit.i B, quae equivalet alii actui ex nris Divinas bonit.es, et creatas scil., naut. du volit.i Divinae, ut est in re, cuius obtum finale totale, et adequatum per se ex bonit.e creata, et increata tanquam ex obiectis.

2º omissis aliis impugnaobus argtur sic, et
bo bonum creatum nulla rat.e potest tanquam obtum finale
primum, et per se concurrere adrealites adultam ve ex potentitibus in
Dinovilit.es que sit 6 rao pro nra actione. Ita sigmus est
dicere Dinas bonit.es esse insufficientes ad movendum Deum
tanquam fines primus, et per se volunt.s Dine, et egere bo
no nro, ut possit moveri, et detrare ad illas volit.es Dinas quan
mo Deus natus est; hoc sequitur ex sa quas agimus. ital
sissima est bo minores: partialis ca per se n est sufficiens se
sola ad praestandum effectum, quem in consortio sui concausarum pres
tat, et eget tali consortio, ut iunctis viribus. sic onibus
portent onus, cui seorsim singula succumberent, ergo prius
est evidentissimus, id bonitas Dina xa nos authores dam
pugnam n est ca totalis finalis pria, et per se finis vo
lit.is, sed partialis duntaxat. si se sola n est sufficiens ad
causas finalitr. Dinas volit.es deget consortio sue parti
alit creatae bonit.is ut illas ciet, id insanum est dicere Di
nas bonitates esse insufficientes, et opere nra indigentes,
ut possit Deum provocare ad suas volit.es et unde ex quo
infertur.

3º hoc ipsum probare posse in actib
liberis duorum fines primi, et per se 3m adversarios creati
esse possunt ex quo prio, plura, eaque gravissima absurda
emergunt, nempe talium actuum pluritate et distinctes pro
multitudine, et dist.e finium adaequatorum: mut.e fata
vicissitudines Dei pro mut.e actuum, quaque tangeretur vu
bientibus finis, que pro contrentibus per actione realem
ex actis, et pro, et alia. Sed cedo his, quo infitius erit cuncta

persequi, quae a nostra probari posset, illud tamen omittendum non duxit, quo tandem finio.

Si ex Divina bonitate, et creata unus coalesceret finis primarius, et per se utrumque motivum adequatus actus volunt. Dei, qui ex parte rei unicus tantum est omnino indivisibilis, haeret [illegible], et limitate bonitatis. Probatur hoc evidenter in conclusione, quae semper sequitur debiliorem partem. Est non probabilis tantum, si altera expressisset probabilis sit, quia altera sit evidens. Probatur etiam ex illo axiomate [illegible] propter quod unumquodque tale, et illud magis, quo non ideo [illegible] aequalitas [illegible] bonitatis creatae [illegible] Divina, sed hoc non licet affirmare. Ergo neque illud unde infert, maneat ergo prorsus certissima prima pars [illegible] sec. 4. etiam est certissimus ratio objecti materialis primarii, et per se in bonum creatum non posse quadrare.

Sectio 4.

Etiam est certissimum rationem obiecti materialis primarii, et per se in bonum creatum non posse quadrare.

Haec est altera pars assertionis nostrae [illegible] gravius Theologorum asserentium posse bono creato convenire rationem saltem obiectivi per se, et finis intermedii volunt. Divinae, quapropter assertio [illegible] [illegible] oblatus male et intermedius non ametur ratione [illegible], [illegible] ordinatur ad finem amatum [illegible] illud oblatus male, et intermedium primario et per se amabitur [illegible] finis amatus, et intentus, desistere non posset illud [illegible] remedio sublato maneret nihilominus in omni integritate [illegible] sed amabit primario, et [illegible] efficaciter [illegible]

intendit navigare solum I.ario, et per se est detractus adelligen 48
dam aliquam navim, i. qua illa int. efficax ut tales dis
tere n valet, adelligendas v. nave; illas inpari, i qua
int. posset per quas bene ducrari. Solum 2.rio, et secund
ens detrahitur, id propterius aliquorum potest demonstrari; id
sicut est quod finis innitentus, et amatus I.ario, et per se a Dina
volunte scilicet sua bonitas potest desistere, et optime ducrari
crari a Deo etiam si create bonitates, sive existentes, sive possibiles
de medio tollerentur, ut ostensum est. Ergo create bonitates n
possunt amari, tanquam obiecta media, aut fines intermedii
dii I.ariu, et per se a Dina bonitate

Hanc ratem me docuit Sanctus Thomas
hic q. 19 art 3. corpore his verbis: ea que sunt ad finem n ex necessitate volu
mus volentes finem, nisi sint talia, i.e quibus finis esse n potest. Sicut vo
lumus cibum volentes servationem vite etc. n sic autem ex necessitate volumus
ea i.e quibus finis esse potest. Sicut equus ad ambulandum: quia i.e hoc possumus
ire: et eadem ratio est in aliis. Unde cum bonitas Dei sit perfecta, et esse po
sit i.e aliis cum nihil ei perfectionis ex aliis accrescat sequitur quod alia ab ea se
eum velle n sit necessarium absolute. Hec ibi S. Doctor, quibus nihil potius, aut
divinius, aut tempestivius dici. ~~Hoc ipse~~

Hoc ipsum habet reus ad 4.um et 5.o 3.a Gentes
c. 82. et q.e 23 de veritate, que est de volunte Dei art. 4. corpore ubi post
ta quas plurima satis opportuna, et proposito nata dedit, ita concludit:
Unde patet, quod n est necessitas Divine voluntatis ex amore quem habet ad
suas bonitates, quod velit hoc, vel illud circa creas, neque inest ei aliqua
necessitas respectu totius creae, quia Dina bonitas ex se perfecta est etiam
si nulla crea existeret, Psalmo bonorum nostrorum n eget, ut in psalmo
15 dicitur, et concludit satisfacte excludendo etiam creas ut possibiles
a ratione obiecti mali I.ariu, et per se Divine voluntatis alioqui insufitegent

Deus bonus creatis vel creabilibus, scilicet ei opus esset ad existendum, aut eius voluntati ad Divinam suam bonitatem diligendam. Hec sapienter S. Thomas, ex quo validum argumentum pro nostra deprome.

Si Divina voluntas ad lucrandum suum finem, qui est Dei bonitas esset amatura bonum creatum tanquam obiectum male, et intermedium terminum, et per se indigeret illo, sed hoc dicere non est sanum. Ergo etc. Probo sequellam quia efficaciter intendet aliquem finem indiget iis omnibus, sine quibus talem finem non potest assequi. Ergo non Divina voluntas non posset lucrari suum finem sine bono creato, illo indigeret, sed hoc dici non sit. Ergo etc.

Addo huic quod sit interobiecta per se non obiectum formale principalius obiecto mali, utroque tamen indiget actus sit possit esse et utrique natura connectitur. Pro ab utroque specificari sentiunt gravissimi, et ex ipsa S. Thome 1a 2ae q. 18 art 2. ubi probat actus habere bonitates et malitias ex obiecto suo, id est mali, nam de formali obiecto, sive fine id probat art. 4. quam doctrinam multis aliis in locis inculcat. Et quidem utroque indigere, et utrique connecti, et reddi impossibile, altero quoque implante facta inductione per quorumlibet actus sive intellectus, sive voluntatis facile potest demonstrari, et ut alios taceam, fides Divina non minus indiget aliquo credibili, quod est suum obiectum male per se, quam Divina authoritate, que est formale eius obiectum: nec minus certo colligitur esse impossibiles hoc impiante, quam illo. Item ars pictoria non minus indiget aliqua materia capaci sui artificii, que est suum obiectum male per se, quam artificio ipso proportionatis colorum, quod est obiectum formale etc. Sed insanum est dicere Divinam voluntatem indigere bono creato. Ergo bonum creatum non est obiectum male per se Divine voluntatis.

Quid ergo quod nisi incoerenter potest defendi bonum creatum esse obiectum male terminus, et per se abs

qui soli Dinae bonit. i rat. adequatam obti finalis, sive motivi attribuunt, q. ut ostensum est, obtum male sive intermedium I.um, et per se est id, q. quo ad finem intentum pervenire n. possumus, sed Dina voluntas per bono creato po- test pervenire ad bonit. Dei, que est finis ab se intentus, alioqui egeret Deus bonis creatis, vel creabilibus, si ei opus essent ad existendum, aut eius volunt. ad Dinam suam bonit. diligendam, ut concludebat S. Thomas in textu. Et assertio nra quo ad I.am partem de obto ima- li, idem quod 2.am de obto mali, sive intermedio Ivo et per se certissima res est. sec. q. sola rao obti 2.rii, et per accidens Dine volunt. convenit bono creato.

Sectio 5.

Sola ratio obiecti secundarii, et peraccidens D.e voluntatis convenit bono creato.

Ita S. Thomas in hac I.a p.e q. 37. art. 2. ad 3.um et in q.e 34. art. 3. ad 4. et de verit.e q. 4. art. 4 ad 5um. S. textus inter caeteros illustrior est in 5 art. istius q.e 4.e ubi de Verbo Dino sic scribit: et q.a principaliter dicit se Pater dicendo Verbum suum, ex consequenti dicit creaturas principaliter et quasi per se Verbum refert ad Patrem ex consequenti, et quasi per accidens refertur ad creaturam: accidit n. Verbo ut per illud creatura dicatur. Haec S. Thomas, qua nihil praeclarius dici potuit.

Ut nulli veniat in mentem Angelicum Doctorem de solis creaturis loqui, et n. etiam de possibilibus, illum in qualibet obto extra Deum manifestabili per Verbum loquutum fuisse dicat

Ditat ex art. 4. corpore ad finem: Verbum ipsius, inquit, exprimit ipsum Patrem principaliter, et consequenter omnia alia, quae cognoscit Pater cognoscendo se ipsum, et sic ordo ostenditur in verbis Anselmi c. 32. qui dicit quod dicendo se dicit omnes creaturas. Sed Pater cognoscendo seipsum cognoscit etiam alia, quae nec sunt, nec erunt, nec fuerunt, ut idem D. Thomas docet in eadem quaest. 4. art. 7. Ergo Verbum Divinum non solum exprimit creaturas possibiles et per accidens creaturas existentes, sed etiam possibiles, quae nec sunt, nec erunt, nec fuerunt: idem quod de amore.

Id quod de amore etiam dicit expresse comparando utrumque in illa quaest. 37 eiusdem Primae partis in art. 2. versus ad 3um. Unde sicut Pater, inquit, dicit se, et omnes creaturas Verbo quod genuerit in quantum Verbum genitum sufficienter repraesentat Patrem, et omnes creaturas, ita diligit se, et omnes creaturas Spiritu Sancto in quantum Spiritus Sanctus procedit ut amor bonitatis primae secundum quam Pater amat se, et omnes creaturas. Et sic etiam patet quod respectus importatur ad creaturas et in Verbo, et in amore procedente, quasi secundario, in quantum veritas, et bonitas Divina est principium et intelligendi, et amandi omnes creaturas. Haec Sanctus Thomas pro re nata.

Verum ratione ostendimus, secundum rationem de Divina dictat Deum amare, et velle creaturas quod possunt fieri, sed non futuras textus, quos congerit Montoya tom. de trinit. sect. 4 art. 2. Non amabit illas tanquam obiectum finis, et per se male, aut finale, ut iam ostensum est; ergo illas amabit tanquam obiectum secundarium, et per accidens est evidens consequentia. Pro hac ratione quia cum sit Divina voluntas perfectissima, ea ratione obiecta amatura est, qua illa in se amabilia sunt, nam secus sequeretur imperfecto modo haberet, sed bona creata non sunt amabilia primo, et per se, sed tantum secundario, et per accidens, ergo etc.

Probo minorem. Bona creata ea ratione sunt amabilia, qua sunt in se bona, honesta, et perfecta, sed non sunt

in se bona, honesta, et perfecta 1°, et per se, q. essent ... honestas est gratus proprius solius Dei. Ad 10.m sunt amabilia 2° vias et peraccidens; idea rat.e qua sunt amabilia in se amantur a Divina volunte, ut dictum est; q. non amant 1°rio, et per se, sed 2°rio, et peraccidens. Sed cum hec satis ... ex dictis nolo pluribus vos morari, iam ad solvenda argta venimus sec. 6. 1m argtum: in Divina volunte existunt vere virtutes morales.

Sectio. 6.

1.m argumentum: in D.a voluntate existunt vere virtutes morales.

Sisit amicitia, iustitia, misericordia, liberalitas, et ceteræ. 1° reti probo ... creatam ... videtur certum, et ... nam aliud ... scripturæ, quas Deus esse iustus, misericordes, liberales, et nobis amicus. Psalmo 138: nimis honorati sunt amici tui Deus. Psalmo 18: iustus est Dne, et rectus iudicium tuum. Psalmo 100: miserator, et misericors Dnus, et alibi passim, et ... deo ... musitent, maior, meliorque pars Theologorum tam ex antiquis, quam ex modernis ... circuitu, aut ... admittunt ... q. S. Thomas ... hic q. 21. ubi de iustitia, et misericordia Dei ..., et 2.a 2.æ q.e 23. art. 1. ubi ... inter Deum, et hoies veram, strictamque amicitiam intercedere, quod in Concilio Tridentino sess.e 6. c. 7. fuit definitus, ubi ... per succ.m gratiæ, et donorum hoies fieri iustus ex iniusto, ex inimico amicus.

Concesso aut.m ant. ... non posse negari ...

Pr. et I.° quod attinet ad amicitiam; quia nec debet habere pro fine ipsum amicum juxta illud Ciceronis: charum ipsum verbum est amoris, ex quo amicitiae nomen est ductum, quasi si ad fructum nostrum referimus non ad illius commoda, quem diligimus, non erit ista amicitia, sed mercatura quaedam utilitatum nostrarum, et dicere non esse contra amicitiam quod amicus ametur propter aliud dummodo illud aliud sit ultimus finis, ad quem amicus ordinatur ex natura sua, quia sic expedit ei amari, at sic Deus nos amantes propter se non facere contra amicitiam audiendum non est.

I.° Quia amicitiae affectus secundum omnes Philosophos in amico ipso sistendus est, tanquam in fine suo, et proximo scopo intentionis, quod ab[?] fuerit impossibile, imo quod etiam erit iis affectibus quae in amicitiam placere Patris, quidquid sit de actu perfectiori, aut convenientiori, de quo non disputat. 2.° quia si non esset contra amicitiam quod amicus ametur propter aliud, dummodo illud aliud sit ultimus finis, ad quem amicus ordinatur ex natura sua, etiam non esset contra amicitiam amare illum propter aliud bonum modo illud aliud sit, in quem ex natura sua ille non ultimo ordinetur. Sed quis hoc dixerit confundit amicitiam cum concupiscentia, et ponit illam inter homines et vinum, vel equum, quos vult propter se, tanquam propter fines, in quem ex natura sua ordinantur, quod est ridiculum, ut notante S. Thoma 2.a 2.e q. 23. art. I. corpore: ridiculum enim est dicere quod aliquis habeat amicitiam ad vinum vel equum. 3.° quia amare amicum propter alium, cuicumque ille sit, est contra rationem amicitiae.

Tertio affectu amicitiae diligitur amicus quasi quoddam alter ipse secundum affectum, quo amicus amatur propter alium, plurimos habet hic alios, quam amicus juxta S. Bernardi tractatu de amore Dei c. 6. initio. O vere unica amor, et vere Domine: cum propter te aliquid amo, non illud amo, sed te

alter quem amo, quem amo: Ergo is actus, quo amicus amatur propter alium non est actus amicitiae. Sed in Deo reperitur verus actus amicitiae quoad homines, ut dictum est. Ergo amat homines propter se.

Nec minus facile est alterum, quod attinet ad iustitiam, misericordiam etc., morales virtutes, quae habent pro fine, seu obiecto formali honestatem virtutis, quae relucet in propria dignitate. Nam v.g. iusta honestas est, quae est in tribuendo unicuique quod suum est. Misericordia honestas, quae est in sublevando pauperem a miseria, et sic de caeteris, ipsae honestates sunt aliquid creatum, ut est evidens. Ergo aliquid creatum potest esse obiectum formale divinae voluntatis. Accedit his, quod Philosophi morales et Theologi virtutes, quas vocant morales a Theologicis ex eo discriminant, quod hae pro formali obiecto suo observantur aliquid divinum, illae vero non nisi aliquid creatum. Ergo aut extendendae sunt a nobis virtutes morales cum Theologicis, aut dicendum est divinam voluntatem posse habere pro obiecto formali aliquid creatum.

Ex dicendis pro solutione huius argumenti, quod quidem grave est, quae dicta sunt huc usque magna parte diluentur, et via plana, et servia aperietur ad solvenda caetera argumenta, quae doctrinae huius veritatem oppetant, et ideo diligenter notari debet. Respondeo igitur dicendo ante distinguendo illud in Deo veras virtutes morales, scilicet amicitiam cum hominibus, iustitiam quoque et misericordiam et sic de caeteris, distinguo consequentiam. Ergo voluntas Divina habet pro obiecto formali increatum, et per se bonitatem creatam nego consequentiam pro obiecto formali divino, et per accidens concedo consequentiam. Cuius distinctionis habilitas licet satis ex dictis, exactius tamen debet expendi circa virtutes morales, quae nobis obiiciuntur.

Et ut ordiar ab amicitia, quam

lari in Deo q.a pos, dedo s. ambage, atq.3 adeo Deus sere actus, qui in sse, tanquam in fine, et obto fnali sistendus sit, qui ni detexo telam, quam texui; q.a ei asfui Dius volunt.q dedo geminus fine, et utrumq.3 ultimus, et geminus motiuus, et obtus fnale, alteras 4.n p.rius, et per se, aus quo d. neititur, et a quo speciem sumit, quo demedio sublato n maneret, alteras v.o 2.rius, et per accens, aus quo mini me dneititur, et quo impost reddito nihilominus maneret.

Tr.rig. obtus fnale, sive finis ultimus p.ria et per se est Deus ipse in quantus Amet, in se hoem, et illas perfect.e quas velit, aut si ita loqui fas est, ille homo Dinus participabilis, qui est Deus ipse, obtus v. fnale, sive finis ultimus 2.rius, et per accens est homo ipse creatus, et creata perfectio, quas vult, q.a utrumq.e est obtus 2.rius, miuiatu d. seu participatus ex 1.o bono, et perfecto, qd est Deus.

In utroq.3 aq. fine sistitur, is affus, sicut in sse increato participabili, sive Deo ipso, et in sse creato participato, in illo 4.n p.rio et per se tanquam in fro, et fine p.rio et uali, in hoc v.o 2.rio, et per accens, tanquam in fro, et fine 2.rio, et accidi n, et ssterea qui utrusq.3 fri, sive finis est suo mo amicitia perfectissima. Sicut qui p.ri fri, qui potest noiari n ist. cinne p.rius, seu prialior amicus amicitia p.ria, et prali, seu essali; 2.ria v.o et minus prialis, seu accialis qui fri, seu amici 2.rii et minus prialis.

Qd declaro in filio Dei, in quo reperit esse hois v.g. decorati per gras perfectissime, et distissime me ostenso et superiori: is sq. affus, q.do pater illi vult perfect.e qrs eminentialis, et p.rq, qui sistitur in eo tanquam in fro p.ro p.rio, p.ria imagine, et amico prialissimo, et arius amicitie p.rq, seu essalis

In quantum v.º tratur ad nos qui sumus 2.ª rie imagines Dei quas decent illa perfectio Divini Verbi, que est Dei imago, primo par ticipative, nobisque vult, et donat gratias ex I.ª ria, que essentia inest Verbo participata: sub hac, itaque ratione, que est ad tunc I.ª rius 2.ª tas imagines, 2.º rius q. et minus principaliter ami cus Dei est aptus amicitie 2.ª rie, et minus principaliter, specialis.

Procuius, verissime, et utilissime doctrina Gratia non debuit hic non advertere talem ordinem charitatis ad Deum, tanquam ad tunc I.ª rius, et ad nos, tanquam ad tunc 2.ª rius etiam reperiri servarique in charitate creata, que est quedam participatio seu similitudo Divine voluntatis, ut bene notavit D. Thomas 2.ª 2.ª q. 25. art 4. corpore. Possumus loqui, inquit, de charitate I.º m principaliter ratione ipsius, prout scilicet est amicitia hominis ad Deum principaliter et ex consequenti ad ea, que sunt Dei, sicut homines, et angelos, qui sunt imagines ipsius, non ad creaturas irrationales, que solum habent rationem vestigii, neque 2.ª rio charitas traxit ut ipse S. Thomas definit ibi art. 3.

Eamdem doctrinam adhuc preclarius docuit q. 26. in qua de ordine charitatis disputat, ubi presertim agendus est articulus 2.us ubi resolvit in resp.e ad 3.um Deum esse amandum ex charitate I.ª rio, proximum vero 2.ª rio; et subiungit rationem quam tradidimus, et examinavimus supra, q. d. a qualitate habet proximus conditatem Dei, sicut habet ipsam Deus, nam Deus habet etiam essentialiter, proximus autem participative, quo certe nihil potuit dici disertius, aut proposito accomodatius; ... quam curaret ibi, quo nemo se ostendit doctrine auctorem, et authorem, que a pluribus facile videri possunt. Nos interim ad ostendendas I.ª rios tres, et 2.ª rios aliarum virtutum moralium, quas homines in Deo proponeremus. sed ... illustrata veritas ... et 2.ª rii Justitie et Misericordie Divine

Sectio 7.a

Magis illustrata veritas ostensis terminis primariis, et secundariis iustitię, et Misericordię Divinę.

Divinę iustitię et misericordię, cæterisq. virtutibus moralibus, quę imperfecte Deo adscribi possunt [illegible] terminos primarios, et secundarios assigno. Quia longum esset, et molestum per omnes morales virtutes discurrere iustitię, et misericordię Divinę tantum proponam, quibus precognitis per quas facile erit iudicium ferre de cæteris. [illegible] Iustitię Divinę ista deff. Damasceni adaptatur: est constans, et perpetua voluntas ius suum unicuique tribuens. Ius suum n. dat Deus tanquam bonus, et rectus gubernator et dispensator, quod debetur ei secundum rationem suę naturę, et dignitatis. In quo demonstratur sua perfecta iustitia, et sapientia docet D. Thomas q. 21, in qua agit de iustitia, et misericordia Dei, [illegible] seu alii art. 1. [illegible] doctrinam istam preclarum [illegible] declarat et [illegible] authoritate S. Dionysii, qui 8 c. de Divinis nominibus, [illegible] illis verbis [illegible] est. Oportet, inquit, videre in hoc veram Dei iustitiam, quod omnibus tribuat secundum unumquemque existit [illegible] dignitatem, et uniuscuiusque naturam in proprio salvat ordine et virtute. Hec Dionisius.

Ex qua doctrina, quam pluribus prequi presentis [illegible] est tanquam certum est colligendum [illegible] nimis splendescere iustitiam Dei, in iis actionibus, per quos homini v.g. attribuit partes essentiales, scilicet materiam, et formam, integrales q. scilicet caput manus, etc.a memoriam, et accidentales, scilicet intellectum, et voluntatem et reliquas facultates naturales, et accidentia, quę secundum suam dignitatem et naturę conditionem debentur ei, quam in iis, per quos impertitur

illius gloriam propter merita, quod ibi sapienter denotat S. Tho-
mas; ordo universi, inquit, qui apparet tam in rebus
naturalibus, quam in voluntariis demonstrat Dei iustitiam
etc.

Hic igitur actibus Divinae iustitiae per quos
Deus unicuique tribuit quod suum est duplex + obiectum formale sive motivum
assigno; alterum formale primum et per se cum quo connectitur, et a quo
sumit species, alterum vero secundarium et per accidens, cum quo minime
connectitur. Illud stat in honestate, quae consistit in tri-
buendo unicuique quod ei debetur secundum ordinem Divinae sapientiae; hoc vero in
honestate stat attribuendi unicuique quod ei debetur secundum rationem et condi-
tionem suae naturae et suae dignitatis. etc.

Cum autem honestas illa in qua
pono obiectum formale primarium et per se iustitiae Divinae non sit creata sed
increata; siquidem fundatur in exigentia et iure Divino, quo
Deus petit unicuique quod secundum praescriptum suae sapientiae exigen-
dum esse; ideo aperte colligendum est obiectum formale primarium et per
se Divinae iustitiae, cum quo connectitur et a quo specificatur, esse
esse plane Divinum, scilicet quod convenire honestati increatae reddendi
unicuique quod ei debetur secundum ordinem suae naturae; rationem obiecti forma-
lis secundarii et per accidens quod nos asserimus. etc.

Quam doctrinam ut fiat manifestius
ex fonte Angelicae sapientiae solvisse cum in illo art. 1. rentes
ad 3um ausculta: debitum attendi potest dupliciter in operatione
Divina aut secundum quod aliquid debetur Deo. Ecce honestatem Divi-
nam in Divino iure fundatam, quae est obiectum formale primum Divinae
iustitiae: aut secundum quod aliquid debetur rei creatae. En honestatem
creatam, quae est obiectum formale secundarium, et utroque modo
Deus debitum reddit, ecce quomodo non alteram tantum

honestas ad utramque creatam scilicet et increatam proportionaliter obtinet. Haec ex D. Thoma Divina iustitia libere docuit.

Quorum apertius indicet aliter, et aliter praedictam honestatem sibi convenire illam scilicet primario, et per se, istam vero secundario, et per accidens subiungit opportune, debitum est Deo ut impleatur in rebus id quod eius sapientia, et voluntas habet: et secundum hoc iustitia Dei respicit decentiam ipsius secundum quam reddit sibi, quod sibi debetur debitum etiam est alicui rei creatae quod habeat id, quod ad ipsam ordinatur sicut homini quod habeat manus, etc. et sic etiam Deus operatur iustitiam etc. Et concludit, sed hoc debitum dependet ex primo, quo rem totam apertissime declarat: nam quis verbis apertius dicere illam honestatem esse primariam, istam vero secundariam illam independentem hanc dependentem, illam per se istam vero per accidens? Nos igitur fautores tantum, et authorem doctrinae nostrae S. Thomam agnoscere debemus.

Addo his quod praeterea illud, quod Deus reddit homini v. g. tanquam debitum sibi hanc, cum sit participatum ex alio, quod in Deo ipso perfectissime praedestinatur, quod quidem debetur perfectioni, quae est homo in throno etiam Deo praeceptis, ut ostensum fuit quae superiori illud sibi primarius, et primarius redditum est homini vero secundario duntaxat, et per accidens, in quantum accedit, illius participes esse perficit quam sibi ex iustitia reddit, quo non minus clare demonstrat assertum, ostendit quod Divinus esse debens obtinet primario, et per se a Divina iustitia respectum, et obiecta creata esse narranda inter secundaria obiecta et per accidens attracta, quo abunde satisfactum est argumento secundum eas partes quas nobis Divina iustitia possit.

Porro ad alteram de Divina iustitia

Misericordia,

Annotandum est, primum est in misericordia duo reperiri, ut notat D. Thomas ibi art. 3° corpore: primum est tristari de miseria alterius ... ad misericors aliquis dicitur, quasi habens miserum cor, et hoc non competit Deo, ut est evidens. Alterum est operari ad miserias alterius depellendas, et hoc maxime competit Deo, qui cum sit origo bonitatis omnes miserias, seu defectus depellit singulis suas elargiens perfectiones.

Ubi notandum est cum eodem S. Doctore misericordiae non competere tantum subvenire miseriis, quae proprie sic dicuntur ... ut ... esse ... defectum ... defectum ... et ... eam ... ibi esse remotam ... cuiusque defectus ... quo Deus ab hoc ... depellit ... cuiusque ... defectus ... defectus ... auditus ... ... quae est in depellendis et seu amovendis ... singulis quibusdam perfectionibus largiendo est ... misericordiae ... ... quas descendat ad ... ad ipsum Deum in quo ... ut dictum est ... depellere omnes defectus elargiendo sibi omnes convenientes perfectiones ... quae stat in depellendis ... et seu amovendis ... potestas est aliquid divinum, ut est evidens, manifeste ... proprium et per se divinae misericordiae ... fore et ... creatam ... quae est participatio honestatis divinae ... tantum ... et ... quo iaculum ... iam ... dispicat.

Si addebatur de ... moralibus ... Theologicis ... divinum sit ad singulos ... pro ... et per se ... aliam ... singulis attingatur ... evadent ... quod S.

S. Thomas apposite in loco citato: Considerandum est, inquit, quod largiri perfectiones rebus pertinet quidem ad bonitatem Divinam, et ad iustitiam, et ad liberalitatem, et misericordiam, tamen secundum aliam, et aliam rationem etc. In quantum perfectiones rebus a Deo dantur secundum earum proportionem pertinet ad iustitiam etc. In quantum vero perfectiones datae rebus a Deo omnem defectum expellunt pertinet ad misericordiam.

Ex quibus sat manifeste ex dicentibus rationibus attingentiae eiusdem obiecti creati virtutes dicentes, atque adeo morales virtutes a theologicis quas simul esse posse etiam ut quod Divinum tanquam primarium obiectum formaliter attigatur. Quibus ita explicatis transeamus ad solvenda reliqua argumenta sec. 8. caeterarum obiectionum prompta facilisque solutio.

Sectio. 8.

Caeterarum obiectionum prompta, facilis què solutio.

I° obiiciunt quosdam textus D. Augustini in quibus adeo expressis dissertis que verbis docet rem creatam posse esse finem saltem partialem Divinorum actuum, dum ait ... Alii respondent ... tanti Doctoris cui nefas est resistere a communi ... recessisse fateatur. Sed immerito quia Sanctus Doctor, in illis locis non loquitur de fine primario, et per se Divinorum actuum, cum quo connectuntur, et a quo speciem sumunt, quae ratio finis soli Divinae bonitati potest convenire ut constat ex multis locis eiusdem, tum ... qui videri possunt in nostro Hemelman tit. ... supra; sed de fine secundario, et per accidens cum quo minime connectuntur, quam rationem finis nos creaturis convenire concedimus.

Secundo arguunt sic: in gratia sanctificante unione hypostatica et similibus reperitur bonitas et honestas expetibilis secundum se; sed quodcumque est secundum se amabile sic amari potest a Deo. Ergo gratia sanctificans, unio hypostatica, et similia secundum se amari possunt a Deo. Cui argumento, ad mentem adversariorum in magno pretio eadem ducto, satis faciendum sit. In gratia sanctificante, et similibus reperitur bonitas, et honestas primario secundum se expetibilis nego maiorem. Expetibilis secundum se secundario distinguo maiorem, et minorem etiam distinguo: sed quodcumque est secundum se amabile amari potest ea ratione qua est amabile propter se, concedo minorem aliter nego minorem. Unde est deductio consequentis: gratia sanctificans, et similia secundum se secundario amari possunt a Deo, concedo consequens; secundum se primario, nego consequens.

Deo enim vero dedenda est voluntas perfectissima, et talis, quae nec sibi luteas ab obtorum amabilitate defectura sit; neque enim in quo aberres nisi recedimus aliter ac sunt in se amabiles amantes illas declinamus affectu, et in vitium abimur dicitur illud D. Augustini lib. 83. q. 30. omnis itaque humana perversio est, quod etiam vitium vocatur fruendis uti velle aut utendis frui; hoc est perverse amabilitati rerum actus non admodare, quod in speciali loquens de intellectu declaravit ex actibus ibi q. 33. quisquis bullas rem aliter quam se ea res est intelligit fallitur, et omnis qui fallitur, id, in quo fallitur, non intelligit, sed gratia sanctificans, et sic de caeteris bonis creatis non habent amabilitatem primariam sed secundariam, quia non sunt primum bonum atque honestum, sed bonum secundarium ex primo bono, et honesto, quod est Deus. Ergo solum possunt amari a Deo secundario.

Ex quo etiam in promptu est solutio 2.i argumenti, quod magno etiam ponderat ad adversarius, et sic proponi solet. Secundum legem Dei, et dictamen rectae rationis bona, et honesta sunt amabilia in se ipsis, et mala detestabilia; sed divina voluntas in actibus suis non debet admodare legi suae, et dictamini rectae rationis. Ergo debet

Deus amare bona, et honesta in seipsis, et inhonesta detestari.

Adstruitur; quia independenter a Divina bonitate est honestus, et amabilis in seipso actus amoris Dei, et odium Dei malus, et detestabilis, ergo independenter a Divina bonitate atque adeo primario, et per se potest amari amor, et odium odio haberi. Probatur 2°. quia in hypothesi impossibili, qua Deus non amaret bonitates suas adhuc cogeretur ex rectae rationis dictamine ad ressanandum malum, et efficiendum bonum. Ergo bonum creatum est primario amabile ipsius, et malum detestabile. quae omnia facillime solvuntur ex dictis c. 3. num totus Deus et quidquid est realiter in ipso habeat rationem obiecti primarii, et per se voluntatis Divinae sect. 1. quaestionis preludium

Caput. 3.

Num totus Deus, et quidquid est realiter in ipso habeat rationem obiecti Iarii, et per se voluntatis Divinae?

Sectio I.

Questionis preludium.

Constat ex dictis Divinum esse dere obiectum primarium, et per se tam male, quam finale voluntatis Divinae. Ad altiores Divinae voluntatis, et iuores actiones notas capescendas, ulterius investigandum restat num totus Deus quantus quantus est, et singula ipsius strata rationem obiecti primarii, et per se sortiri possint. De qua quaestione silent antiquiores, Recentiores vero aequae acertatores extreme dividunt. Montoya de Voluntate Dei d. 3. sec. 3 asserit totum Deum quantus quantus est et quidquid cum ipso identificatur habere obiecti rationem habere, quod primum probat authoritate Morum Theologorum, qui existimant Deum in omnes suas perfectiones tam absolutas, quam relativas esse obiectum primarium et per se visionis beatificae, et Montoya sequuntur n

pauci R. P.es, P. Hemelman titulo 5. d.e 1. c. 2. sentit
Spirus solas ult nas Divinas esse obtum finale Divinae vo
luntatis qd. probat authoritate Enrrici, et Scoti; qui expresse
negant rat. obti finalis posse in attributa, et perfect. Di
vinas quadrare. Et in c. 3. colligit ex int. in Divino, quum ob
tum finale sit sola essa Divina 3.m eos Theologorum, hoc ipsum
contra esse 3.m de Divina Volunte, et nam[?] fastuetur etiam
expresse P. Alarcon tract. 3. de volunte d. 2. c. 1. ar. 3.
et n. pauci ex R. Ptbus.

Sed pace tantorum virorum dixerint
qui recte quum latissimas disp.s hac super re ediderint di
fficultatem in sua obscuritate reliquerunt quam et nos omni remota
ctius. expriemus et nulla probabimus. prius posse in quali investi
gari obtum 1am primum, et perse Divinae voluntatis, in quantum est circa, ten
ta in bonum abstrahens ab omni virtute, et modo tendendi varia in illud. 2um
posse investigari in parti obtum primum, et per se illius, in quantum sum
te aut misericordis, aut liberalis, aut charitative etc.a 3um cum obtum
primum, et perse volunt. Divinae aliud sit finale, et finale aliud ut s.a sig
notatum sit, et hoc finale obtum, seu motivum subdividatur in finale quod
motivum quod est bonum pptr se amatum, et in finale, seu moti
vum cui est tras in quem dirigitur int. etiam bonum desideratum.
Ut cum adhibeo medicina qd dignitatem consequar: media sunt aggregati
ve media naria sunt obta finale primum et per se, quum rat.
sui. sed pptr fines amantur; dignitas est obtum finale, seu motivum
qd quia ipse, et pptr se amatur: ego vero sum obtum finale seu mo
tivum cui obtum finale, qui mihi bonum dignitatis desidero.

Id c.o poterit in presenti investiga
ri obtum primum, et per se imaginarium est quid abstrahens a
ma.li et finali, et a finali qd, et cui. Et in pari 1.a que nas ex

pravitates Divinus sortiatur rationes obiecti mali per se, et per se quae rationes obiecti tales, et motivum odii, et mali. Et num omnes, vel aliquae, omnia et singula prava Divina fungi possint, quae omnia accurate perscrutari, et enucleate tradantur singulis quaeque pravitatis Divinus suas et proprias distinguens, et deinceps quo semel gravis declarata per se..., ut illius qui dicitur, quis pertenebras nunc... ex dicta sua clarior apparebit. Sect. 2. P. Hemelmam, et Alarcon non placent atque etiam displicent Montoia, et sectatores.

Sectio. 2

P. Hemelmam, et Alarcon non placent atque etiam displicent Montoia, et sectatores.

Et quidem 1º asserentes solam esse Divinam habere rationes obiecti primarii, et per se voluntatis Divinae displicent 1º quia plures sunt actus in Divina voluntate quorum obiectum primarium et per se non sit essentia Divina. Ergo non est sola essentia Divina obiectum primarium et per se Divinae voluntatis. Probatur consequentia, quia si illa pro obiecto primario, et per se aliquid aliud ab essentia Divina sibi observatur evidens est non esse solam essentiam Divinam obiectum eius primarium, et per se, et ideo probo antecedens.

15 In Divina voluntate reperiuntur actus perfectissimi virtutis moralis, ut ostendimus in superiori sectione, et actus istarum virtutum non habent pro obiecto primario, et per se essentiam Divinam, ut constat ex dictis ibi. Ergo plures sunt actus in Divina voluntate quorum obiectum primarium et per se non sit essentia Divina. 2º quia ut ostensum est sectione superiore obiectum primarium, et per se Divinae voluntatis aliud est... aliud ..., et hoc ... subdivisione ... et quod nec omnia sunt in essentia Divina ... omnium actuum Divinae voluntatis quia

fol. 119

rare nequeunt. Ergo sola ea Divina est obtus primus, et per se Divinae voluntatis.

57

Minor, in qua sola est difficultas, evidenter potest demonstrari, quia implicat esse Divinas eius quaesdem actus amoris v.g. sibi esse medium, et finem; hoc est, sibi obiectum, et rationem, et sibi gratiam alterius, et obiectum amari. Sibi esse finem quo et finem cui, hoc est sibi esse bonum, ad donat ambre, et cui donatur. Ergo esse obtus materiale primum, et per se, et formale quod, et cui in eius Divinas eius eiusdem actus quadrari non possunt. Et praecipue adversarii se loqui duntaxat de obto formali, et motivo Divinae voluntatis quod proprie, et in rigore dicitur obtus primus, et per se; et nihil curaremo de obto materiali necessario, quod proprie dicitur obtus secundarius, et minus principale.

Dicit 1°, quia eius voluntas Divina non minus connectitur cum obto materiali per se, quam cum formali; nec minus certe colligatur impossibile ex impossibile illius quam istius, ut constat ex dictis non minus profundit unam quam alterum obtus primum, et per se ad Divina obti secundarii, et per accidens cum quo non connectitur, et quo reddito impossibile adhuc voluntas in omni sua perfectione et integritate maneret, et ideo si adversarii semel admiserint non esse eius Divinas obtus materiale necessarium Divinae voluntatis abile negaturi erunt eas duntaxat esse obtas primas, et per se illius.

Dicit 2° quia etiamsi de solo obto formali, et motivo loquerentur falsi sunt: tum quia utilitates morales ut dictum est non sunt pro obto formali, et motiva esse Divinas, sed honestas moralis quae relucet in propria cuiusque natura. Tum etiam, quia obtus formale, et motivum adaequatum et totale comprehendit ex obto formali, et motivo quo, et cui; sed Divina non potest sibi esse utrumque, quia inter bonum quod et finem cui

bonum est finis cui debet esse

aliqualis distio, ut est evidens. Pbtur.

Tertio, quia Deus sibi vult omnipotentiam, immensitatem, et sic de caeteris perfectionibus attributalibus, et relativis, et horum actuum non est obtus formale essentia Divina, ut hoc nomine importatur. Pbtur essentia Divina ut hoc nomine importatur non est sola obtus primarius, et per se Divinae volunt. is sumpto obto primario et per se pro ipso obto formali, et motivo. Probo minorem, in opposita est difficultas, quia obtus formale, et motivum quod horum actuum est omnipotentia, immensitas, vel quaevis alia perfectio attributalis aut relativa per tales actus amoris donata, et obtus formale cum non est essentia Divina ut hoc nomine significata quia non donatur ei per tales actus amoris eiusmodi perfectio, sed Deus ipse cui donatur. Pbtur.

Quarto, quia cum omnipotentia, immensitas, aeternitas, et aliae perfectiones attributales sint in reipsa perfectissime ipsa essentia Divina eiusmodi perfectiones non poterit non exhilarare Divina voluntas de ipsis in se et propter se, sibique maxime delectare quemadmodum, etc. ... dulcedinem ... fortitudinem et virtutem, quae ... ad salutem delectatur, sed de ipsa etiam suavitate, et dulcedine in se, et propter se, ut sapienter denotavit D. Thomas hic q. 19 art. 2 ad 2um. Deinde ... actus placentiae et laetitiae non habent pro obto formali, et motivo essentiam Divinam, quam formaliter non attingunt, sed ... infinitam perfectionem attributorum, in quibus requiescunt. Ergo non est sola essentia Divina obtus formale, et motivum Divinae volunt.

Hanc doctrinam aliis argumentis tunc impugnare ... abstinendum fuit nobis, ne nimium gravis ... in his diffundamur, maxime cum dicenda a nobis ... ... dehaurie, ... ipsum armentur. Habet

Alarcon, et Hemelman prosequuntur argta, quae levia sunt et facilè corruunt ex infra dicendis. 58

Montoya autem, et sequaces qui asserunt totum Deum spectans q

etiam supplicant, et ex eo maxime deducunt quod quidquid ex Divinis pfectionibus conveniat ratio otti formalis pfectionis et per se q.q.q. est ratio otti ralis, et motivum quod, et cui. Ostendam illam ipsa maniera omnes, et singulas pfectiones Divinas possunt diligere, et in quantum virtutes et quorumactus

cum varia admodum varietas circa istas difficultates notandas capescenda in sec. 3. decisio questionis

Sectio 3.ª

Decisio questionis.

Sit assertio: Obiectum attingit obiectum formale et vere Divini vel amorem in quali, in quantum ille est amor tendens in ista et rumine variande Dei ac bonis abstrahens ab omni virtute et tendens in illud. Deo etiam in quali est bonitas Divina nullam in parte detrando ex iis quae Deus diligat atque movent. Ita S. Thomas in hac ae. q. 19 art. 1. 2. et 3. et 2. contra Gentes c. 80. et 81. et 87. cum sententia de recte scholastici, quos late refert Montoya d. c. 3. citata sec. 1. et 2.ª ubi pro hac veritate plurima affert.

Et quidem forte bonitas Divina voluntati certo attingat, nam talis finitus sogert indoles ut non tanquam pro bus obiectum bonis vendicet, ad tanquam ... in Theologia et ... via ... et ... vincitur ex modo operandi voluntas ... ... in ... et ... inclinatio autem non est nisi in id, quod est bonum, et bona

mens ipsi rei, quae in tale bonum tendat ut per se st. Eas autem quae habent rationem obiecti primarium, et per se Divinae voluntatis esse Divinam, et nullo pacto creatam. Constat ex toto capitulo praecedenti. Pro qua vero de facile possem dictis nova tum authoritatibus, tum rationum pondera adiicere

Secundum apertius. Si investigetur in parti obiectum primarium et per se tam malle, quam frale, quod, et cui Divinae voluntatis sit quantum charitativae, aut misericordiae, et sic de caeteris virtutibus. Ad quod charitatem attinet in primis quod si haec virtus sumatur rigorose in quantum est propria, et stricta amicitia ad alterum redamantem fundata super aliqua boni communicatione eius obiectum frale primarium, et per se cui esse ... Patris amantis Filium, et Spiritum Sanctum, et ... Filii Spiritum Sanctum, et Patrem et ... Spiritus Sancti Patrem et Filium, et habere rationem obiecti nulli alii convenire.

Probo primam partem huius conclusionis, quia obiectum frale cui primarium, et per se amicitiae perfectissimae debet esse quid distinctum, quia est ad alterum, et debens redamare, quia exigit redamationem, et debens in aliquo bono communicare, quia fundatur super communicatione alicuius boni, et tam necessarium, quod si tollatur de medio tantum concidat amicitia; sed haec omnia quadrant ad amussim in binas Divinas personas ... singularum, quia sunt realiter distinctae, quia redamant, quia in omnibus bonis perfectissime communicant, et quia quavis de medio sublata desistit amicitia, imo amicos desideret. Ergo binae ... singularis amantium sunt obiectum frale cui primarium et per se. Ad autem haec obiecti frali ratio ... Divinis personis ... [illegible] demonstrat, et duas nihil dicant de creatis [illegible] convenire rationem obiecti ... superiore ostensas [illegible] Divinis. Si aliunde Divinis ... ratio

obti ratis competere posset, maxime cum Divinae [illegible] petit. quia non est distincta, sed identificata cum amante, in solis Divinis personis ea ratio obti ratis competit, et sic velut ordinarius per sonarius, ut dis tinctas a natura Divina quas dictant, et competunt a singulis personis amantibus realiter distinguerent, non posse adhuc sub hac ratione tunc officio obti ratis cui rigide, proprie amicitiae constat ex eo manifeste quod redamare non possint, quae est altera ex conditionibus necessariis ad veram, strictamque amicitiam ut dictum est. &c.

Cuius autem virtus obtus finale quod primum et per se est totus Deus quantus quantus est, et quidquid cum ipso realiter identificatur pro hanc avert facile: in eius actus ut Pater verbi Filio proprie bonum ipsi desiderans ea ratione qua ei conveniens et cum Filio est conveniens, per tales essentias et talia attributa tales personalitates etc. et ex vi tamen [illegible] ut Pater Filio suo tales essentias etc. atqui obtus finale quod primum et per se est bonus quod ratione sua perfectionis amatur a altero non contingenter et fortuito, sed ex indigentia, et petitione ipsius optimus totus Deus quantus est, et quidquid cum ipso realiter identificatur est totus finale quod primum et per se istius virtus.

Dispectas omnes sit obtus male per se Divinae volunt in quantas amicitiae perfectissimae. Res est illa [illegible] Divina [illegible] persona amans [illegible] na quae intendit donec amatus ut Pater amans Filium et vo lens ei esse quod est [illegible] ratione malis essentias virtutes activas, et ordines activas et passivas, quae manantibus dicunt Filius a Patre cum [illegible] sic de aliis [illegible] quae [illegible] utuntur [illegible] amante, et bona, quae volunt habent amatus, quo tamen [illegible] ante asserta de obto rati quod manant in [illegible] animadvertendum est nu

nullas ex Divinis pratis, habere rationem obiecti materialis Divinae voluntatis in quantum amicitiae perfectissimae adeo pure privative, quod repugnet ipsi fungi officio obiecti formalis, et motivi quis sit quamlibet actum talis virtutis, ita non Divina perfectio, quae tanquam materiale obiectum attingitur ab uno actu, qui eam non ratione suae bonitatis amat, sed propter convenienti[am] quam habet ad alteram, quam propter se vult, et optat amato attin[gi]tur etiam tanquam obiectum formale quod ab altero actu eiusdem virtutis qui eam amat propter infinitam suam perfectionem, et donet amato, in quantum sit ipsi commoda atque conveniens.

Quem autem convenientissimum sit nihil esse in Patre, quod non sit in Filio, et Spiritu Sancto summoopere conveniens, et sic de Spiritu Sancto, et Filio respectu Patris, quod Doctor Montoya tomo de Trinitate disp. 29 sec. 3 et 4 praeclarissimis testimoniis Sanctorum Patrum convincit. Iam certe habuerit in Divinis personis, quod adeo pure privative subeat rationem obiecti materialis Divinae voluntatis in quantum amicitiae perfectissimae, quod repugnet ipsi convenientia singularum, quorumque alterius eius esse obiectum formale quod, et esse dictato Trino, et per se Divinae voluntatis, in quantum verae, et propriae amicitiae.

Denique charitas in rigorosissimo sensu accipitur in quantum vult aliquid quod ei est bonum, atque conveniens propter bonitatem, et excellentiam eius in se sub hac acceptione certum ... Divinas non esse obiectum formale cui ... Divina praedicata tam attributalia, quam relativa esse obiectum formale quod, quia nec ... Divina voluntas amat in se, et propter se, et vult ... ut perficiatur aliis. Quod quia omnes et singulae perfectiones Divinae conscientibus actibus Divinis ... virtutis subeant ... obiecti formalis cui, et quod; nam cum singula singulis convenientissime sint et necessarissime in singulas omnes, et in omnibus singulae mirabili quodam benevolentiae circulo circumducentur, si hoc est omne

Dinas perfectes, et singulas in actu... huius virtutis subiecte rati obta... cui, et ... cui in quantum aliquando in singulas divertunt oes, et ... in quantum singule per alios actus divertuntur in omnes. L. etta.

De obto ma... nihil addo ex his n. que dixi de obto mali Dine voluntatis in quantum amicitie quid mo sit dm facile deducet. Mitto etiam plures aplis qq Dina voluntas ca sua obta versatur, quia eos enuntia... pre... ... ... n est. ... ... in loco possitis facile erit ex preiacentis ... obta prefigere. Rergo ad Dinas voluntates in ... ...

Assertio 3a obtum rale ... et per se Dine voluntatis in ... prestantissima ut constat ex ca superiore sec. 7. ... in honestate attribuendi u... ... quod debet ... 1m ordinem, et dictamen Dine sapie in honestate, in quam, conformitatis actus Divini cum dictami ne Dine sapie, que prescribit quid cuique tribuendum sit, quas honestates Dinas esse perfectiones constat ex dictis in illa sec. 7. citata, et constabit apertius ex dicendis in tractatu de iustitia et misericordia Dei.

Male autem huius virtutis obta sunt oes, et singule perfectiones Dine, que singulis personis ... aut ... tribuunt a singulis ... ... honestas: ut ... parenti, qui vult filio ... honestas actus cum dictamine sue sapie, quod prescribit quid cuique tribuendum est tales ... attributa, ... ta honesta sunt et obtum rale, ... aut oia, que intuitu ei tribuunt sunt obtum male.

Utrum autem ... singularum

perfect. Divinarum possit esse iusta non nostrum est decidere quo ad presens institutum attinet hoc unum scire sufficit obiectum Divinae volunt. esse tum hic actum, et situm: volo obiectum quidem et conveniens est ipsa honestas, quae stat in tribuendo unicuique quod suum ordinem, et directionem aeternae sapientiae est suum. Obiectum vero et motivum erit dicta honestas, nam ie v° quid debitum dei eius, dicit eius esse aut eius esse saltem attribuendi.

Non diximus facile posse discurrere per alias virtutes, et ostendere Divinae volunt. in quantum misericordiae, liberalitatis et similibus ipsis perfectionibus Divinae obiecta per se tum formaliter tum materialiter. Sed cum hoc proxime pertinet ad tract. us de eius part. Ibi in parti. i, ideo huic labori pepercimus. Sec. 4. a solut.e contrariarum objectionum sententia nostra firmior, atque lucidior.

Sectio 4.

A solutione contrariarum obiectionum sententia nra firmior, atq. lucidior.

I° opponunt plura testimonia S. Thomae in qq. perplexis verbis videtur dicere non esse Divinae rat. obiectivam formalitatis, et motivi Divinae voluntatis, seu primarium volitum ipsius. Sed S. Thomas in illis locis non loquitur de formalitate in qua distinctio est a Divina, et deus realiter, ut patet ex verbis ipsius l. 1° de Gentes c. 74 quum in rat. e 5.a dixisset. Divinae autem voluntati nihil ex aequo proportionatur nisi eius essentia. Ergo principale obiectum Divinae voluntatis est Divina essentia. Concludit his verbis dicit certissime, cum autem Divina essentia sit suum intelligere, et omnia alia, quae in ipso esse dicuntur (scilicet realiter, et entitative) mani

manifestum est quod eodem modo formaliter vult se intelligere se velle, se esse unum, et quidquid aliud est aliquid. Ex quibus verbis patet S. Thomam dicentem Divinam essentiam esse formale constitutivum seu obiectum primarium, et per se Divinae voluntatis nihil aliud significare velle, quam quod Divinum sit futurum, et nullatenus creaturis primitus de voluntate eius nullam in se partem ex Divinis perfectionibus, seu essentiae. Hoc manere vita altrinsecus actus Divinae voluntatis excludendo. Et hoc esse certissimum ex eo colligi debet apertius, quod ipse significat hoc obiectum primarium et per se per bonitatem Dei, ut patet ex locis citatis a nobis superius supra quae non tantum significat formalitatem Divinae naturae, sed omnes, et singulas perfectiones Dei comprehendunt, de quibus vere enunciatur, quod sunt bonitas Dei.

Secundo opponunt Divinam scientiam cuius obiectum primarium et per se asserunt esse, iuxta S. Thomam, et communiter Theologorum, solam Divinam essentiam. Probant a paritate visionis Beatificae, quae ibi tanquam obiectum primariu[m] formaliter essentiam Divinam observatur. Sed cum haec non tam facile explicetur, est non falsum solam formalitatem naturae Divinae esse obiectum primarium, et per se Divinae scientiae. Sed Deus cognoscit se, et omnes perfectiones ipsius, quae sua Divina veritas inest. Neque S. Thomas, et seniores Theologi ab hoc discordant, qui non loquuntur de formalitate Divinae naturae praecise, sed de realitate omnes perfectiones Divinas includente, ut constabit ex dicendis in tractatu de scientia Dei.

Falsum etiam est quod additur de visione Beatifica, cuius quippe obiectum primarium, et per se non est sola formalitas in qua constat Deitas, sed Deus ipse secundum omnes suas perfectiones et singulas. Utrum autem non, vel Angelus beati

possint per cognem, qua 10.m omnipsdas alias ve ex Divis perfectioni bus theouerentur disputant Theologi in tractu de vis.e Dei, sicut etm disputant, utrum beari possint per cognem, qua solam essam viderent, quibus decernendum relinquo, hoc uno Ptento quo, oppeni ocaurro ex vi habitus luminis gloriæ posse Beatum plures visis elicere, qq ias Deum et ot.es eius perfect.s intrespiciat iam v.o perfect.s singulas intueat, atq. adeo ut solas praedictas esse, ut Deum totum, et singulas illius perfect.s esse obtus p.rius, et per se eius.

Tertio opponunt: perfectissimæ operat.i perfectissimus obtus p.rius tribuendus est, x.a illud Phi 1.o Ethic. c.4: optima operatio eius qd optime affum est q.a præstantissimus. Ex his quæ ipsi dicunt, volutio Dna est præstantissima operatio. q perfectissimus obtus p.rius ei tribuendus est, atqui ad a Dna est talis inter oia, quæ Dnæ volit.i obiiciuntur præstantissima est. q est obtus p.rius Dnæ volitionis.

Rdeo deciendo totus pplus: nam qui solis Divinis perfectionibus dedimus rat.em obti p.rii, et per se Dnæ volunt.s est certe dicimus perfectissimis obtus, atq. præstantissimum. Quod addit de præst.a essæ Dnæ incertum est, ut ? baret ipsas cum ceteris Dnis perfectionibus, sunt enim se aut honoris Dnei, qui inæqualitates intr perfect.s Dnas nequaquam agnoscunt. Vel præstantissimas, utrumq. ? ipsas ? quaq. ? inea, et inter se indparabiles esse dicentes.

Dena 4.a inæqualitate intr ipsas, et Dnas essas præcedere ceteris, facilis etm est, et in promptu solutio; q. obtus p.rius, et per se operat.is perfectissimæ 1.m ? non est ? præstantissimus est, sed ? præstantissimus est ? et 1.m ? ergo perfectissimus operat.e obti p.ru, et per se

de creatis bonas excludentes, et solis Divinis perfectionibus quae formaliter rem habet praestantissimam ratione hanc dicentes. 62

Quarto opponunt: obiectum divinae et per se Divinae voluntatis debet esse summum bonum, ultimumque finem per eam voluntatis, eam ad se insita vi attrahens, sola hoc solae Divinae competit in quam caetera ordinantur, atque aspirant; Ergo.

R. Negando maiorem, et neque minorem, obiecti non deesset singulis perfectionibus ipsius competit sua ratione summi boni ultimique finis quaesitis per eam, sicut in sua quaque linea, nam quis negabit ipsas esse summe bonas, atque perfectas in linea sua actius, et insitam vim attrahendi habere propter suam aestimabilitatem, et excellentiam immensam in se ipsa esse quia finis ultimus ipsius ut amantis in tali linea, et sic de caeteris Divinis perfectionibus. Ergo non soli esse, omnibus et singulis perfectionibus Dei ratio obiecti Divini, et per se voluntatis Divinae debet competere.

Instas: actus Divinae voluntatis cum sint perfectissimi, comprehensivi esse debent, sed qui ipsas aut illas perfectiones Dei tamquam fine ultimo ibi obiiciunt comprehensivi non sunt. Ergo in Divina voluntate esse nequeunt. Probatur minor, non est comprehensivus actus voluntatis qui obiectum suum non amat ea ratione qua est perfectissime amabile, sed omnipotentia, et sic de aliis perfectionibus attributalibus non est perfectissime amabilis tamquam finis ultimus, sed tamquam medium ordinatum ad naturam Divinam quam venustat, et ornat, ut sua perfectio secundaria: ergo qui tamquam finem ultimum eam diligeret, non esset actus voluntatis comprehensivus, sed qui non est comprehensivus, neque Divinus est. Ergo.

Atque ideo facile decernamus maiorem necessitatem, et minorem. Ad huius probationem decreta cum maiori necessitate est minor in eadem, et sic de cæteris Divinis perfectionibus attributalibus. Gemina perfectissima amabilitas reperitur, alia relativa, sive medii seu proportionis, quam habet ad Divinas naturas, quas illustrat, et perficit, alia absoluta, sive finis seu perfectionis, quam habet in se ex propria natura, et secundum utramque sit amore dignissima, et potens trahere suis facilitatibus comprehensoribus quo sibi ametur in se, et propter se, amabilius in hoc ordine amabilis sit, et quo amplius propter Divinas naturas, et in ordine ad illam, quantus in hoc ordine amabilis sit.

De Patre perfectissimus est, et dignus Deo illius datur, qui oppositum, aut necessarie perfectionis Divinas tanquam ultimum finem sibi obiecerit. Ex quibus oppositis et aliis perfectionibus Dei, ea duplex amabilitas veniat adeo est perspicuum ut me suadeat in sua probatione morari, maxime cum tot ratione illis rationibus assertis semper sit vanus, tum auctoritas S. Thomæ, qui in prima parte q. 19 art. 2 ad 2um nam doctrinas perspicuis verbis doceat.

Opponunt ut alias modo dictum est præter eam, cum de inventibus affectibus Divinæ volunt quod in dari dispositionem, remedias dissolvenda. Ex nostra doctrina sequitur eundem effectum procedere a pluribus quod adæquatis, a pluribus scilicet decretis Divinis efficacibus, id hoc non potest dici. Neque illud de sequitur probationem maiorem; idem effectus procederet a decreto Divine volunt quod in quantum iustitiæ, et a decreto eius in quantum misericordiæ, et sic de quibus aliarum virtutum, quas Deus exercet in omnibus, et singulis operibus. Deus contra hunc est ex doctrina S. Thomæ in prima parte q. 21 art. 4. Ubi ubi ex istis decretis

est una adequata ca effus. convenire a multiplici c. adequata.

P. Herize tract. 2. d. 18. c. 5. n. 37 magno ducit hoc argtum, et immerito, nam solvitur facile distingdo maiorem: ex nra doctra sequitur eumdem effum convenire a pluribus cis adequatis adequate. C. nego maiorem; adequatis adequate effus, concedo Mam. In quo certe nullum est inconveniens ut constat ex dictis a nobis in nris commentariis lib. 2. de c. s.

Vel si mavis maiorem sic distingue. Ex nra doctra sequitur eumdem effum convenire a pluribus cis adequatis inspecta precise indigentia effus, omitto Mam, inspecta n. 10. indigentia effus, bono perfectissimo operandi Dei, nego Mam. Cum deficientes, qui praeclare arguuntur, solent adeo perstringi, sunt qui otiosi hos esset pro iis explendis verbum adiicere.

Et haec de obto primo, et per se Divine voluntatis dixisse satis. Disputatio tertia de obiecto secundario, et per accidens Divine voluntatis.

Disputatio 3.

De obiecto secundario, et per accidens Divine voluntatis.

In discursu huius disputationis plures eius gravissime q. es occurrent nobis, quas diligenti studio perscrutabimus, et pro viribus ex latebris obscurissimarum difficultatum

in hac videnda nulli labori parcemus. Et quidem obiectum primarium et per accidens Divinae voluntatis esse obiectum creatum ex superiori de dispositione c.a quaestione 10.m in qua, sed tamen impariter versari, quia quaecumque abiectissima bona sibi obiciendo displicentia, ideo certum est quod sit fide iam et nec lumine notum. Vide Montoyam d.e 6. sec. 4. et nos interim ad id quod est controversum festinemus. C. I. Num Deus amet creaturas possibiles in seipsis?

Caput I.

Num Deus amet creaturas pôles in se ipsis?

Nam eas amare quae in se contineri tur non minus certum est quam amare seipsum. Prima manifeste, quia Deus non continet creaturas possibiles per aliquid suis contrarium, sed per suas essentias, quae sunt omnis perfectionis et entis continentia, existentis, simplicissima et eminentissima. Ita certo, ut constat ex f.e 1. superioris disputationis, quo addo de continentia potius pares textum S. Thomae 1. q. 2. de verit.e art.o 3. ad 1.um ubi illa quae nec fuerunt, nec sunt, nec erunt sunt aliquomodo existentia in potentia Dei sicut in principio activo, in bonitate eius, sicut in causa finali etc.a Ergo nihil est aliud amare creaturas possibiles ea ratione qua in ipso continentur, quam amare seipsum, quod est necesse.

Praesens igitur controversia tota devolvitur ad creaturas possibiles in seipsis c.a quas est duplex extrema sententia, quae negat Deum amare possibilia in seipsis, et quae affirmat. Utriusque patronos recenset Heimelmann dist.o 4. d.e 1. et 2. et Montoya d.e 6. in 1.a tamen et 2.a sect.e apud quos videri possunt. Ego

Ego quidem affirantem sequor, que celebrior est, et plurium gravioris, q. scripturis presidio fultam, et esse dementem S. Thomas dicebat ex multis locis clarissime est inter ceteros textus qui habetur 1° contra Gentes c. 84. ut Deus, inquit, non vult nisi ea que sunt aut esse possunt. Alii non minus clari allegantur a tractatis Hemelman, et Montoya apud quos videant, nos intereis adrationes.

Deus vult hec grata animalia rationale v. g. non sibi repugnare, sed posse per actuales existas in suo eodem, sed hoc est velle possibile in seipso. Ergo Deus vult possibile in seipso. Consequentia firmatur, Minor est indubitata; quia possibile absolute, seu in se ipso dicitur aliquid (verba sunt S. Thome hic q. 46. art 1. ad 1um) non secundum aliquas potentias, sed ex sola habitudine terminorum, quia sibi non repugnant. Sed velle quod sibi non repugnent animal, et rationale est velle homines possibiles in se ipso.

Probo igitur maiorem, nisi ego multum fallor, evidenter, qui actus vult dicuntur velle non repugnare tales actus, sed Deus vult, ut eis fide certus, et naturali ratione manifestus homines in suo eodem per actuales existas. Ergo dicitur velle non repugnare tales actus, sed velle non repugnare per actuales existas est velle homines esse possibiles. Ergo Deus vult homines esse possibiles. Et confirmatur 1°: Deus vult omnes homines salvos fieri ex Paulo ad Timotheum 2°. Ergo Deus vult nulli homini repugnare dictum salutis. Sed hoc est velle cunctis hominibus possibiles esse salutes in seipsis. Ergo Deus vult cunctis hominibus possibiles esse salutes in seipsa.

Probatur 2°, non sibi dicere hec termina animal et rationale, et sic de aliis possibilibus, est obiectum amabile, imo de facto amat Deus in seipso, cum quo perfectissime

ut dictum est omnes verum eius continent talia pratabilia non dicere, admirabili connexione, et identitate inter se copulari. Ergo Deus potest amare quod sibi non contradicant talia prata, sed hoc est posse amare possibile in seipso. Ergo potest illud amare. Deinde ea quae dicta sunt video quomodo negari possit quod actu amet cuius voluntas sit infinita, et amabile sit maxime, et ut talia scia Dei cognitum, et ipsi voluntati propositum.

Dices 1.º non est amabile nisi habeat aliquam rationem boni; sed possibilia in seipsis non habent aliquam rationem boni. Ergo non sunt amabilia in seipsis. Probo minorem in qua est difficultas; non habet boni ullam rationem quod est pure nihil, sed possibilia in quantum talia in seipsis sunt pure nihil. Ergo non habent ullam rationem boni; sed amabile non est quod non habet rationem boni. Ergo etiam.

Respondeo concedendo maiorem, et negando minorem. Ad probationem distinguo maiorem: non habet ullam rationem boni, quod est pure nihil secundum existentiam duntaxat nego maiorem; quod est pure nihil, secundum existentiam, et essentiam, concedo maiorem, et minor similiter est distinguenda: sed possibilia in quantum talia in seipsis sunt pure nihil secundum existentiam concedo minorem; secundum essentiam, nego minorem; et ideo negatur etiam consequentia et distinguendum quod subinfert: sed amabilia non est quod non habet aliquam rationem boni, concedo suppositum; quod non habet quam rationem boni, sed tamen habet aliquam, nego suppositum. Cum autem non possibilis, et sic de aliis omnibus habeat bonitatem, quae stat in habitudine, et connexione suorum praedicatorum ideo inter amabilia non debent numerari.

Dices 2.º: similitudo, et connexio praedicatorum, in qua consistit rei possibilitas in seipsa, in quantum praescindit, et abstrahit ab existentia esset amabilis a Deo connexio praedicatorum in qua consistit possibilitas odium Dei esset amabilis a Deo in seipsa; sed hoc non potest dici, ergo neque illud unde infertur

6ª obie. Patet consequentia; quia negari non potest si semel concedat pulchritudinem et connexionem extremorum in qua consistit bonitas pure aliquas bonitates et amabilitates adaequate possit divina voluntas beari. Probatur minor, falsum est dicere odium Dei, et sic de aliis peccatis placere Deo; sed si connexio extremorum in qua consistit bonitas odii Dei esset amabilis a Deo in seipsa, odium Dei placeret ipsi, nam eius connexio est [illegible] odium Dei in re. Quod enim similis connexio non est amabilis a Deo. Quod si concedat bonitatem odii Dei non posse amari in seipsa, hoc ipsum de caeterarum rerum bonitatibus dicendum erit, quia eadem est ratio in omnibus. Ergo etc.

Respondeo distinguendo maiorem: si habitudo et connexio extremorum in qua consistit bonitas cuiuslibet rei sive bonae sive malae esset amabilis a Deo, connexio extremorum in qua consistit bonitas odii Dei a Deo esset amabilis, concedo maiorem; si sola habitudo et connexio extremorum in qua consistit bonitas bonae et honestae rei, nego maiorem. Nos autem quando de rerum bonitatibus in seipsis amabiles esse defendimus, de bonitatibus illarum rerum tantum quarum existentia est amabilis, scilicet bonarum et honestarum rerum; neque de bonitate odii Dei non amata potest veri argumentum absolute bonarum etiam honestarum rerum, sicut non sit ex non amata existentia turpium ad existentiam obiecti honesti, atque laudabilis. In qua igitur sit standum, quam gravi efficaci argumento tandem probo.

Deus scit non posse [illegible] cum sua veritate participabili, seu activa [illegible] et vult [illegible] posse esse melius impertiendam, aut [illegible], de sua bonitate participet, illi [illegible] conformetur, cognoscit

Deus conformari cum sua vert.e participabili, quod sibi non repugnet animale, et rationale, et sic de aliis praedicatis solius: Ita possit haec praedicata animal rationale, et sic de aliis, esse participabilia Divinae bonitati, et eo propensum conformari, quod vult esse mala imperfecta, et ipsi repugnantia, hoc autem nihil est aliud, quam velle posse in seipso: Sectio

Aliis argumentis hoc ipsum probare possem; sed non tanti res est, quod nos diutius morari debeat, cum tamen advertere mus advertere non est supervacaneus, illud posse quod sequiturus tum, fortasse quod retractasse excludit exposita per causam ipsius. Et in hoc in valde stabilipeit ita negans Deus amare sese in seipso, per actum bonus, quam causam, per quam ab ex ipsa distinguitur in se ipsa minime amari potest pove, sed quia inferius, cum disputaturus demo quae Divina voluntas cum negationibus, et privationibus se gerat, ex quo pendet praesentis dubii decisio, ideo in praesentia taceo. Caput 2. num amor, quo Deus fertur ad possibilia sit liber: num necessarius. Sectio 1. libero amore fertur.

Caput 2

Num amor quo Deus fertur ad creaturas posibiles sit liber, num necessarius?

Sectio 1.a

Libero amore fertur.

Ita placuit Scoto in 3° dist. 32 q. 1. § Ad. 2 dicendum, et multis Recentioribus. Colligitur ex S. Thoma hic q. 19 art. 3 corpore, et in solut. 4. ubi probat desatus, quo Deus est extra se liberum est, ad ipsum docet 1° 2.a dist. 22 c. 82, et q. 23 de verit. art. 4 corpore, et multis aliis in locis in quibus de existentiis speciali de possibilibus amore loquimur ex eo debet maxime intelligi quod ratio S. Doctoris quibus utrumque probent.

Hoc videri potest in textu q. 19. qui est in corpore art. 3. ubi cum Dei bonitas, inquit, sit perfecta, et esse possit sine aliis cum nihil ei perfectionis ex aliis accrescat, sequitur quod alia a se eum velle non sit necessarium. Sicut enim Dei bonitas est perfecta, et esse potest sine aliis existentibus, ita perfecta est, et esse potest sine aliis possibilibus, et sicut nihil ei perfectionis ex aliis existentibus accrescit, ita nihil perfectionis accrescit ei ex solis possibilibus, et ideo sequitur quod alia a se tam possibilia, quam existentia, eum velle non est necessarium, sed liberum secundum mentem Divi Thomae.

Sed hanc opinionem esse Divi Thomae praeclarius ditat ex textu q. 23 de veritate, qui est in corpore art. 4. ubi cum dixerit amorem non est necessitas Divinae voluntati ex amore, quem habet, ad suam bonitatem quod velit hoc, vel illud creare, cum neque insit ei aliqua necessitas respectu totius creaturae, quia Divina bonitas ex se perfecta est etiam si nulla creatura existeret, quia bonorum nostrorum non eget, ut in Psalmo 25. dicitur. Ubi de contingentia, et libertate voluntatis Divinae, in quantum versatur circa existentia loqui tantum videretur. Nec oportune potexuit aliquid egeret Deus omnibus creaturis vel creabilibus si opus essent ad existendum, aut eius voluntati ad Divinam suam bonitatem diligendam. Quibus etiam se loqui de actu possibilium seu creabilium verbis expressis vertis ostendit.

Sed ratione probemus nostram assertum: Voluntas libera est, quae positis omnibus requisitis ex parte actus potest amare, et non amare, sed talis est Divina voluntas respectu possibilium in seipsis, ergo libera est. Probo minorem, nam caetera patentia, tantum Divina voluntas positis omnibus requisitis ex parte actus si necessitaretur ad amandum possibilia in seipsis in quantum in se sentiret aliquem affectum,

nales, inclinat.º aut pondus nale, quo ad amandus detraret, aut certe impositus ipsis aliquam vim attrahendi voluntas, cui resisti non possit, sed in Divina voluntate nullus est appetitus, aut inclinatio nalis ad possia: imo neque ulla connexio, aut deatenatio cum ipsis, illi inest quam redditis impositus nimirum persisteret ut dicit ex 1.ª Supra dict.º c. 3. et in ipsis sollibus nulla inest adeo efficax vis attrahendi voluntas Divinae, cui resisti non possit. Ita.

Pro nullam adeo efficacem vim attrahendi voluntatis Divinae inesse possibilibus in se ipsis, cui resisti non possit, 1.º quia bonitas eorum est finita, et limitata, sed bonitas finita, et limitata non potest habere vim attrahendi adeo ponderosam, et efficacem quae libertatem, et industriam perfectissimam, qualis est libertas Divinae voluntatis antevertat, et praeoccupet. Ita.

Secundo hoc ipsum probo; maior est bonitas rerum existentium quam possibilium ut sit evidens. Sed rerum existentium bonitas non habet vim attrahendi, cui resisti non possit a Divina voluntate, quia eas libere amat, et creat. Ergo nec creaturae habent eam vim. Probatur conseq. quia vim attractivam, quam non habet maius bonum atque perfectius, quod perfectissime proponitur appetitui, multo minus habebit bonum limitatius, et imperfectius, sed appetitui etiam apertissime propositum, et hoc est de more evidentius, quod tota bonitas, et attractibilitas boni minoris claudit in maiori, sed creaturae existentes sunt maius bonum, et claudunt in se totam bonitatem, et attractibilitatem creaturarum possibilium. Ergo vim attractivam, quam illae proposita voluntati Divinae non habent multo minus habebunt ista.

Ipsum probo 3.º si possibilia in se ipsis haberent vim attractivam cui Divina voluntas resistere non posset, ea certe

aut esset vis attractiva medii, vel finis, sed nec vim atractivam medii, aut finis habent cui resisti possit. Ergo nullas habent vires atractivas cui resisti non possit. Probatur consequentia maior negari non potest; nam quidquid amatur, et ad se appetitum trahit aut medium est, aut finis ipsius, ut omnes utrumque fatentur. Probatur minor: quia finis attrahens appetitum ita potenter quod ei resisti non potest est cum quo necessario necessitatur appetitus, et qui reddens impossibilem illam similem reddit, sed sola Divina bonitas est huiusmodi ut constat ex superiore disp.e et presertim exc. 2. in quo omnis creatura caritate obiecti finis et per se Divine voluntatis fuit exclusa. Ergo omnes non habent creaturae possibiles bonitates finis adeo potenter attrahentes Divinam voluntatem quod ei resisti non possit.

Media, deinde, necessitans adelectes sui est id, sine quo intentus finis, et efficaciter amatus possideri nequit; sed non sunt tales creaturae possibiles, quibus remedio sublatis, etiam possibiles redditis adhuc potitur Deus sua infinita bonitate, que est finis amatus et efficaciter intentus a priori, et per se a sua Divina voluntate, ut ostensum est in superiore disp.e et maxime in c. 3. Ergo nullas vires adeo potentes atractivas Divine voluntatis habent creaturae possibiles in se ipsis, quod ei resisti non possit.

Tunc sic: sin tantum necessitaret Divina voluntas ad amandum possibilia in se ipsis, in quantum per sua inclinatio, et pondus nature impelleret ipsas, aut attractiva vis ipsorum possibilium raperet, atque converteret nativa? in ipsum amorem; sed neque intelligitur ulla inclinatio quae nullas habet, neque attractiva vi possibilium, ut ostensum est, nulla, aut exinu? ita intrinsece Divine voluntatis. Ergo non necessitatur ad amandum possibilia in se ipsis, sed illa, quae ad nos existit a libertate perfecta procedit.
Verum nec solum … meliora et firmiora redduntur.

Sectio 2ª.

Obiectiones diremptæ.

Obiicies 1.º bonum, quod creaturæ volunt, non potest non amari ab ipsa, ut libere, sed necessario amantur, et talia sunt bonitates volunt.s Divinæ. Ergo non libere, sed necessario amantur a Divina voluntate. Probo minorem, quia si creaturæ volunt Divinæ, ubi non necessitaretur ad amorem, posset illa proposita odio habere, aut saltem amorem retrahere, et actum suspendere, sed neutrum horum potest, quia omissio, et suspensio est imperfectio, et odium oblationis rationabiliter amabilis, qualia sunt bonitates in se ipsis et bene[...] et virtutes, ergo necessitatur ad amorem.

Respondeo, concedendo maiorem, et negando minorem. Probationem vero posse utique voluntatem Divinam se suspendere, et amorem bonitatum in se ipsis omittere, in qua omissione et suspensione nulla imperfectio reperiatur, quia ex illa non sequitur bonitatem Divinam aliquo actu, sed potius ab actu, quem necessario servat erga tres personas, qui est intra ipsum Deum, sicut pro suo arbitrio, et libertate potest ad creas bonitates in se ipsis, quæ sunt extrinsecæ, et contingentes tum ipsum, trahi non sinant.

In quo effectu ostenditur infinita Dei excellentia, et independentia a creatis, et quas libere, et indifferenter omnia nostra velit. Sed de hac suspensione plura dicamus inferius. Instabis: impossibile est quod voluntas se suspendat ab amore illius boni, quod proponitur ipsi sub ea ratione amabilis, sub qua in actu 2º amplectitur aliud bonum. Sed Divina voluntas amat in actu 2º bonitates Dei, 1.m quod in se

stanet rectitudinem, seu non repugnantiam tractorum rerum tolius; ergo 68
impossibile est se suspendere ab amore boni, quod ei proponitur sub
tales rectitudinem, seu non repugnantiam, sed tres possibiles in se ipsis
proponuntur Divinæ voluntati precise sub hanc rectitudinem
et non repugnantiam, quia in illa consistit ratio possibilis, et in se ipsa
ut ex D. Thoma a se superiore fuit ostensum. Ergo impossibile est quod
Divina voluntas se suspendat ab amore possibilium in se ipsis.

Denique instantia non urget cuius maior est distinguenda impossibile est quod voluntas suspendat amorem illius boni, quod proponitur ipsi sub ea unica ratione ratione formali amabilis, sub qua intuitu 2° amat alius bonum, concedo maiorem. quod proponitur ipsi non sub ea unica ratione sed unica duntaxat per analogiam, nego maiorem. Unde minor est concedenda, et consequens sub eadem distinctione dirimendum. Ergo impossibile est suspendere amorem illius boni, quod proponitur ipsi sub tali unica ratione rectitudine, seu non repugnantia, concedo consequentiam. quod proponitur ipsi sub tali non unica ratione sed tantum per analogiam, nego consequentiam; Atqui possibilem creaturam non proponitur Deo sub eadem unica ratione rectitudine et non repugnantia tractorum sub qua proponitur et amatur sua bonitas, sed sub eadem tantum analogice, illa enim proponitur tanquam prima bonitas, hæc vero tanquam secundaria, illa ut talis per essentiam, hæc vero ut talis per contingentiam.

Inquantum deducit ut S. Thomas citatus asserebat Divinæ illius bonitatis esse participent, illa de se, nique ut a se, et ut independens. Hæc vero ut dependens, et ab alio, quæ omnia univocam unitatem adimunt, et adstruunt analogicam et ideo mirari non debemus quod suspendat Deus amorem possibilium in se ipsis, qui eadem ut sunt in se ipso amat necessario. Replicabis ... non potest suspendere hunc actum: volo non esse Deum

conveniencia quae extra me participent de mea bonitate et perfect.
et ipsi propter meum ordinentur, ergo nec potest suspendere actum
quo velit ipsi non repugnare, haec quae cognovit impartiri de sua
bonitate necessario participare, idque sunt polia in seipsis. Ergo non po
test suspendere actum, quo velit non repugnare polia in seipsis
atque adeo actus polius in seipsis est necessarium. Sed friget haec re
plicatio et negata maiori, ut re vera negari debet, nam quo ar
gumento probatur Deum se non posse suspendere a tali actu, ut
se suspendit ab amore polius in seipsis.

Dices: Deus suspendere non potest ac
tum suum, quo cognovit repugnantia esse non posse, quae de sua boni
tate et perfectione participent; ergo nec potest suspendere actum
quo hoc ipsum velit. Respondeo concedendo ans, et negando conseq: disparitas
est in promptu, quia intellectus est potentia necessaria, voluntas vero facultas
libera et adeo potest voluntas omittere amorem illius obiecti, impossibile
vero intellectui est non cognoscere, quam doctrinam ex S. Thoma accepimus in qq.
d. 24 art. 3 ad 2um. Deus cognoscit, inquit, de necessitate, quia vis cognitiva
est necessaria, non tamen vult de necessitate, quia vis appetitiva est libera respectu
volitorum, quae sunt extra se.

Quod si reclamaveris ex hac solutione
sequi divinam voluntatem non esse obedientem, sicut divinus intellectus
est obediens, atque adeo illam cum limitatione et imperfectione
intellectus, quam non est contra divinas perfectiones infinitas et illimitate
constituendas sunt. Respondeo concedendo sequi non esse obedientem voluntatem
Dei, sicut intellectus est obediens, quod inde ... eo ... hoc ipsum
deducitur a D. Bonaventura, B. Alberto Magno, Dionysio Car
thusiano, et a S. Thoma relatis a Montoya disp. 6 citata
sect. 5. et ab aliis magni nominis Theologis. Ergo bene potest da
ri

Sed per alterum quod subinfertur nempe voluntatem Divinam fore imitationem et imperfectionem Divinae ... quod ideo negamus, quia latitudo, et limitatio facultatis ex obiecto primario, et per se, et non ex obiecto secundario, et non ex obiecto secundario et per accidens pensari debet; ... autem utrique ... Divinae quae perfectus et excedens obiectus primarius et per se veniat, videlicet Divina bonitas, et Divina veritas in qua bonitates et veritates rerum creatarum eminentissime continentur, ideo utrique suam amplitudo, et illimitatio ... debet. Neque in hoc ... Divinae voluntati vertendum est quod suspendat, et omittat amores plurimorum ex ... se ... propter eminentiam suam ... sed ... amorum quae extra se sunt, aut est ... illa amare, et non amare in manu arbitrii sui habere debet, quod ... non ... convenit, ... sit ... varia, quae ... requiritur ... patet, ... latenent ... quae ... de ... imperfectionem ... optimo ... illi. Unde ... merito commendatur ... sua, illius autem ... praeeminentia, ex eo potius quod ... non amet.

Sed reclamitas: ex hac doctrina sequi ... et imprudenter dictus fuisse amare Deum ... in ... quia ... bene, et ... nec ulla ... cui ... quaestioni favet ... et temere ... quam illus ... doctrinas huius ... et ... non ... magis ... maiori ... ubi ... inquirendo ... inaequaliter ... Et ... omnia amat uno, et simplici actu voluntatis, et semper eo

Theologos, qui ea in seipsis amari posse negant, q[uo]d si aliq[ui]s etiam haereticorum fuit, et certe n[on] ideo est, q[uia] ex amore q[ue]m habet ad suas bonitates amores potius in seipsis n[ecessa]rio sequi crederimus, sed q[uia] supposito n[ecessa]rio amore suae bonitatis, in qua subjectissime arctat, ut dictus est omnia possibilia, et amabilitatem ipsorum potius in seipsis videatur credibilius n[on] esse omissum quam quaeque ad arbitrio possint. Tales amores, sicut est credibilius ardentissime amantes aliquas pulchritudines etiam esse amaturum suas perfectiones, et qui amaverit artes etiam esse amaturum suas artifices, maxime si id in se fuerit n[ecessa]rius.

Tandem urgebis: deus ipsi intelligi n[on] potest s[ine] aliqua libera mut[ation]e physica, vel morali ... ad quas refertur, de quibus, qui negatur contraria in seipsis, nullas liberas mut[ation]es physicas vel morales importat, q[uia] possibilia sunt omnino n[ecessa]ria. Ergo n[on] est liber. Solutio huius instantiae constabit ex dicendis inferius de obiectis liberi, et an aliqua mutatio physica, vel moralis ad ipsum sit n[ecessa]ria. Modo ad caetera obiecta solvenda veniamus. Sect[io] 3[a] reliqua obiecta elevo.

Sectio 3.
Reliqua obiecta elevo.

Obiicies 2[o] omnis perfectio possibilis n[ecessa]rio convenit Deo; sed amor creaturarum possibilium est perfectio possibilis. E[rgo] n[ecessa]rio convenit Deo. Ita arguit Montoya citad[us] 6.

citata. sec. 2. nº. 11. Sdeodes argto Deum suo libero arbitrio 270
et oi actu eius spoliari potest, quoniã est perfectio poss.
Ea igr. solutio qua Eminicij occurro d' Abort. e Dei dignitatibus Montoya satisfacio, maiores sunt distinguo
ois perfectio poss secundus suas rias traones nario dicit Deo, . traones etiã 2 rias, nego maiores. Et mino
r. Dcessa sub eade dist. dirimo cons. quod amor erga
eas potius nario dicit Deo traones rias quae sunt nobiles in quantum precontinent in Dna bonitate, Dedo
ciã nario dicit Deo traones 2 rias, quae sunt
possibilia in seipsis. Unde nil dcuditur. rias d.

Obiicies 8º: amor, quo se Deus
amat est essaliter comprehensivus. Ergo per illos amor
nario dicat possibles in seipsis. Pt coa. q. qui comprehensive
aliquas bonitates n' potest n' amare eas quos est
respectibilis, sicut qui cognit comprehensive aliquas veritates eas ipsius naria cognit, ne aliquid cognit, autem
orbi comprehensi lateat ipsius, quod est rafe. perfecta
comprehensio. possibilia in seipsis sunt ... ergo
qui amat comprehensive bonitates Dei n' potest n'
amare possibilia in seipsis, atque adeo talis amor est Deo
narius. Ita Montoya.

Sdexdictis solutio ipsius argti in
praeter est, cuius aus dcedendus est, et nega coa. possib
. rio distinguo maiores, qui amat comprehensive aliquas bonitates n' potest n' amare eas, ad quos rio, et
per se est respectibilis (Et si de cogne comprehensiva) de
do maiores. n' potest n' amare eas ad quos tantum
2rio et peraccidens est respectibilis, nego maiorem.

Minor etiam est distinguenda sic, d[ona] solia in se ipsis sunt trinitarii et per se Dei bonitas, nego minorem: sunt tri[nitarii] 2[nda]rii, et per acci[dens], concedo minorem. Unde nescit ad[versarius].

Tu autem non sunt nec ad perfectionem d[ivinam] perfectiones attingere hos 2[nda]rios et per accidens aliis terminis rati[oni]bus ad solias, sedes eius dicuntur, & ex eo q[uod] si tri[ni]tarii non sunt attingendi, qui si permittantur aliqua statis omnibus et perfectio Dei fatebit amantes; & si tri[ni]tarii, et per se attin[gen]tur quidem 2[nda]rii et per accidens, permittantur nulla perfectio

aut [illegible] Dei fatebit amantes q[uia] ex 2[nda]riis, et per accidens nihil per[fe]ctionis accresat ipsis. 2[nda]rii et per accidens non sunt nec attingendi.

Obicitur 4[o]: nulla imperfectio inde est q[uod] Deus sit necessitatus ad arguenda solia. Q[uia] destruendi sunt narii actus quos et amet, i[d est] q[ui]s ut sequendus in illis in acce[ssi]bus dicitur, & de actibus liberis. Ita arguitur Arriaga d[isp]. 24 sec. 6. subsec. 2. Cui rea negando, et omnibus aliis imper[fe]ctionibus, que ex tali necessitate emergent colligendis ex argutiis quas nos sec. 2. destruebam, cui solus tri[ni]tarius ultimus finis, et ex 1[°] quod per se stare non potest voluntatem necessitant ad suum amorem; si hi actus in quantum trati ad [omn]ia in se ipsis non arii esse dicantur asserendum perfecto erit finis ultimus tri[ni]tarius, et per se voluntatis Dei, et saltem ex iis [ex]pediis, sine quo perfecte et integre stare et adipisci non posset, ne talia solia, & demum a absurdum est dicere Deum here suus finis ultimus, aut aliquas ex suis Divinis perfectioni[bus] in aliquo de cause ut dicat ea c. 2[o] superioris, sub aut suus finis ultimus, qui est sua bonitas, ut dicat ex eo perficit, aut integrari ex aliquo bono creato, quod est absurdus 42. citato.

Pº et illud, unde infertur, et ideo eflicti actus n. dent ad trui narii. 71

Obiicies 5º ex eodem: Supriaga complacentia diu in un.e hypostatica melior est quavis alia cara: ergo Deo de mus reddere quod est melius. Sed ea complacentia Deo sario reddenda est et pro hoc perfectis simpliciter simplicibus Deo nario conveniunt, et talis complacentia in un.e hypostatica est perfectio simpliciter simplex. Ergo nario convenit Deo.

Ad hoc etiam dicunt aliquid esse dant, nece ... liberorum ... amat ... un.e hypostaticam ... quae sunt perfect.s simpliciter simp. ... melio res ... carius ... Deo ... ad angelos ea solut.e qua Ethnicos libertate Deum ... tenendus ... Catholici satisfac tum. Sed distinguo maiorem: complacentia in un.e hypostatica, ut in Deo est sive formaliter ... tri[illegible] ... melior quavis alia cara, concedo maiorem; complacentia in un.e hypostatica ut in se ipsa, sive formaliter ... est melior Deo quam ... nego maiorem. Unde reddenda ... et ... distinguo ... complacentia, qua rat.e est melior nario reddenda est Deo, qua ratione non est melior Deo nego ...

Ita ... etiam ... distinguo maiorem: perfect.s simpliciter simplices quae rat.e sunt sive tales nario conveniunt Deo, concedo maiorem; qua rat.e non sunt ... tales, nego maiorem. ... etiam distinguo ... est minor, ... talis complacentia in un.e hypostatica est perfectio simpliciter simplex ex ... un.es hypostaticae ... ipsa ... minorem est perfectio simpliciter simplex ... ad un.e hypostaticas in ... Deo, seu ex ... ratione ... minorem.

Et ideo 1o.m debet convenire Deo nario quam magis tria grades quos nos defendimus, neque opus est maiori huius solutionis consideratione quae ex dictis est clarissima. Maneat ergo Deus non amore ferri ad omnia c. 3. Utrum Deus equaliter diligat omnia. Sectio 1a. S. Thomas questionem apte dirimit.

Caput 3.

Utrum Deus equaliter diligat omnia?

Sectio Ia

S. Thomas questionem apte dirimit.

Hic q. 19 art. ubi eisdem verbis quae nos illis instruit. Duplici ratione inquit in corpore articuli potest aliquid magis et minus amari uno modo ex parte ipsius actus voluntatis qui est magis vel minus intensus. Et hoc modo Deus non magis quaedam aliis amat quam amat uno et simplici actu voluntatis, et semper eodem modo se habente. Alio modo potest aliquid magis vel minus amari ex parte ipsius obiecti quod aliquis vult amato, et sic dicimur aliquem magis alio amare, cui volumus maius bonum quamvis non magis intensa voluntate, et hoc modo necesse est dicere quod Deus quaedam aliis magis amat etc. Hoc iterum S. Dr. inculcat aliis in locis, ut in art. 4 eiusdem q. et lib. 1 cont. Gentes c. 91, c. medium et lib. 3 Sent. dist. 32 q. 1 art. 4 quibus in locis adeo perspicue et enucleate quaestionem solvit. Unde sufficeret in sua explicatione immorari videre, si non offendissem aliquos, qui futilibus quibusdam argutiis Angelici Doctoris veritatem obfuscaverint ipsi quod veritati sustinerent.

Sit igitur 1a conclusio ex S. Thoma, cui etiam audiunt omnes fere theologi a Montoya citati d. 33 sec. 1 n. 1

quantus est ex pte int.^s et seorsim entive actuus qq. ita
sequitur etiam nulla est dria aut inequalitas inter amo
res. Pr. ex rat.^e S. Doctoris: ubi datur summa identas
et simplicitas nulla potest reperiri inequalitas entitatiua
inter actus qq. Deus amat Angelum et formicam, sed da
tur summa identitas et simplicitas quantum est ex pte
Dei, ergo inter illos non potest reperiri inequalitas aut
dria entitativa quantum est ex pte Dei.

Pr. Arriaga hic d. 24 sec. 8. S.
Thome et com. ss. seorsim, ita ut in n.º 53. in re indivisibili nulla
posse reperiri inequalitates, aut indrias quoad num. et partes
physicas: posset tn inequalitates et drias quoad apretiationem,
maxime in divinis dilectionis amoris, qua media amantur propter
finem est, magis apretiativus finis quam mediorum. In
hoc doctrina non solum ex pte donorum, sed etiam ex pte actuum di
vinorum inequalitatem et drias dari inter amores Angeli, et
amores formice, quia illius est magis apretiativa quam istius.

Sed hic ostendit Arriaga se
S. Thome mentem non tenuisse, qui non negat posse eundem
indivisibilem actum esse maiorem apretiationem rei unius, quam
quam alterius, imo hoc tanquam certum presupponit ut
potest facile intelligi ex textu Aug. quem idem
tract. 100 quod proxime afert: oia diligit Deus quae fe
cit, et inter ea magis diligit creaturas rationales, et eas am
plius quae sunt membra unigeniti sui, et multo magis
ipsum unigenitum suum. In quo textu ostenditur pre
cipue maior apretiatio obiectorum in illis verbis magis
diligit amplius diligit multo magis diligit. Et est
manifestius, quia eandem rem reddit sic distinctius. Ex a

diligit Deus quae sunt et intrea maiori in pretio [illegible] creaturales, et [illegible] eas amplius, quae sunt membra unigeniti sui, et multo etiam maiori ipsius unigenitum suum.

Quas maiores predictis [illegible] differentias [illegible] explicat [illegible]

ut siquis supponeres actus quo amet amaras potes [illegible] salutem, [illegible] appretiativas salutis quas potentias amans [illegible] quam maior ista appretiatio [illegible] aliqua inequalitate, aut [illegible] actuum, et [illegible] [illegible] traditas.

[illegible] Arriaga [illegible] in [illegible] hanc contrarium [illegible] videtur [illegible] nec [illegible] ullam inequalitatem reperiri inter amores, [illegible] Doctrina [illegible] illi duo actus quo [illegible] amat angelus, et [illegible] amat formicas realiter [illegible] ideo [illegible] unus et alter [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] excedens, [illegible] nulla [illegible] realis.

Unde [illegible], et inequalitates [illegible] amorum, et minori maiori ve appretiatione [illegible] maiores minores ve [illegible] amorum [illegible] videtur [illegible] quatenus

s[illegible] actus, quo ipsum sequitur amor ab eo rat. diversus suo amat formicas et perfectior iste, ita ut si esset impossibile in duo amores distinguerentur realiter esset perfectio realiter ipse ille quo ad angelus, quam ille quo ad formicas [illegible].

Sed licet cum hac moderatione accepta doctrina huius Doctoris sit [illegible], hoc tamen est acquiescendum quod existimo multos [illegible] esse nullas reperiri [illegible], aut [illegible] inter actus [illegible] quantumcumque [illegible] praesertim eos, qui ad ambos partem [illegible] sunt perfectissimi, et [illegible] [illegible] caeteros eiusdem [illegible] actus [illegible], sunt et [illegible] amor formicae [illegible] et [illegible] caeteros Dei [illegible], [illegible] qua potest [illegible] formicas [illegible] qua habet [illegible] angelum et sic de caeteris unde [illegible] si [illegible] distinguerent realiter neutra esset altera perfectior; quod [illegible] formicae [illegible] angeli, [illegible] et [illegible] non claudit [illegible] formicae, et sic de caeteris.

[illegible] Ferriaga [illegible] impossibile quia sic [illegible] actus [illegible] perfectionis [illegible] Dei [illegible] actus inaequalis perfectionis, et amorem Dei tantum [illegible] perfectiorem amore.

formicę tantum, sed nego fore univoce eos qui modo significantur, cum dicimus amare Deum formicam, aut amare Petrum, etc. Quod sit Deus etc. ex dictis urgentius supra probandum est.

Id quod primo significamus cum dicimus Deum amare formicam aut posse illam producere est perfectio simpliciter simplex melior ipsa quam non ipsa in linea volitiva aut activa: quod ... in illa potentia, dum sic ... realitates formicę et vim productivam illius a ceteris amoribus et potentiis, quae non ... non est perfectio simpliciter simplex melior ipsa quam non ipsa; ergo non est univoce idem.

Probatur minor: quia melius est posse producere cum formica cetera omnia producibilia quam posse producere formicam duntaxat, et sic de amare formicam solum, in linea volitiva et cognitiva. Quare ... est potentiam ad producendam formicam duntaxat, et sic de amore et scientia illius, qualiter afferunt indicta potentia non esse in suis lineis perfectiones simpliciter simplices; id quod primo significamus cum dicimus Deum amare formicam, illam scire, et posse producere est perfectio simpliciter simplex, quia continet ... et formaliter ceteros Dei amores, scientias et agendi potentias, et est in sua quaque linea melior quam non ipsa; ergo est univoce idem, quod modo significatur cum dicitur Deus amare formicam, etc. cum illo quod significatur in dicta hypothesi, unde ... nil per illam ... suffragari.

Maneat q° n. sol.m realiter, ordinarie qualis esse perfectius actus Divine volunt. is solit. prater immu- stro quos non minus distinguunt essaliter, quam per extremum, atque adeo maiores appretiationes obiorum, seu inequalitatis amorem, que negari non potest quin diversitas amorum aliunde ostendam esse Sectio secunda Conclusio altera Sancti Thome.

Sectio 2.

Conclusio altera S.t Thome.

Quantus est extra boni donati per actus est magna disparitas, et inequalitas inter divinos amores. Hec de se non minus est evidens quam inter essas, et perfectionem rerum esse diversam, et inequalitatem, et Deus maioribus bonis hos quam illos afficit et ideo de hac veritate non venit disputatio, sed illa tanquam certissima in limine premissa alterius progredi inquirendo, num maior appretiatio, qua Deus hec prefert illi, distinguitur a communicatione et collatione maioris boni.

Et dicendum est distare in dicta collatione physica, vel saltem morali maioris boni physici, vel saltem moralis. Prob. p.a q.a ea maior appretiatio non potest consistere in aliqua dignitate inequalitatis, ut est in ea physica, vel morali, ut probatum est; et ipsum nihil aliud est in quo possit ponere, quam in collatione physica, vel morali maioris boni moralis, physici, in ea ponenda est. Probatur, q.a ea, que magis Deus donat et in maiori pretio habet maioribus bonis, et beneficiis

phyce, l. effectum moraliter, ut arcta imdact.e effert Gemo ostrari. 2.o in maiori bonorum collat.e physica, l. mora li distit maior appretiatio Deni affus.

Ret. P. Arriaga in illa sect.e 7. citata n.o 50. nimi sequi Deum n. amare magis appretiati ve se qm formicam, imo hanc pluris facere qm se, q.a formicae offert beneficium existe, sibi aut.m nihil offert nas tia habet indesentr ad amorem de se; et hoc est evidenter falsum. Ret. unde infert R.us neg.do sequelas, q. licet physice nil sibi Deus per amorem donet offert, certe mo raliter quidq. est, pro sit actus, quo sibi vult evenire tales ess.as, talia attributa, etc.a q.a talis actus est mo raliter, seu s.m prudentum existimat.e collectivus talium bonorum, quae cum sint om.s maxima arguunt amorem per sumum, et om.s maximas appretiat.s quid, qd sibi Deus phy a elargitus est plura qm caeteris, nam hic semet ipsius u niversa oberatus est. 3.o male infert Arriaga doctrina ex doctrina S. Thomae Deum magis esse amaturum formicam qm se.

Alias obiectiones alij verit.e oppugnat, quas n. curo, aut q.a parvi sunt momenti, aut q.a certe coincidunt, cum iis quae ibi S. Thomas opponit, et solvit in art.o 4. citato, quas q. gravissima sunt et solut.e sua n. parum illustrabunt traditas doctras, ideo eas n. praetereo.

1.mo Lis id.r S. Thomae dictus, cum Xpus Dnus sit melior toto genere humano, nam est Deus, et ho, s.e dubio fuit amatus a Deo maiori amore appretiativo qm cum Angelis: Angelus, quos maioribus beneficiis cumulavit qm Xptum Dnum, q.a nec Filio suo pepercit, sed pro nobis om.s

tradidit illum morti. Ut dicitur Ad Ro. 8. Ergo non dicitur maior appretiatio amoris in collat.e maioris boni.

Rt. S. Doctor esse verissimum dilexisse Deum Christum Dnum non ideo amore appretiativo maiori, quam totum humanum genus, sed quam totam universitatem creaturarum, sed negat minorem, quia Christo Dno maius bonum voluit et dedit, illud nempe, quod est super omne nomen ut verus Deus esset, et licet profitetur commendit Deus charitatem suam, qua dilexit nos in tradit.e filii sui pro nobis, ei certe nil ex hoc deperiit, quin imo ut prosequitur S. Thomas ex hoc factus est victor gloriosus, factus non est principatus super humerum eius, ut dicitur Isaie 9. Vide nostrum Cornelium et caeteros interpretes illi ad illum textum ad Philip. 2. humiliavit semetipsum etc. propter quod et Deus exaltavit illum etc. Et dices maiorem amorem appretiativum, quo credimus Deum toti generi humano praetulisse Christum Dnum iure optimo colligi a nobis ex collat.e maioris boni

Arguitur: natura angelica est melior quam humana. Ergo maiore amore appretiativo Deus illam prosequutus est, dicta maior appretiatio amoris explicari non potest per hoc, quod conferat illi maiora bona, quia multo maiora contulit humanitati Christi Dni, quam naturae angelicae. Dicitur enim ad Hebreos 2: nusquam angelos apprehendit, sed semen Abrahae apprehendit, imo etiam sunt multi homines, quibus contulit maiores gratias et glorias, quam aliquibus angelis. Ergo male explicatur appretiatio maior Dni amoris per collat.e maioris boni.

Deo

R. distinguendo maiorem: natura angelica secundum ordinem naturalem est melior quam humana, concedo; secundum ordinem gratiae, nego. Et eadem distinctione contra est solvendum; [illegible] amore maiori appretiativo illam Deus prosequutus est secundum ordinem naturae, concedo; secundum ordinem gratiae, nego consequentiam. Illa autem maior appretiatio intra ordinem naturae recte explicari potest per collationem maioris boni, ut est manifestum, quod autem secundum ordinem gratiae multis hominibus maiora dona contulerit, quam aliquibus angelis non minus est certum, quod constat in sanctissima humanitate Christi Domini quam inseparabili et plane divino beneficio unionis hypostaticae nobilitavit, et in multos alios, quos maiori amore appretiativo prosequutum fuisse, quam multos angelos. sectio 3. aliae non minus graves obiectiones

Sectio 3.

Aliae non minus graves obiectiones

Primum argumentum: Deus maiore amore appretiativo prosequitur innocentem, quam poenitentem, cum ille sit melior; et maioribus donis cumulat poenitentem quam innocentem, ut constat ex illa querela filii senioris, qui est figura innocentium Lucae 15: ecce tot annis servio tibi et nunquam mandatum tuum praeterivi. Et nunquam dedisti mihi hedum, ut cum amicis meis etc.

qui devoravit substantiam suam cum meretricibus venit occidisti illi vitulum saginatum etc. ergo maior appretiatio amoris nequit consistere in collatione maioris boni

Et confirmatur, quia non ex signis externis maiorum beneficiorum posset colligi maior appretiatio amoris,

etiam maiori laetitiae et gaudii signum maiorem apretiationem manifestabunt. Et hoc est falsum quod Deus ut dictum est maiori amore apretiativo sequitur innocentem quam poenitentem, et tamen Lucae 15 dicitur quod maius gaudium erit in caelo super uno peccatore poenitentiam agente quam super 99 iustis, qui non indigent poenitentia.

2do ex S. Thoma disting. maiores. Deus sequitur maiori amore appretiativo innocentem quam poenitentem caeteris paribus, concedo maiores; quam poenitentem qui superat in gratia et fervore charitatis, in humilitate et aliis virtutibus innocentem nego maiorem. Ipsi sunt meliores, et maiore amore apretiativo debentur a Deo, qui plus habent de gratia sive poenitentes sint, sive innocentes, ex quo nihil potest deduci contra assertum. Neque illud additur de donis prodigo filio redeunti collatis, quod ingrediatur filio maiori incentivus, non probat excelsiora dona ei fuisse collata, sed aliqua tamen signum laetitiae a prodigo parente signa exhibita fuisse, quod utique non fuit ostensum cum filio seniori, qui nunquam recessit a latere patris.

[illegible] nihilominus huic amore, et beneficiis longe maioribus, et sua obedientia et innocentia dignus apparente fuisse donatum, ex verbis quod ipsi conqueranti ret facile potest intelligi.

[illegible] ex beneficia maiora, nam quidquid maius omnia dedisse ei, nihil sibi quod reservare. Ad 3tium reo ex signis externis maiorum beneficiorum maiorem amorem apretiativum bene colligi, nam cum amor non velle bonum alicui maior amor, et magis apretiativus erit perfecto velle

maius bonum alicui, atque adeo ex signis externis maiorum beneficiorum merito colligendum erit excessus amoris et maior appretiatio illius. Pr. 2°. ex signis maioris lętitię et gaudii, quia gaudium et lętitia, et cęteri affectus qui prosequuntur affectum

variatione

~~eius~~ possunt mutari, intendi, vel remitti pro diversis amatorum accidentibus: tristatur enim quisquis amat in amati sui tristitia, et in gaudio exhilaratur, et quo gaudiorum causę, vel tristitię crescunt, lętitia crescit, vel dolor, non quia maiora iam obiecto suo amet, aut illius creverit appretiatio, sed quia illius sic amat, et appretiat timet amittere, et gaudet habere in tuto.

lib. 8. Conf. toto c. 3. Hęc sane et eleganter ad propositum Aug. disseruit quam non possemus sine invidia pręterire. Quanto maius periculum fuit in pręlio, inquit, tanto maius gaudium est in triumpho. Iactat tempestas navigantes minatur quia naufragium, et futura morte pallescunt: tranquillatur ~~salum~~ cęlum et mare, et exultant nimis quo timuerunt magis. Eger est charus, et vena eius malum renuntiat, omnes qui eum salvum cupiunt ęgrotant simul animo, et recte et procedit ambulat pristinis viribus et fit iam tale gaudium, quale non fuit cum antea salvus et fortis ambularet. Ergo maiora lętitię signa argumento esse non dent maioris amoris, et magis appretiativi. Vide ad propositum erudite disserentem Dn. Montoyam d. 53. sec. 12.

Quartum argumentum: melior est iustus pręvisus quam peccator predestinatus, atque adeo maiori appretiatione a Deo dilectus; sed non confert maiora beneficia quia denegat illi gratias

perseverantiae, etc., quae hic cedit, 2° non existit maior 77
apretiatio amoris in comparatione maioris boni. Respondeo S. Thoma
concedendo maiorem, et distinguendo minorem, scilicet, non dat maiora
beneficia pro tempore, in quo est melior, nego minorem:
pro tempore, in quo non est melior, concedo minorem. Unde
patet ad id, quod de perseverantia mali subiungit. Mani-
festo enim praescito non donatur, quia amor apretiativus il-
lius non est pro illo tempore, in quo danda esset. sanctam
providentiam reflectens indignus effecit in fine vitae donum
quem nobis prudens providitor negotiatus est ante ac-
ta diversitatis criminis, opportunam poenitentiam ad purgandum, et
et ideo maiore amoris apretiatione in fine diligens fi-
nalem perseverantiam donatur, et.

Praeterea alia argumenta minoris mo-
menti quorum solutiones ex dictis in probabili sunt, et quaestiones
num Petrus Deus maiori amoris apretiatione dilexerit D.
Petrum quam D. Ioannem, et alia et similes non tracto. 1. cum
D. Thomas hic resolvit prudentissime quia scripturas
videtur hoc indicare, nam ut dicitur Proverb. 16. Spirituum
ponderator est Dominus, et non alius. Vide tamen si horum pensi
habes P. Montoyam erudite de his edisserentem in 1. p. dist.
13. sec. 10. nobis vero hoc unum sufficit cum secunda
sint ex parte perfectionis intrinsece divinorum actorum, sive realis, sive
realis, possum reservari propter magnam authoritatem inaequ-
alitatem ex parte honorum comparatorum, et in hac collatione
sive physica sive moralis maioris beneficii physici, et moralis
dispensare maiorem, propriam amoris apretiationem
posset Deus vetissimalam actio. Controversia praemitto

Caput 4.

Num possit Deus velle malum?

Sectio Iª

Certiora præmitto.

Extendit S. Thomas hanc q.em hic q.e 19. art. 9. et I.o Dª Gentes c. 90 ad quam D.mentem S. D.s [illegible] accuratius pertractandam [illegible] nulla præmitti debent. I.us bene deffiniri malum per privat.em et defectum boni, quo res, quæ dicit.ur mala, caret, et quam def.em [illegible] re Cile proceres tradunt. Vide [illegible] hic [illegible] 28 sec. 1. numero 1 quod applaudunt theologi, qui [illegible] privat.e debitæ rectitudinis [illegible]. [illegible] talem def.em [illegible] respuunt, [illegible] suum accommodant [illegible] defectum et privat.e boni posse esse [illegible] aliquid [illegible] vel aliis privati[illegible], et ideo in ea def.ne mali [illegible] eos.

Secundus. tales mali def.nes [illegible] petere malum culpæ, [illegible] bene, et [illegible] defectus, quod privat.e [illegible] aliquo bono, [illegible], et integritate sui esse [illegible] negat.e et privat.e [illegible] nulla excogitabilis est quæ [illegible] ad [illegible] et abstractum gradus boni, atque adeo privet rat.e [illegible] entis summe boni, [illegible] et per se [illegible] Angelus [illegible] rat.e entis ad gradus [illegible] 100 tantum, quo [illegible] et [illegible].

impedit, atq. retardat, ne ad summum gradum perfectionis quem Deo respicit perveniat. Atq. ig. tr. qui nec culpae, nec poenae, nec malis defectus malum est, et tali ne gradum in quantum tali conveniens potius. Dicit enim servitutem et humilitatem absolute et simpliciter, sed rat. cultus a summo opere, et pulchro facit defficere, et sub rat. competit ei illa mali def.

Demalo ig. in presentiarum loquimur sub hac ultima mali usurpat. et potimus nec Deus odisse potest affici aliquo prosecutioni nempe amore delectante gaudio, nam actus detest. et fugae nempe odium, displicentia etc. dicemus in suo loco sectio 2. quid de malis culpe, poene, et naturalium defectuum.

Sectio 2ª.

Quid de malis culpe, et poene, et naturalium defectuum.

Dm. 1º non amari a Deo directe et per se sub rat. malitiae, efficaciter probat S. Thomas loco art. 9. citato, ex quo sic arguitur Pontopa hic d. 2 s. sect. 1: impossibile est aliquam potentiam directe per se et per se tendere ad illud obiectum, quod directe opponitur obiecto suo: sed malum prout malum directe opponitur obiecto voluntatis in quantum prosequutivae; ergo impossibile est voluntatem directe per se et per se tendere in malum sub rat. malitiae ulla prorsus, et multo minus homini convenire poterit optime voluntati nempe Divinae.

Confirmatur; quia pravitas, quae est adversiva voluntatis prout prime in quantum talis non potest esse vere

aversiva illius, ut est evidens, alioquin amari revera esset diversus et indifferens, bona et mala, appetibilis et detestabilis. Sed malum secundum rationem malitiae est formaliter aversiva voluntatis; ergo quatalis non potest esse directiva illius. Haec doctrina adeo certa est, quod nulli sapientes ei audeant refragari. Vide citatum Montoyam, qui cum praeclaris Philosophorum et SS. Patrum testimoniis illustrat, et ubi dubitas [illegible] esse fatuit.

Dicendum est 2º: indirecte secundario, et per accidens amari possunt a Deo mala poenae, et naturae, et [illegible], in quantum ipse amat maiora bona, quae [illegible] malis [illegible] possunt. Ut Deus volens integritatem iustitiae servari infligit poenas sceleratis, in quantum iustam, ut Tertullianus asserit lib. 2 adversus Marcionem c. 14, et in quantum bonorum defensorias, et delictorum inimicas, sub quo ordine bona, et aestimabilis est, atque adeo Deo digna [illegible]; nec tamen et ius ad praeclarum illum [illegible], qui ut [illegible] [illegible] et simpliciter bona est, et conveniens stare non potest sine malo [illegible] [illegible] dependebat, ideo indirecte, per accidens, et ex consequenti [illegible] diximus malum poenae.

Vult etiam Deus servare vitam hominum, [illegible] existere illa nequit non possit sine malo poenae morte, et [illegible] animalium [illegible], [illegible] hoc malum [illegible] [illegible] [illegible]

Jnam jam tangen certissimaq[ue] docent Damascenus, Chrisostomus, Basilius, Augustinus, Isidorus, Fulgentius et alii quam plurimi ex SS. PP. citatis a Montoya ibi sect. 2. apprentes morte et caetera mala tristia velle Deum ut Medicus intendit salutem infirmi ei exhibens amaras potiones, sectiones venae, cauterizatio aspera remedia ei imperat, et ut iudex intendens equalitatem, et rectum iustitiae ordinem servari in omnibus, iustos premiis affici, malos autem et iniustos desendit poenas, et ut generosissimus agonotheta qui difficillima intendentibus sponunt certamina aio eos amplissime remunerandi. Nam PP., quod mali est in iis quae prohibitam sdm per accidens et consequenter amant, ut est evidens, in quantum scilicet inseparabiliter ex annexo bono quem in iis praetendunt illa videntur amare. Et haec adeo certa sunt, et inter SS. PP. et Theologos firma, quod retardare nos dequ non debeant.

Dm. 3o. mala culpae nostrae indirecte possunt amari a Deo, quae dicto est inter Chatolicos thus quam certa, et sic efficaciter ratione S. Thome ibi. In tantum potest malus et dictus natus indirecte amari a Deo in quantum debet sd[m] dictamen recte rationis diligere bonum, quod sibi nectit hoc malum annexum, quod bonum cui adversatur nempe equitatis quod ordo iustitiae quam dictamen recte rationis pluris debet existimari, quam casus hominis nequam, quo propter sua flagitia plectitur, et salus totius corporis, in maiori pretio debet etiam haberi, quam integritas membri in iis,

que tollit per mut.em unius tabefacti membri; sed
nullum bonum s.m dictamen recte rat.is pluris de
bet extimari, qm bonum, quod impedit malum culpe.
Ergo nec indirecte potest amari a Deo

Probo maiorem, nam ceterum patent
malum culpe obstat bonitati Dine, et destruit ordinem
quo omnia referenda sunt in ipsa, avertendo creatu
ra a creatore, et vertendo eam ad bonitatem limitatam
et fallacem creaturarum uerum Xa id Ieremie 2.o n.o 13.
duo mala fecit populus meus, me dereliquerunt
fontem aque viuo, et foderunt sibi cisternas, dissipatas
cisternas, que continere n valent aquas, etta s.m
dictamen recte rat.is nullum bonum pluris debet exti
mari bonitate Dina, et ordine ad ipsam, ut est evidens.
Ergo malum culpe s.m dictamen recte rat.is nec indirecte
potest amari a Deo.

10.o Firmo rat.e eiusdem S. Doctoris,
qua utitur in responsione ad 1.um Licet ex peccatis plu
rima sepe sequuntur bona, sequuntur tamen ex illarum
peccato incomparabile bonum, nec obedimus, nec
bona n per se, sed per accidens, et per extra ordinatione
ipsius mali sequuntur, sicut per persecutionem tyrannorum
(huic verba sunt S. Doctoris) ut ex eorum persecu
tionibus clarescere patientias martyrum, sed nullum
malum potest amari s.m ordinem recte rat.is spiritu
nus, ad ex illo s.m per accidens, et ab extra ordinat.e
sequi potest, a.a patet 1.o et per se malum amplecti, et
bona solum per accidens, et 2.a cum nimis sit extiman
dum, et iudicandum, utique S. Doctor dicit s.m illud

appetit ei per accidens, id per se illud, quod appetit ei per se. Ergo malum culpae nequit per accidens a Divina voluntate potest amari. Ergo ostendendum inter chatolicos res certissima est nullum malum culpae quantumvis minimum esse admittendum ut eveniat bonum quantumvis maximum, quod si de humana voluntate tanquam certum axioma inter omnes receptum est, quanto magis de Divina omnium optima voluntate intelligendum.

Fateor dubitas vero esse posse graves obiectiones opponi praesertim ab authoritate sacrae scripturae, quae in multis locis videtur dare Deum amare peccatum, quod de amore saltem indirecto, et concomitanti intelligendum esse videtur, sed de his argumentis et germanis sacrorum testimoniorum sunt in tractatu de Divinis praedeterminationibus indicibus ferendum erit sec. 3. num saltem Deus amare possit peccata esse possibilem.

Sectio 3.

Num saltem Deus amare possit peccatum esse possibile?

Dicendum non posse primo, quia quod existens indignum est amore multo magis indignum erit possibile duntaxat, sed peccatum existens est indignum Divino amore. Ergo multo magis indignum erit possibile duntaxat, nam possibile duntaxat habet deformitatem omnium existentium, quia habet quidem est mali, et inhonesti natura essendi, quae est sola ratio mali reperta in ipso existente, et praeterea addit malum non essendi actu. Ergo si existens est indignum amore multo magis indignum erit possibile duntaxat. Confirmatur et existens esse indignum amore Divino; certius esse debet indignus

cum esse sole duntaxat.

2.° nec potest amari ab ullo tanquam sole, quod ipse cognoscit sibi adversum et contrarium fore, alioquin sciens et prudens posset ipse appetere suam ruinam, et interitum quod dici non potest, sed Deus certo cognoscit peccatum esse adversarium sibi, et quantum ex se est eversivum divinitatis, et ordinis in ipsam. Ergo non potest amari a Deo tanquam sole. Probatur ex Arriaga l. 24. sect. 6. subsect. 1. n.° 4 et 41, ubi nimis propterea hoc pro certo, sicut est malum complacere in eo, quod sit Deus actu offensus, ita malum est complacere in eo quod saltem posse sit Deus offendi, et injuriari, adeo certum est, ut nullum talem complacentiam a culpa liberet. 3.° assumptum est volunte, a quia totius minoris et turpitudinis umbra debet essentia longissime procul esse talis a causa. Pancrat. c. 1. hujus lib. est ethicus, et ponderavi, nec plurib. opus est uti.

Secunda probatur 4.° Deus vult, non sibi repugnare et contradicere, grata qq. peccatum coalescit, ergo potest velle peccatum esse sole. Ergo Deus vult peccatum esse sole. Probatur majores, in qua est potest, esse de bonitate, et qq. Deus non vult talia grata esse repugnantia immo hoc odit, et arcet, sed non potest simul odisse vere utrumque. Deus vult quod non repugnent et unitas sicut, atque adeo peccatum esse pro a Deo neque majorem. Id probat. Deus nec amare, nec odio habere esse repugnantia grata per quae peccatum distruit, sed id permittere quod est medium inter utrumque, quam solutionem ex D. Thoma l.° qq. dub. in art. 9. citato pro abstinendi eorum nempe 3.° respondens in conclusione: quod neque vult mala fieri, neque vult mala non fieri, sed vult permittere fieri etc.

Secunda dico 5.° Deus vult permittit esse sole ergo etiam vult quod peccatum sit sole. Probatur antecedens, quia vult in causa sua esse sole vult etiam esse ob illa quae redderentur mala illa ratio peccati, redderentur ergo illa simpliciter; peccatum redderentur

impossibilia, seu deterrent poenitentias illas quae redderent impossibilem voluntatem
detestationis, aversionis et retractationis, qui sunt actus poenitentiae per quos
ponuntur peccata in praeterito. Qui vult poenitentiam esse possibilem, etiam vult
peccata esse possibilia; ergo Deus velle peccata est. Et velle peccata debet
esse actus. Respondetur concedendo antecedens, et negando consequentiam. Probatio distinguenda est maior: qui vult rem aliquam possibilem esse vult prove, et actu prosequitur
posse etiam esse possibilia illa, quae redderent impossibilia illud, tenetur deterrent quae redderent impossibilem, negando maiorem vult
saltem negative, quatenus permittit, et non impedit, aut certe praesupponit esse possibilia, dando maiorem. Unde dicta in maiori, distinguenda est etiam. Qui vult poenitentiam esse possibilem vult etiam positive affectu amoris peccata esse possibilia, nego consequentiam; actu saltem negativo permissivo et non impeditivo, dando consequentiam.

Hanc solutionem excepi ex Sancto Augustino tomo 8.
in id Psalmi 125. euntes ibant: Ubi, melius, inquit, est ut
nullus sit miser, quam ut tu facias misericordiam, quia non ut faciat
misericordiam optat esse miseros. Quomodo si medicus, ut exerceat
artem suam optaret esse multos aegrotos crudelis medicina est.
Hec Sanctus Doctor, ex quo verba constat quam invicem, et absurdum
est velle Deum ut peccatores quae peccatorum maneret, ut poenitentias perficeret. Dico ergo est actu saltem negativo circa ipsorum poenitentiam parari,
quatenus permittit illa aut non impedit, cum praesupponit propter
defectibilitatem voluntatis nostrae naturae, quod nos ipsi causamus. sect

Gravior obiectio

Sectio 4.

Gravior obiectio.

D Thomas

Dices 3º. Deus vult quod homo et angelus possint peccare. Ergo Deus vult quod peccatum sit possibile. Probatur consequentia, quia amata potentia amatur possibilitas actus. Probatur antecedens: Deus vult quod angeli et homines possent peccare, ergo vult peccatum esse possibile. Probatur antecedens, quia liberum arbitrium hominis et angeli est a Deo; sed hoc consistit in facultate peccandi et non peccandi; ergo facultas peccandi hominis et angeli est a Deo; ergo debet a Deo amari ab ipso, quia ut D. Thomas docet in hac q. 19 art. 4. amor Dei est causa rerum; ergo facultas peccandi non minus quam non peccandi amatur a Deo.

Confirmatur: quia maior perfectio naturalis consistit in ea indifferentia ad utrumlibet peccandi scilicet et non peccandi; sed maior perfectio naturalis quae potest non esse a Deo, ut est evidens; ergo haec indifferentia ad utrumlibet non potest non esse a Deo; sed quod a Deo est non potest non amari ab ipso, ut dictum est; ergo ea ratione ad utrumlibet, peccandum scilicet et non peccandum non potest non amari a Deo; sed amata tali indifferentia non potest non amari peccatum possibile, ut est evidens; ergo a Deo non potest non amari peccatum possibile.

Respondeo negando antecedens cum P. Hemelman tit. 7. [illegible] et tit. 9. de [illegible] quam doctrinam gravissimis testimoniis Sanctorum Patrum corroborat. Ita etiam magister Medina 1a 2ae q. 79. art. 2. columna penultima ad 1m ubi asserit a Deo non esse atque adeo non amari a Deo potentiam peccandi quam sententiam dicit esse S. Thomae, et Capreoli, et pro contrariam Durandum in 2º dist. ultima, cuius Doctoris verba quae gravem doctrinam continent, et solutionem argumentorum propositorum quia contrarius ideo non sunt praetermittenda. Sic igitur inquit esse potentiam peccandi esse a Deo, cuius ratio sumitur ex [illegible] dist.

disct.e ultima, et ad probat.em in oppositum dicat quod licet potentia et aptitudo ad peccandum non sit culpa, nec poena, ordinat tamen ad peccandum, cuius ordinis Deus causa non est, ubi notat Capreolus quod potentia peccandi quoad id quod dicit de potentia a Deo est nam est liberum arbitrium, et absque dubio est a Deo; at vero quoad defectibilitatem a Deo non est; eum quod defectus in Deum numquam est referendus, unde Augustinus dixit lib. 83 quaest.ionum q.e 21, quod Deus non est author, quo aliquid tendat in non esse etc.

Cidervis suffragant, Montoya 1.a p.te d.e 26 sec. 4. fine, et Suarez de angelis lib. 7. c. 20. n.o 50. et Valencia 1.a p.te d.e 6. q.e 9. puncto 1. versu vero 2.o ubi potentiam peccandi, inquit, quatenus est potentia defectibilitatis, sive qua potest peccare, et deficere a lege, recte negat D. Thomas quaest.ione 2.o disct.e ultima q. 1. art.o 1. esse a Deo, et eadem rem est 1.a de Soto, qui etiam multum avent D.D. qui asserunt potentiam ad peccandum non esse potentiam, dum potentiam non esse virtutem, et propterea defectivam non esse ex Deo qui totum et esse de nihilo. Vide Hemelman, et Montoya sibi.

Potest 1.o q. 1.e ullo sensu non peccandi non amari a Deo potentias nostras, et angeli ad peccandum, non sunt, 1.m id, quod habent de esse, et de potentia virtutem activa, ut est sermo notabat predicta, non 2.m id quod habent de non esse de impotentia et defectibilitate, et ideo manent, negato peccandum potentia est, ad cuius probat.em distinguenda est maior: liberum arbitrium nostrum et angeli est a Deo 1.m id, quod habet de potentia, dato maiorem; 2.m id, quod habet de impotentia, nego maiorem, et minorem etiam distinguo: ad hoc distinguit moralitate peccandi et non peccandi, si sumatur 1.m id, quod habet de perfect.e et activa virtute, nego minorem; si sumatur 1.m utrumque perfectionem, et imperfectionem, esse, et non esse, posse, et non posse, dato minorem; ad quin est

a Deo, i.m utrumq., id est immediate, id precipue ad Deum spectat de perfectione ex ipso se ut dictum est. Ex hoc patet ad 1um.

Respondetur in praesenti ... ad 1um ... quod ... nec ... arbitrii pertinere posse eligere ... ab ordine finis ... et ... ad liberum arbitrium, inquit, diversa eligere ... servato ordine ... hoc pertinet ad perfectionem libertatis ... eligat aliquid divertendo ab ordine finis, quod est peccare, hoc pertinet ad defectum libertatis etc. Et ... 1a 2ae q. 20. art. ... 3um ... inf. ... accepit hanc doctrinam ex Aug.o tom. 3. lib. 15. de Trinit. c. 25 initio, et lib. 5 de Civit. c. 10. initio et tom. 3. in Enchyridione c. 15. Item docet Anselmus in Dialogo de libero arbitrio c. 1. ad medium, et alii SS.i P.P.es quos sequuntur Scholastici cum Magistro in 2o dist. ... 25. Vide Montoya d. 3. S. 1 ... 3.

... hanc veritatem tam praeclaris ... P.P.um et Scholasticorum testimoniis firmata ... trado: nempe in arte scribendi, quae ... ... observatur characteres ... ... et in arte pingendi ... ... tota vertit ad referendum ... ... corpora ad vivum, nam in ... est libertas magistri, et pictoris dexteritas. ... in ... ... et nihil ... ... et multa ... ... et ingenii ... candide et ad ... et artis ... ... perturbat ... errores esse referendos non ... ... et dexteritatem ... in ... scribendi ... characteres, in formas ... ... uno ... ...

imprimendi, ut alias mo taceam huius artis delitias
Quis certo sciens. Item libertas quam pictori velim
quid pictoria ars erit ne in delineanda imagine [illegible]
dendas ab artis genio, ingenioque ne prorsus aberran
ti. Sed non potius in imit.e ne adverso [illegible], et propemodum
equali, qd omnes eius [illegible] et vitam [illegible]
et [illegible] inspirasseque in tabulas videatur. Profecto
hanc artis esse valentias artisque dexteritates, et plenas
libertatem, illas vero infirmitates imperitias, et defectus artis
vitiumque, stultus sit qui non iudicet.
Bene quoque sapientes dixerunt non
consistere perfect. libertatis [illegible] qm Deus [illegible]
ad imaginem suam [illegible] potest [illegible] Dei imagines
[illegible] et [illegible], sed hanc potius esse effec
tus et imbecillitates ipsius, perfectam que et plena
libertatem, consistere in industria, quae ex infinitis formis
rerumque honestarum speciebus, quas elligere potest,
hanc potius quam illam elligat, per quam verbis Dei se [illegible]
ferat totusque ad imaginem [illegible] se fingat, et trans
meet. Non quoque Deus amare debet arbitrii potestatem
applicandam, dictam sed permittere, quae ex [illegible]
tate, et infirmitate [illegible] capit.
Dices hinc sequi opera Dei non fui
sse perfecta multoque melius fuisse [illegible]
[illegible] fecisset hoc [illegible] bonus [illegible]
bonus necessitate [illegible]
tabiles, [illegible] manicheorum [illegible] Lutherani [illegible]
[illegible] adversarii [illegible] et [illegible], et aliorum [illegible]

Desiderare operes Divinas, quas rigidis sententiis SS.i [illegible] et Casaimos destinxerunt, nihil certius, et sanctius ex [illegible] documentis, quam semper tenuisse Deum meliora. [illegible] non est [illegible] et difficilis posse hoc peccare, et posse mori [illegible] maiores [illegible] una singula in suo ordine extinxit, et exhibet Deus, [illegible] nihil est alter aut demens [illegible] et [illegible] absolute, et simpliciter sit melius, et perfectius immortales esse quam mortales, impeccabiles, quam peccabiles, hoc [illegible] est melius homini, [illegible] angustia, et infirmitas sustinere non potest pondus [illegible] tam ingens. [illegible] si quis diceret ferre pondus centum libras melius est quam ferre decem [illegible] verum dicit absolute, et simpliciter, [illegible] falsum [illegible] de hoc tenuibus viribus loquerentur, quas tam ingens pondo degravaret, et opprimeret.

[illegible] hunc [illegible] magis absolute, et simpliciter melior est immortalitas mortalitate, impeccabilitas peccabilitate, [illegible] cuius [illegible] tam ingentes perfectiones capere non potest non est melius, [illegible] Dionysius Areopagita [illegible] de Divinis nominibus c. 4. [illegible] annotavi: vana [illegible] non [illegible] eorum, qui oporteret [illegible] providentia, et invitos nos ad virtutes agere. Etenim corrumpere naturam non providentia est.

[illegible] dicitur creasse Deus [illegible] melius non accipiendum est melius [illegible] sapienter S. Thomas [illegible] q. 25. art. 6. ad 4.um [illegible] non potest facere alias meliores, [illegible] melius [illegible] attenta uniuscuiusque exigentia, et [illegible] melius [illegible] providere non potui, [illegible] ut Dionysius dicit ille [illegible] de Divinis nominibus c. 8. [illegible] medium et accommodata [illegible] pro cuiusque dignitate [illegible]

quisque non appareat in suo ordine, vi quoque deservat; quia autem homini illi Dominorum operum rationibus in suis ordinibus destitutis quicquam ad dere, aut minuere tentaverint, ideo tanquam blasphemi damnati fuerunt.

Nec dicantes fuisse melius, et convenientius naturae hominis eam mortalem relinquere, et peccabilem, quam immortalem et impeccabilem facere; quod hoc excedit potentiam eius vires ideo inceps arguendi erimus; stat nam quod omne melius, et convenientius esse homini, et tamen id non esse bonum simpliciter sed malum in se, nec esse ex Deo, sed ex nostra infirmitate descendens, quae pro angustia et incapacitate sua illi recipiendi immensae beneficentiae obstat ne se largius, et liberalius effundat, et communicet, neque esse Divini amoris terminum, sed suae permissionis duntaxat, qualis profecto est nostra mortalitas, et peccabilitas, quae non in Deum tanquam in authorem et causam sunt referendae, sed in nostras angustias, quae de manu Domini maioris receptionis mensuram accipere non potuerit, sicut in angustias et incapacitates vasis refertur quod ex pleno et exundanti fonte suis aquis non impletur, et in densitates corporis quod refulgentis solis amplius non splendescat; [illegible] tio nec possent, nempe fuisse Deum quod melius est a singulis quibusque [illegible] quod suas potentias ei [illegible] et magis expediebat, et non debuit quod pro simplicitate, et infinitate capacitatis portare non poterant, et omnes remis angustiae, et limitationes quibus maiorem perfectionem a se repellunt et Deo inexhausto perfectionis [illegible] resistunt, ne se ab [illegible] illis infundat, et sibi perfectionis [illegible] carentiae et defectus non sunt ex Deo, sed ex nostra [illegible] infirmitate non sunt Divini amoris capacitas, sed suae permissionis duntaxat. quibus graviori officio [illegible] et [illegible] monstravimus

tam longe Divinas volunt esse distare a peccatorum turpitudine quantum suas holitem queat troseu trosecu ... amore Dilecti. sectio 5ª quid tandem de physicis negationibus et privationibus?

Sectio 5.

Quid tandem de physicis negationibus, et privationibus.

Dico non posse amari a Deo. Ita ex asserere P. Montoya de 31. sect. 1. nº 1. et caeteri, qui bonas peccandi ... debet, dum esse, sed superiori negabam amari posse a Deo -avent S. S. P. P. et Scholastici qui in Deum refferunt tanquam in 1um fontem bonitatis fontem quidquid in creaturis est de esse bonitatis et pulchritudine; in creaturis vero quod in eis est de non esse ... et defectu, illud non amari, et intendi, hoc autem permittitur et ...;

Praeclarus est ad propositum Dionisii textus de Divinis nominibus c. 8 ... clara extremaque Divinitatis imago est magnus hic sol ... ac simpliciter splendidus ... boni ... omnes ... eius lucem capere ... lumen per omnia diffusum in omnem hunc mundum, quem cernimus, radiorum suorum splendores expandit, et sursum, et deorsum, ac si quid est, quod non participet ... luminis ... tenuitatem aut ... non est tribuendum ipsi, quae

apta qui sunt ad capiendum lumen etc.ª Quibus cum, vel totum divertitur, aut prorsus obscurantur.

Et quidem a sole quilibet sequitur qualis in inclinatio aditus angustias, et incapacitatis, quo impeditur ne se largius ijciat corporibus. Et quid certius quam in iis corporibus solem efficere, et appetere id quod ipso habet, nempe lumen. Quum sit itaque huius sol clara expressa quidem divinitatis imago, obtinendum erit aperto esse quam proprius amores, negationes, et privationes, quae perfectiones, et pulchritudines rerum angustant, et aptum ipso bono, et pulchro deficiunt, solum quidem amare et efficere quod de se infundit, et ponit in ipsis.

Nonminus eleganter explicant hanc doctrinam D. Augustinus lib. 83 quaestionum q. 21. Et plures alii ex SS. PP. Pontif. quorum testimonia non vacat recensere. S. Thomas hic q.ª 14. art. 6. corpore vocat Deus non quemdam infiniti ejus perfectionem et ... vocat infinitos, velluuiq. discernit ab ipso, sicut numerus imperfectus et limitatus a perfecto, et infinito, quae non obscure, nec tenius ostendit sicut non quod perfectum numerus 100 non dat nisi imperfecto binario, inquit, limitationes et caram perquam deficit et cadit a perfecto. Adsolum addit de ipso nempe duas unitates, ita perfecto Deus non dat, neque amat in creis privationes et negationes physicas, quae excludunt et restringunt maiores perfectiones et a summo bono, et perfecto deficiunt, id solum quod capiunt de ipso Deo nempe in tali gradu esse, et non perfectionis, et pulchritudinis.

Eandem doctrinam S. D. alibi quoque non minus apte declarat, ut cum dicit defectus, imperfectiones,

rerum creatarum, quales sunt negat. et privat. a quo amovent a se maiore perfect. et bonitate, et a summo bono, et per fecto deficiunt ab amore Divino non minus abhorrere, an ... in claudicat. abhorret avert. e motiva ... que intendens, et assetens recto, et equali gradu ... et obliquat a tibia curva ... quantitate ... itur.

At non minus etiam quam deficiunt, et recedunt ... monstrosi ab inclinat. et ... influentiarum calestium que in bonum, ut saggita directa in suum scopum ... antes a corruptis malignis q. supponunt dispositionibus ... tamen eis attribuuntur nec ... arcito de ... loquuntur. ... in hac ... d. 4. art. 2. corpore et ad 2um et 1a 2e q. 79 art. 2 corpore, et in 2o dist. 37. q. 2. art. 2. et 3. contra Gentes in fine, et in q. 3. de malo art. 2. ubi in variis similitudine utitur de motu, et influentiis calorum ducta.

Huic inneri subjiciunt, quos inutile fuerit commemorare. Vide Montoyam d. 28. sec. 1. n. 7. pro qua etiam dent, allegari ... solent Deum ... esse ... nec ... peccati ... quia peccatum est nihil. ... contra Gentes c. 95. ubi ... Deus non posse velle malum.

Malum a se, et simpliciter Deus velle non potest, ... negatio, et privatio physica est malum a se, et simpliciter ... negat. et privat. physicam Deus velle potest. ... ex sec. 2a doct. ... Sancti

Doctoris, quae 2ª illius q.is Voluntas, cuius objectum est bonum apprehensum, non tantum amatur malum, in quantum apprehendatur, et proponatur illi tanquam bonum. Sed malum absolute, et simpliciter non potest apprehendi a Deo tanquam bonum, nec est tale proponi voluntati divinae, alioquin in Divina cognitione posset esse error. Ergo amare non potest ut malum absolute, et simpliciter.

Probatur illa minor: defectus, et carentia boni non potest non esse malum absolute, et simpliciter, sed omnis privatio et negatio physica est defectus, et carentia boni, nempe ipsius esse physici quod respuit, et excludit, ergo privatio, et negatio physica est malum absolute, et simpliciter. Consequentia patet. Minor probatur: quod esse, quod excludit illud, non esse est absolute et simpliciter bonum, sed quod excludit bonum absolute, et simpliciter non est bonum, sed malum. Ergo illud non esse non est bonum, sed malum. Ergo etc.

Probatur 2º: id quod deficit a summo bono, et perfecto non est bonum, sed malum, sicut id quod deficitur a summo calido, et lucido non est lux, et calor, sed defectus et privatio caloris, et lucis; sed omne non esse physicum deficit a summo bono, et perfecto, in quo perfectiones, et bonitates inveniuntur, sicut in summe calido, omnes gradus caloris et lucis inferiorum calidorum et lucidorum et in suo modo omnes unitae infinitorum bonorum. Ergo omne non esse physicum est malum absolute et simpliciter, sed malum quod tale est absolute, et simpliciter non potest amari a Divina voluntate. Ergo etc.ª

Secunda ratio non minus efficax ex eodem S. Doctore hic q. 19 art. 2 ad 2um Deus sicut alia a se, intelligit intelligendo essentiam suam, ita alia a se vult volendo voluntatem suam; sed nullas negationes aut privationes

physicas potest velle volendo bonitatem suam. Ergo nullam negationem aut privationem physicam vult. Probo minorem: Deus ex amore quem habet ad suam bonitatem non potest trahi ad amandum id per quod recedit ab illa, sicut ex amore finis non potest quis detrahi ad amandum id quo recedat et avertatur ab ipso, quin immo ab illo ad non amandum detrahitur; sed per quamcumque negationem et privationem physicam receditur a bonitate Dei, quae est summa et infinita: sicut recedit a summa luce per ancumque lucis privationem, et ab ente perfectissimo et infinito per quamcumque carentiam et limitationem numeri. Ergo ex amore quem habet Deus ad suam bonitatem non potest trahi ad amandam aliquam privationem aut negationem physicam. Sed quod Deus vult, ut dictum est, vult volendo suam bonitatem, et per habitudinem ad ipsam. Ergo non potest velle ullam privationem aut negationem physicam.

Et probatur 1º ex eodem S. Thoma loco citato ex 1º 3ae, ... converti in non esse est averti ab esse, sicut converti in esse est averti a non esse; id est ... Deus nulla ratione potest averti ab esse; quia non potest non velle suam bonitatem, in qua continetur de esse, ut saepe dictum est; ergo nulla ratione potest converti in non esse, id est converti ... converti in non esse est ipsum amare. Ergo non potest amare ipsum.

Probatur 2º latius et efficacius: nullo amore potest Deus ferri ... cuius non habeat intra se rationes primarias amabiles generales, ut ostensum est superius, ... amoris nullitas intra Deum ratione prima invenimus, ergo non est in Deo talis amor. Probo minorem: illud non esse in Deo non est, id est potius esse contrarium ipsi, ... contrarium non potest esse

ratio tertia amoris, sui dari, quia nullas similitudines, convenientias, proportiones aut subordinationes inter se habent, sed dissimilitudines potius et oppositiones: ergo illius amoris intra Deum nulla potest esse ratio tertia; ergo non est in Deo amor, cuius ratio tertia intra ipsum non sit. Patet.

Praemissis aliis argumentis, quae hoc ipsum demonstrare possem, ad tandem ad rationem 3am, quam attigit etiam S. Thomas in c. 96 eiusdem libri 1i Contra Gentes et in hac 1a parte q. 4 art. 2. et in aliis locis: agens cuius intentio est facere sibi simile, scilicet secundum eandem rationem, et speciem quod est agentis univoci, vel secundum excellentiorem rationem, quod est aequivoci, solum amat in effectu, quae ipso in quo ipsum imitantur, id autem per quod recedunt, et deficiunt ab ipso non amat, ut est ex dictis; sed permittit, et odit: ergo praecipue in primo agente necesse est hoc inveniri.

Creaturae imitantur Deum solum illud quod habent de esse, et solum illud, quod habent de non esse recedunt et deficiunt a Deo; sicut inferius lucidum, et calidum imitantur calidum summum, et summum lucidum solum illud quod habent de esse lucis, et caloris, et deficiunt cadunt et ab eis solum id quod habent de non esse caloris, et lucis: ergo Deus amat ex eis id quod habent de esse, et solum quod habent de non esse non amat, sed permittit, et odit, atque adeo privationes et negationes hujusmodi non possunt amari a Deo. sec. 6. graves obiectiones.

Sectio 6.

Graves obiectiones.

Primo qua probatur Deum amare privat^e et negat^e physicas ex illo Isaie: ego Dnus et n est alius, fans lucem, et creans tenebras, et aliis ubi, testimoniis, in q^{bus} tenebrae, quae sunt lucis privat^{es}, Deo attribuuntur tanquam vere ce, et authorem, n aliter qm lux ipsa attribuitur, S Deus est calu cis per amorem, ergo aliter erit et tenebrarum per amorem.

Sed omissis iis interpretationibus, quae textus Isaie n. sm verborum corticem accipiunt, & lucem pro pace, et tenebras pro bello, et aliis modis similiter intelligunt d^{os} obt^{i} abundes satisfit. R^{eo} d^m S pro prietas more, et stylo hominum loquutus fuisse, qui tenebras apprehendunt, et de iis loquuntur tanquam de veris formis, et longe fuisse, ut ipsis verum esse, aut veram creationem dederit, nisi forte p^{ot}ebat dici Deus, creator verus, et verus author tenebrarum, in quantum suspendit amorem lucis, et proprius calorem, quas potuit libere exercere, et n per verum aliquem amorem, et calores validissime tras in tenebras.

In quo sensu hic n debet impugnari nos dicentes dadim, Deum esse tenebrarum authorem, et creatorem. 2^a obtio, sumitur, quia Deus libere vult antix tum n existere in hac temporis diff, in qua re ve n existit, et negao exist^e est terminus, in quem fertur, et directe tendit sic actus. Ergo Dicitur actus possunt directe, et p terminari in negat^{is}. R^{eo} distinguendo maiorem: Deus libere vult antix tum n existere, quatenus libere suspendit actum, quo ei potuit dedisse existentiam, in hac

ordinatemporis, in qua res vel non existit, cedo majorem: ordinat, et libere prout est quemdam Deus voluntatis ac tus bonum malum existere in hac ordine temporis, nego majorem.

Cujus dictis et solutionis doctrinam me docuit S. Thomas in pag. 1.a p.te q.e 23 art. 3. in resolut.e et ejus libert.e in dar. [illegible] loquens: Deus, inquit, respondens ad 1.um omnes homines diligit, et etiam omnes creaturas, in quantum omnibus vult aliquod bonum, non tamen quodcumque bonum vult omnibus. In quantum igitur quibusdam non vult hoc bonum, quod est vita aeterna, dicitur eos habere odio, et reprobare. Haec S. Doctor in qua id praecipue ponderandum est: in quantum igitur quibusdam non vult etc.ª Ad praeclare definit doctrinam traditam.

Tertia potio: Deus vult singulis creaturis suas peculiares istas, quae involvunt negationes, ut patet in dictis limitantibus angelorum, quae sunt negationes excludentes gradus intellectivi perfectioris: imo etiam in dictis extrahentibus caeterarum rerum: hoc est, quae cum finitae sint, et limitatae perfectionis non possunt non involvere negationes perfectionum majorum. Deus vult negationes, quia vult hominem non esse equum, et equum non esse hominem etc. Quandam negationem: dico: quod hominem non esse equum etc.ª importat negationem: tanquam valde dicendum dicit, et aliqui asserunt: tanquam omnino sententia ad dicendum de diversis: quia si Deus vult hominem non esse equum etc.ª vult negationem, velle illud est certissimum: ergo etiam debet esse certissimum velle negationem Deo.

Rex dictis, ac ille distinguo majorem: Deus vult affirmative fracti bono, et directo singulis creaturis

suas essas s.m id, qd habent de summo esse, d.cedo maiorem; s.m
id, qd habent den. esse, per qd deficiunt, et recedunt a summo es
se qd est Deus, nego maiorem. Et similiter disting.o minorem; qd
est involvunt negat.es; s.m id qd habent de summo esse, nego
minorem; s.m id per qd recedunt, et deficiunt a summo esse
et tendunt in nihilum d.cedo minorem. Et ideo neg.o [illegible]

Quae doctrina ut ditet ex dictis debet hic
exactius explicari. In singulis igr. creatis entibus duo sunt dis
tinguenda alterum positivum scilicet esse perfectius, ut unum, ut duo
ut tria, alterum autem negativum, nempe, limitatio et exclusio
nem et carentiam maioris perfect.is qd explicat vox tantum
Ex his q.o duobus id q.d est a Deo, et amatur ab ipso volunt.
directe, et bove c. tenetur in ipso qui est ita sicut in
summo lucido, et in summo calido tenetur gradus
lucis, et caloris, et lucis, et sic de caeteris.

Sed 2um, nempe limitatio, et carentia
maioris perfect.is per qm creatura deficit, et recedit a Deo et in
fit potens esse sicut deficit et recedit calidus et lucidus limi
tatus et imperfectus a summo lucido et calido, per limi
tationes seu carentiam graduum maiorum lucis et caloris, talis in
quam limitatio et carentia ideo non est a Deo non esse non pertinet,
dicit Italicam, sic loquitur Augustinus [illegible] q. 21 lib. 83.
Illud essendi causa est; ita ipse ex ipso non amatur nempe direc
te, bove, et volunt. sed tantum negative, et indirecte.

Ex his in procinctu est solutio d.ta
cuius ans distinguenda est: Deus vult non esse esse eorum et [illegible]
non esse nos amore bono, directo et vali tendente [illegible]
negat.e nego ans, amore sante nativo, et indirecto [illegible]
[illegible] in suspens.e boni et directi amoris boni d. [illegible]

pua dicit.^e caetera adiecta rigent.

Instas: Deus amat amore propo rali et directo perfectiones veras; sed negao, per qm esse nois excludit a se esse bonis est perfectio nois, sicut negao per qm esse a nis excludit a se nois, et angeli est perfectio bonis. Deus amat amore directo suo et rali; has negat. Deo distinguo: ans Deus amat amore suo rali et directo perfectiones veras, quae vere et ipsi perfectiones sunt, deo maiorem. Perfectiones quae sunt abusive et noie tenus sunt perfectiones nego maiorem. Ad minorem deo negatur per qm esse nois excludit a se esse bonis esse veram propriamque perfectionem atque adeo amari a Deo amore suo rali et directo; negatur vero per qm esse bonis excludit a se nois, et angeli non amari a Deo equali amore, quia abusive, improprie, et noie tenus dicitur perfectio, cum sit vera imperfectio et defectus.

Verum haec explicatione indigent. Quia vera nis est a Deo amore suo rali, et directo ea exclusiva nisi per qm non excludit a se esse bonis, et caeterorum entium imperfectio vera, quia ea exclusiva vis nois non est negao brevia ... et limitatio perfectionis; sed totius excessus. Sicut excludi binarii tantum qm nec est ternarius non est exclusio perfectionis, sed imperfectionis ... tantum, a quo perfectio ... binarii nec ... et defectus, et ideo amari non debet a Deo suo amore rali et directo. Exclusiva autem vis bonis et caeterorum entium imperfectionum, quae opponuntur esse nois et caeterorum entium perfectioni, non est amabilis a Deo amore suo rali, et directo, sed negativo tantum et indirecte in ... quia improprie, abusive, et noie tenus est perfectio; vere autem et proprie imperfectio limitatio defectus, et cara

perfect.is maiori, a qua pro sua imit.e et tenuit e ca
dit eo sicut exclusa et repugna, per qm binarius tan
tas opponit cenarco. Atqz q. exhibuit o se, est verus
defectus et privaõ, per qm recedit, et cadit ani. perfec
tio.

At sit q negaverim tales imit.es et ca
ras pertinere quodammo ad defectus thorusentium
imperfectiorum, q.a inexactalis; destruerit ber perfect
is talis gradus tantus, adhuc tn Deus n est, addiscie
bus ab eas amandas sive habitu, et directe q.a n
pertinent ad perfectiones, qui vere, proinde q. ita tans
in iis extrinsecis, et a propria veras ac privat. et
caras illius qm Deus directo et gratuito amore pro
sequi n potest.

Quibus n obstat tamen cuncta ratione
v.g. quez inquo sensu perfect.e ut 4o duntaxat bis
tria esse addit.e unius gradus perfect.is sicut dei
tuit augmento, tamen duntaxat addit.e unius unit.is
ma ut quinarius, q.a talis destructio, eaz n tiat per
fectiones perfect.is vere et realis, id totius per auctorez
imperfect.is nempe illius imit.is et care, per qm deficit eo
et cadit perfect.e maiori ideo potest amari a Deo sicut
etiam amat corruptio omnis ut ducat totius, q.a tali
corrupt.e n destruit, sed auget et crescit perfectio illius.

Quarta objectio. Deus vult amo
re suo habit.o et directo gratiam sanctificantes excludere
res immunditias, et reddat potius suas ab eo gravi
culpa immunes; item amat Xpum Dnus, et Beatos
impeccabiles esse, hinc oia in volunt. negat.es ut

ex ibi a priori affirm. distat, quod est a deo, dicendo maiorem, et distinguendo minorem, si haec involvunt negationem physicam, nego minorem; involvunt negationem logicam, habent negationem voce tenus tales, quae in re sit bona perfectio, nego minorem.

Cuius autem doctrinae est ratio evidens, quia peccatum consistit in privatione debitae rectitudinis. Quia excludere et negare culpam est excludere, et negare privationem, sed negare, et excludere privationem est bonum, quia partiter negationem privat. Quia excludere est negare culpam est bonum in re, et nomine tenus, seu logice nativum.

Item gratia sanctificans est puritas, sanctitas, rectitudo, iustitia, et perfectio animae, peccatum vero est imperfectio, iniustitia, et immunditia illius, ergo gratia distinct... in negativo, illa vero in bono... gratia sanctificans se habet ad culpam sicut bonum ad negativum ... Unde est mirandum eandem vim expulsivam ... Deus prosequatur.

Ex qua ... impeccabilitas Christi Domini et Beatorum ... in nomine tenus negativa ... excludens ... et similem peccabilitatis ... sectione ... difficilioribus.

Sectio 7.a

Postremum argumentum de attributis nativis Dei difficillimum.

Deum amare pove, et fraliter negat; postremo probari potest efficacissime; quia si esset sua attributa amat pove directe et fraliter, sed ex iis attributis nulla destruunt, aut certo involvunt nario negat. Deus pove, directe, et fraliter amat negat. Probo minorem: quia Deus est infinitus, immensus, immortalis, invisibilis, incomprehensibilis, impeccabilis, unus, etc. Sed haec omnia, ut notis Theologorum, Dij, vel destruunt, aut certe negat. involvunt quae dicant ras oppositas, ut infinitudo quae excludit fines, immensitas quae negat mensuras etc. Deus pove fraliter, et directe amat negat. Confirmatur: quia Deus amplat se in esse creas, et se excludere a pervirgas etc. quae sunt destructiva Divinitatis; Deus amat negat.

Grave sane efficaxque argumentum sed solvendum nobis erit solutissime diligenter, duobus notare vellem, ut quae in animus vulgaris, et trita. Unde gravissimarum difficultatum, quemadmodum negotium semper dixerunt Theologi, bene planeque resolutum pendent. Concedenda igitur maior est, et distinguenda minor: ex Divinis attributis nulla destruunt, aut certe involvunt nario physicas negat. nego maiorem; negativas quas sententiae nomine cum quantitas bona perfectio tamen attributorum negantur negat. Concedo minorem.

Itaque propugno physicum esse ad Deum pertinere nullo modo pove, quae est pro D. Augustini in illa q. dict. lib. 83 q. 2 saepe citata et constat clare ex dictis a nobis illo c. 5. dub. 2. superioris tum ius doctrina tanquam cynosura, quos ductus vagantis, uno universe proferimus pelagus, hoc navigantibus intendimus ob

observari debet. Ex quavis una doctra [?] ratione efficaces
quidem censeo.

In Deo sunt perfectiones omnium rerum, seu omnes
quae sunt res omnes existentes, et quae esse possunt omnes res possi-
biles, et praeterea est in Deo adesse multas quae non sunt, neque
esse possunt ut sapientes dicebat Maipanzeng in illo versu:
Hic unus, et omnia, et nihil rerum. Imo sole est superius
aliquid non esse inveniri apud Deum, est evidens, ea quae si da-
retur cara aut non esset perfectionis apud Deum aliquam perfec-
tionem esse desideraret in Deo, hoc non est [illegible] omnes
et undem[?] [illegible].

SS.i P.P.es, Quas veritates preclaris explicant verbis
aiunt: debet Deum comparari ad rerum possibi-
lium, et existentium perfectiones sicut summus calor, et
summus ad calida, et lucida sita, et immitata
et non perfectis ad imperfectos, atque summus lucidus
nulla[?] necta [illegible] non esse lucis, neque obstat lucidus
imperfectis, per non esse physicus lucis [illegible] esse, quae dive-
rit, cum ipsis meo, quae participant de lumine, nempe
in ascendo ut [illegible] [illegible] 8

Hoc p.z apertius, q.d .n assignabit cu
ius erit, aut cui adversabitur negatio physica, qm importat
talis unitas, a creis n. n. est diversus Deus per naturam, sed
per bonus, nas obstat eis, sicut obstat privas ubi, Deo bo
nus deserius, Deo pari q. aliquod bonus tantus, aliud per
fas tantus, sicut ille privas ubi, ut est evidens p. oppositum
quia parti per negativus, sed per affirmativus excludens
et destruens privativus, tunc obstat privatis partis. Ingrec
obstat, nec diminuit a creis per naturas, sed per bonus. In
que tandem dependet Deus esse purissimas, et ultimas a
fratis et diluct. totius boni, et perfecti, sine ulla negatus
fatali privatus, aut permixtus, et n. bene arguit Deus
directe bove, et realiter amare illas ex amore bove, reali, et dire
cto attributorum, quas contr negativa dicunt.

Ex his adiu est, et in hano sby
so drat.is adqm rep dadendo velle Deus directe bove, et realiter
a pri esse creaz, sinoc n. est velle negativus, per bonus, quod est vel
e negat.e negat.is crea.z ut dictus est aliqd bonus tantus
est. Deus v.o est de bonus, et de perfus, ideo velle de bonus
et de perfus n. esse aliqd bonus tantus est velle bonus, sic
aut velle signus velle omne obbonitagno paris, aliud tantus
est velle affirmativus. I. velle Deus n. esse creaz est velle bo
nus.

Item dato velle Deus bove realiter, et directe se
n. esse 4.as personas, sic aliud imbis, hoc etm est velle bonus
quod est velle qd sole obbonaf, et destruat imbis, qd inde
bonus est, sicut est bonus, qd minus sole qui est affirmativus o
bbonat. mo imbis, qui est negativus. Sumq.o est Deum
pri bove amore prosequi in negativas.

Deus ad extremum saltem non posse nega
ri Deum amare pure, directe, et positive eas physicas negat.es Sed
quod singulae Divinae personae excludunt, et negant diversas,
si Pater amare negat.e physicas, quia excludit, et negat
esse filium, et Spiritum Sanctum sic de Spiritu Sancto, et Filio Ergo
absolute, et simpliciter non potest negari Deum amare pure, formali
ter, et directe negat.es physicas.

Respondeo neg.do suppositum nempe pere Patrem
negat.e physicas filii, et Spiritus Sancti, et sic de Spiritu Sancto, et Fi
lio. Licet non fide Sanctum sit tres Divinas personas distinguitur
aliter quod neutra esse alteram realiter hoc non est negatio physica
sed loquendo de quo 3 Divinae Personae sola relativa oppositione que
est pure positiva realiter dividuntur inter se, ideo si altera penit
negat.es physicas alterius iam pugnaret, et divideret rea
liter per oppositionem contradictoriam quod est falsum. Ergo

Probo esse falsum pugnare inter
se tres Divinas personas per oppositionem contradictoriam, quia negatio physi
ca, et realis est totalis exclusio omnis. Unde ne dicat mas
pere caras pere, per quam re vera informat, quo realiter
distinguitur a contraria, nec quantitas carere accidentibus
que recipit, quod alii, reipsa perimit, et abstrahit
sed Pater cuius gratia non sit totalem exclusionem Filii, et Spiritus Sancti
imo abiissima se per admirabilem circumincessionem intrinsecis
tribus dotetur, atque pereunt illud uno ore docent Sancti
Sanctorum Patres Pater Antonius hic d.e 3 sec. 3 an. 26. Ergo fal
sum est dicere Patrem pure negat.e physicas, et reales Filii,
et Spiritus Sancti.

Maneat ergo Deum esse purissimus
et altissimus quod dicas esse sic talia physica negat. aut tri

privat⁹ ꝯfus.ᵉ aut permixt.ᵉ nullis q.ᵈ verbis exprime ... quid sit, qm suis ad Moisen hoc interrogantes. exodi 3. ego sum qui sum, qd acrius qm ... sit, de qui bus multo melius dicit quod non sint, quam habent de ... ... qm qd sint, ... et sanctissimas ... tan firmiter, et immobiliter afixas esse, qd nullius ma lus nec culpe, nec pene, nec ... ... ullas ... nec reales negat ... amore ... tali, et ... ... quo ... gravissime de malo ... ... est. C. 5. utrum Deus ferat.ᵘ aliqua necessit.ᵉ ad diligendum optimum?

Caput. 5.

Vtrum Deus feratur aliqua necessitate ad eligendum optimum?

Celebris hac tempestate questio inter duo agmina divisis scriptoribus, quorum ... ... Deus morali necessit.ᵉ teneri ad eligendum optimum, ad ... Granado ... de Voluntate ... et ... ... Deum nulla morali necessit.ᵉ ... ... tom. I. ... ... sec. 4. et opusculo de libert.ᵉ Divina ... sec. I. n.º 8. Vasquez I.ª ... d.ᵉ 107. c. ... et ... d.ᵉ I. c. 3. Herize d.ᵉ 20. c. 5. ... d.ᵉ ... de Incarnat.ᵉ sec. I. ... tom. de Incarnat.ᵉ ... novissime, Arriaga tract. de Volunt.ᵉ d.ᵉ 21. sec. I. et 2.ª quibus ...

tribuunt co[m]m[unit]er Recentiores

Sane ne in dein[cep]s [?] ... in incertum quasi aerem verberantes andabatarum more procedamus, in quo certe ab utriusque partis propugnatoribus ... peccatum est, primum inquirendum, et resolvendum est nobis, num sit aliquid optimum in universitate creaturarum, quod optimum debeat appellari, nam si examine maturo facto nullum tale optimum inveniri posse constiterit vanum ... magna ex parte labore ... quaestionis ... nihil est in universitate creaturarum, quod optimum ... divinae ... debeat absolute appellari.

Sectio I.a

Nihil est in universitate creaturarum, quod optimum respectu Divinae voluntatis debeat absolute compellari.

Probo hanc assertionem ... quod optimum absolute tale ut ipsum nomen sonat non est bonum quomodolibet, sed bonum summum ... tamen ... et nihil in universitate creaturarum quod tale sit, ut est evidens. Ergo nihil est in universitate creaturarum quod sit optimum absolute et simpliciter. ... 2.o ... voluntatis ... debet ... optimum ... et ... nam ... bene et perfecte ... optimum ... et ... voluntatis, et quod in universitate creaturarum ... et ... bene et perfecte ... superiore c. 2, et ... nihil ... in universitate creaturarum, quod absolute debeat appellari optimum ... voluntatis.

Probatur ratione quia nulla res creata potest habere rationem optimi finis absolute et simpliciter, quia nulla est excogitabilis quam perfectiores superent in perfectione quae res cedunt Deo, cui soli convenit esse summum bonum [illegible] et de [illegible] admirabile secretum. Item nulla res creata potest habere rationem optimi medii absolute et simpliciter quia [illegible] est optimum medium omnibus, a quo nulla ratione dependet perfecta executio omnium, quales sunt res creatae, ex quibus nulla ratione dependet executio et possessio Divinae voluntatis, quam Deus tamquam finem sibi praefigit. Ergo nulla res creata potest [illegible] optima absolute et simpliciter in Divina voluntate, et hoc est adeo certum, quod [illegible] ostendi valet pluribus [illegible] rationibus.

[illegible] [illegible] ut a [illegible] quam minime posse sustineri si de optimo creato [illegible] negetur [illegible] absolute et simpliciter loquatur, quas [illegible] [illegible] et in [illegible] quod [illegible] oportet in magis [illegible] [illegible] optimum sedat quaestio [illegible] de optimo relative, hoc est, de optimo creato, quo nihil melius esse possit [illegible] tamquam certissimas [illegible] [illegible] sunt. [illegible] necessitatem ad eligendum bonum creatum quo nihil melius esse possit, si [illegible] melius [illegible], quia qualibet [illegible] potestate [illegible] [illegible] [illegible] meliores [illegible] [illegible] utique [illegible] [illegible] ad [illegible], quia [illegible] fecit meliori, et convenientiori modo [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] ad perfectionem totius universi [illegible] minime facere potuit.

Utrumque hoc notabile [illegible] verbis [illegible] et D. Thomas [illegible] hac 1a parte q. 25. art. 6. ubi examinat utrum possit Deus facere melius quam fecit, cuius [illegible] [illegible] [illegible] Deum facere posse aliquid melius, quam fecit [illegible] melius est non [illegible]

verum est, qualibet n. se potest facere aliam meliorem, q.v. q.y meliu[s] sit adverbium, et importet modus ex pte. facientis. Sic Deus n potest facere melius, qm fecit fecit. Ubi notandus est D. Thomas p. 1. q. 25. loqui de meliori mo se tenente ex pte facientis activae, n ex pte facti passive; q. unicuiq. rei dedit q.d. s.m exigentiam suam, et proportionem qm debet habere ad universum ei magis expediebat.

Et hoc est qd dicit Sapie. 11. versiculo 21. oia in mensura, et n., et in pondere disposuisti, q. unicuique q.n. debebatur s. dolo aut fraude distribuens. multum. valere tibi soli superat, et virtuti brachii tui quis resistet. Videt, cum te duo hec n. mensura et pondus adulterare, et corrumpere potent facere invidia, et aliorum bonis crescere, et in poa qua n posis unicuiq. qd suum est impertiri, cum si inter ipso bonorum, oum attentissimus, nec poenis ... invidiaveris, at tam qm. ullus destinator nostrorum bonorum, turbis augeveris multum s.n. valere, tibi soli superat. Et cum potentissimus, nulli in firmitate, aut brachii potentioris resista, aut imperio retardaveris quominus justo pondere mensura et n.o impertiaris unicuiq. qd suum est: nam virtuti brachii tui quis resistet.

Cui interpretatio consonat Augustinus lib.o 2. adversarius legis, et prophetarum c. 14. ubi: usq. adeo, inquit, dicendus est, ut Deo videat melius aliquid fieri debuisse, et hoc Deus vidisse n putet, aut putet vidisse, et credat facere noluisse, aut voluisse quidem, sed minime potuisse avertat hoc Deus a cordibus piorum. Sic S. Doctor, que doctrina adeo vera est, et firma, ut tam in chatolicum dogma teneret a SS. P.P. Pibus.

Magnus Manicheos, Marcionitas, Julianum Apostatam.

Et pro 1.o prio s tebuitur

etm a Theologis nullo dempto, qui asserunt Deum nece
ssitari ad elligendum media quo melius nedum;

quae refertur ad Ecclesias
tem c. 3. in iis verbis: non possum eis quid addere, nec auferre
quae fecit Deus, et timeretur. Quae interpretatur Symmachus tom.
II. Bibliothecae in Commentario eius loci: si omnes spectes, quae fecit
quae videntur dicta sunt, et probasse habent sensum.

Animadvertant omnes pariter nece
ssitatem elligendi medii optimi. Medii inquam, quo perfecte,
et integre consequatur Deus quod intendit non esse moralem tan
tum, sed necessitate physicam, et metaphysicam, cuius ratio est evidens
quia intentiones Divinae efficaces sunt immutabiles, et nobis, praecise non
morali tantum, sed physica, et metaphysica necessitate, quo eligen
da media, per quae non frustrent, aut fallant Deum obstric
tus est eius nimis necessitate: et causa et ars indubitatas. Tunc
sic, posita intentione efficaci alicuius finis, necessitate physica, et metaphysica te
netur Deus elligere media quibus consequatur intentionem
nihil ei addens, et nihil detrahens, quod Divino decreto sit propositum; sed
haec media sunt optima, quod nullum melius medium inveniri
potest quam ab haec ad id, eatenus ratione qua intenditur. Ergo
Deus necessitate physica, et metaphysica tenetur elligere medium opti
mum.

Et confirmatur: quia si supposita efficaci inten
tione alicuius finis non eligeret Deus media quibus haberet per
fecte, et integre suas intentiones atque adeo media optima, aut esset
quia non posset quod est impotentiae, et infirmi roboris, aut quia ta
lia media ignoraverit quod est imperfectae, et limitatae notitiae
aut quia sciens potensque ea noluit quod adversatur suppositioni de
creti, et propositi, et efficaciae de facto. Ergo non morali tantum

id physica, et metha necessario tenetur Deus eligere optima media, illa inquam, per que perfecte, et integre impleat mensuram sue intentionis efficacis. Secundo punctum prepri tis controversie

Sectio 2.

Punctum presentis controversie.

Unde tandem concluditur questionem presentem non posse versari circa electionem optimi creati quod tale, nam abl. et simpliciter, quia tale optimum est impossibile. Neque circa electionem finis creati optimi negative, seu quo nullus melior, quia talis finis creatus quo nullus melior excogitabilis sit, etiam est impossibilis, neque circa electionem medii optimi creati, quia potius et extra controversiam aliam, necessitatus physice, et metaphysice est Deus ad suam electionem.

Addo insuper non posse esse presentem controversiam circa electionem determinate alicuius entis creati sive comparate cum sua negatione in quo quesitio esse volunt R.R.s argumentum, quod efficaciter probo: quod talis entitas posita melior ipsa quam non ipsa, sunt impossibile est, aut immediate. Si hoc dicant adversarii indubitatum est tenere Deum non morali, id physica, et metaphysica necessitate ad suam electionem, et 2o non potest dici quod sicut nulla determinata potest crea excogitari que sit melior ipsa quam non ipsa melior, inquam, quacumque alia, sub ultima ratione entis contenta, de qua sit verum dicere quod non sit ipsa, ita certe nullus est excogitabilis finis creatus melior ipse, quam non ipse. Ergo etc.

Et multo evidentius est presentem questionem excitari, et institui non posse hac ratione num solum sit Deus necessitatus ad faciendum potius quam non faciendum ad

amandas inimicas, sed eius quem non amandas, et sic de aliis creaturis in par[ticulari]. Sicut non et quoscumque malitias creas, aliis quae aliquae sunt cum sine meliores, quo non negat non ama[vi]sse neque umquam esse facturum Deus, neque ab exp[li]catione, et amandas aliqua necessitate, aut [illegible] [illegible] creaturas vitae illa certe evidens praesup[ponit] prima [illegible], et in [illegible] [illegible], et sic de aliis creaturis in par[ticulari] amavisse, et creavisse.

Controv[ersi]a [illegible] [illegible] addit de [illegible]

[illegible] num Deus aliqua necessitate [illegible] et [illegible] [illegible] ad amandas, et [illegible] [illegible] creaturas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro illa [illegible] ultimae quaestionis [illegible] [illegible] per omnes [illegible] crea[tur] nullam excludens nullamque [illegible] [illegible] optimi ratio, de qua quaestio movere [illegible] [illegible] [illegible] est non [illegible], quo nihil melius [illegible] res creatas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in creatione [illegible] significata, et [illegible] illa, [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unde meliores et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suam electionem aliqua necessitate Deus [illegible].

In qua quaestione tanquam catholicum dogma, [illegible] omnes [illegible] [illegible] [illegible] qui Deus [illegible] suo [illegible] [illegible] haverent non teneri Deus qui [illegible] necessitate, aut metra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tota [illegible] [illegible] ad necessitates [illegible] [illegible] Deus ab ea necessitatur ab electione optimi, [illegible] hanc morales necessitates [illegible], [illegible] certe [illegible] [illegible] in propensione [illegible] [illegible], et pondere [illegible] [illegible] [illegible] eam [illegible], et [illegible] [illegible] cum tali [illegible]. Inde magna ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

altera qm [illegible] de [illegible] c.a [illegible] appetitu Dei, ad creas. Ex [illegible] resolut.e [illegible], et [illegible] erit li bere decernere. Sec.o 3.a decissio questionis.

Sectio 3.a
Decissio questionis

Ab huius optimi electione Deus nulla morali necessitate prohibitus est. Ditat assertio ex iis, quae in c. 3.o citato, abolita appetitu innato, aut necessitate ad creas. eum liberum et immunem esse [illegible] mus, quae addo [illegible] argutus [illegible] S. [illegible] qui unanimi [illegible] Deum nulla ad [illegible] necessitate creas. [illegible], probant q. tum ex perfecto dominio, et libert.e, tum ex independentia [illegible] het, cuius nullius rei sit indigus, [illegible] etiam [illegible] Scriptura. [illegible] Montoya [illegible] 10. sec. 3. [illegible] et [illegible] [illegible] eorum gravissimos, et clarissimos [illegible] hoc nos abore [illegible].

Sed si adversarii dicunt his testimoniis [illegible] excludi a Deo necessitatem physicam, aut metaphysicam libertati [illegible], et n necessitatem moralem, quae [illegible] relinquit libertatem. Dicit I.o qd. SS. PP. [illegible] nulla restrictione, aut limitat.e loquuntur excludentes a Dina volunte quamlibet antem necessitatem, atq. adeo etiam moralem [illegible] illo testimonio Augustini ex lib. 83. q. [illegible] ita [illegible] tamen potest intelligi. Ubi nulla indigentia, nulla necessitas, ubi nullus defectus nulla indigentia: nullus aut defectus in Deo; nulla q.o necessitas.

Dicit 2º quod SS. PP. magno
opere exagerant Divinas libertates, et extollunt ipsius in
divinas, quas nunc faterent si Deus morali necessitate ad
iter arbitraretur. Nam sine dubio fuisset liberior, et in
supramque potentem liberalior, si non [illegible] physica, et morali etiam
libertate dominaretur. Dicit 3º quod necessitas moralis quam
adversarios ita alligat, et inclinat Divinas voluntates
ad tantus esse opus, quod si non det ei esse, sequatur destructio
Dei, aut saltem operari Deum sibi vim inferendo, et cum mag
na difficultate quo nil potest dici magis contrarium dictis SSorum
Patrum. Quam exprimas, quam tradunt adversarii non est tole
rabilis.

Unde patet SS. Patrum praeclaris testi
moniis, et quae adversarii frustra terris[?] bene sententiae nostrae se
patrocinaris, quibus addo S. Thomas qui in hac q. 19 art. 3.
et 1º Contra Gentes c. 81. q. 6 de veritate art. 6. et multis aliis in
locis omnem prorsus excludunt necessitatem a Divina voluntate ad a
mandum alia a se, omnem, inquam, etiam moralem, quod 1º vincit
textus art. 3ii d. 19. quia omnia necessitate ante significata a Divina
bonitate solas ex relinquit necessitates creaturas, seu ex suppositione.

Sequitur inquit quod aliqua velle cum
velle non sit necessarium a se et tamen naturaliter est ex suppositione necessario
non absolute non potest non velle quia non potest voluntas ejus mu
tari. 2º sine ipsius vincit textus ex c. 81. lib. 1. Contra Gentes,
nam ibi inquit quod potest Deum eadem facilitate, et libertate
qua volunt ex alia a se potuit velle non esse quaecumque
vim aliam [illegible] &c. Quod si ad utrumque eadem promptitudi
ne, et facilitate tardatus est ubi est necessitas moralis per
quam alligatur, et astringitur alteri extremorum, quod est optimus

Tertio hoc ipsum convincit idem textus rat. 3. ex qua
dicitur Deus non alia necessitate concursus fuisse ad
facienda quae fecit, quam ad facienda quae non fe-
cit, nec facturus est umquam, [illegible] est ad faci-
enda, quae non fecit, neque umquam facturus est nulla morali
necessitate fuisse determinatum. Ergo etiam erit evidens in doc-
trina S. Thomae nulla morali necessitate fuisse concursum ad
facienda, quae fecit.

Quarto convincit hoc ipsum argumentum
quo in rebus supra citatis, et [illegible] utitur S. Doctor
ut probandum Deum per suam libertatem voluisse fecisse quae
alia esse, quae voluntas [illegible] in finem ad suam infinitam perfec-
tionem et Majestatem ordinatam plene, et perfecte non potest illum adipisci
nulla res creata est [illegible], per [illegible] Divinae voluntatis [illegible]
medium, unde deficiat perfecta, et plena [illegible] talis [illegible]
ut dicitur ex cap. 2, et 3. [illegible]. Ergo Divina voluntas non in-
clinatur ad ullum bonum creatum, [illegible] per summam libertatem, et me-
ram liberalitatem [illegible]. Ipse sit non agnovisse Angelicum
Doctorem necessitatem moralem in Divina voluntate ad creaturam,
neque ullus fuerit solida auctoritate [illegible], qui ponunt eam.

Secundo [illegible] arguitur necessitas
moralis quas ponunt adversarii in Divina voluntate [illegible]
creandi optimum evertit Divinam libertatem physicam. [illegible]
non potest, probo ant. [illegible] antecedens [illegible] voluntatis pro
statum istius vitae [illegible] in assensus ad [illegible]
et [illegible] sine dubio evertit libertatem, [illegible] talis est ne-
cessitas moralis, quam ponunt adversarii. Ergo illa sine dubio
physicas Dei evertat libertatem. Probo minorem necessitas mo-
ralis, quas ponunt adversarii [illegible] in electione optimi [illegible]

Deum, qd sit ei n minus impole illam omittere, qm est impole ipsius destruere, aut tenere Divinctos duplices D.Dni Granadus, et Montoya fateri n recusant. Pº est apparens, quo posito eta in casum trahitur Dna voluntas qd sit ei impole dissentire, et talis prius et eversivus physicae libertatis, ut est evidens. 2º necessitas moralis quam ponunt adversarii in Dna voluntate rei obti creati optimi evertit physicam libertatem ipsius, que rao est mihi adeo efficax, et insolubilis, qd nesciam quomodo illam adversarii apte substruere valeant.

Nam, qd dicit Granadus de hoe, qui n habet physicam potest tamen adservanda omnia precepta naturalia, quia est illa sine speciali auxilio Dne gratiae n minus sit impole in actu 2º observare, qm n est hoe esse etiam falsissimus, qa sere hoe restante Arriaga in sua sec. 2ª citata nº 37. ex tali observantia quoliis opus preceptorum n sequitur proinde n esse hoe, ut poterit ille quantum de sua physica potentia superando unti tam spene difficultatem, quia corrupta natura illius tempe lebat ad passus.

Imo Pater Granado dicens hoie esse impossibilem omnis preceptorum observationes sine speciali auxilio Dne gratiae n minus qm impole est ipsum esse hoe, aut duplex dominus ponere debet, dicere in me est inrecutabiles transgressiones ad culpas, alioqui aut te ei verteretur facere impossibile. Deo 1º quia ab illa necessite morali n minus necessitatur Dna voluntas ad electionem optimi, qua necessitatur a veracitate ad mentiendum, sed a sua veracitate necessitatur physice et metre

ad non mentiendum. Ergo a illa necessitate morali necessitat physice, et metaphysice ad electionem optimi. Probo maiorem in qua est difficultas; a veracitate necessitate ad non mentiendum, quia mentiens destruit se; ad illam morali necessitate optimi, hoc modo necessitat quia omittens etiam destruit se. Ergo eodem modo necessitat absolute, id quia mentiens destruit se est physice et metaphysice impossibile mentiri Deus. Ergo quia omittens optimum destruit se, erit etiam physice, et metaphysice impossibile optimum omittere, hoc autem non potest salva fide defendi. Ergo etc.

Probatur 2.o illud unde sequitur destructio Dei non potest esse possibile; sed destructio Dei sequitur ex positione non optimi. Ergo positio non optimi non potest esse possibilis. Consequentia infertur. Minor admittitur ab adversariis. Probo maiorem quae minus videtur probanda; sicut prius est non potest esse possibile Deum destrui, sic non potest esse possibile illud unde necessario sequitur destructio Dei. Probatur; sicut quia destructio Dei est impossibilis non potest esse contingens, et possibile antecedens unde sequitur tale consequens. Sed Deum destrui consequens impossibile est. Ergo illud esse, unde sequitur destructio Dei, quod est antecedens non potest esse possibile.

Probatur 3.o ens destructivum Dei est physice et metaphysice impossibile; sed non optimum in re potest esse destructivum Dei. Ergo non optimum positum in re est physice et metaphysice impossibile. Consequentia infertur. Maior est per se nota lumine naturae notum. Probo minorem evidenter ex principiis adversariorum: ens destructivum Dei est quod incompatibile est cum existentia eius, et unde sequitur inevitabiliter eius destructio. Sed tale est non optimum positum in re secundum adversarios, quia est secundum ipsos incompatibile cum existentia Dei, et unde inevitabiliter sequitur des

destructio ipsius. g° n optimum in re potest et ens de- 200
structivus Dei; sed tale ens est physice et metaphysice impossibile.
g° n optimus in re potest esse physice et metaphysice impossibile;
hoc autem salva fide non potest retineri. g° nec illud in-
de infertur.

Probatur 4° non potest esse necessarium absolute
et simpliciter, quod dependet quoad esse eius, quod absolute et simpli-
citer potest esse; sed Deus potest esse non a... absolute et simplici-
ter. g° non dependet a non esse eius absolute, et simpliciter
potentiae; sed dicit quod non optimus absolute et simpliciter
esse iuxta adversarios et contra fidei. Deus qui potest
esse dependens quoad esse non optimi; sed ... independens ab illo; ista
autem independentia stare non potest, ut moraliter necessitate quam
ponunt adversarii, per quam optimo tam ...
... divina voluntas quod ... ...
... g° etc.

Probatur 5° physice et metaphysice est impossibile
Deum velle posse ... materiae aut ... aliquomodo
suas destructiones, sed si physice posset velle non optimum posset
velle aliquomodo suas destructiones; g° non potest physice velle non
optimum. Consequentia ... Maior est ... lumine naturae,
sicut est ... ipsius non posse velle innocentum, et turpe, aut
esse authorem peccati ..., et inhonestius a
recta ... voluntate magis abhorrens quam velle aliquomodo
... summum bonum, et honestatem, ut existat creatu-
ra, et haec ... est optima.

Probo igitur minorem evidenter.
... potest physice velle ens, unde sequitur ... coens
... aliquomodo velle coens. sed non optimus est ens, unde sequitur

nario destructio Dei, ut adversarii contendunt, exigenti. Quod qui potest velle physice non optimus potest aliquo modo velle destructionem Dei; Deum autem velle aliquo modo suas destructiones est physice et methaphysice impossibile. Ergo Deus velle non optimum, in sententia adversariorum est physice et methaphysice impossibile; ergo haec absolute fide affirmari non potest. Quod erat probandum.

Probatur 6.º physice et methaphysice est impossibile Deum se odio habere; sed si posset velle non optimum physice posset physice odio habere. Ergo non potest physice velle non optimum. Probo minorem: odium est velle malum alicui; sed Deus potens physice velle non optimum est potens physice velle sibi malum, nam vult saltem male suas destructiones quae sequuntur ex possibilitate non optimi. Ergo Deus non est potens physice velle non optimum, hoc autem non dicitur, non est sententia contraria. Ergo illud unde infertur.

Probatur 7.º ut alias denique probationes minus firmas omittam, quae videri possunt apud Arriaga et alios nostros oppugnatores. Sententia adversariorum non optimum implicat in terminis. Ergo Deus non potest physice facere non optimum. Probo antecedens. Non optimum ut sit dependet a Deo, quod supponitur, et simul non debet quod non potest dependere, tanquam a principio effectivo, ab eo a quo non potest, si esse eius ipse in aliquo durationis instanti, ut est evidens. Tota autem Deus in nullo durationis instanti simul cum optimo potest esse adversarii ipsi vident, qui dicunt sequi destructionem Dei ex possibilitate non optimi, et duos illos terminos Deus et non optimus in se potius quam terminos terminorum incompossibiles, et repugnantes esse, ut existant simul; ergo non optimus non potest dependere a Deo tanquam a principio effectivo, et tamen dependet

ut supponitur. q simul debet, et n debet, atq adeo implicat in tris, hoc aut evidenter falsum q erat.

Nec emolliunt difficultes qui dicant qd innuit inter alia P. Montoya de 10. s. 5. a n. 7. qui debet ... ex merit.e optimi desperatos vivere suos magna difficultate, et ubi magnas vim inferendo, q sint impossile est Deum destruit da impossib est illius scati scientiam, aut illos eterne suos votunt is dimovub supposito illa mortali necessite quas ponunt adversarii supra, et methe est necessitas Deus ad omittendum optimus, scho n potest asseri salva fide. q est illud unde infert. ... evasiones qui sunt adversarii excogitantur vi nrorum argtorum n per sequor q facile ex dictis precludi possunt. Videndus 4.r P. Arriaga a ... sunt verati ... in ... citato qui rem hanc adunguem exsiorat, et ad solvenda argta adversariorum tandem fatigatur. Sec. 4. solut.e argtorum veritas difficilior.

Mala ventura con coles

~~Estoriniis~~

no falta algo si no bolver la oja señor letor

SECTIO QUARTA.

SOLUTIONE ARGUMENTORUM VERITAS DILUCIDIOR.

Primum, et gravius contrariorum argumentum sumitur ab authoritate Sacrae scripturae, et Sanctorum Patrum, Conciliorumque, et etiam antiquorum Phylosophorum, quibus nil est certius, nil sanctius, quam Deum fecisse optimum, et ad id faciendum a summa sua bonitate, et inclinatione ad bonum fuisse adstrictum. Vide Illustrissimum Toyam disputatione 9 et 10, ubi pro sua sententia Sanctorum fere textus congessit. Sed cum haec testimonia eandem doctrinae veritatem quae contineant, una generali solutione ex qua magna ex parte difficultas enodatio argumentorum a ratione solvenda extant.

Rdeo. iq. dadendo libenter inclinationem
Dei ad optimum, quam S. S. P. P. S. dilibae. Dimemorant; so
nec alias inclinatione esse ad optimum creatum, quia natura
factura est creabile, et simpliciter non est optimum, cum di
let intitus a summo bono, et ex oi ex se defectus; sed a
optimus increatus quod solum meretur dici tale sine ulla restric
tione. De ea inclinatione iq. qua se respiciunt mutuo, que dicuntur
tur Divine Persone, et qua Deus Pater suum Filium et u
terque Spiritum Sanctum diligunt, egregie intelligendi sunt ex
his: quae asserit et favet D. Cyrillus lib. 2 thesauri sub
titulo, ubi inter alia habet hoc; Si et oia Deus potest, et meliora
semper vult. Quibus talis sit ex Deo nasciturus illius, quo arcto
alii Ecclesiae Patres utuntur, qui ex inclinatione Dei optimus ad opti
mum versus inferunt rationes illi optimi et summi aequalis
Patri; et ex inclinatione amoris Dei ad bonitatem sui communicationem in
ferunt spirationem Spiritus Sancti, summi et optimi et summe
aequalis Patri et Filio.

Immo ex hanc inclinatione et necessitate
physica, et metaphysica, qua intellectus, et voluntas Divina feruntur
ad optimum, ideo exequuntur intellectu, et Sancti ... inferunt SS.
PP. ... quidem ... recessit ... ad exequendum mundum,
aut a quo ... ab adversariis, ...
... necessitate physicam
et metaphysicam ad ... agendum malum. Quo urgentissime pre
munt Hereticos et Ethnicos, Divinorum operum ...
bia correctores et emendatores ... Deus, qui
unt ... dexteritatis artifex, necessitatis est physica
et methe ad ... peccandum, deficiendo a regula summae
rectitudinis. ... iq. dementia ... mortales, qui excessa
vit temeritatem et eo usque insapierunt ... Divinis operibus

obtus, quos ipsi corrigerent, dmentirent. Certe quodsi Deus fecit ad optimi ra... pro uniuscuiusque rei captdi... te dormat, nec secus poteit dtingere, non minus cer te sm Deus a recto n potest deficere.

P. Ruiz damus... pergunt ... faciunt ad ... optim... ras ubi ... necessitas exist ... mundi, aut ... ras, que ab his vocantur optima. Certe ex S. Sis ... Ruiz ... asserit Catholicos debet esse sanctissimus colligi potest nempe mali authores Deus esse n potest, ... necessitatis esse n ... moraliter ... agendas ... regulas summi et optimi, quo adversarios ... qui in Deum ... malus ... authores et ... mali Deus optimus ... mentiebant.

Sed Deum aliqua necessitate determinatus esse ad mundum ... , quae optima ... nullo modo colligere possunt adversarii, ex dictis S. Sorum P. Ruiz, ut ... optima n sunt absolute ... talia, ut dixi, ... recedunt ... sed ... quid in quantum aliquid participant ... est Deus et ut n ... mediat ... aut ... optimus, ... certe dat Deus ... atque ... ei morali necessite ad suam executionem pergere, neque alio ... S. Sorum P. Ruiz.

Unde ... agere ... et ... inclinatio et urgens ... ad ... explicant, ii certe ... veras et reales inclinatas et ... Dei ...,

ad aium eius ita additum, et abs latum esse dignum di gubernae et singulares quorum uniae salubris providentiam, ac si solus esse Deus qui singulis esse defenderet, nec alio respiciunt testimonia, et haec breviter quae ad authoritatem attinent sec. 5. argumenta a ratione.

Sectio 5.

Argumenta a ratione.

Haec minus facile solvuntur argumenta quae a ratione petuntur, quae magna ex parte pendent ex notatis supra ex possibilitate terminis. Primum igitur argumentum cuius maxime fidunt Optimistae, tale est. Quicquid Deus maxima vult inclinatione, vult etiam perfectiones eius, et omnia quae ad perfectiones statuit illius pertinent. Sed optime creare ad perfectiones, et magnificentiores status divinae bonitatis pertinent, quae licet non perficiant Deum intrinsece, sunt tamen extra bona Dei, et pertinent ad manifestationem externam divinarum perfectionum. Ergo optimas creaturas Deus vult maxima inclinatione. Maxima inclinatio non stat sine aliqua necessitate. Ergo Deus ad optimas creaturas non potest esse liber, sed necessitate erit moralis et ...

At fatur. ... potens ... in obsequium amici sui ... imperfecti arguitur amoris. Ergo argueretur Deus imperfecti amoris, si ... in sui obsequium non faceret ... amare ... et etiam quod optimus faciat in sui obsequium,

illud non autem, ut dictum est, ductus intrinseca, aut metaphysica necessitate. Quod facit ductus necessitate morali.
Probatur 2.º quia perfectissima voluntas debet conformari dictamini intellectus perfectissimi, et 2.a volendo amare intellectus perfectissimus dictat nihil omittendum esse ex his, quae conducunt in maiorem gloriam Dei. Quod hoc debet velle perfectissima voluntas, quod si non elligeret optimum, omitteret id maxime quod conducit ad gloriam Dei, et nomini sui exaltationem. Quod non ageret secundum dictamen perfectissimi intellectus, quod si ageret, non satisfaceret Deo moraliter. Quod et quod velit optimum.

Probatur 3.º quia Deus est perfectissime liberalis, sed non se ostenderet perfectissime liberalis si non elargiretur creaturis suis et diffunderet glorias suas, quod est optimum. Quod debet elargiri creaturis, et in suis glorias diffundere, quod est optimum. Probatur minor evidenter, quia secundum liberaliores se ostenderet donando optimum creaturis, cum neque liberalitas, et magnificentia ex collatis beneficiis pensatur. Quod non se ostenderet liberalem perfectissime si creaturis non elargiretur, et in suis gloriis diffunderet quod est optimum.

Probatur 4.º quia Deus est artifex sapientissimus, sed sapientissimi artificis est facere optimum. Quod Deus debet facere optimum, et illud moraliter saltem necessitate teneri, nam si homo insignis in arte sua dexteritate valens moraliter necessitatus est ad optimum secundum regulas artis suae efficiendum, quod ni de fendendum etiam est Deo, quia nec ei obstat necessitas ejus Dei perfectio et dexteritas inclinatio quia ad agendum secundum regulas

perfectissimas, et infinita hois v.º futura

Pbatur 5.º q.ª boni est inclinatio, et propensio ad se coicandum, et quo magis bonus est eo maior est inclinatio, et propensio; sed Deus est summum bonum, et habere summas inclinationes ad se coicandum, ergo si n eligeret optimum, n se summus coiaret. et n ageret summam inclinationem suam, atqui agere Deum summas inclinationes est necesse saltem moraliter, ergo elligere optimum moraliter saltem est necesse.

Pbat. 6, et ultimo, et alias minoris momenti pbationes omittam, q.ª Deus ex incarnat.e Verbi in perfectionibus Divi. Dni summam gloriam, et incredibiles iucunditates aut adeptus, qua careret si Verbum Divinus n incarnaretur, sed Deus est necessitatus saltem moraliter ad se glorificandum quantus est possibile, saltem moraliter necessitatus est ad elligendam incarnat.e et c. sec. 6. obta. diruo

Sectio. 6.
Obiecta diruo.

Si quid opposita arga pbant pro tecto physicam, et methaphysicam necessitate, et quidem in argto hoc manifestius est, nos qui tenemus optimum et maxima inclinat., n moraliter modo, sed physice, et methice est necessitatus

Ad 2.am Dicendum quod Deus est per
fectissime liberalis, nam quae maior liberalitas excogitari potest
quam quae inter Divinas personas intercedit, quarum singulae [illegible] in
genere [illegible] omnia [illegible] Pater se et omnia sua donat
Filio, et Filius se et omnia sua Patri, et uterque se donat, et omnia
sua Spiritui Sancto, Spiritus Sanctus Patri, et Filio, quibus tantum [illegible] per
[illegible] spiratore resultat se et sibi omnia sua [illegible]. Neque opus
est descendere ad creaturas, ut hanc clarent perfectissima virtus [illegible]
[illegible] in singulis Divinis personis multo perfectiori modo [illegible]
quam sunt in semetipsis, ubi obscure, et [illegible] imperfectionibus
cumulatae reperiuntur, ut Divinae personae omnia sibi [illegible] donent non
est ad creaturas devenire, imo neque opus est talis creaturas esse [illegible]
Contra [illegible] de liberalitate [illegible]
est [illegible] liberalitas quae respicit materiam in donando, nam [illegible]
[illegible] in Deo [illegible] aut [illegible] est, neque [illegible]
verum, quod [illegible] liberaliorem [illegible] Deus donando [illegible]
[illegible] in donando, quod liberalitas maior, minorve [illegible]
[illegible] in maiori [illegible] bono collato ei in quem dona [illegible]
tantum [illegible] per se, [illegible] Deus [illegible]
in se, qui est [illegible] et [illegible]
maiorem in [illegible], quod tale esse creaturis [illegible] multo per
fectiori modo a singulis personis, et [illegible] donat [illegible]

Deo nulla [illegible] aut necessitate morali [illegible]
qi ad illas [illegible] ducendas.

Quarta Ratio: [illegible] nece-
ssitas physica et metrica [illegible] per Filium, qui est aeter-
nitate [illegible] et [illegible] adducit Filius suus [illegible]
tandem in imagine perfectissima omni [illegible]
entias, et [illegible] exhibeat; [illegible] aliqua
necessitas [illegible], quae [illegible] adducendas
creas, [illegible] reddit impossibiles [illegible] per [illegible]
[illegible] in [illegible], in quo de artificis [illegible] impediat in
[illegible] eminentissime impenditus.

Addit Ratio de artifice crea-
[illegible] Deus nunquam [illegible] in agendo [illegible]
[illegible] reflectere [illegible] necessitatem [illegible], et
metrice [illegible] necessitatis est ad [illegible] mentiendas [illegible]
[illegible] ad agendas [illegible] creaturas [illegible]
ut se [illegible] ostendat, [illegible] ut dixi [illegible] [illegible]arum
creaturarum [illegible] iam [illegible]
[illegible] Divini Verbi [illegible] excogitari [illegible]
[illegible] talis necessitas [illegible] Unde [illegible] omnimoda
[illegible], et libere Deus [illegible]
[illegible]

Quinta Ratio: [illegible] ne-
cessitas physica, et metrica [illegible] Sancti [illegible]
Divinus amor [illegible] quantus [illegible] est, etiam [illegible]
[illegible] creaturas, [illegible] Divini Amoris
[illegible] multo eminentius et [illegible]
[illegible] Sancto iam [illegible] et ideo [illegible] minus [illegible]
cabilis [illegible] minus [illegible] est Divinus amor [illegible], et [illegible]

ultima ratio [illegible] novi ad
venire Deo ex incarnatione et operationibus Dei, quod n. non
et exaltationis Dni nostri stetit abilis multo eminentius et per
fectius sperabitur et Deo licet etiam in iis perfectio
nibus quarum sunt participatae creaturae, ergo et ipso nul
la necessitate aut suspensione potest [illegible] Deus ad eligendam
incarnationem etc. nisi inquantum ad finem, quo intentus
et ut maria ignarans n. est necessitas moralis ut supra di
ximus, necessitas physica, et metha [illegible] abunde satisfacit
et rationibus oppositis.

Finis.

Die 28 Iunii anno
Dni 1653.

TRACTATVS
DE PRÆDESTINATIONE

Ad questionem 23. primæ
partis Angelici Doctoris
S.ti THOMÆ

Authore
R. A. P. Magistro
Ludovico de Sola
Societatis IESV

In Hispalensi Divi Hermenegildi Collegio
primariæ Cathedræ Moderatore

Anno Domini
1653

Solus SOLA solum pede tangit, vertice cœlum.

Prelocutio ad meos auditores.

Perdifficilem de praedestinatione tractatum aggredimur Auditores optimi, iam quasi imprudenter, et temere per altitudines divitiarum sapientiae Dei, et incomprehensibiles [illegible] auditorum, a qua tota pendet, admirantes Apostolos, summam eius [illegible] retento. Imo solertes atque etiam devote patres Principes Apostolorum vestigiis maxime insistentes, qui in eodem negotio istius [illegible] magis ponderat, et exagerat, ut tanquam accuratissimus theologus explicat et illustrat.

Et quidem bene multis [illegible] tractatio, quam qui in hac veritate explicanda atque illustranda consumitur, quo et intellectus illuminatur et voluntas instruitur, ne ut mortales quidam imprudenter et pusillanimes de ea male cogitantes [illegible] de salute deturbari contingat, seu ut alii [illegible] sentientes, qui vanissima quadam fiducia [illegible], tanquam arrogantes, et temerarii de illo felicissimo [illegible] excludendi fuerunt.

Docebimur itaque in primis [illegible] misericordissime, et amantissime electos [illegible] elegi, ut ab operibus, quae tam singulare electionis digna sunt [illegible] [illegible], [illegible] nostris honoribus [illegible] hominum [illegible], [illegible] caelestium [illegible] excludentes: doctrinae, actionum [illegible] S.S. Patrum veri imitatores effecti, quos [illegible] calumniatores ex [illegible]

dulcissimis, plane divinorum, et supernaturalium operum manifeste cognosci poterat.

Quae ad methodum nostram, styli rationem etiam de omnibus minus operis vestibulo Magistri praefari solent, ex aliis tractatibus theologicis quos iam a me accepistis facile intelligetis. Unum tamen volui adiicere, me curaturum in hoc tractatu studiosissime, ut nimis occurrat prolixitati, et inaniti vestrae remittendus vestrae tenuiti, quam in caeteris, ut certius mihi constringat q. 23. huius primae partis in qua S. Thomas 8 articulis plane angelicis de divina praedestinationis doctrinas comprehendit, attentissime versabo. Adde, ut ex iis quidquid vobis hoc anno sum traditurus fidelissima interpretatione depromam: quod utinam sic accidat, ut quis iam vestras doctrinas iudicet non vestras iam, sed angelicas se tractare doctrinam, et me non iam in me, sed in me S. Thomas vivere posit credere.

Disputatio I.a

An sit, et in quo consistat praedestinatio?

Caput I.

De Nomine.

Verbum Destino, a quo, et praepositione prae est praedestinatio varias habet significationes apud Latinos, quarum omissis iis, quae minus celebres sunt, et ad rem non faciunt, I.o sumi solet pro verbo mittere. 2.o pro verbo

Designare, s[illegible] ad aliqd munus, l. officium. 3.° et frequentius pro verbo decerno, statuo, alio dispono.

In presenti autem significat.e nois predestinatio derivari ex verbo destino, s.m qd est mitto, atq. adeo esse idem ac transmissio, n quidem extra [illegible] que in aio moderatoris residet, per qm veluti transmittitur, et deducit.r crea roalis ad finem eterne salutis ex s.a S. Thome hic art. I. [illegible] gorbo[illegible], quem sequit.r Durandus. I. dist.e 41, et aliis a[illegible]ter. Sumendus autem esse ex Verbo destino, s.m qd est decerno, statuo, aio dispono, aut etiam s.m qd eligo et designo ad aliqd munus, atq. adeo significare determinat.e, seu decretus, et statutus, seu designat.e, et elect.e, per qm crea roalis signetur a Deo, ut coetus cives celestis Jerusalem recenseatur. Sentit Alensis. I. pt.e q.e 28 membro. I. et alii.

Solet huic 2a accept.i multum [illegible]veat acceptio Vulgi, qui predestinatus aus electo, et dilecto a Deo ad finem eterne salutis designandus d[illegible]fundere solet. Acceptio t.m S. Thome est magis co[illegible] SS. P. Libus presertim Augustino (ut videbim.), et recte rat.i Predestinatio. n ut in ipa tractatu accipitur est precipua pars provide, illa sicut, qua Deus preis ro[illegible]alibus providet, quas eligit ad salutem eternas [illegible] quendam, ut per vias rectas ad illam deducantur, [illegible] providia est transmissio cree in finem in quem ordinat[illegible] non quidem externa, et materialis, sed que residet in mente providentis, et est veluti rao dirigens, disponens, et ordi[illegible]

ordinans aptissimè media, ut per ipsa, ut per quosdam gradus ascensio fiat creaturae ad finem quem intendit rector et motor eius. Quod bene deducitur ex verbo destino secundum quod est mitto significatio praedestinationis ut in hoc tractatu accipitur.

Caput 2.

Actus ad praedestinationem necessarii.

1° est naturalis actus Divinae scientiae de possibilitate hominis et Angeli, et quod ipsi sint ad aeternam felicitatem transmissibiles, de quo actu nulli dubitant, nam quomodo de illorum transmissione ad salutem prudenter ageret nisi, et tunc, quorum possibilitas existiva ignoraretur, et an eis minime nec proportio, seu capacitas ut possint transmitti in eam ipsam.

2° ut hic, et nunc transmittantur, iudicium est, quo cognoscantur opportuna media, quae apposita aliis quae vera sint perducendi ad vitam aeternam, quae in hoc iudicio nulla esse difficultas inter Doctores quamquam sint non tuerint, nam semper admittant actuales transmissiones non improbabiliter et imprudenter factas, aut ecco quodam impetu et tendere ne, a Deo sibi, et prudenti Deo, digno. Hoc non potest distingere sine previo iudicio dictante hic, et nunc dari opportunum medium, et efficax ad sequendam salutem res est clara, nam quomodo eligeretur et applicabitur aptius medium fini sequendo, et repudiabitur ineptior tale quod certo, et sine dubio, et non fortuito, et a casu sine eius notitia,

et cogne indubitata, et certa.
q esse narium judicium indu
bitatum et certum dirigens Deum ut hec potius opportuna
et efficacia media eligat per que transmittat elec
tum ad finem vite eterne, quam illa; que vel inepta, vel
insufficientia, vel inefficacia sunt, tanquam primum
principium in hac materia tenendum erit.
Quibus admissis ex parte Divini
intellectus bene posse intelligi predestinationem, saltem id
quod habet de perfecta assertione probari poterit, quia admissis
predictis actibus nihil Deo deest ut electum prudenti
ssime, et sapientissime transmittat ad vitam eternam
nam in primo scit Michaelem esse possibilem entem, et
preterea eorum que alia repugnant esse transmissi
biles in finem vite eterne, et 2º scit, ut illum finem
consequi hic, et nunc dignatur, debere se hoc, vel il
lud ut opportunum, efficax medium, et alia tanquam inu
tilia impedire.
Quibus certe nihil ultra opus ex parte
intellectus ad perfectissimam cuiusvis directionem, et pre
parationem in talem finem, aut nihil ostendat, quod
ei intellectui desit, ut perfecte sit instructus qui finem sit
esse possibilem assequi, et ad eius perfectam deductionem hoc,
vel illud medium elligendum esse tanquam efficax, et op
portunum et tanquam inutilia etc. excludenda esse
ergo intelligi predestinationem saltem id quod de intellectu habet in
dictis duobus actibus negari non poterit.
Itaque cum duobus actibus intellectus

iaz explatis tota predestinat.is qes distit quantum ~~est~~ ex pte Divi int hus duos, item ea efficitur ex pte ~~Dim~~ voluntis. Ius quo velit Michaeli finem eterne salutis, in quem re va transmissibilis sit esse, quem vocat S. Thomas amorem in quantum vult bonum simpliciter ei, et electum in quantum ei pre aliis bonum vult.

2us quo vult hic, et nunc dari ei media, que previdet efficacissima esse, et pre caeteris elligenda, ut hic, et nunc adequat Michael eternam salutem. + ~~Quibus actibus predestinat.is negotium perfecte peractum manifeste poterit ostendi, qd sit precise intellectum, intelligendum Michael eternam felicitatem~~

+ Quibus actibus predestinat.is negotium perfecte peragi ~~manifeste~~ potest ostendi, qa ita precise intelligitur Michael perfectissime transmissus in finem eterne salutis, nam in Ius cognitur a Deo, qd sit pole Michaelem adequi finem eterne salutis, et qd sit de facto adequat illum uti opus sit hoc, l illo medio efficacissimo. Item de facto vult illi bonum talis finis, et media, que cognoscit esse prealiis efficacia, ut re va illum adequatur: si nihil preterea opus est ut sit perfecte transmissus in finem eterne salutis, aut super ac si qui 2a rii sint, qd ultra sit addendum, qd n. sunt re va facturi, ex dictis duobus actibus voluntis totum Dive predestinat.is negotium peragitur. Que veritas tota in qali probata multaz ex dicendis dilucidabitur.

Caput 3.
Num sit necessaria scientia media ad predestinat.em?
Sectio I.a
Ex conceptu predestinat.is ut sic n. est n.aria.

Hoc convincitur in Predestinat.e Infantium, que alia media minime debet, nam hoc precise cognat Deus illos esse eterne vite, ad pertinet ad sciam mediam simplicis intellige, et conclit eis hoc bonum efficaciter per num ini.l: et ad preterea sciat ad perquirendum talem finem expedire illos rapere ante usum rat.is baptismata gra indutos et ad hoc velit efficaciter ita sunt re vera transmissi in vitam eternam et s.e ullo usu sciae mediae, nam ille actus, quo de utilit.e, et efficacit.e medii immatura mortis indicat n. spectat ad sciam mediam, sed ad sciam visionis, ut est huiusmodi certum. Ergo n. est n.arius usus sciae mediae ex conceptu predestinat.is ut sic.

Idem qd n. 1.um demonstrari potest in predestinat.e infantium, idem in predestinat.e illius adulti, quem Deus cognit esse capacem eterne felicit.is eligere ad talem sortem efficaci prepositione querens infalibilem effectum eius in t.is per media sua

naviaft. [illegible] omnia naturæ nræ liberæ volunt. [illegible] per auxilia, quæ minime ejus industria lædatur, quæ tn̄ si effui n̄ profuerit aliis mediis uteretur ab arbitrio nro, ejusque detrat. defentibus.

Ad quæ casum apertius declarandus fingendus erit nobis Deum ante actum scie mediæ aliquem eligere efficaci decreto suæ voluntatis ad æternam felicitatem in istam formam. Volo efficaciter Petrum ut consequatur æternam salutem, per merita suorum bonorum operum, si forte ipse bene utatur his, et illis auxiliis, quæ efficaciter decerno ei elargiri, et bene disponantur cum sui arbitrii libertate, aut certe sine meritis, si dictis auxiliis bene careat, [illegible] videlicet rapiendo ad beatitudinem independenter a sua præparatione per infusionem luminis gloriæ, et cæterorum [illegible] donorum.

In quo casu (de cuius possibilitate nil modo decerno) n̄ esse necessariam sciam mediam ostendo clare, quia in illo sine dubio intelligitur præparatus Petrus et re vera transmissus active ad æternam felicitatem, et cum talis præparatio, et transmissio sit ante sciam mediam, quia ita confingitur casus, qui saltem ex Deo ob [illegible] repugnantiam est impossibilis iam n̄ repugnabit prædestinatio adulticaborum sine scie mediæ, atque adeo usus istius n̄ erit necessarius ad prædestinationem ex parte prædestinati ut sic.

Dices: n̄ posse intelligi prædestinationem (ut nos ipsi ingenue confitemur) sine duobus

actib9 intlis, 1us quo iudicet hi proport. extremoru, quem
sibi eterne salutis esse Deus praescribem; et 2us quo iudicet
nic, et nunc deberi hoc, l illud medium eligi, et cetera repudiari,
ut infallibiliter illum assequatur; at secundum nec medii tale
iudicium fieri non potest: nam quomodo sine formidine hoc iudi
cabit, si talia sunt auxilia, que exhibent ei, ut nos ipsi do
cemus, ut cum illis sine ullo inconvenienti possit propter malum
usus nostri liberi arbitrii, et dimittes executionem eterne salutis.

Rdeo in casu praescripto reperiri hoc
iudicium ut hic, et nunc sufficiens assequatur salutem, et ut me
dium decretum praeeat suum effectum, si ea non posuerit, que
cum suo ante posito actuali adhibentur: hoc medio, l illo etiam et
iam, pro qualitate eius ad eternam salutem perveniet
iuvum, hoc id iudicium fundam non est necessaria sed media, ut
est manifestum, dato si ea negetur, e contra aut forte non inteli
gatur, dabitur nihilominus tale iudicium. Quod tenuet praedestinatio
ex eo quod non quo deceptu, et quali assumpti sive medii.

Instabis: tale iudicium secundum sua
media involvit, aut supponit ignorantiam, seu incer
titudinem in signa, nam elicere quoties non deinserint ea au
xilia, que bene cum libertate semper iguntur, ponunt incertitu
dinem de successu, cum dictis mediis libertate. Ergo tale iudicium
non potest dari in Deo, atque adeo praedestinatio secundum nostrum me
dia nullo modo dabitur.

Rdeo plum fieri hac in re adm
posse dari praedestinationem absque usu medii ex nostro
modo eligendi Dei non autem ex ratione et descriptione praedestina
ti: ut sic, quia secundum modo ostendimus, omittendo examen
ablis solutionis dicti modi praedestinationis in aliud tempus: dicet autem

bene stet predestinatio attenta precise eius ideratione et n modi perfectissimi operandi Dei, et moraliter perfectissimi preter dicitur ex eo aperte quia sit tale iudicium independens a scientia media re vera poneret supposito decreto efficaci de danda gloria tamquam intelligeretur Petrus electus certissime transmissus, et preparatus ad vitam eternam in mente Dei, quod in ista certissima preparatione et transmissione stat predestinatio. Ergo hec bene potest intelligi seclusa scientia media attenta precise eius ratione et conceptu in se

Sectio 2.a

Ex conceptu predest.is ad gloriam tanquam ad coronam iustę usus scię medię necessarius est.

Est omnium fere Iesuitarum, illorumque sequacium, D.a Modernos Scholasticos. Probatur ratione efficacissima; non potest Deus habere decretum efficax danda gloriam alicui tanquam coronam iustę independenter a scientia media, et usu eius: atque predestinatio ad gloriam tanquam coronam iustę habetur independenter a scientia media et eius usu. Probatur: data, et excluso isto decreto de fine est evidens non posse dari predestinationem que est instructio, seu preparatio recta mediorum per que effectus deducitur, et transmittitur ad consequendum eam infallibiliter, et certissime.

Probatur: atque non potest Deus pro decretus efficax quod sit fallibile et inefficabile... si tale erit decretum de danda gloria tanquam iustę corona, quod fuisset

habitus, ante scientiam mediam, et independenter a previsione eius 7
Probo nunc minorem, quia tale decretum fallibile est, et in
effectu frustrabitur, quia non sunt merita, quae dentur glo
riae tanquam iustae coronae; sed non est independenter [illegible]
gens quia [illegible] debet a libertate, quae bene potest uti, et
[illegible] beneficiis Divinis, et eius auxiliis, ergo contingenter et
frustrari a suo effectu tale decretum. Ipsum enim effectum frustrari
contingens est, et est necesse, ut non frustretur, sed potius
est possibile et contingens, atque adeo potest in frustratione et infalli
bile, ut est evidens. Ergo tale decretum erit frustrabile saltem a
Deo impossibile.

Dices: Deum scire independenter a scientia
media, esse aliqua media, quae oblatis sint, si tribuantur electis
meritorum aeternam coronam, et in illum finem praemoverent
ad servandum legem Dei. Sed hoc est falsum, et medium huius
argumenti [illegible] a modernis [illegible] pro certo mihi est
esse [illegible] libertati, et nunc ut solemne est inter ipsos ponitur
in nobis sine nobis ante adventum usus libertatis, nunc non [illegible]
esse Deum in nobis sine nobis, et independenter ab omni usu nostrae
libertatis ex electione ordinate ad Deum, et beatitudinem; ad usum sed hoc ni
hil est aliud quam poni in nobis sine nobis exclusum liberum, quia
haec est propria [illegible]. Ergo independenter a scientia media
nullum medium certum et infallibile potest ei occurrere quo
possit infallibiliter praeparari, et transmitti ad iudicium glori
ae tanquam corona.

Respondebunt alii Deum ipsum habere
auxilia in thesauris suae sapientiae, et hoc in illis, quae sine [illegible] li
bertate [illegible], quae possint ad se nos optimum [illegible]
et obstinati in malo ad bonum convertere, sicut [illegible]

n vi, sed saepe cadentib. guttis tandem incidit, et excavat
indifferentia suam media. Et Deus indicavit quo certior
fiat de mediis, per quae gloria tangeret ipse corona
sit ab hoc adjunctionibus. Unde illas poterit eligere ad
gloriam ut coronam iuste indifferenti scientia media.

Respondeo. Scire Deus infinita auxilia
ex iis quae bene cum libertate disponunt. Sed quid inde? Cer
te omnis collectione ad sumendum
cognosceret Deus, indifferentia scientia media, quandam moralem
necessitatem, per quam ille homo, quae tam summis beneficiis
afferet, inclinaret ad bene operandum, et consentiendum tam
[illegible] benefactori: nam quomodo in iis Deus agnoscit determinationem
ad unum, quae in se supponunt indeterminata, et indifferentia
ad utrumque? In ipsa arbitrii nostri libertate, et indifferentia [illegible]
versaret ipsi non posse cognosci actus determinate. Cuius assertionis
ratio, est clarissima, quia implicat rem cognosci cum aliquo modo
ubi non est cum tali modo, sed in libertate, et indifferentia nostri libe
ri arbitrii non est actus cum modo determinationis et exclusionis sui contra
rii, et contradictorii; sed potius cum modo indifferentiae, id est ad ipsam, id est
ad contrarium, id est ad contradictorium ipsius. Ergo non potest cognosci in ipsa nos
tri arbitrii libertate, et indifferentia actus cum tali modo determinationis

tunc sic: ideo in ipsa arbitrii
nostri libertate, et indifferentia secundum se non potest actus determinate cognosci
a Deo, quia in ipsa non continetur cum modo determinationis, et exclusionis
sui contrarii, et sui contradictorii, sed potius cum indifferentia ad amplitendum
suum contrarium, id est contradictorium; sed nec in collectione omnium auxiliorum ex
iis, de quibus modo loquimur, quae bene cum libertate disponunt
est actus cum suo modo determinationis et exclusionis sui contrarii, et sui contra
dictorii, sed secundum illos, quia ut supponimus, dicta collectio auxiliorum

non destruit; sed bene componitur cum libertate, et indifferentia arbitrii, ita ut sit verum dicere Deum volunte opera etiam in re d. Posito cum dicta collectione auxiliorum, esse indifferente ad utrumlibet. Ergo dicta collectio independenter a scientia media non est medium in quo possit Deus cognoscere libertatem, et ipse opus meritorium; sed per hoc indicium non potest decerni a Deo, cuius decreta non sunt indiscreta, et imprudentia, nec frustrabilia, gloria tanquam corona iustitiae. Ergo ad tale decretum exigitur scientia media.

Sectio 3.a
Argumenta in oppositum.

Deus habet (ita adversarii instant) ante scientiam, quam mediam vocamus, quoddam decretum efficax, quo vult Petrum v.g. bene operari in his, et aliis circumstantiis, in quo decreto opus meritorium liberum cognoscit. Unde fit dictum iudicium, a quo dependet electio ad gloriam tanquam ad coronam iustitiae, non dependere a scientia media, seu conditionata.

Respondeo frustra recurrere ad collectionem omnium auxiliorum, iis, quae supponi decreto aeterno fuerunt, in quo (ut ipsi credunt) tam facile potest cognosci meritorium opus. Sed non dari tale decretum, nec ipsium cum quo dicitur, posse componi cum nostra libertate non minus mihi certum est, quam cum nostra libertate non velle componi posse physicam praemotionem.

Non datur tale decretum, quod est imprudens et temerarium inefficax, quod vult Deus per illud opus meritorium in se, in sua causa: et utrumque imprudens et temerarium est: nam quae maior temeritas, et imprudentia

quam velle efficaciter illam rem in se de qua non constat an re vera sit ea detracta, cum sit potius distingens, et posse non ad ipsum, sed ad suum contrarium deter minatam esse. Unde enim constat ei, quod voluntas, que ex se est indifferens ad utrumlibet ad hoc potius, quam ad alterum se determinaverit, et illud potius quam futurum amplectatur quam suum contrarium, vel suum contradictorium? Ergo imprudens, et temerarium est tale decretum efficax de opere meritorio in se.

Sed non minus imprudens, et temerarium foret tale decretum efficax de tali operatione in causa; quia imprudentia, et temeritas est velle opus cum modo determinationis ubi non est cum tali modo; sed cum modo determinationis non est opus in causa libera; quia voluntas cum omnibus, et singulis auxiliis, que componuntur cum sua libertate est indifferens ad utrum libet, atque adeo non continet in se opus cum modo determinationis, et exercitionis sui contrarii, et sui contradictorii, quorum quodlibet ex illis potest optime admittere. Ergo independenter a scientia media non est in quo possit Deus cognoscere opus meritorium, atque adeo ad praedestinationem ad gloriam tanquam coronam scientia media opus est.

Replicabis: si in thesauris omnipotentiae Dei adesset aliquod medium, quod tan efficax foret in se ad avertendum hominem de vita prava mala, ut esset impossibile ad illa non converti, Deo utente illo, iam Deus non posset omnia a quae vellet in caelo, et in terra. Probatur sequela, quia si vellet alicui dare gloriam, tanquam coronam post certe non posset, quia nullum haberet medium ex tan efficax quo posito necesse foret poni meritum a quo dependet corona. Ergo non omnia efficit, quae vellet. Et hoc non est dicendum. Ergo tale medium non est opus, et singulorum quorumque non est dabendum.

Est. sunc sic: in dicto medio tan efficaci quo posito, necesse poni meritum bene tunc daretur iudicium in tali stater transmittens, et preparans hominem ad aeternam salutem independenter a scientia media, quia non pendet efficacia dicti decreti ab illa. Ergo non est opus scientia media ad praedestinationem ad gloriam tanquam coronam Deo.

Respondeo non esse inconveniens, quod Deus nullum habeat medium tan efficax ad convertendum hominem libere de sua prava mala, ut impossibile sit resistere ei, et non converti: imo de fide est liberam voluntatem cuicumque motioni, et excitationi, et excitationi posse absolute, et simpliciter resistere, et divertere si velit hoc definiente Tridentino sess. 6. canone 4. Et novissime Beato Pappa Nostro Innocencio in secunda propositione, quam damnavit Augustini Hanseni Iprensis Episcopi. Ex quo non sequitur non po

posse ipsum oia, que vellet in cælo, et in terra, sed ipsus
re vera non esset voliturum hominem eligere ad glo
rias tanquam ad coronam iuste de quo n dixit ipsi,
prius futurum esse mediu, per qd illud posit efficacitr
transmittere ad tales fines: que not a a pria ditionata
est dependens, ut dixi supr.

Imo forte aliques hoes esse pole tam mise
ros et intalicas ad quas eligi du ad gloria, tamen corona, et
mercede nulla Deo superesset via n est, oio incredibile; si
cut in phyca, et methca esset hoc pole oes Demus quærere, qa
cur eius hi electio sit dependens a prævisia bona operat
ione seia media, qm n possit, qd absolute, et simpliciter pole
qa nario n, de libere fuit pota ia voluntate, ota nullius in
commodi videtur, sensu qd accideret de facto in nullis circum
stis, illus esse respiciunt Dinis auxiliis, atq. adeo, qd n possit
eligi a Deo ad gloria, ut coronas.

Quod magis declaro: Posito
to in esse nullum sequitur inconveniens; sed posita ali
ques hoes cunctis motionib, et excitationibus Dine gratiæ,
que n adimant ei libertatem, dissentire. Ergo hoc posito in
esse nullus sequitur inconveniens. Tunc sic: in isto
casu, quæ revera potest phyce, et methe esse, qd infelix iste
homo nullis Dinis inspirationib et illustrationib
correat, sed cunctis resistat, n potest Deus illum elige
re ad gloriam, ut coronam: qa hæc electio depet a meritis
conditionate prævisis, ut dictus est. Ergo casus in quo Deus e
ligere aliques hoes ad gloriam ut coronas, est impossibile vel est
oio improbabilis. Sed hæc magis ex dicendis illustrabun
tur.

CAPUT 4.

In quonam actu formaliter consistat Praedestinatio?

Consistat in Praedest.e plures actus, nempe ex parte intellectus Divini illum, in quo homini, vel angelo adipiscibilem esse iudicat aeternam felicitatem: et eum iudicat ad illam assequendam necesse et nunc opus esse hoc, vel illo medio uti. Et in particulari praedestinato ad gloriam ut coronam, et ulterius in particulari scientia media per quam praesciat hoc, vel illa fore media efficacia ad gloriae consecutionem per merita in his, vel illis circumstantiis, quae scientia ut inadimplerit funtur illius iudicii dictantis, et praescribentis hic, et nunc opus esse uti hoc, vel illo medio ad consequutionem dictae gloriae ut coronae, sine quo non intelligitur praedestinatio. Praeter ea ex parte voluntatis intelligitur amor dandi gloriam, et electio, per quam dat illam etiam prae aliis: et voluntas executiva mediorum per quae de facto transmittit electos ad aeternam felicitatem. De quibus

Inquiritur in quonam ex iis formaliter consistat Praedestinatio?

Sectio I.a

Amor, et electio a formali ratione Praedestinationis excluduntur.

In acceptione Praedestinationis ex S. Thoma, et omni Theologorum, quam approbavi in 1.o c.e Sdict dere quaest.e

onest.ᵗ agam nempe protransmissi et direct.ᵉ certissima et rectissima ad fœlicitatem eternam. Et in hoc succertus est non consistere predest.ⁱᵒ formaliter in actu amoris Divini, nec in actu Divine elect.ⁱˢ quo intendit, et donat electis finis eterne salutis. P.ʳ

Efficaciter, quia predest.ᵒ in accept.ᵉ dicta est preparatio, directio, atque transmissio ad finem; ideoque iam supponit finem intentum, et amore desiratum, atque donatum tam donat.ᵉ amoris rotatas efficaces quod facit excludere per illas preparat.ᵉ rectissima mediorum, que dicit transmissio quia per illas electis transmittit certissime ad bonum quod eis fuit donatum actu. Ergo non consistit formaliter predest.ᵒ in dictis actibus amoris, et electionis P.ᵉ cons.ᵃ; quia in illis actibus, qui ad predest.ᵉᵐ presupponunt, et qui movent in eiusdem operis execut.ᵉ, consistere non potest predest., ut est evidens, sed dicti actus tales sunt nam ideo de elect.ᵉ morum velocitas fit dultaque efirari, et usus illius iudicii dictis quod media uti oportebat ad infallibilem execut.ᵉ talis finis, quia presupponit voluntas efficax illius. Ergo non consistit predest.ᵒ in tali voluntate.

Ideo quam bene stare potest dictus amoris, et elect.ⁱˢ ad diversos fines nondum particularia predefinite formali adipsum in illis sunt insti, in quo nobis, et aliis quos premimus aliqua bona nempe dignitates, divitias, et alia vellimus, nulla de mediis habita cura per que efficaciter ordinemur, et de facto transmittamur ad illius. Ergo non stat in amore finis predeterminatio, et transmissio ad ipsum. Pro ut sepe deficiam, in iis, que vehementer amamus, quia a mediorum difficultate, vel certe inopia, vel illorum ignorat.ᵉ detinemur. Ergo iam differt voluntas finis ab ordinatione mediorum, seu transmissione in ipsum

finem.

quibus requiruntur quam bona, et efficacissima
... res instrumentalis inutilium, et inutiliorum mo...
...re ... transmissionem ... ex ... in ma...
... malam, et non voluntatem ipsius, esse bonam, et laudabilem
... non sufficit praedestinatio praedicta ... eius. — Item
... praedestinatio ... in illo ... ,
... a quo, et prudens, et providus dicitur praedesti-
nans; ... dicitur prudens, nec providus ab amore
necessario ad electionem ... mediorum dispositione
et distributione ... non potest ostendi esse de-
testabilis ... amores, et ... amantis pro-
vidum, et prudentem ostendere ... media eligit, et applicat
... certissime ... non sufficit praedes-
tinatio in dictis actibus amoris, et electionis.

Dices saepe in sacra Scriptura
praedestinati vocantur electi, ut Matthaei 22. multi sunt
vocati pauci vero electi, et 24 propter electos breviabuntur dies
illi, et alibi saepius passim. ... electio non potest exclu-
di a distinctione rationis praedestinationis ... ipsa ... ra-
tionis praedestinatio. Item dilecti dici solent praedestinati
in sacra scriptura, ut in illo textu Pauli ad Romanos 9. Iacob di-
lexi, et Esau odio habui. ... dilectio debet excludi a ...
ratione praedestinationis.

Deo
varias esse acceptiones huius nominis prae-
destinatio, ut notabam in 1° c. et non accipi semel pro
electione, et dilectione pro quo ... non excludi a ... prae-
destinationis electionem, et dilectionem ... esse ipsamet praedestina-

tiones certas res etc. et indubitata; sed in presentia non est sermo de predestinatione in tali acceptione; sed in quantum est transmissio ad finem transcendentem per amorem et electionem ante praevisa merita; certum est dictos alios excludi qui non sunt maiores a dictu preparationis seu electionis honorum et ratio transmissionis radicalis, que est posterior.

Replicas: ipsa dilectio, et electio efficax ad eterna, est transmissio, et deductio infallibilis ad illam; alioqui fallibiles esset, et frustrabilis; ergo in illa consistit predestinatio etiam in presenti acceptione. Respondeo primo negando consequentiam: sequitur inde esse fallibiles et frustrabiles nisi sint necessario transmissiones infallibiles dilectio, et electio in finem electionis ut post suas infinitas perfectiones. Respondeo secundo: prius dicta dilectio et electio est transmissio radicalis, et per unus prius concedo; est transmissio realis nego; ergo in ista consistat predestinatio, et non in illa, qua intellecta precise non intelligitur, nec prius intelligit Deus, qui a recta mediorum electione et preparatione ratio illorum hoc nomen viret accipi et non radicali.

Instas: non potest non consistere predestinatio realiter in illo, quo precise excluso etiam non caetera omnia remaneant non intelligitur remanere, sed exclusa electione et dilectione efficaci per quam vult Deus alicui eternam salutem etiam non caetera omnia remaneant, non intelligitur remanere predestinatio; ergo stat realiter in dicta electione, et dilectione predestinatio.

Respondeo concedendo maiorem et negando minorem, quia non precise excludatur electio, et dilectio, et permaneant caetera

adhuc manet finis ipse æternæ salutis, et efficax transmissio ad ipsum, stat in iudicio certissimo dictante, et præscribente hæc, et illa media elligere esse necesse ad invariabilem eius dec. executionem et in aliis actib., quos iam describam.

Et si casus sit cum nec finis ipse maneat est implicatio in adiecto, quia presuppositus manere iudicium dictans talib. mediis uti oportere ad talis finis executionem quod presupponit finem et aliunde finis ipse negatur quod est manifesta implicatio: sub qua iudicium docens, et præscribens præcepta infallibilia ad obtinendum eundem finem non tollitur predestinatio non admittitur quia relinquitur talis transmissio certa, et infallibilis in dicto iudicio et cæteris iam explandis.

Quomodo quo in execut. et dilect. ita sit desptus talis predestinatus qui 1. [illegible] intelligitur. Sec. 2.da sunra sa

Sectio 2.

Nostra sententia.

Formalis conceptus prædestinat.is stat in iudicio dictante, quo mediis uti oportet sit ad invariabiles executionem finis, et in actu Divinæ voluntatis, qua subiecto iudicio se accommodans illa media defacto eligi, et executioni mandari vult efficaciter. Est expressa S. Thomæ in hac q. 23. art. 3. ad finem corporis. Sicut enim prædestinatio, inquit, includit voluntatem conferendi gratiam et gloriam ita reprobatio etc. et in art. 4. corpore dicit: prædestinatio ut dictum est, ait, est pars providentiæ

provida dut.[r] sicut et provida est rao in intellu existens pre
captiva ordinat.[is] aliquorum in finem. quod tertiam triis
nihil clarius potest adduci pro nra dicone dm
utramq. eius partem. Illam sequuntur tum ex antiquis
tum ex modernis sequuntur, et probari potest pre claris
sacre scripte testimoniis, et SS Ptrum: videat. P.
Granado tractatu 5. d.c 2. nam licet defendat ille tra
ssissime consistere in solo actu intellus Dini n. seclude
du facile ab iis testimoniis, que adducit in favorem volun
tatis.

Prat.[e] efficaci nra dcio: 4.a cum predest.o
in tu sure disquisitionis sit transmissio certissima, et
infallibilis ad finem eterne salutis in eo consituenda erit
fralissime quo precise intellecto intelligitur dicta trans
missio, et quo precise negato n intelligetur. Sed preci
se intellecto ipso iudicio dictante, et prescribente me
dia infallibilia, et volunte efficaci illorum electiva intelli
gitur talis transmissio, et negatis iis, aut illorum quoli
bet n intelligit, quod in iis constituenda est.

Ad probat.[e] minoris de qua solum potest
esse controv.a suppono duplicem distinqui posse transmi
ssiones, quarum alia positiva et realis, que est ipsa realis
dispositio mediorum, et coordinatio, quo que reverra ten
dit electus tanquam per quosdam certissimos gradus ad
foelicitatem eternam, et de hac n est controv.a in presentiarum
alia vero transmissio, que est quasi intus interna, et mentalis in
mente Dei residens, qui exigit rones, il ingeniu ad tales
nes. Et in hac in presentibus petamus tam inclusio pre
cise intellectis dictis actibus constat evidenter causa rissi.

ultra addi sit necesse neq. ex parte intellectus, neq. ex parte voluntatis ut dicatur Deus perfectissime transmittens electus ad finem electionis sue, nam iudicio instruit de medio optimo, et adequato, quo dicto iudicio se accommodans re vera eligit tale medium dicit illud efficaciter preparans et nihilominus ultra addi est necesse ut dicatur Deus electum suum transmittere artissime ad finem vite eterne, neq. ex parte voluntatis neq. intellectus, aut si qui nobis Domini hec vident sutradda aliquid, quod non sunt tantum; in instantio nos stat prepedit.

Declaratur, et illustratur, quia precise intellectu illo artissimo iudicio instructorio de optimo medio, non intelligitur perfecta transmissio interna, et formalis ad finem vite eterne. quod patet evidenter in creatis saepe enim sapientes mortales notant perfectam de medijs, et tamen impediuntur malitia voluntatis nec disponere illa, nec preparare ad finis consecutionem; at in Deo pro hoc evidenter potest demonstrari, nam illud iudicium instructorium de optimo medio ad consecutionem eterne salutis habet etiam Deus respectu illorum, quos ad eternam salutem non eligit efficaciter: nam quis negabit Deo hoc iudicium de Iuda proditore, et quovis alio reprobo ut iste salvetur, et non pereat hoc medio uti oportet. Et tamen reprobi non dicuntur transmissi, et predestinati. Ergo non consistit adequata ratio transmissionis finis in solo actu intellectus.

Addo ad maiorem doctrine elucidationem: quod si fingeres quoddam intellectum, quod sole concedunt non pauci, quod nec sit appetitivus, et quoddam appetitivum quod non sit intellectivum, quod etiam admittunt nonnulli tamen sole

neq. illud posse dici perfecte transmittere, et ordinare quam quamvis haberet dictum iudicium ostrauter ius de optimo medio, cum careat voluntate talis medii electiva, et executiva. Neque hoc etiam si haberet voluntatem electivam et executivam talis medii optimi diceretur perfecte, et rationabiliter transmittere, quia cum careat intellectu malitio, et certo quodammodo eligeret, et exequeretur, quod est contra pertinens rationem ordinationis et transmissionis, rationis, et rationalis. Ergo ... atque adeo praedestinatio eque primo ex utroque actu surgit.

Nec minus efficaciter ... gradita surgi potest; quia praedestinatio nec solitarie intellectus potest intelligi, eo quod sit ratio transmissiva electi in finem, nec solum actu voluntatis, quia est libera, et voluntaria, in quo omnes nullo excepto conveniunt. Ergo ex actu voluntatis et intellectus surgit eque primo. eos autem esse, quos assignavimus, constat, quia nulli alii possunt assignari, quibus magis apte huiusmodi ratio accommodari ... ex dictis, et magis ex dicendis constabit. Ergo in dicto iudicio praeveniente, et dictante quo medio utendum sit ad ... necessitatis finis et in actu voluntatis ferendi eiusmodi medium eque primo et per se consistit talis ... praedestinationis contra 3. Optiones.

Sectio 3.

Obiectiones solvuntur.

Prima nos admissimus ipsi tanquam
[illegible] ad predest.em in 2.o et 3.o c.e actum scientiae simplicis
intelligentiae, quo de possibilitate et adaptabilitate gloriae iudicet
et actus suae mediae, quo iudicet medio efficaci ad execut.em
gloriae tanquam coronae in his, vel illis circumstantiis. [illegible]
[illegible] medio dicto actu iudicii imperante et dictante
opportuna media ad gloriae execut.em [illegible] in aliis statibus
his decretis predest.is

Deo

Eos actus esse [illegible] presup
positive, sive tanquam quid ante ad rat.em predest.is [illegible]
ad contextus ratem, et [illegible] illud [illegible] [illegible] quo dixi
mus [illegible] et elect.em [illegible] esse [illegible] ad illam, [illegible] per
modum antis et moventis [illegible] requirit, et [illegible], et di
tive.

Dices: [illegible] et [illegible] requirit illud quo preci
se sublato tollitur res, sed precise sublata scientia simplicis inte
lligentiae, et scientia media tollitur predest.o [illegible] etiam illud iudicium
in quo nos [illegible] predest.em [illegible] [illegible] quomodo
rationabiliter transmittetur ad omnes [illegible] salutis ille de
quo nescitur an sit solus talis transmissio, et an sit in aliquo
casu efficax medium ad dictam execut.em [illegible] sciuntur per
scientiam simplicis intelligentiae et mediam [illegible] predestinatio
[illegible] scientia media, et simplicis intelligentiae [illegible] adeo [illegible]
[illegible] [illegible].

Deo

R. Concedendo maiorem et disting.do minorem:
sed precise sublata scientia simplicis intelligentiae et scientia media e
minentiali tollitur predest.o [illegible] minorem; in sublata scientia me
dia [illegible] et simplicis intelligentiae nego minorem. [illegible]

et transmitti radiabiliter in aliquem finem illud de quo nos
cum an sit solo transmitti in talem finem, sed hoc potest di
stare vel per talem sciam simplicis intelligentiae, quae a Scholis di
citur talis et Scientia temperat positiva rerum: vel per sciam
eminentialiter simplicis intelligentiae quae ad positionem rerum
superaddit aliquid actualitatem. Et hic servat in dicto iu
dicio dictante, et praescribente medium opportunum, et
efficax ad actualem executionem dicti finis sicut in scia visio
nis, quae cognoscit rem actualiter existentem servat eminen
tialiter sciam simplicis intelligentiae de eius non repugnantia et
scia media de eius futuritione et existentia in tali circumstantia.

Inea igitur hypotesi, in qua de medio
sublata scia simplicis intelligentiae et scia media formaliter ta
libus adhuc maneret iudicium a nobis iam explicatum dictans
et praescribens medium opportunum et efficax aeternae salutis
hic, et nunc nostri Baptistae praedestinationis integer, et servus
esset in tuto, quia in eo notitia possibilis, et notitia existentia in ta
li circumstantia, quae est cum sua simplicis intelligentiae et scia me
dia eminentialiter continentur quod satis sufficit.

Ex palabis hinc colligi dictas notitias
nullomodo esse necessarias ad praedestinationem quae dicta in scis praece
dentibus. - Ratio negandi consequentiam: quia illae sunt veluti gradus et
antia, per quas Divinus graditur intellectus noster descendendo modo
ad iudicium praefatum quod certe numquam ferret Deus si eius
mi notitiis antecedentibus instrueretur, ut iam notabam prae ser
tim in sect. 2. cap. praecedentis. Sicut igitur ad rationem talis actiuas
iudicii discursivi non pertinent praemissae, et tamen sunt ne
cessaria tanquam principia, et antia in quo obiectum iudicii discursivi

apparet necessario, ad illud. Ita in nostra casu illae duae scientiae necessariae sunt, quia ita supponunt actus quia alioquin non appareret ut iam illud iudicium a Deo fieri possit sed non actus illius destructum a principio, et sponte(?) obiecti, ut iam dixi fieri non posset.

Secunda obiectio: non sunt addendae scientiae primo necessitate; id praeter sciam simplicis intelligentiae et media altera necessaria non est ad decretum praedestinationis ergo illae duae sunt hae duae scientiae duntaxat. Probo minorem primam, quia hae duae scientiae tantum sufficiunt ad electionem et dilectionem, ergo quae non sufficit ad hos duos actus sufficit ad praedestinationem. Ergo non est addendum dictum iudicium. Probo minorem secundam quia sola scientia simplicis intelligentiae et media exhibet Deum certissime ad electionem, quae ne exponit periculo errandi in dicta electione etc.

§ R. Concedendo maiorem, et negando minorem. Ad primam probationem concedendo maiorem et negando minorem, quia inter illos actus, et praedestinationem consensus actus discrimen intercedit: amor enim, et electio ad aeternam felicitatem sunt actus a Deo gratuiti, et a sola Divina benignitate procedentes movet ad quos vendit(?) salutem, qui est ordinis, id sola sufficit scientia quae de possibilitate, et admissibilitate eorum ditet, et quae ...cat, efficax medium actus executionis enim praecedentibus nihil prohibet, ut nunc, et nunc ...itus diligat, et eligat alterum vero odio habeat, et improbet.

Ad in electione mediorum locum non habet ex multis enim mediis, quae ei solia occurrunt per sciam simplicis intelligentiae et quae efficacia esse cognoscit per sciam mediam ... plura nec dent nec expedit ... Divinae ...

fines executi tradi. Et ideo alliciter dicitur actibus suarum iudicium preceptivum expedientis medii ad executionem prefiniti finis quod non solum Deus scit medium sola, et medium efficax in his circunstantiis, sed medium, quod omnibus undique circunspectis, expedit hic et nunc eligi, et tradi executioni ad consecutionem finis intenti. Unde constat ad minorem probationem: falsum non esse, ut constat manifeste; tali iudicio processurum Deum perfecte ad electionem mediorum, quibus ordinet, et transmittat electos suos ad finem vitae aeternae.

Tertia obiectio: non potest explicari ad quem ordinem scientiae pertineat hoc nostrum iudicium instructivum, quia nec ad scientiam simplicis intelligentiae, nec ad scientiam mediam, ut nos ipsi fatemur, reducitur, et propterea non potest reduci ad scientiam visionis quae est consequens ad exercitium actus, quem sibi obiicit scientia visionis. Ergo non debet admitti tale iudicium ad expeditionem huius doctrinae integro capite. ex professo c. 5. ad quam scientiam pertineat iudicium constituens predestinationem. sectione prima est imperium.

Caput 5.

Ad quam scientiam pertineat iudicium constituens predestinationem?

Sectio Iª.

Est imperium.

Ita expresse S. Thomas, et omnes eius discipuli. Videatur Granado hic in suo tractatu 5. de 3. sec. 1. n.º 4 ubi pro hac parte plures refert, quos sequitur ipse. Eamdem tenet Montoya tom. de Predestinatione de 1. sec. 6. an.º 6. et plures alii, qui in explicatione dicti actus concordes non sunt.

Ego non. v. S. Thomam sequor, qui non causam eius adeo rem tetigit. In eo consistit a Granado citatis per iudicium dictans et preceptum quod hic et nunc fieri oporteat dictum imperium, explicat ille eo, quo docens

logica, et sic de aliis artibus dictant, et imperant quomodo sunt facienda quæ ad ipsas pertinent, ut eas instrumentaliter faciendas diff.s dicens debere diff.e dicare genera, et species, et sic de aliis præceptis instructoriis quæ scilicet explicat iudiciis.

Idque manifestius potest omnibus ostendi. [illegible] providentia est pars prudentiæ, et hæc pars prudentiæ, et actus intellectus dicentis hanc virtutem est iudicium dictans, et præcipiens quid debeat et quid non fieri, ut prefixus finis obtineatur, est enim quædam perfectissima ars, seu se gerendi modus ad assequendum id quod intendit, quemadmodum intendit, dictans et præcipiens hoc debere fieri, et illud non in his, et in illis circumstantiis. Ergo providentia est iudicium etc.

Secunda ratio, quia non potest negari in Deo illud iudicium ante electionem mediorum, quod dictet hic, et nunc debere eligi illa, et fieri, quia attentis omnibus quæ circumspici a Deo debent opportunissima sunt. Ideo non Deus hæc media eligit, et fert potius quam illa, ut fuit etiam in manu eius, quia agnovit potius illa quam hæc se eligere debere, quia aptissima et opportunissima sunt circumspectis omnibus in ordine ad finem a se intentum; ergo in eo dixit providentia [illegible] quia in eo hæc dixit, ex quo certum una præparatio, et transmissio ad æterna felicitas, sed in dicto iudicio, quod sine dubio est in Deo dixit rationes particulares certissima transmissio et præparatio ad æternas felicitates, etc.

ut ars pictoria, que adaptè pingendas imagines docet colores sic temperari, illosque sic tabellas disponi ettª, et sic de caeteris arti bus, idqd in rui ipsius gubernatᵉ exercet quicumque, qui deme diis praeordᵉ ad fines conferat prius, et iudicio dictante quid hic et nunc debeat eligi ad executᵉ praedicti finis instruitᵒ. Bene ex plat per dictus iudicium instructorium actus imperii in quo consistit prudentᵒ.

Quarta ratio, quia ex illo actu imperii per eximi iudicium constat pertinere illud ad 2ᵃᵐ operat. mentis et non esse necesse aliam 4ᵃᵐ ad quam pertineat, dᵃ causas prioris, et dialogus rursum conficiunt, non pauci obiecerunt hoc imperium reddentes talibus descisionibus. Constat 2ᵒ non requiri distinct. realem inter praecipiens, et illum cui praecipit, sicut non requiritur talis distinctio inter docentes, et addiscentes, ergo, quia in eisque ad se ipsum hoc imperium instructorium et directivum potest dari, sicut datur per occulos eiusdem ad seipsum illuminatio, et directio. Constat 3ᵒ non esse inutile, et superfluum tale imperium, nam quomodo poterit esse inutile, et superfluum iudicium dic tans et dirigens ad eligendum quod magis expediat mor bi ad finem praetensum, neque deest quod in nullo agente prudenter et recte se moderante posse non ari extera constat manifestum. Bene explᵒ atᵒ per dictum iudicium actus imperii, in quo consis tit prudentᵒ. Sec 2: ad sciam visionis pertinet

Sectio 2.

Ad scientiam visionis pertinet.

Scientia visionis, quae ca. existat ver
sat: quomodo autem ad hanc sciam pertineat hoc iudicium
non est facile explicare. Difficultas enim in eo stat, quod eiusmodi
iudicium non respicit actualem existam medii optimi in ord.
ad finem, sed dirigit, et illuminat caecam voluntatem, ut illa
eligat tanquam finis sui accommodata, et tradat exe
cut.; ergo non potest esse iudicium pertinens ad sciam visionis
addo quod saepe proponit dictum iudicium opportuna media
ad finem, quae tamen voluntas respuit, sit cum duo, vel tria pro
ponit aeque apta, et ex iis unum duntaxat eligit, et tra
dit execut.; ergo non potest pertinere dictum iudicium ad sci
am visionis, cuius obiectum est ea quae existit.

Aliquam difficultatem expediam, nego
duas posse dari existas rei, ca. quas versatur scientia vis.
aliam veram realem, et physicam; aliam vero solum moralem et
... prudenter aestimat.; et ca. istam versatur tal
des iudicium dictans eiusmodi esse potius ex mediis
quam illud tanquam opportunum et efficax in ord. ad fi
nem intentum. Eo namque ipso, quod potius aliquis intendat
ab aliquo accipiunt omnia moralem existam omnia
media, quae conspirant ad ipsum certissime consequendum oppor
tuna, quia illa volente finis existente ita existima
ntur, potentia vere esse illa, per quae suum effectum ipsa sor
tiatura est.

Quamvis igitur sit verum omnia exe
cut. mandari, quae dictitat intellectus proponunt, ut cum
duo vel tria ... proponit, tanquam aptata, et accom
modata ad execut. finis intenti, quod certe contingere posse nul
lus videtur inconveniens esse, hoc non tollit quod eiusmodi iudicium

pertineat ad sciam visionis quod illa omnia ex suo genere opportuna sint et efficacia in ordine ad dictum praeintentum finem, sunt illa ex
ipsam morales, quae sufficiunt ad tradendam visionem.

Dices: etiam moralis causa nulla datur, ergo ea tanquam fictitia negari debet. Respondeo dari etiam causam moralem, esse tamen voluntatem finis ipsa praedeterminante censetur moraliter excitata, illa tamen quae non potest fieri in re, tamen voluntas ipsa vera conditionata ita operatur bene tamen, at quod a Deo reddens efficax eiusmodi medium in usu creaturis in ordine ad istum, quam illum finem.

Rogas: in quo differat hoc scientia dirigens praedestinationem a Deo in iudicio instructorio, quod exercet in praedestinato tam reprobo. Respondeo differre in eo quod decretum efficax quod consequenter intaliter istum operatur, debet ab infinito fieri quod scientia illa excitatur, et in eo quod ea in uno 1o differt quod a in altero 2o, quae per actum dependitur. Itaque iudicium instructorium circa reprobos cum praedestinatis, solum fit pro tota medium sine opportunitate et efficacia, quae fiunt in ordine ad finem ex suppositione, quod intentatur, et tamen operatur ipsa actum non potest in re, quod talis finis revera non intendatur a Deo. At iudicium instructorium, quod proprium est praedestinatis, est sine opportunitate et efficacia conditionem nullam, tamen ex illa suppositione, sed ipsam efficaciam absolute et simpliciter, et ipsum effectum, quae revera mandantur executioni, sicut dicitur.

Quod si dicas ordinem sic supponi tanquam quid prius ut illius, ut attingat ipsum ipsum absolute quod ipsum primum est attingibile, et tamen ex eo theorice primum attingi; scientia quod scientia attingit illud, sed neque efficacia dicti medii, neque effectus illius supponit ad eiusmodi iudicium

instrumentorum, et potius est quid posterius, sicut effectus est posterior causa; quia efficacia medii, nec effectus illius potest esse obiectum dicti imperii

Ex promptu solutio est, quia quod opponitur 1º non decidendus est in actib. speculativis, sed in practicis qui ex ipsis quae repraesentant mandant executioni. Et quod in Christi verbis satis aperte demonstratur, nam non praesupponunt existens corpus et sanguinem Christi quae repraesentant, sed illa repraesentando efficiunt, et efficiendo repraesentant. Cum autem imperium nostrum sit sic speculative, et practice, ut est manifestum, etiam si efficacia medii causam sibi supponit, et eius effectus sit illo posterior nullum est inconveniens. c. 6. De voluntate collativa efficacium mediorum constitutiva praedest.is

Caput 6.

De voluntate collativa efficacium mediorum constitutiva praedest.is

Iam sciam explicuimus, in qua puta- vimus praedest.em consistere, iam ad alios veniamus, ponentes illam quae est voluntas collativa beneficiorum Dei, ex quo certissime salvi erunt quicumque liberantur, quaestio satis gravis, et celebris est, scilicet an voluntas collativa mediorum efficacium sit absoluta et efficax?

Sectio I.a

An voluntas collativa mediorum efficacium sit absoluta, et efficax?

Voluntas collativa mediorum efficacium quae antecedit nostra media non est absoluta, et efficax. Est com[munis] inter authores nostrae societatis D. Thomistas, et quidem antr. ad sua media dari aliquam voluntatem sive conditionales sive absolutas mediorum efficacium collativas, quae voluntas, quae aliqui impertiens et praeparet, et potens reddat ad opera salvationis, neque obstet cum ipsis vel ipsis circumstantiis pro libito suo indubitata, et certa res est. Istam autem voluntatem non esse absolutam mediorum substantiae efficacium ostendam in hac sectione solidis argumentis.

1. Quia eiusmodi voluntas absoluta nostri arbitrii indifferentiam, atque adeo libertatem adimeret. Probo hanc propositionem: quia voluntas ita insuperabiliter determinata ad unum, quod sit physice et metaphysice impossibile poni alterum adimit [illegible] indifferentias ad duo; sed voluntas ista absoluta ita fixa, et determinata esset ad efficaciam auxilii, eiusque effectus quod fuisset physice et metaphysice impossibile poni alterum: ergo adimeret indifferentias ad duo, atque adeo libertatem. In sola minoris probatione stat difficultas, quae tamen facile probatur quia voluntas absoluta et efficax de aliquo effectu, quae [illegible] seu [illegible] fallibilis est et frustrabilis, et [illegible] imperfectionis [illegible] et temeraria, quia se movet ad id efficaciter [illegible] nendum [illegible] defraudari et [illegible]; omnes Deum [illegible] et [illegible] nec [illegible] cadere non cognoscit ut manifestum; ergo ita affixa, et determinata esset dicta voluntas ad suum effectum ut esset impossibile physice, et metaphysice poni alterum.

2. Secundario [illegible] praecedentis quia illa voluntas absoluta de medio efficaci est talis [illegible] nostras medias est talis quod relinquat in nostra voluntate dominium, et potestatem ad dissentiendum, sive etiam non dissentiendum.

Respondebunt adversarii relinquere potest eadem ad di
sentiendum et resistendum in sensu diviso, et non in sensu compo
sito; id est quia illud potest Rex exponere actus 1s tanquam unus
ex partialibus compositis adimplet dominium et potestatem ad
dissentiendum, et resistendum in sensu composito cum ipso so
lit actui suo adequato indiferentia atque adeo libertatem ad di
sentiendum et resistendum; nam stymonis erit liberatus
[illegible] adiuratus, et integer atque talis indiferentia caret, et ita
toxe et detracte aliquibus [illegible] ut sit [illegible] impossibile
boni [illegible]. [illegible] voluntas ab alia ante [illegible] me
[illegible] et evertiva libertatis. [illegible] adiicere voluntatem
potestatem ad dissentiendum et resistendum decreto in sensu
diviso est velle verbis eludere dicultatem, nam perinde est
ac si diceret quis de sua se iactans fortitudine se posse
resistere mortuo aut distantissimo adversario, et nu
llatus ei secus congredienti, et arma opponenti [illegible].

Respondebunt alii: Deus qui vir[i] arbitrii nam optime calet, decreturus se accommodo
eius dispositioni [illegible], et efficaciter, atque adeo eius libertatem
non tolleret, sed potius ornaret et statueret per suum decre
tum tam forte quam suave. Respondeo certissimum esse Deum sic
decreturum pro summi dispositione, et gesiam [illegible] voluntatis,
atque adeo quam [illegible] et efficaciter [illegible] mediam
[illegible] succurrendi non est formis [illegible] et [illegible]
[illegible] genio voluntatis: nam quod conformitas decreti de
terminatis adiunxit cum voluntate, quod est indiferens ad [illegible]
ra, [illegible] eodem nos tento dixi reicimus tale decretum
[illegible] efficax ut in forme genio voluntatis, quod est li
bera, atque adeo indiferens [illegible] actum.

P

Tertia ratio: ante decreta media, ante ad sua media nullum medium ad libere operationis in quantum talis intelligitur efficax tale sit ut ex illo bene valeat decretate ad tales liberas operationes decretum absolutum et efficax ante sua media de medio efficaci ut tali sed detur liberis operationis non datur ergo. Probo ante et utrumque implicat contradictionem de physica praedeterminatione quae extinguit libertatem non dubito; cuius impugnatio non est presentis tractatus, caetera omnia quae adiuvant, et ut sit nostra voluntas ad bene operandum, cum talia et attenta physica sua natura non sint decretata adiuvant, et talia ut bene, cum stent cum omnibus aut contrarium operationis non possunt esse talia ante sua media in quo statu solum videntur exuendum omnia esse ut bene valeat de collectione illorum ad operationem ergo nullum datur medium ante ad sua media pro libera operatione, ex quo tradito volunt infere, et infallibiliter inferat operatio, atque adeo decretum illud absolutum et efficax est chymericum.

Ad magis probo et corroboro: quia si datur tale medium ante ad eos sive est conditionatum sive voluntas si non datur. Si hoc sit, ideo intentum: nam quomodo non erit chymericum decretum absolutum de medio efficaci ut quantum talis, quod in decreto. Si secundum non potest dici quia tale medium est libertatis eversivum, non minus quam praemotio physica, quia est pro se ipsa ex parte actus primi, et illud partialiter constituens excludens indifferentiam et introducens decretationis adiuvans, ita fere, et decretate quod sit simul de physica, et metaphysica ponere, contrarium cum ipso. Ergo tale decretum absolutum, et efficax ante decreta libera usuum de medio efficaci in quantum tali ad operationes liberas non datur ad ..., atque non potest ... aliqua voluntas ante sua media, quae ...

collativa, quae voluntas, quae alioqui est sufficiens ad opera salutis instruat, et adiuvet ad bene agendum. Rogabis quaenam sit haec voluntas. Resp. breviter dari in Deo omnia voluntatem, qualis qua vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire, a qua distrahat alias voluntates absolutas, et efficaces mediorum sufficientium collativa, quae descriptis homines instruuntur ad bene agendum si volunt, et haec voluntas est conditionalis rerum mediorum ut efficacium quia non decernit absolute efficaciam, sed dependenter a cooperatione nostrae voluntatis si ipsa scilicet bene vellet uti talento tradito, et cum illo negotiari.

Maneat igitur contra adversarios nostrae voluntatis nullum dari decretum efficax, et absolutum de medio efficaci in quantum tali rerum liberae operationis nec de ipsa libera operatione in quantum tali, sed tantum dari decretum absolutum, et efficax de mediis secundum se quae ratione sui sunt sufficientia, et conditionatum rerum mediorum sub ratione efficacium, quia hoc non decernit Deus absolute, sed dependenter a conditione nostrae liberae, voluntariae cooperationis quod denotare operae pretium est propter id quod ad extremum defendendum sit de voluntate ... praedestinationis praecipuum punctum praesentis quaestionis nec 2a voluntas collativa mediorum ... medias est absoluta, et efficax

Sectio 2.

Voluntas collativa mediorum consequens scientiam mediam, est absoluta, et efficax.

Praeter voluntatem ante scientiam mediam, quae dicitur vocationis et efficaciae mediorum, aliam dico absolutam et efficacem consequentem scientiam mediam de tali efficacia, et probo cum multis tam antiquis quam modernis. 1° quia Deus revera dedit hic et nunc medium efficax ad bene operandum absolute, ergo habet voluntatem absolutam eiusdem collativam in quantum talis. Probatur consequentia quia si talem voluntatem non haberet, revera daret quod dare non vellet, quod est magna imperfectio. 2° si datur tale medium efficax hic et nunc, quod vult dare hic et nunc per decreta ante scientiam mediam et omnia, ista libertas non valet dare hoc medium voluntate efficaci, quia in tali statu non habet istam affectum, ut constat ex dictis. Ergo vult per decretum absolutum et efficax consequens scientiam mediam.

Secundo, quia cum hoc auxilium efficax sit speciale beneficium Dei, debet dari voluntas in Deo collativa eius sub ratione specialis beneficii, alioqui non attribueret Deo beneficium speciale, neque ei deberentur gratiae illius quae specialis, sed voluntas collativa auxilii efficacis in quantum specialis beneficii non est illa ante decretum libertatis, quae est collativa eius in quantum beneficii communis, ergo debet esse voluntas consequens scientiam mediam. Voluntas scilicet, quae antecedat notitia eius, de re eligendus, quia revera coextensum operi Dei. Secundo haec voluntas est post scientiam mediam, atque etiam illud judicium dictans quid sit eligendum hic et nunc ad Dei gloriam intendit. Ergo non potest negari voluntas absoluta et efficax de efficacia mediorum consequens scientiam mediam.

Dico 3°: in tantum haec voluntas absoluta et efficax esset necessaria in quantum libertati arbitrii nostri adversaretur, sed ei non adversatur, ergo debet dari. Probo minorem: quia dicta voluntas, cum per se ipsam immediate non opponat libertati in tantum

adversabit[?] ei quam datur ei adversel ejus potest et eius ... ob hanc dicta volunt. quam adversat. libert. quod bene componit cum illa, ut est indubitatum, alioqui auxilium efficax, quod non praecedimus libert. arbitrii de medio tolleret, quod non est dicendum. Ergo dicta voluntas absoluta, et efficax non adversatur libert. i, at proinde adeo admittenda est.

Probatur secunda ratio prima, quia non minus infallibiliter connectitur cum efficacia auxilii, et cum effectu ... videns talis efficaciam, et in illa effectum suum, quam voluntas absoluta, et efficax de dicta efficacia, quae ... est indubitata, alioqui ... repugnaret inter ... falsitas et falsitas, ... infallibilitas volunt. i; ... dari non minus certum est, quam dari efficaciam auxilii, ne dicat aliquid esse quod ... Dei praeteriret; sed ... componit cum nostra libert. e, ergo etiam bene componitur cum illa dicta absoluta voluntas et efficax.

Probatur 2º: ideo scientia de efficacia auxilii non adimit libert. em, quia illa, cum dicta efficacia ... formata, de ipsa quae vera est ... et ... addens ultra ... voluntas de qua loquimur ... formatur cum efficacia dicti auxilii ... ipsam quae vera est, et nihil ultra addens, ... minuens. Sed sicut scientia non tollit libert. em ita non tollit illam voluntas.

Probatur 3º, quia qui hanc volunt. em absolutam et efficacem ... non potuerunt non admittere secundam ... ... scientias de dicta efficacia auxilii, ... connectitur cum efficacia auxilii et eius effectu ... voluntas absoluta et efficax, de qua est controversia. ... nulla tollit libert. em ... libert. e illa bene componitur ... adversariis consentientibus qui ... illam. Sed bene etiam componi

cu eadē dicta volunt. e absta, et efficaces frustra negabunt.
Dicas illa sequi ex hoc doctrā et probata in sec.e precedenti, ideo n. aperimus hoc decreta abta, et efficax n. adimere libertes, q.a illas n. tollit efficacia auxilii, dum qua oro conformat. Deinde tollet liberte. determinat. decreta dure illa abta, et efficax ante sciaz medias, et oes usus nre libertatis oro conforme efficaciæ auxilii, sicut n. hæc n. adimit libertes post sciaz medias, nec adimet illas ante tales scias.
Rx^o. imp[l]ate volunt. et abtas, et efficaces de efficacia auxilii ante scia medias, et oes usus nostre libertatis q.a ut dictu est et magis constabit ex dicendis in tractu de Divis auxiliis, et efficacia hoc n. convenit, auxilio simul esse phicam illius, qd est ans. de scias, et oes usus nostre libertatis simul suus esse morale, qd convenit tibi post scias medias, et usus determinatus nre libertatis, sequit ex eo qd dantur in circumstiis, in qbs previsus fuit eo bene esse usurus.
Propositio n. potest n. adimere libertes decreta abta, et efficax de efficacia auxilii, et eius fu[turitione] ante scia medias, q.a tale quvis, et auxiliū dat ante ab oes usus nri arbitrii liberi determinatus ad unum, alio tolli de indita atq. adeo libertas reddi. f[...] ... potest esse dicta efficacia ab ... ordine ... etiam qm nos admittimus, de alio ord.e male cu libertes componendo, q.a nullas actiones qm Deus ut tales attingat ante ad oes scias medias, et oes usus nre libertatis; beneficiorum, et in talius decret. ... post scias medias ver qm cognit. ntras bonas, i malas ... illorum in oibus circunstiis, q.a tre... attento et perpensa ... ab ... ante scias medias, et oes nre libertis usus ...

esse gratia, et industria ad bonum, et malum sua, non minus quam voluerint ex ipsa, cui dederint, et nihil posse dedi ei, pergo uni [illegible] physice, et methe. astringat quod non dirimat libertatem, de hac magister dicendi [illegible]. Sec. 3. traditae doctrinae confirmatio, et dilucidatio

Sectio. 3.

Traditę doctrinę confirmatio, et dilucidatio.

Qui decretum absolutum, et efficax scientias medias non admittant qui nec pauci sunt, nec ignobiles contra opponunt 1° implicat poni decretum absolutum, et efficax de efficacia auxilii, et eius effectu post scientias medias, et non poni ante illas, dante illas, non possit, quia sic everteret libertatem, non ponitur post scientias medias. Probo maiorem: implicat poni effectum, et actum, per quem fit dependens ab illa causa, non in statu absoluto a quo non dependet, ponitur dependere in statu conditionato, quia omnis actus et causalitas dependentiae est absoluta causa, ita ut a causa, a qua dependet semel, semper dependeat tanquam a sua causa exercitum ipse dependere, et ab ea, a qua aliquando non dependet, quia non est exercitum virtutis eius numquam dependere possit, quia numquam erit exercitum virtutis, nec [illegible] efficacia, neque effectum illius bonitas dependens a decreto absoluto et efficaci non ipsum conditionato. Sed hec bonitas dependens ab illa, in statu absoluto.

Confirmatur: si poneret effectus dependens a [illegible] motu physica in statu absoluto non posset poni dependens ab illa in statu conditionato, sed prius traditum, cui repugnabit nullus. [illegible] quod dependeret, nec effectus per a

unicas act. per tales act. semper depebit ab illa. Ergo efficacia auxilii et eius effectus depent a decreto ablo, et efficaci per istas act. in statu ablo, in quocumque statu per illas act. ab illo depebunt, non deberet efficacia auxilii, effectus eius in statu conditionato a decreto ablo, et efficaci. Non inveniet ab illo in statu ablo, atque adeo non ambigitur.

Ex arabus, cui valde tenuis ... non difficile solvendum erit addicinq. Deo neq. maiores sed sol. tantum distinguendum maiorum etiamsi stat ... effectus, et actus per tm dependentes ab una ca in statu ablo, et non tm depen... dem ab illa in statu conditionato, si effectus in utroque statu tantum physice, quam moraliter invariatus persistat, sed secus ma... aut non persistat invariatus, sed variet ... physice, s. mo... ralites necessmaiores.

Itaque ... variari voluntates ... invariatis ... et ... variatis ... variari necesse est, cum aut ... ... ab statu ... in quo omnia beneficia sunt ab statu ablo, mutatis ... in quo, et efficacias, et specialiter beneficia ... acquirunt, ... diversas voluntatis ... in ... ... statib. dent ... ullo in modo ... ... re..

... Deo ... cadendo ... et nec. cogn... ... est ... veritas ... ... effectus ... a praemot. ... in statu ablo ... cum ... in statu conditionato, q. ... effectus ... haberet a praemot. in statu ablo, ... physicus esse illo ... intelligit ... existens in statu conditionato ab ...

in eodem statu dependet praeintelligi esse illius, quarumcumque sit una praemotio physica in illo etiam praeintelligitur dare, sive mel 1.m esse physicus in statu absque conventabilia.

Cum autem illud, quod deberet a decreto absoluto, quod non praedimitur detur in statu conditionato, sed in statu duntaxat absoluto, quia in hoc sensu fit efficacia auxilii, et eius certitudo ratio specialis beneficii, sed ut dicturi ideo est tale, quia confertur in circumstantiis, in quibus praevidetur eo bene usurus liberum arbitrium usurum esse, et in quo Deus cognitum esse quod melius est circumspectis omnibus ordinis ad fines assequendos aeternae salutis, ibi non det hoc decretum boni operis scientiam mediam, et omnem usum nostrae libertatis, et consensus illius.

Ad cuius doctrinae majorem claritatem noto bene distingui duplex discretionis a omnes, et efficax aliud cuius tanta sit vis, quod non solum esse moratur specialis beneficii Dei, qua accipit auxilium ex eo quod detur in talibus circumstantiis, et sub tali iudicio dictante eo esse utendum tanquam opportuna ad fines assequendos, etiam ex physicus exsequatur. [illegible] fundamentum [illegible] praesupponi illas moraliter [illegible] et non sit physicus auxilii, et illud [illegible] in bene [illegible] argumento facto adversariorum nostri [illegible] praedimitur [illegible] decrevit actio, semper decernere debet sive in hoc, sive in illo conveniat, quia semper dicit [illegible] inde [illegible] a tali [illegible] adversariorum est valde urgens.

Praedimittitur [illegible] quod [illegible] intellectus, ad cujus efficacia auxilii moratur specialis beneficii non datur in statu conditionato, sed in statu duntaxat absoluto. quia non

P

Physica sua ent. physica sub qua rat.e s.dum est esse, et quali benefitiis, usque moraliter cum accidit, ut supra dictum est, eo quod operat. in circumstantiis, [illegible] hic persuasionis usus sui, et sub illo iudicio dirrectiva [illegible] medii in ordine ad necessarios fines intentus, atque adeo in statu duntaxat absoluto, et nullatenus in statu conditionato debet dari. Ineo in statu, in quo positi effectus ponenda est voluntas Dei cans illum, et ineo, in quo praedamnat effectus non est ponenda, ut est clarius, quia nunquam est perfecta talis voluntas, ut effectus dicte voluntatis absolutae, et efficacissimae, qui est efficacia auxilii, et effectus illius sub ratione specialis beneficii Dei s.dum datur in toto absoluto auxilio, ita ut rectius patet is hac ratio in statu pure conditionato. Quare non in isto, sed in illo duntaxat debet dari praedicta voluntas absoluta, et etiam ex. Inde patet nihil contra nos facere adversarios illo argumento quod tamquam irrefragabili iactant. sectio quarta. 2.a obiectio contra decretum absolutum non minus gravis.

Sectio. 4.

Secunda obiectio contra decretum absolutum non minus gravis.

Opponunt 2.o: illud quod antecedenter totus determinatione nostrae voluntatis infert infallibiliter unum tollit indifferentiam atque adeo libertatem voluntatis adducit in [illegible]; sed decretum absolutum, quod defendimus est antecedens determinatione nostrae voluntatis, et inferens infallibiliter unum, sicut efficacia auxilii, et eius effectus: ergo tollit indifferentiam, atque adeo libertatem adducit, etc.a Probo minorem, quia dictum decretum est causa efficaciae auxilii, et effectus illius, ideo debet esse antecedens prius effectu, quia est actus primo perfecta effectus, qui est actus 2.us sed dictum decretum est causa efficaciae auxilii, et effectus

21

illius, et preterea illius infallibiliter infert, et tamen quod infert infallibiliter efficaciam auxilii, et esse illius. At ex his Adversarii infert infallibiliter unius tollit indifferentiam, atque adeo libertatem. Ergo praedictum decretum absolutum, et efficax tollit libertatem ad duo, i. liberam etc.

Dices: Hoc argumentum est urgens et aliqua potest parari ... forte cuique gloria apparebit. Illud ... tanquam pars illius ... infallibilem connexionem ... tollit indifferentiam dicti actus ... seu ... ad duo, i. liberam; illud decretum se habet ex parte actus, seu ... tanquam pars illius, et ... infallibilem connexionem cum ... efficacia auxilii, et ... tollit actui ... indifferentiam ad duo, i. liberam. — ... additur ... praemotio ... tollitur indifferentia ad duo, i. liberam, atque adeo libertas, ... infallibilem connexionem cum ... et ... ex parte actus ... tanquam pars illius ... per dictum decretum ... indifferentia ad duo, i. ad liberam, atque adeo libertas, cum se habeat ex parte actus ..., et infallibiliter connectatur ... physicam praemotionem ... erit facile.

Respondeo ad argumentum ... maiorem: illud quod ante ... ad ... statu ... tollit indifferentiam ad duo, ... maiorem. Illud quod ante ... in statu ... tollit libertatem, nego maiorem. Et similiter distinguo minorem: ... decretum absolutum ... volunt ... in statu ... quam in statu ...,

nigo minorem. Et ans illas in statu duntaxat ab[illegible]
Dando maiorem. Vadem neg[illegible] est ea.

[illegible] probat[illegible] [illegible] distinguendo maiorem
dictum decretum est causa efficacitatis auxilii et eius effectus
[illegible] suum esse physicam, [illegible] maiorem, [illegible] suum esse morale
a quo [illegible] accipiunt esse speciale beneficium Dei, [illegible]
[illegible] maiorem, et ad minorem [illegible] dict[illegible] decr[illegible]
[illegible] suum effectum separat[illegible] et [illegible] et decret ab
ea Dando maiorem quarat[illegible] [illegible] est [illegible] illius, nec
[illegible] ab ea, nego minorem [illegible] auxilium, neque [illegible]
[illegible] sint effectus [illegible] decret[illegible] [illegible] esse physicum [illegible] suum esse
moralem [illegible] rat[illegible] specialis beneficii Dei. [illegible] decre
[illegible] esse ans [illegible] [illegible] esse physicum, [illegible] suum esse
morale duntaxat. [illegible] esse [illegible] [illegible] esse [illegible]
ad illud potius [illegible] inferre duntaxat [illegible] morale esse
[illegible]

[illegible] decretum [illegible] cognitio [illegible]
cuius auxilii, et sui effectus [illegible] et [illegible] per [illegible] mediam cognit[illegible] Dei [illegible]
illo bene esse usurum nostram voluntatem in tatis circumstantiis, et [illegible]
attentis, et [illegible] judicat quod hic, et nunc dedit Deus tanquam
optimum medium in ord[illegible] ad finem intentum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] media, et judicium [illegible]
ergo cognitio dictus effectus [illegible] suum esse physicum; [illegible] liber
[illegible] admittit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] volunt [illegible] [illegible] suum esse physicum [illegible]
[illegible] multo [illegible] tollitur ab decreto illo, quod ante
cedit, [illegible] [illegible] [illegible] auxilii, et eius [illegible]
[illegible] rat[illegible] specialis beneficii Dei, quae est [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] quorum exercitium [illegible]

arbitrii libertas et non quia illius ratione specialis beneficii quod tota pendet a Deo. Ex quo

Ex iis satis aperte constat ad argumentum in 2a parte magis urgenti propositum, dicendum enim est Deum re ipsa ... ei in parte qua accommodatum ... concedendo maiores et ... minores: si illud decretum se habet ex parte actus 1i non esse moralis duntaxat, et ad quid concurrat actus 1us esse physici. Immo plures actus 2i ... sive esse physicum de ... minores in ... est concursus ... actui 1 esse physici auxilii et effectus illius ... a Deo, ... liberte ... non ... concurrat.

Sed ... actui 1o esse moralis, nempe ratione specialis beneficii ... et optimi medii ... circumspectis ... ordine ad ... eo quod ... dependendo ... In hoc non ad totum habet a Deo, et in alio creata nihil habet arbitrii, et ... ac ... beneficium, et non ... nescit ... et nunc magis ... in ordine ad finem eternae salutis ... nullum modo ... est ... infallibiliter inferens ... hanc non ... eligendam sicut nulla ... ita nulla ... libertas, et ideo nihil interest ... illis ... inferens ... cum non reperiatur ... se habeat auxilii, et effectus illius in quo exercetur nostra liber... hoc decretum est concursus ut dictum est tale esse physicum illud ... supponens etiam quae antecedunt tale esse ... non ... voluntas ... Deus ... intuito servat nostra libertas ... sui ... .

Neque ... permotio ... vim ... veritatem Ideo non ... libertas; quia se habet ex parte actus 1i auxilii, et effectus illius ... connexionem cum illo, et non ... decreti

ura ex pte actus 1.i esse moralis illius nempe rat.is spe cialis beneficii, debere esse cogens, et praeciudus nens, quaesing cuius duti auxilii, et etiam illud cum sua tantum libertate in sati, et n ultra procedunt. Sei § 3.a obiectio etiam efficax.

Sectio. 5.

Tertia obiectio etiam efficax.

Obiiciunt 3.o n sunt addenda decreta divina sic necesse, decretum absolutum et efficax conferendi media, quae nos ponimus, n est necessarium. Ergo. Probo minorem, quia neque est necessarium ad esse physicum auxilii, neque ad esse morale illius. Ergo nulla rat.e est necessarium. Probo ans quoad 2.am partem: nos. n. supponentes decedimus, quod per hoc praecise, quod Deus impertiat praedictum auxilium in circumstantiis in quibus praevidet illo bene usuram esse nram voluntatem, cognoscens illud esse quia ettam esse optimum omnibus, ut dicunt, ostimandum ut ordine ad finem aeternae saluti dicatur, tribuitur sic dando ratione esse morale sicut tribueretur illi, qui sciens ensem traditum multis circumstantiis esse optimum medium ad eius protectionem illum revera dederet, etiam si nullus ipsius cog. eius protectionem voluntate operet, dilud decretum absolutum et efficax, sed ponit cum illa specialis rao beneficii, quae accipit ex eo quod operatur in dictis circumstantiis, et hic tali iudicio dictante esse optimum medium in ordine ad finem Deo tanquam authori attribuatur. Ergo n est necessarium pro tali decreto, atque adeo tanquam impertinens est excludendum.

Resp. distinguendo maiorem, et neg. minorem, sed probat. reo neg. ans quoad 2.am ptem, ad cuius probat. dicimus neque ... sit maior; ... ut efficacius sentitis contingentes ex aliquo prio posito

abuno ei attribuat moraliter non sufficit quod previsus fuerit ab eo esse revera sed quod praevideret illum et praetereas deveniret illius causam quod talis privatio per voluntatem physicam vel saltem per moralem huius unde actor in aliqua obligatione ponendi vel evitandi sufficienter est per qua voluntate physica vel alte morali si sit carent, qui prius ponit etiam si illas praevisiones consequentes praeviderit non est attribuendus ei.

Quod non uno sed multis exemplis ex morali disciplina petrombis indubitatum esse persuadetur. Praevidit honesta foemina quod si domo sua exeat sacri audienda vel invisendi cognatos vel vicinos ne inurbana et rustica videat adolescentem quin offensura sit, qui illam impudico amore adamavit; et tamen eius inhonesti amoris illa nec causa physica nec moralis est, quia sic praevideret ex illo occursu talem impudicum amorem subsequturum esse non sufficit ponere prius occasionem alicuius delinquentis effectus, et illius praevideret ab hoc etiam ponenti dictus ipsas attribuatur, propter tres etiam subsequentis effectus est non aliqua voluntas vel physica vel moralis illius, nec tenebatur in aliqua obligatione talis effectus ponendi vel evitandi.

Agnoscit item qui arma venus exposita neque ensem emit ad homicida vel vindictas, et caupona comestilia emi ieiunii vanis causa et qui ornamenta vetrinicos emi illa a lascivia puellis in suis amores provocandi causa et tamen his per effectus praevisi apponentibus prius illorum non attribuuntur eis, et mala de eo, nisi quod sibi suo faciunt iure vendendi merces suas et nullas tenent voluntates nec physicas nec morales sed vel effectus malorum, et nullas tenent obligationes effectus damni subsequens praemoram evitandi quia praesuppositis illas merces vendendi non sufficit illa praevisa medii eius, et ponitio prius diri

stringentis illius, ut ei attribuat ponenti suum et praecedenti eius, id praeterea est opus addere voluntatem physicam et moralem rationis eius.

Sed in casu arguti nec Deus haberet physicam voluntatem efficaciae auxilii et sui effectus sub ratione specialis beneficii, et optimi medii in ordine ad finem, quia hoc tendit argumentum, nec haberet voluntatem moralem, quae fundatur in obligatione talis beneficii conferendi, quae obligatio nulla est, quia omnino voluntarie elegit nos in ipso. Et quamvis praevideret illo auxilio nos bene usuros esse, et illud revera fore optimum medium ad aeternam salutem, regulariter adhuc ipsi non attribueretur tandem suo principio et authori, cui attribui est necesse, quia omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum est, descendens a Patre luminum, cui solet praedicari recta voluntas alia et efficax.

Addo quod non negabunt adversarii illam efficaciam auxilii, et rationem specialis beneficii eius, et sui effectus, et illam probationem optimam, adiacentem omnibus perpensis in ordine ad finem, quam ante probis Deus amat, amabilem esse a Deo sub ratione voluntatis, quis hoc negabit. Et illas Deus amat tali amore, et proinde quia tali amore amata et donata dicta beneficii ratio meliori et perfectiori modo ornaretur, quam per voluntates praesumptas et interpretatas, voluntatem physicalis et moralis, quae non solent a bonis imperfectis exturpari. Ergo dicta voluntas in Deo admittenda est, non excludenda tanquam inutilis et supervacanea, cum magis ditat ex sectione 2 in qua vari dictas voluntates serio probatum est sectione 6.

Decisio quaestionis.

Sectio 6.

Decissio questionis.

Ostensis dicendis, quod Deus ordinat sua beneficia ut certissime quicumque liberentur quicumque liberantur ab ad... gradu, in qua de voluntate Divina predeterminativa inquirebam, in qua sit nostra dubitatio. Voluntatem Divinam predeterminativam esse utramque illam scilicet antecedentem qua medium, quo exequitur entitatem auxilii, et in esse primo esse priorem, et illam consequentem sua media, et iudicium dictans esse optimum medium in ordine ad consequendum finem eterne salutis, quo exequatur dictum auxilium et suum effectum primum suum esse morale, et talis ... indicant medii optimi in ordine ad tales fines. Sunt pro hac ... rebellium, c. 4. dic. 2. qui distinguunt predeterminantes illa voluntate medio[rum] collatorum, quod certissime liberantur quicumque liberantur.

Probatur efficaciter quia cuiuslibet Divinas predeterminantes que est transmissio, et certissima preparatio ... ad vitam eternam faciunt esse ... ... intus dictantes et confirmantes ... medium optimum ad tales ... ... voluntates, que accommodata, et conformes tali dictamini exequatur, et exequatur quod imperat, ... est utraque voluntas ante et consequens, et ... voluntas ... ... per utramque voluntatem antecedentem, et consequentem ... predeterminatio.

Probo minorem, q^a. illud imperium seu dictamen precedit hoc esse physicam executionem, et sui effectus esse eligendum, et operi mandandum hic et nunc, quam meo iudicabit moralitas efficaciae, et medii optimi in ordine ad finem eternae salutis necessario, et illud nempe esse physicae mandat. executionem; et eligitur a volunt.e ant.i et hoc nempe moralitas efficaciae, et optimi medii, in ord.e ad dictum finem eligitur, et execut.i traditur a volunt.e conti. Sed utraq. voluntas ans, et cons est distincta predecti.

Adeniq. per evidentiam ad illud princ.m sape in m.a de distinctis inculcatum tanquam admirum [illegible]. Probo nrem partem, et rat.a solidit.em. Per illud res sine dubio distinguit. quo praeciso sublato non est res, sed quavis ex duabus illis voluntatibus sublata non est, praeparatio beneficiorum Dei, et eorum faveima transmissio ad eternam faelicitatem, q. sublata volunt.e ant.i non ponitur esse physicum auxilii, neq. effectus eius, et sublata volunt.e neque non est adeo dictum auxilium, et effectus eius moralit.e specialis beneficii Dei, et optimi medii in ord.e ad finem eternae salutis necessario, ergo per utramq. voluntatem Divina praedest.o distinguit.

Sol. dices 1.o Divina praedest.o non distinguit per suas simplices intelligentias nec per sciam mediam, illas praesupponit tanquam suas radices, q. in iudicio praeceptivo optimi medii ad finem eternae salutis diuinitus eminens, neque in iudicio in quo distinguitur not.a medii optimi hic, et nunc in ord.e ad talem finem, dirigit not.a ... eius, et sui etiam in istis circumstantiis, ut est evidens, et in decreto collativo medii optimi [illegible] ut talis etiam distinguet decretum collativum eius s.m se q.a ille qui vult rem aliqua affect.e a portione vult illam s.m se

Proinde Deus dicere a sola volunt.e collativa medii optimi sub ea ratione tali[s] D[is]ti[n]cti praedest.e Resp. esse disparit.em manifestam inter decretum collativum medii optimi sub hac formalitate, sive affect.e, et illum practicum imperii, sive dictamen imperans quid hic et nunc sit eligendum tamquam conducibile in ord.e ad aliquem finem, ideo per hoc solum constituitur praedest.e formaliter, q.a impossibile est non accidere per id solum quod praedestinat. Nota[n]dum[que] esse in medii optimi efficaciae in istis circumst[anti]is, eo ipso quod per id fiat certior de sua admirabili dispositione et optima plane in ord.e ad finem, d.e se q[uam] salutis, idque non habet locum in actib[us] voluntatis, q.a non est impossibile separari voluntatem medii s.[u]mpt.um esse morale, nempe efficaciam et optimam, sport.e o[mn]ibus attentis in ord.e ad aliquem finem a volunt.e dicti medii s[u]m[pti] esse physicum, sicut non est impossibile unum esse separare et distinguere ab alio, et unicuique distinguere et separare a[b] alteru[tr]o.

Itaq. voluntas collativa medii s[u]m[pti]

sua efficatia et rat.e optimi in ord.e ad eventum finis non est collativa eius s[u]m[pti] sua esse physicum, id hanc praesu[p]ponit voluntatem: imo et ipsius esse physici medii quod dispensat dicta voluntas ans[tea]. Nam ideo est ista voluntas collativa medii sub rat.e optimi, q.a cognit[a] eius vis in talibus circumst[anti]is, et eius effectus in illis, et quod sit, o[mn]ibus circumspectis, quod melius est in ord.e ad finem intentum eligendum. Ideo non continet eminenter voluntatem antecedentem, q.a ut illam contineret eminenter deberet habere vim activam illius, sed hanc non habet, q.a ipsa habent vim ad Differentias efficaciam ex suppositione collati esse physici dicti medii per antecedentem voluntatem, quae est causa illius, et nullatenus habet vim ad differendum esse physicum. Ideo non continet eminenter talem sicut collata alia utraque est dispars distinctiva physice, et non minus naturae mentalis quam in esse morali, et obtinendo est non a[d] rium medium tam s[u]m[ptum] esse physicum, quam s[u]m[ptum] esse morale.

Et ratio[ne] habet, nullum esse rationis ...

rit. est ex imperio ad decretum, seu ita illo non praecise intellecto est impossibile non esse instructum intellectum de possibili medio, et eius efficacia in istis circumstantiis, quod non est verum de voluntate, qua praecise intellecto dicto decreto abstrahendo non intelligitur vis collativa medii secundum suum esse physicum, sed solum secundum suum esse morale, quod supponit anterius praexistere secundum suum esse physicum, ad praesenti ea nempe decreto ante, quod nullam narrat connexionem nisi cum esse morali.

Dices 2.º voluntas distinctiva praedestinationis ita debet esse propria praedestinatorum, quod non sit communis ipsis cum reprobis, sed illa voluntas circa de medio secundum suum esse physicum est communis praedestinatis cum reprobis, ut est indubitatum, ergo non constituit praedestinationem. Distinguendo maiorem: voluntas adequate distinctiva praedestinationis ita debet esse propria praedestinatorum quod non sit communis ipsis cum reprobis, concedo maiorem; voluntas secundum inadequate distinguens, nego maiorem. Et minor similiter distinguenda ut: sed illa voluntas de medio secundum suum esse physicum est communis praedestinatis cum reprobis qua ratione constituit praedestinationem, nego minorem; qua ratione non intelligitur constituere illam, concedo minorem.

Dupliciter itaque potest illa voluntas circa considerari, et secundum se praecise nullo attento rerum ad aliquam voluntatem consequentem, et sub hac ratione sicut communis voluntas est praedestinatis cum reprobis, ita non est distinctiva praedestinationis; potest tamen considerari cum rerum ad consequentes voluntates quatenus una cum illa constituit unum adequatum propositum eligendi optimi medii

cibus circumspectis in ordine ad fines disequendi eternam salutem; et sub hac consideratione absoluta conspectamque Nobis partis et propria predestinatorum illam dicit quamquam proprie spectatis ipsis quod desfrenda predestinationis veniamus. C.7. defo optima predestinationis

Caput. 7.

Definitio optima predestinationis

Optima Divinae predestinationis definitio est quam tradidit Augustinus lib. de dono perseverantiae c. 14. Predestinatio, inquit, Sanctorum nihil est aliud quam prescientia, et preparatio beneficiorum Dei quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Quam definitionem probant contra Scotistas, quia concordia non est eius oblatae. Dicit in primis prescientia, quod dicitur per illud precedens iudicium directivum, et prescriptivum omni medii in ordine eterne felicitatis. Item dicit preparatio beneficiorum Dei quibus certissime liberantur quicumque liberantur, quod dicitur per voluntatem talium beneficiorum preparativam, et collativam non solum in quantum Divina beneficia sunt, sed cum quibus omnia quatenus sunt talia, ut mediis ipsis certissime consequatur electus eternam felicitatem.

Ab hac definitione non tractatum scitat alia eiusdem S. Doctoris in tom. 7. de Predestinatione S. Sanctorum c. 10. ubi Predestinatio, inquit, est gratie preparatio. Preparatio dicit non solum formaliter id quod de voluntate est,

que est voluntas preparans, et diferens medius indecorius nec (nã hoc noie gratiae, sive beneficii intelligit) ad certissima decret.e salutis; deinde 1.m id quod det de intellec, nempe iudicium certissimus dictans quid hic, et nunc sit eligendus, nec illa preparatio mallis sit oio, et irroalis, atque adeo indigna Deo.

Alias definit.e Pet in c. 17. illius libri de bono perseverantiae ubi, instrua, inquit, que nec falli mutari q. n potest prescia opera sua futura disponere Deo in esse aliud quid aquas est predestinare. Aquo nihil distat Fulgencius lib. 1. de Morijonius c. 16. ubi predest.o, inquit, est sempiterna dispositio futuri operis Dei; que definit.s n opponuntur ei quas tanqm optimas approbavimus, q.a prescia, que nec falli, nec mutari potest in disposit.e includit decretu volunt.is efficacis, electivus, et collativus eius quod proponit per scias.

Sed tamen est clarior, et expressior venerada, et approbanda est prior S. Doctoris diff.o, que ita dilucide predest.is essas declarat x.a dictas a nobis superius quod nullo c.mentario, et interprete egeat, que n est minus firma rao, et fundus solidetatis, et verit.is tradite doctre.

S. Bonaventura in 1.o dist.e 40. articulo. 1. q.e 2. Gregorius ibidem q.e et art. 1.is, et Scotus dist.e 40, quest. 1. ita definiunt predestinat.e est electio creature roalis ad gram et gloriam. Cui definitioni ex nostris favent Suarez lib. 1. c. 17. Vazquez d.e 87. c. 3. Lerius dis.e de predest.e hois, et angeli sect. ... Secundo ... ... pendi sit, q.a ... predest.e ... per elect.e ad glo...a, quod nec est in se ... presentes dis.tis ... mene ... predest.e qua ...

accipi potest pro elect. ad finem eternæ salutis, et qua est pars providentiæ, quæ finis assecutionem remediis agit, et ideo certissime est dicendum; atq. etiam explicatur, quia electio, quæ est actus voluntatis, praesupponit, quæ etiam in eius decretum fuit prolatus.

Definitiones solent tradi, sed aut veris verbis a Augustiniana differunt, aut predestinationem definiunt, et confundunt, et illam decent recensere; uni. aliquos Auctores debui adnotare eos qui inepte definire predestinationem, cum illam esse dicunt nobilissimam providentiæ partem, qua Deus libere destinat rationalibus creaturis determinatæ media, quibus adipiscantur certissime eternam beatitudinem, nam quemadmodum inepte definiret homines qui diceret est excellentissimum animal rationale, quia illud excellentissimum abunde explicatur, ex sola ratione rationalis, ita definiunt inepte predestinationem qui vocantes illam nobilissimam partem providentiæ addunt, determinationes speciales, in qua excellentia super ceteras providentiæ partes aperte continetur.

Hoc sine dubio advertit Bellarminus lib. 2. de gratia et libero arbitrio c. 9. ita predestinationem definiens est pro gratia Dei, qua certi homines ex massa perditissima misericorditer electi per infallibilia media gratiæ in vitam diriguntur eternam. Et alii qui definientes predestinationem loco generis providentiam simpliciter ponunt, addunt partes, scilicet directionis et transmissionis talis creaturæ in finem vitæ eternæ, quæ est specialis excellentia eius. Inter alias una videtur tanquam prosa purissima standus, quam clarioribus terminis exinde traditam in tota hac disputatione. Predestinatio est iudicium prescribens

optima media ad certissimam consecutionem æternæ felicitatis, et voluntas collativa talium mediorum.

CAPUT 8

Leves quæstiones, earumque expeditio

Sectio 1.ª

Earum resolutio.

Prima: num prædestinatio sit actus immanens Deo. Deus. Respondeo. Dicendum duplicem hic distingui prædestinationem aliam formalem, et aliam materialem, et effectivam istam scilicet esse quidem materialem, et extra Deum nempe id quo Deus tamquam instrumento, et medio utitur ad prædestinatum eius vitam æternam infallibiliter consequatur; quæ autem hæc instrumenta sint constabit ex dicendis inferius cum de effectibus prædestinationis in particulari disputemus.

At prædestinatio formalis, de qua in præsenti disputamus, est actus immanens nempe iudicium illud intellectuale perfectum ex parte intellectus quo præscribit optimum medium ad consequendam salutem sicut intenditur, et actus immanens se tenens ex parte voluntatis quo re vera id eligit, atque conferri decernitur, ut iam probatum est. Utrum autem hi actus adequate constituantur per aliquid intrinsecum Deo immanens, an vero saltem partialiter per aliquid intrinsecum, et transiens hoc non est præsentis inspectionis, ex dictis tamen a nobis in tractatu de Divina volontate satis constat prædictos actus per aliquid intrinsecum, et immanens adequate constitui solumque compleri, et reintegrari, tamquam per partem integrantem per aliquid extrinsecum physicam, vel saltem morale.

Secunda: An sit eiusdem rationis prædestinatio

ab æterno? R^{eo} ab æterno esse. Constat ex Scri^{ra} ad Ephesios I°: elegit nos in ipso ante mundi constitut.^{em} ut essemus sancti ett.^a

Et alii textus, qui occurrunt passim. Et rat.^e efficaci convincitur; q.^a si prædest.^o esset in tempore aliquid Deus sciret in tempore, quod ab æterno nesciret, et aliquid in tempore vellet, quod ab æterno nollet, quæ est indigna Deo imperfectio, nesciret n.^e ab æterno quid in tempore esset eligendum tanquam optimum medium ut Petrus v.g. consequeretur gloriam, et salutem, et nollet item ab æterno tale medium in tempore eligere, et esse qui ad consequendus dictus finis. Aut si hoc ab æterno vellet, et sciret cum in istis consistat prædest.^o, hæc ab æterno, et ... erit. Negare ea voluntate, et scientia carere Deus est absurdum. Ergo tale erit negare prædest.^{em} ab æterno.

Sed dices I°: ad prædestinare est præparare, et disponere media vitam æternam alicui, hoc aut. fit per opus externum, et non immanens, sicut non est opus internum, sed externum, ædificium præparare, et præparare bellum, q.^a non dicit Rex, a medit.^e et deliberat.^e bellum præparare, sed a convocat.^e militum, conduct.^e armorum ett.^a similiter ex cogit.^e interiori dicitur præparare, et disponere ædificium, sed a congregat.^e materiarum ett.^a Ergo prædestinare similiter opus externum est, et mere tale, atq. adeo non æternum sed temporale.

R.^{eo} X.^a dicta, superius duplicem dari prædest.^{em} aliam internam, et realem, aliam v.^o intentionalem, et obiectivam. Quas divus Thomas hic art. 2. ad 2.um aliis verbis opportune declarat vocans passivam quam nos dicimus prædest.^{em} obiectivam: et activam, quam vocamus internam, et realem. Ad istam prædest.^{em} immanentem, et æternam esse nullum est inconveniens, sicut nullum inconveniens est ad Rex bellum

disponens, et decernens dicatur mentaliter, et active prepa
rare illud, et sic de artifice qui edificium mente disponit.

Dices 2° Predest.° ut dictum est dicit
pre.e sua pars provid.e; sed providentia n. est ab eterno, sed in tem
pore, q.a est q.a subiectum existens cum media preparat, atq.
disponit, ut suum finem consequatur. Ergo etc. R. Deo concedendo ma
iorem, et distinguendo minorem: s.m illud quod dicit in obliquo
concedo; sed providentia s.m illud quod dicit in recto n. est ab
eterno, nego minorem. Itaq. providentia dicit in recto ex
parte intellectus iudicium illud dictans quid sic, et quomodo
dirigendum sit in ordine ad finem, et volunt. ex talis medii
collativa; in obliquo vero dicit subiectum de quo habet provi
dentia, atq. etiam actiones, et media q.ue in actu 2° providet
tali subiecto, et hec sunt quidem in tempore; sed q.a illa q.ue
revera constituitur providentia 1° et per se, ab eterno sunt
ideo tam providentia, quam predest.° bene dicuntur esse eterna.

Addo quod bene possumus distin
guere etiam duplicem providentiam, et predest.em, scilicet activam, et
passivam, et illam, de qua est providentia ab eterno, constituere que
dicitur, ut dictum est, in actibus intellectus, et volunt. is medio
rum preparatoriis quemadmodum in dispositione, et preparatione
[illegible] dicebamus. Dices 3° Deus n. dicitur ab eterno creans sive creator
quamvis forma istius denominationis s.m id quod dicit in recto, quod est omnipotentia
sit ab eterno. Ergo nec predest.° et provid.a sunt ab eterno s.m id quod dicunt in
recto n. debet dici Deus providens, nec predestinans. R. neg.o paritatem illam de
nominationis creatoris, et creantis exeunt temporales, q.a sunt actiones, q.ue
defacto creat, et ideo nulla est paritas cum ista ad illas denominationes.

Dices 4° n. est ab eterno id, cuius aliqua
pars constitutiva est in tempore; sed aliqua pars constitutiva provid.e et predest.is

est in tempore. Ergo non est ab æterno prædestinatio. Probatur minor nam, iuxta omnes, prædestinatio est actio per quam conferuntur electo beneficia per quæ certo, et infallibiliter liberetur, est diffinitio prædestinationis. Ergo etc. Hoc argumentum nullius roboris est nam facile esset respondere me non loqui de prædestinatione secundum omnes suas partes, et præcise de principalioribus, nempe actibus intellectus, et voluntatis mediatis præparatoriis, et hac prætermissa, solutionem reo dedendo maiorem, et negando minorem, quia ut in tractatu de Dei voluntate ratus sum probavi, actus Divinæ voluntatis liberi, et sic de actibus intellectus Divini, non diffiniunt per externas actiones, et adæquate per perfectiones internas Divini actus allata dicta ut dixi minus principaliter, nempe ut complemento, et integritate, seu exercitio, medio quo sicut effectus formalis attribuat Deo illa eminentia perfectionis Divinæ.

Instas: impossibile est effectum formalem esse ab æterno, et exercitium, sive rationem formalem media qua attribuitur esse in tempore, sed exercitium e effectus formalis a quo Deus dicitur prædestinans est in tempore, ut nos asserimus. Ergo et effectus formalis est in tempore, et non ab æterno. Nihil deest.

Respondeo distinguendo maiorem: impossibile est effectus formalis primarius esse ab æterno, et exercitium quo manifestatur esse in tempore, concedo maiorem; impossibile est effectus formales secundarius esse ab æterno, et exercitium quo manifeste tribuitur esse in tempore, nego maiorem. Ille non est proprie effectus, ut est vero non nisi improprie, et per extrinsecam quamdam, et aliquam veritatem, et proprietatem; et sic ea est qua prius idem est cum effectu formali, et propria non requirit suum exercitium secundarium, sed ex æternitate coexistens, idque ex æternitate denotet

in sua temporis dria. Causat. n. hoc quis exercitii magis pprie per sui denotatione, qm per sui reale traditione exhibit; q. n proprie, sed improprie est exercitius, et calitas, sicut effus eius n est proprius, sed improprius, et per quamda attribute cuius ordinis ex qui effus realis per quem dicit Deus predestinans, ideo eius calitas potest esse in tempore, quamvis ille revera sit eternus.

Sectio 2.

Dispectio ceterarum.

Tertia: utrum Predestio sit ab eterno ex indiga effus qui futurus est in tempore, an ex perfectione Dei. Resp. non requiri ex indiga effus, q. ad hoc ut requirit qd sua causa habeat vim productivam sui in eo instanti quo ei coicat esse, et oio per accidens est illi quod habeat esse ante tale instans, nam quid servitur, aut meritur ei ex tali duratione prioritate. Finge in solo illo insti, et in nullo antecedenti incepisse suus esse, et suas productiva vim, an n producet tam bene qm produceret si tales vim ex eterni ptate prehabuisset. Hoc certe n nisi mente negabitur, quod vincitur evidenter argto 2arum causarum, quae saepe cum suis effectibus realiter incipiunt here esse, ut sol qui in eodem insti, in quo est a Deo luces suas spargit, et illas. Ergo n requiritur ex indiga effus temporalis eterna duratio suae cae: eterna inquam neque a parte ante sicut dictum est, neque a parte post propter similes ratione. Sicut n. effus ut producatur n requirit q. sua ca reali aliqua temporis duratione praecedat illud, ita n requirit ut illud mox sequatur durans pro tempore in quo haec esse desivit: nam quidem ca durante per longum tempus servat

in actu quia sequitur. Concedendum quoque est durationem praedestinationis ex aeternitate, vel aeternitatem non requiri ex indigentia temporalis effectus.

Respondeo 4to ex perfectione Dei sicut non imperfectio est in actu incipere, et desinere etiam in causa esset imperfectio eius, scilicet inceptio, et decisio, quod iam fuit ostensum a nobis in resolutione 22 q. 3 et ... Dices: quod requiritur ex indigentia causae etiam requiritur ex indigentia effectus, id quod multis exemplis probare potest. Ex indigentia voluntatis quae nihil vult quod non prius cognatur requiritur praecognitio obiecti, aut amandi, aut odio habendi, et haec cognitio praecedens etiam requiritur ex indigentia talis actionis prosecutionis, vel fugae. Item ex indigentia causae requiritur applicatio ad passum, et haec applicatio etiam requiritur ex indigentia effectus, quae quidem alia possent ex ea facile addidere. Ergo si ex indigentia causae praedestinantis requiritur aeternitas ea etiam requirenda erit ex parte effectus.

Facilis solutio: duo non rerum genera a causis exigi possunt, vel quae exigunt ab eis ut intelligantur esse potentes proxime causare suos effectus, et haec etiam requirunt effectus ob connexionem cum suis causis ut talis sunt ... quae non requirantur ab ipsis sub ... causarum proxime causantium praecise, sed quia ipsis sunt absolute, et entitative pertinentes, et tales res ex quarum numero est illa exigentia aeterna actionis durationis, quae quidem praedestinatio dicitur ab effectu exigi non debent quamvis a causa exigantur.

Quarta: an sit absolute, et simpliciter licerum Deo praedestinare? Respondeo affirmative. Primo ex sacra scriptura ad ... Romanos: an non habet potestatem figulus luti ex eadem

massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam. 2º quia absolute et simpliciter fuit liberum mundum creare atque adeo homines et angelos producere. Ergo a fortiori erit liberum predestinare illos. Quinquid etiam liberum erit illos predestinare ex suppositione quod produxerit ipsos. Nulla enim ad hoc cogitur necessitate aut debito, nec se tenente ex parte creaturae, qui predestinatio omnino gratiosa, et voluntaria est, sicut electio ad finem supernalis beatitudinis, nec se tenente ex parte ipsius Dei, ad cuius bonitatem, et beatitudinem necessariam non est angelorum salus, hominum; ipse enim sibi sufficiens est, et aeternorum bonorum nulla ratione indigens.

Rogas: an saltem sit Deus moraliter necessitatus ad predestinandum? Quidam qui in tractatu de voluntate Dei defendunt necessitari moraliter Deum ad electionem optimi, nos talem necessitatem negabimus ea auctoritate. Quia non ideo dicerem Deum necessitari moraliter ad predestinandum, quia cum negatio predestinationis forte est aliquid, dummodo sit melius etiam predestinare, atque adeo melius erit non predestinare, quam predestinare, sicut est melius absolute non homo, quam homo quia angelus qui est non homo melior est illo. etc.

Quid quod dicunt necessitate morali ad eligendam predestinationem tamen rem optimam adhuc negamus erit talis necessitas ad singulos in particulari, et determinate. Nulla enim particularis et determinata predestinatio assignabitur quarum altera assignabilis non sit ex qua maior gloria accedat Deo, et maior sit hominis exaltatio. Ergo ad nullam in particulari et determinate necessitabitur etiam si verum sit ad predestinationem necessitari.

Quinto: an ratione naturali demonstrari possit possibilitas divinae predestinationis? Magis inclinor in negantem partem.

Licet. n. n. negem posse rat.e nali ostendi posse, l. angelus esse elevabiles ad aliquem ordinem supernalem beatitudinis ad itum in parti tan excellentem, adque defacto elevamur et ordinamur, nempe ad beatitudinem, que est propria, et vera hereditas verorum Dei filiorum, quales nos per divinam gratiam efficimur n. mihi persuadebo facile posse rat.e nali ostendi posse, l. angelum esse elevabilem, et multo minus eos esse de facto ad illam elevatos. Sed aperata istius disp.is disqui sitio spectat ad tractatum de ente supernali, et gratia. cap. de reprobat.e

CAPUT 9.

De Reprobatione.

Ex dictis de predest.e n. erit difficile explanare que ad reprobat.em pertinent, et I.o noto reprobos variis nominibus in sacra scriptura appellari. Nam aliquis dicunt odio habiti, vasa contumelie, vasa ire, dati in interitum, item expulsi, l. repulsi, proiecti, et eiecti. Sed frequentius appellari solent reprobi et presciti, que noi bene explicat noster Montoya hic d. 32. sec. 1. cui addo ideo reprobum bene dici prescitum, q.a de prescia mediorum opportunorum, ut ipsi ~~[illegible]~~ in auxilium salutem eternam sequerentur n. statuit Deus sed voluntatem talium mediorum collativam in quo consistit reprobatio, et executio eorum. et ita de facto dari indubitatum est ex sacra scriptura ad Rom. 9. Jacob dilexi Esau odio hui. An n. het potestem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud v.o in contumeliam. Quod si Deus volens ostendere iram et notam facere potentiam etc.a

Secunda ad Thimoteus 2°. In magna domo non solum sunt vasa aurea et argentea, sed et lignea, et fictilia, et quedam quidem in honorem, quedam autem in contumelias. Omnium certissima veritas probant loca sacre scripture que probant iniquos damnari eterno suplicio. Sic erit in consumatione seculi exibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittent illos in caminum ignis Mathei 13 et [illegible]. ite maledicti in ignem eternum et alii textus qui passim occurrunt, tum ex novo, tum ex veteri testamento

Dari autem reprobatos libere et non nativo manifestum est authoritate et ratione ex illa [illegible] 9. sepe citata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] cuius vult miseret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cur ergo non omnes docet, ut veniant ad Christum, nisi quia omnes quos docet [illegible] [illegible] docet, quos autem non docet iudicio non docet [illegible] vult miseretur etc. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine dubio venirent et [illegible]

Hec [illegible] clara ratione demonstrat, quia ab [illegible] potuit Deus non [illegible] mundum, atque adeo nec homines nec Angelos creare [illegible] [illegible] illos non [illegible] [illegible] [illegible] etiam verum est in suppositione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ostendi in tractatu [illegible] [illegible] Deus nulla [illegible] necessitate [illegible] [illegible] [illegible] illud [illegible] et [illegible] [illegible] in suppositione [illegible] sit [illegible] reprobatio propter rationem [illegible] in magna domo non solum sunt vasa aurea et argentea etc. et [illegible] ostensio et manifestatio [illegible] et [illegible] [illegible] sit in reprobis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in electis

...tatis et misericordiae. Et ... adhuc ... eligendi ... Dei necessitate ... et ... praedestinatur adhorum reproborum ... et ... et ... est melior ... electio et reprobatio eorum.

Hec autem que est ... Dni ... in mira excellens, et perfecta que ... Distat in quo ... judicio quo ... et discernit a Deo quod hic, et ... voluit permittere ut finaliter in aliquo ostenderentur ira et ... Dei, et in ... talium rerum permissiva ... dicant ... Magister, et scholastici in 1.o dist. 40. q. ultima. Ita ... ias: reprobatio est praescientia iniquitatis quorundam, et praeparatio damnationis eorum. In praescientia ... iudicium peccatorum ... et in praeparatione damnationis ... voluntas permissiva illorum, per quae venient certissime in damnationem, et ... Augustinus lib. 4.o ... de bono ... perseverantiae c. 4. reprobatio est id ... malitiae in ... et praeparatio poenae ... Praes... est ... et praeparatio poenae est voluntas permissiva malorum ... certissime ... ad aeternas poenas ... expressa ... in ... ubi sicut praedestinatio ... voluntas ... gratiam et gloriam ... culpa, et ... damnationis poenas pro culpa, et ... ostenditur ... reprobatio est ... perfecta, quam praedestinatio ... per ista perfectissime dirigit ... ad ... aeternae; ita per istam ordinatur reprobus

a[illegible] manifestationis mentis et [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] pertinentis [illegible]
voluntas [illegible] effectiva [illegible] habet [illegible] per [illegible]
creaturas et voluntates bonis formes.

Unde patet pro reprobatione hanc esse bonam de [illegible] et iudicium quo [illegible] praecipiens quid hic et nunc est [illegible] [illegible] ad [illegible] Dei, et [illegible] eius et voluntas talis permissiva [illegible] aut[illegible] hac voluntate sit non [illegible] [illegible] [illegible], et cum [illegible] reprobationis, seu mediorum non esse talium, per quae infallibiliter pervenit reprobus ad aeternam [illegible], sicut est ea praedestinationis [illegible] seu mediorum [illegible] [illegible] liberantur quicumque liberantur, ut [illegible] bit dicendum inferius.

DISPUTATIO 2.

De electione ad gloriam.

Dicendum breve [illegible] de praedestinatione electione ad gloriam ex D. Thoma hic q. 24 ubi [illegible] de praedestinatione [illegible] praesupponit electionem Dei [illegible] in praesenti [illegible] tractari [illegible] [illegible].

CAPUT I.

Quid sit electio et in quo a dilectione dissideat?

Non sumitur hic electio prout in [illegible] [illegible] pro [illegible] mediorum, sed pro voluntate, qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fines vult, et donat, [illegible] [illegible] electio [illegible] [illegible] velit bonum finem, [illegible] omni [illegible] [illegible] tales fines non velit: in quo differt ab amore, et

directione precise, una bonus finis ita amatur uni, ut nullus ex caeteris a talis omnis participatione ex vi actus.

Itaque dilectio est terminus nostro modo dicendi electionis ita ut omnes qui dicantur electi eo ipso dilecti dicantur, non autem e contra qui dicuntur dilecti eo ipso dicendi sunt electi. Unde non valet est electus, ergo dilectus. Non autem e contra. Est dilectus, ergo electus. Quia cum dilectio unius potest bene poni electio caeterorum, non autem ponitur cum electione unius caeterarum electio, quia dicit electio excessivum est ex maiori numero. Unde non relinquit iniuria illorum ut omnes admittantur ad participationem operis ad quod fit electio, sed ultra petit exclusionem aliquorum a tali bono, licet non petat [illegible] quod si talis fuerit, ut absolute alterutrum partium extendat, non excludat ... ut excludat ... in parte ... admittendi ...

Sed dices, praedestinati dicuntur electi, et tamen electio relinquit ... ut omnes admittantur ad participationem eiusdem bonitatis, quia vult Deus omnes homines salvos fieri, et ... excessus ... habeat aeternam ... est verum quod electio ... participatione excludat iniuriam ut caeteri omnes ... salutem ... admitti.

Dicendum electionem opponi iniuriae quae est ... et capacitas perveniendi ad aliquem actum ... relinquitur ... eliguntur, ... potius reprobantur, ... iniuriae ... quae ... ullam capacitatem ... actus ... sunt in electis, et exclusione actus in non electis. Unde electi et non electi capaces sunt electionis, et reprobatione ... ant actus electionis, et illi excluduntur ab electione ... iniuria quae est exclusiva ... actus et haec est ... electio, et reprobatio, quae cadunt ... actus et ...

que bene ponitur cum actu, et eius negatione. Ad de his quae ad nostram historiam attinent, ut ad perveniamus, ad dicendum est. Caput 2: an sit possibilis electio ad gloriam ante previsa merita. Sectio 1ª Prenoto pauca.

Caput 2

An sit posibilis electio ad gloriam ante previsa merita?

Sectio Iª

Prenoto pauca.

Primum omne quod decet mutuere, quod ut terminum non indicat voluntatem efficacem praedeterminantem, et non de quacumque voluntate dandi gloriam, certum enim est quippe et dari ante previsa merita quandam voluntatem in Deo, qua vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire [illegible] sufficientem in divina voluntate illi [illegible] sufficientia, ut bene [illegible] pervenire ad gloriam. Unde inquirere an sit possibilis electio ad gloriam ante previsa merita nihil est aliud quam inquirere an ante previsa merita sit possibilis voluntas absoluta et efficax dandi gloriam.

Cum autem merita videri possint a Deo per scientiam mediam quatenus futura sunt, et per scientiam visionis quatenus sunt [illegible] talia. In quirendum nobis Iº est de electione ad gloriam ante omnem notam futurorum meritorum tam absolutorum quam conditionalium, et 2º de electione ad gloriam ante scientiam absolutam meritorum, et post illorum notam conditionalem.

Sectio 2ª: de gloria infantes eligi

sopiunt ante usum rat.[is] et adulti u'derunt eorum usu[m] hentes tam de elect.[e] eorum, quam utorum est dubitan dum, q[ue] gravissima discertatio[n]is, n[on] sit nos immorari det, d[e] expressis q[ue] d[e]. precedenti dedimus c[ir]c[a] elect.[e] mediorum, q[uo]q[ue] certissime liberantur quicumq[ue] liberant q[ue] q[ua]ecu[n]q[ue] potuntur. Istiu[s] p[re]delt.[is] disputat manifeste, d[e] de hac elect.[e] que est prius et radix p[re]delt.[is] d[ictu]m sit. Seior quid de elect.[e] ad gloriam ante omnem etiam conditionalem previ[sio]nem meritorum.

Sectio 2

Quid de elect.[e] ad gloriam ante omnem etiam conditionalem previsionem meritorum.

Hanc esse solem in infantibus nulli dubitant, cum n[on] hec n[on] solum in int.[e] sed etiam in execut.[e] sit independens ab infantium meritis, q[uo]q[ue] dicitur toto gratiose et liberantur salus, idq[ue] independenter meritorum previs.[e] sine interveniente, fit ibitur. qua n[on] tota, q[uo]q[ue] devolvitur ad elect.[em] glorie, cuius collatio est dependens a meritis. Unde sola potest t[antu]m esse questio dum q[uo]d sit solius electio ad gloriam ante omnem meritorum previs.[em] cum dependentia earum collat.[e] glorie in eis ipsa.

Et hanc esse solem imo dari de facto in Chr[ist]o et Beatissime Virginis, et etiam in aliquorum saltem quos specialissime Deus elegerit, et in gra[tia] praevenit efficacibus potest ostendi: q[uo]d in tantum esset in dubitabiles eiusmodi electio ad gloriam ante collat.[e] eius liber

merita, in quantum per illam libertas ad merendum tu occuparetur, ideoque et falsus. Consequentia. Probo minorem, quia non minus arcte connectitur cum gloria summa electio cum unione hypostatica, et impeccabilitas Christi, et Deiparae infra Christum specialissima Beatissimae Virginis, et confirmationis Dominorum quod possit gloriam acquirere, et 4.º cum infantibus bene componitur collatio gloriae per merita, et tamen corona. Consequentia.

Si qui sint quos non placeat assertio dicat quaeso? Non fuit tradita Christo Domino gloria tamquam corona et sic de Beata Virgine, et aliis Sanctis confirmatis in gratia? Stultus erit, et plane insipiens qui de hoc dubitaverit. Nisi sit unus qui facultatem merendi sibi, et aliis Christo Domino amputet, et [illegible] quod audacia non est in scholis Catholicorum. bene quod cum ante praevisionem de gloria praecedat decretum meritorum etiam conditionatum. Videatur prius collatio, et traditio per merita, quod in tantum illa voluntas esset in [illegible] cum collatione gloriae per merita, in quantum esset ante praevisionem de gloria praecedens decretum meritorum, etiam conditionatum, quia bene componitur dicta voluntas cum tali traditione.

Et confirmatur, quia cum necessitate ea [illegible] finis bene componitur libertas in mediorum, [illegible] quae potest unus absolute et simpliciter obtineri. Verbi gratia necessitate [illegible] evolunt e quavis etiam [illegible] adire Matritum, vel alterius navigare [illegible] necessitatur ad hanc, vel illam navim, ad hunc, vel illum currum eligendum, vel quae potest unus [illegible] despicere, sed ad eligendam aliquam navim, quia [illegible] aliquam [illegible] solent navigare.

Hanc doctrinam, quam nulli poterunt negare clarissime exhibent testimonia S. Thomae q. 2 art. 3 in corpore. Ea autem, inquit, quae sunt ad finem non ex necessitate volumus volentes finem, nisi sint talia, sine quibus finis esse non potest, sicut cibum volumus volentes conservationem vitae, et navem volentes transfretare, non sic autem ex necessitate volumus ea, sine quibus finis esse potest, sicut equum ad ambulandum, quia sine eo possumus ire, etc. Et cum illa volunt efficacem dandi gloriam, quae imponit necessitatem adeptioni finis bene potest componi indifferentia et libertas quoad media sine quibus dictus finis obtineri potest.

Atqui independenter a nostris bonis operibus potest obtineri, si Deus ex affectu rapiat ad aeternum sui visionem ipsos quae ita independenter illa nostris actionibus praelegit, vel infundendo eis ut potest gratiam et gloriam. Ergo bene componitur cum illa finis necessitate, quam imponit electio, libertas nostrarum actionum, atque adeo meritorum.

Dices: ei, quem Deus elegisset ad gloriam ex decreto efficaci praecedenti, libera non esset perseverantia finalis. Ergo fecit liberum vitam aeternam mereri. Probatur antecedens: quia qui non est liberus perseverare in bono non est liberus mereri efficaciter vitam aeternam, quae non est corona quasi modo libere bene operantium, sed bene operantium usque ad extremum vitae spiritus. Probatur sequela antecedentis: quia deberet libera perseverantia finalis in tali non destingueris esset illi finaliter perseverare: sed ei destinguens est finaliter perseverare.
Probo hanc minorem: quia ei cui destinguens est perseverantia finalis est destinguens decreto gloriae, quia tantum perseverantia coronatur: ideo non est destinguens

executio gloriae, alioqui frustrari eam ante ea voluntatem efficacem esse contingens, et in impossibile. Ietta.

Sed ad solutionem utriusque obiectionis non parum illius traditae doctrinae securitatis. Ritaque nego antecedens. Ad probationem maioris dico. Dedico est maior, et nego minorem. Ad probationem istius ergo dico distinguendo maiorem; cui contingens est perseverantia finalis est contingens executio gloriae ut coronae, concedo maiorem; est contingens executio gloriae ut beneficii saltem omnino liberaliter, et inde penitus amerendi concessi, nego maiorem. Et similiter distinguo etiam minorem. Dei non est contingens executio gloriae sub hoc determinato modo coronae, et praemii perseverantiae finalis, nego minorem, non ut contingens ei hoc, vel illo modo, concedo minorem.

Itaque non uno duntaxat modo, et medio, sed multiplici, est exequibilis gloria ad eo quem Deus modo dicto elegerit, nam potest illum ratione in illo intuitu, aut respectu de bona sua opera, vel dedicatione ad ipsis, si sint. Et ideo non obstante eiusmodi electione in electo potentiali manet operatio meritoria quantum dicta electio non est antecedens inferens determinate meritorum, in quo potest Deus perfecte lucrari suum intentum, scilicet inferens ordinario gloriae executive per merita, sive in ullo dicto sensu acquisita.

Praeterea: hoi illi, nec liberae esset executio gloriae ut coronae nec executio gloriae utcumque, quia ab eo excluderetur omnis libertas circa executionem gloriae per dictam potentiam efficacem. Probo antecedens quia executio gloriae ut coronae non est libera est cui certissima est gloriae executio per liberalem donationem ante omnino actu meritorum nota, sicut executio, et donatio fundi vel per testamentum non est libera ei cui ante actus est certissima et possessio eius per quamdam anticipatam liberalem omnino, et irrevocabilem donationem, sicut executio, et donatio gratiae seu servis, et eo gratiosas donationes et certissimas eiusmodi electio sit

... gloriæ ante omnia merita ... Dei ... præviam,
quæ liberalis est et executio gloriæ ut coronæ.

Resp. neg. ans. ad prob. distinguo est major executio gloriæ ut coronæ, si est ... cui est certissima executio gloriæ habet anticipatas ... liberales donationes omnium actuum, concedo majorem; cui est certissima executio gloriæ ... tam donationis ... donandi gratiosum et liberale non quidem actuum, sed ... taliter, nego majorem. Et similiter distinguo est minor; si executio et adeptio gloriæ habet liberales et gratiosas donationes omnium actuum est cuiusmodi electio certissima ante omnia merita ... Dei ... præviam, nego minorem; cui est certissima ... in casu quo merita non adsunt, concedo majorem. Unde negatur ... consequentia.

Itaque ex vi cuiusmodi electionis non donatur gloria electo gratiose et liberaliter absolute, et simpliciter, sed tantum conditionaliter vel in casu de bonis operibus illa non mereatur ex iustitia et ... cum tali electione est adeptio per merita; cui bene ... donari cum donatione ... conditionali: si pecunia ... mihi ... vendatur ... iusto pretio emat ... e et liberaliter ... dando donatio ... veras et ... ut ex ...

Resp. ... eam ... electione ... in casu ... quod ... bonis operibus ... ... efficeret, ... actus ... efficacis ... non erunt merita ... non haberet, ... actus ... in ... efficacia ... ex ... divina ... ex ... electio

... admitti ... Deo

... ejus dicta electio in ca-
su a dati, q. n liberalit et gratiose, sed ... merita, et
ex rigorosa iustitia, debetur gloria, efficit ipsa aliquid moralit,
q. ex vi ejusdem electionis signatur ad certissimam et infallibilem
possessionem gloriae, et potest dici misericordissime signatus
ad possessionem felicitatis eternae, ... per merita ... nascatur
... praevisis ... [illegible] ... donationis bo-
natis ... ex ... bene potest dici is cui fit donatio
signatus ... electus ... quae signatio est ...
specialis ejus, qui n ... ante ... donat...

Et nunc signatus ... ad felicitatem eternam
quo ... antur n ... [illegible] ...
solicite notetis ad ... illius divisionis celebris divinae volunt...
in voluntatem signi et beneplaciti. Nam voluntatem signi ego
dicerem ... signatio ad gloriam ...
aeternam ... signat ... signa
... dicerem voluntatem beneplaciti. ... [illegible]
... aliter explicant, dicant alii. Sectio 3. an cum dicta
elect. ad gloriam libertas ad peccandum ... in ... vitae
... in ultimo ... possit confederari.

Sectio 3.

An cum dicta elect. ad gloriam libertas ad peccandum etiam in ultimo vitae termino possit confederari?

Ostendimus cum dicta electione ad gloriam antem aliquos etiam dotatos meritorum previis bene donis libertatis ad merendum ut in Christo Domino, Beata Virgine et aliis in gratia specialissime confirmatis, qui mereri quidem possunt, non peccare. Modo inquirimus an etiam potestas ad peccandum non solum in vite decursu admissa, sed quae etiam durat in ultimo vite sit compatibilis cum eiusmodi electione.

Et dicimus bene compatibilem cum tali potestate quod facile probari potest: quia in tantum in Deo posset esse eiusmodi potestas cum praevisa electione inquantum posset per illam exponi frustrationi, sed non exponitur frustrationi per illam. Probo minorem; quia sive peccaverit iste in decursu vite, sive in ultimo vite instanti Deus poterit alteri gratiam infundere, et lumen glorie, atque adeo illum beatificare quantumvis indignissimus omnino liberalissime, et gratiose. Ergo per talem potestatem non exponitur electio frustrationi. Probatur quia in tantum frustrationi exponeretur per dictam voluntatem in quantum non posset bene poni cum suo effectu, sed non obstante eiusmodi potest electio divina exequi suum intentum sicut modo dicto. Etc.

Dices: quum in gratia cum peccato de Deo compatibilis sit, ut diximus contractu de iustificatione, non bene componitur cum gloria, que est status omnium bonorum aggregatione perfectus. Ergo non poterit tali homini in ultimo instanti vite sue insurgenti in primo actualiter peccanti gloriam infundere. Ergo quia tamen poneret gloriam cum peccato, quod non potest esse ut dicimus. Respondeo. Nego antecedens non esse potuisse ad ponendam gratiam cum eam cum gratia et multo minus cum gloria. Ergo non est potestas ad peccandum pro instanti, in quo ei est necesse gratia. Et

gloriam iure, sed gratiam et gloriam iure in ultimo vitae instanti et necesse est ne frustretur electio Dei omni ad gratiam et gloriam sub ratione finis, et electio efficacissima est.

Haec doctrina nullius roboris est, quia dicere Deus in ultimo vitae instanti non infundendo esse ei gratiam, et gloriam, sed illam infundere esse in ultimo instanti extrinseco, hoc est, instanti non existentiae, et non est necessarium recurrere ad doctrinam impeccabilitatis, et impeccabilitatis gratiae in respectu; quia in illo instanti infusionis gratiae et gloriae non erit necessarium, sed in instanti anti, quod est ultimum instans intrinsecum.

Itaque electus potest impenitens esse, et peccans in ultimo suae vitae instanti, eo vel, in quo verum est: Modo non vivit, et immediate post non vivet. Et in hoc ultimo vitae instanti impenitens et culpae reus non infundit ei Deus gratiam, et gloriam, neque non est necessarium admittere impeccabilitatem, et ~~[illegible]~~ infrustrabilitatem electionis divinae, sed in instanti immediato, quod est ultimum extrinsecum vitae, in quo vita non est, quod sufficit, ut evadat infallibilis et infrustrabilis Divina electio.

Ad quam infusionem non est opus recurrere ad impeccabilitatem, sive impeccabilitatem gratiae, et gloriae cum peccato, quia peccatum statim excluditur, ac introducitur gratia et gloria in eodem instanti mortis, in quo gratiam et gloriam infundi docemus non est necesse peccatum conservari, sed potius est necesse excludi a gratia, cum non sit compatibilis in ratione; sicut ad infusionem veritatis necesse est excludi errorem etc.

Si dicas: in hoc videtur implicatio tradita

doctrin, ad sufficit ex una parte est necesse peccatum excludi ratione 4ae in Bapti(s)m(o) cum gratia et gloria, et ex alia est impossibile excludi. Est n(on) impossibile excludi peccatum absque retractatione, ut nos ipsi docuimus in tractatu de mysterio incarnationis asserentes peccatum remitti per extrinsecam condonationem esse impossibile; ratio in casu argumenti non datur retractatio peccati, sed extrinseca impenitentia et culpa finalis, quod impossibilitat in nostram excludi peccatum; et ex alio capite est necesse excludi: quae repugnantia re(p)ugnantia involvit doctrina.

Deo ex dictis in dicto tractatu a(d) p(ro)bandum esse triplicem retractationem peccati, aliam formalem, aliam virtualem, et eminentialem, et ab utraque sine excludi peccatum, una formalis est retractatio ipsius actus peccati, virtualis et eminentialis est illa per quam veluti virtualiter ad Deum convertimur, et avertimur a creatura, et talis est gratia habitualis cum donis quae cum ipsa infunduntur, quae animam realiter et per eius potentiam constituuntur in ordine supernali, et Divino, ad quem pertinet venit gloria, quae est gratiae consummatio, et perfectissima conversio ad Deum; et ideo per illam bene expellitur peccatum a tota anima, et videtur satis dicta in tractatu citato de Divina gratia.

Quidquid sit, si semel dicatur homo de Divina potentia gratia et gloria cum peccato posse respondere, si ceret, et promittere ad illam Divinam ... ... in ... gratia, et gloria ei infunderet a Deo ad restare peccati irremissibilitatem absque voluntaria eius retractatione. Sed adhuc recurrere non est opus; quia peccatum esse indelebile absque dicta retractatione falsum est, ... hac sit eminentialis qualis est gratia, et gloriae; sive formalis qualis est poenitentia, et utraque est sufficiens ad pecca

adeo ut, et adeo in casu nostro per gratiam et gloriam entitative [illegible] et dignus propter quod procedit cum efficax, et adeo cum libertate de [illegible] et tamen finaliter deberet [illegible], ita efficatia electionis ad [illegible] electio efficax ante omnem etiam conditionatam meritorum previsionem homini ad gloriam detracte, et in sancti tanquam coronam iustitię.

Sectio 4.

An dicta electio efficax ante omnem etiam conditionatam meritorum prę visionem possit esse ad gloriam tanquam coronam iustitię?

Affirmantem iam omnes Thomistę et Scotistę tenent apud Vasquez d. 89. c. 1. Ex opposito vero omnes Jesuitę cum plurimis aliorum sequacibus negantem defendunt, quam partem nos in superiore d. c. 8. sect. 2. [illegible] defensavimus. [illegible] de dictis ibi illam voluntatem absolutam et efficacem de gloria tanquam corona iustitię detractę et in substantia [illegible] omnem meritorum previsionem conditionatam antecedat, et [illegible] [illegible] re, et impossibile, nam eo ipso quod sit ad gloriam ut coronam iustitię in [illegible] et detracte [illegible] merita [illegible] quod iustitię corona [illegible] debet, et eo ipso quod sit efficax, et absoluta, et omnem meritorum previsionem [illegible] excludit merita atque adeo se perimit, et [illegible].

Quod probo; quia eo ipso quod sit voluntas absoluta et efficax, omnis arbitrii nostri detracte et tamen [illegible] est ante cuius obtemperare est necesse, et cui resistere est impossibile [illegible] dicant adversarii posse nostras voluntates resistere [illegible] [illegible] voluntati [illegible] et efficaci omnino [illegible], et ponere [illegible] [illegible] quod decernit, quod est inefficacitas, [illegible] est inefficax [illegible] dicere et sentire, [illegible] reddere fallibilia et [illegible] [illegible] dicta divina decreta, atqui [illegible], cui voluntas non potest

obtemperare, et resistere destruit rat. meriti: ꝑ tale ans
reipsa, implat, et destruit. P. cōa et de maiori dtat.

Proboq. minorem; q. tale ans destruit
liberte: est extremum D. Augustini lib. 3. de libero arbitrio c. 8. ubi: quis
cum sit ita ex voluntis, si non potest ei resisti peccato ei cedit. Et
dtt ex tridentino sessione 3. ubi affirm volunte. quantumvis motam et
excitatam a Deo ut assentiendo libera sit, posse dissentire si vellit.
Et novissime hoc diffinitum fuit a SS. Papa nro Innocencio X. qui Augus-
tinum Iansenii ... hereses ... damnat
doctrinam, quae requirit ad liberam nram voluntatem et dicta, a qo ad Deum
convertimur, et vitam aeternam ingrediemur etiam ad ... initium
fidei meritorium ans aliquo cui nra voluntas obtemperare, et re-
sistere non possit, seu qd idem est cum qua ... resistam ... obediam
libertas non sit ... et ... talis voluntas ... et ...
cax destruit ratem meriti.

Et ex alio c. meritu: includit, et ... est, ut ... ut
c... ... et efficax ... ad gloriam ... ... justae
seu ad gloriam ... merita. ... implat, et destruit, ... damnat
gloria ... a meritis ... ans ... et ... resistere, et obtem-
perare, volunt ... ans ... meritoria ...
... non sit impossibile, quam ans, ut dixi, ... obtemperare est necesse, ... resis-
tere, est impossibile, ... tollat liberte, destruit rat. meriti, ... est
est liberum. ... a gratia et efficax, et ante meritorum ...
... ans, cui volunte obtemperare necesse est, ... resistere,
est impossibile, ne ... et ... et ...
destructiva est ... et efficax voluntas ... meritoria ...
... .

Responsiones ... objectioni occurrere possent
adversarii ... et ... in ... 3. ... .

quas nec recitat n. 1. Fastidio retona, pretermitto, et alia, aliis sermonibus et ibi ad arguta, quo oppugnavit dicta definitio, quae in eodem c. 1as proponi, et ponderavimus.

Opponunt 4. adversarii: qui amat aliqua media inter fines, prius necessario debet amare finem; sed Deus ante omnia merita praevisa et cum dicta amat media ad aeternam salutem, nempe auxilia, quibus homines instruit ad bene in via Dei procedendum, et vitam aeternam; ergo ante meritorum praevisionem amat aeternam salutem.

Respondeo, argumentum aut nihil probat, aut tantum quantum nec adversarii ipsi sunt concessuri. Nam concedent Deum omnes homines efficaciter et absolute praedestinavisse ad aeternam felicitatem. Hoc enim asserite, tamen et omnibus hominibus media ad aeternam salutem dedit, amavit, et voluit; aut voluntas finis ad talem amorem mediorum non est necessaria, aut certe necessaria non est illa voluntas de qua loquimur absoluta, et efficax ad gloriam tanquam coronam in tali statu et aetate.

Respondeo ergo, sicut, quando tam promptis cum terminis uti ad hoc solvendum argumentum necesse est distinguo maiorem, qui amat aliqua media inter fines prius necessario debet amare finem amore proportionato, amore majorem concedo, amore tamen qui non sit proportionatus, tali amore mediorum nego minorem, et illis distinguo minorem, sed Deus ante omnia meritorum praevisionem cum dicta amat media, nempe auxilia efficacia ad aeternam salutem, nego minorem; amat media, nempe auxilia, in quantum sufficientia, seu quatenus per illa potest bene in via Dei procedere, et vitam aeternam obtinere, concedo minorem, et de distinctione consequens. Ante omnia meritorum praevisionem amat aeternam salutem efficaciter, nego minorem; amat inefficaciter seu potius sufficienter, ut re vera homines possint ad illam pervenire, si bene utantur Dei meritis [illegible].

Itaq. amor finis debet esse proportionat. amori mediorum, et hic similiter amori finis, stante oem meritorum praevisione etm Ditles n. insant media, ut effica cia ad aeternam salutem coendam, sed ut sufficientia dumtaxat qua scilicet ratione coia beneficia sunt praedestinato, et reprobo, per quae si iis uti vellent bene ad aeternam foelicitatem omnes po ssunt pervenire. Ergo et amor finis debet esse talis scilicet sufficiens, ut ex vi eius possint oes ad aeternam salutem, et gloriam co ronam pervenire, et n. efficax tantum, ita ut per illam certe et infallibiliter ad illam perveniant. Sec. 5. veritas illustratur.

Sectio 5.ª
Veritas illustratur.

Instant adversarii ante oem notitiam me ritorum etm Ditam alia media, seu auxilia sunt efficacia et alia n. nam illis absq. dubio cooperarentur, et illis n., illis coerent aeternam foelicitatem, et illis n. Ergo ante oes meritorum praevisiones seu voluntas mediorum n. solum ut sufficientium, sed etm ut efficacium. de ante a n. potest dubitari, et coa est ma nifestum, q. voluntas Dina ans suam mediam est de mediis, seu auxiliis ea ratione qua sunt ante talem sciam: sed sunt effica cia, q. effectum suum sortiunt, ut supponimus. Ergo et voluntas il lorum debet similiter esse de iis, ut efficacibus ad aeternam salutem et coronam coendam.

Sed ut dictum est voluntas mediorum, et finis debent proportionari. Ergo voluntas ans sciam mediam de aeterna salute rum illorum, quae media, ut efficacia a mantur, et Deferuntur ante talem scientiam debet esse efficax et absoluta.

aliqua n. Dvia, et statui istr voluntes, cuius est unez efficacitr intendere, et movere ad exsequenda media, vel efficacia, ut talia et voluntes quez n. vult efficaciter, sed inefficacitr fines, nec movet ad media efficacia, ideoq. ca media suff. ut suff. sed nulla potest dari repugnantia inter tales volunt es, nisi dicedat falsy voluntas actia, et efax. Et det dari.

Sed hec omita n. multes tremit nos, ad quas reo distingdo ans. Ante oez notas etm dilias me prolorum alia media seu auxilia sunt efficacia i. efax dicit speciale beneficium Dei, et alia n., nego ans; sunt efficacia, sed efax dicit precise operate, dedo ans. Unde neg. est coa. probans probat. ego distingdo ans. Voluntas Dina ans. suam media est de mediis, seu auxiliis ea rate qua illa sunt et poni possunt ante suas mediam, dedo maiores; ea rate qua sunt quomodolibt nego maiores, et adminores, silitr distinguo, sed sunt efficacia ante suas medias tali efficacia qualis poni possunt ante illas, dedo minores. Jam efficacia qualis ante illas poni n. possunt nego minores. Unde negda est coa. Itaq. ante notas scia media sunt illa auxilia quas voluntas operatur, et dsequentur salutes alicm efficacias, sed tamen quales amare Deus et ponere sibi n. potuit ante tales suas, q. ea cum n. sit ens i. auxilii naria, distingens; q. dicit abstrat. voluntatis, cui integrus est, et cum sia cooperari, et n. alia complex intellige, seu naria, quez antecedit mediam poni n. potest. Quomodo ante suas medias efficacia amabitur, quez ante ... cognita ... pponitur; ... n. bene dicitur ante suas medias ea voluntes per ... media efficacia, ut efficacia dserantur.

... Amare itaq. ea tonte, quae prohi

n̄ possunt; atqui proponi n̄ possunt ut efficacia; q̄a sub e.c rat.ᵉ pertinent ad finem media, et n̄ adsunt, varia, q̄a efficacia n̄ra vio, id dtingenter venit spri, quæ pendet a libera n̄ræ volunt. coop̄erat.ᵉ; ergo n̄ possunt ut efficacia amari ante scia media unde ea abta, et effrax voluntas excludenda est, id q̄d adducit adversarius nullius sit momenti, aut roboris, et etenim verum volunt. tes mediorum et finis dere proportionari, id nego suppositum dari illum ante scia media auxilia efficacia ut talia, dantur quidem auxilia, q.q. accedit fieri efficacia a libera n̄ræ volunt. cooperat.ᵉ id ut talia neutiquam, q̄a hoc n̄ habent a sua entitate, ut dictum est, q̄ est oio dtingens ad bonum, et malum, dtinguitur nobis tum ipsa dtingat, id a libera n̄ra cooperat.ᵉ q̄æ n̄ videt, nec proponitur per scias simplicis intelligentiæ seu naturalis, seu mediæ.

Nec minus infirmum est q̄d subiicitur licet sit verum inter illas volunt.es quæ tales sunt, rationem finem dum esse priam, n̄ est verum eam in presenti dari, q̄a ante sciam media n̄ datur voluntas finis per se, et talis intrinsecus efficaciter .. talis finis ut efficaciter asseq., ut dictum est n̄ probandum, nec cognitum ante sciam mediam, voluntas tantum materialiter erat in quantum scilicet effectum suum sortitur rat.ᵉ liberæ cooperationis n̄ræ cum n̄ obstante dicta volunt.e integrum sit detemperare, et resistere, atque adeo n̄ cooperari quibus proinde ut servetur proportio inter hanc volunt.em et volunt.em gloriam, ut ipsi volunt adversarii dicta mediorum voluntas n̄ valit, id malitiam tantum debet esse efficax, in qua perit dtingenter dumque cum libertate et bono volunt.is n̄ræ una cum potest esse bene, et abste dtingi cum uno malo. In scia igr. standum nobis est, et negandum dstanter talem voluntatem absolutam, et efficacem de gloria in particulari, et libertate ut corona ante sciam mediam.

Ex qua doctrina colliges etiam esse impiato rias volunt. a do la, et efficaces de actu amoris, l. contritionis, et sic de aliis ante suas medias, quod evinaunt rat.es quae oppugnat precedens definitio. Lin. est eiusmi voluntas decreta cond.s precedens suas medias talis, cui obtemperare possit, et resistere voluntas: cui resistere impossibile sit: si hoc dicat, non est decreto libera de ipsas suppones, n. illud n. est decretum absolutum et efficax de actu cond.s libero de eandem suppones, aut certe n. est infallibile, et infrustrabile de serpentis a deum amorem. Si eiusmi praesentum seipsam destruit, et impiat. sect. 6. an sit possis electio ad gloriam ut coronam justitiae determinate, et in particulari ante absolutam praevisionem meritorum, post praevisionem vero conditionatam eorum.

Sectio. 6.

An sit pôlis electio ad gloriam, ut coronam justitiæ determinate, et in particulari ante absolutam prævisionem meritorum post prævisionem v. conditionatam

Possibilem esse concedunt gravissimi tum ex antiquis, tum ex modernis, et ut nihil dicant de iis, qui scientiae mediae lucem non dum attulit, qui concedentes electionem absolutam et efficacem ad gloriam ut coronam factam esse ante omnes meritorum praevisionem eam constitutionem renuunt sunt post praevisionem conditionatam. Ex scientiae mediae oppugnatoribus possis pro ea haec citantur Maior, et Medina. Probatur hoc tamen Eximius lib. 1. de ess. et praed. c. 7 et lib. 3. de auxiliis c. 10. Quam vero sunt negantes talem electionem possibilem esse sequentur alii etiam constituendam, quam absolutam

pus D. Eustachius franciscanus, vir Gabriel Vasquez, et Albertinus nostri saeculi magister dixit d.e 89. per totam.

Sed nos Clarius sequimur in hac parte et possem esse propugnamus electionem absolutam et efficacem ad gloriam ut coronam iustitiae in parte post nota praevisa meritorum. Quod aperte distat ex superiori disputatione c. 6. a sec. 2. ubi diximus volunt ex collativam mediorum ut efficacium post se habere absolutam et efficacem et ideo hic breves erimus adiicientes ne nulla quaestio nec veritas obtenebrescat, et illa corroboretur.

Prima ratio: Deus intendere efficaciter illum finem quem revera exequitur efficaciter, et ad quem media parat efficacia ut efficacia non est impossibile, immo videtur esse necesse, sed Deus exequitur efficaciter consecutionem gloriae ut coronae iustitiae, et ad istam finem revera parat media efficacia, ut efficacia. Ergo intendere gloriam ut coronam iustitiae absolute et efficaciter non est impossibile. ... optime infertur, ... est indubitata, et quam nullus catholicorum negavit, et non videtur minus indubitata et certa ... qui negavit esse impossibile intendere Deum efficaciter illum finem quem revera vult exequi efficaciter, et ... media efficacia ut efficacia revera parat.

Tum sic: intendere Deum efficaciter gloriam ut coronam cuius gratia media efficacia ut efficacia parat, et quam revera exequitur non est impossibile, sed illam sic intendere ante praevisa merita etiam ... est impossibile atque etiam impossibile est illam sic intendere post merita absolute praevisa. Ergo solum restat esse possibile illam intendere post praevisionem meritorum ... Pro minore ... etiam ... meritorum esse impossibile eam efficaciter intendere gloriam ut coronam distat ex dictis proximis sectionibus; eam vero

imo dicam etiam esse [illegible] ad meritorum [illegible].

[illegible] intentio efficax et absoluta [illegible] eterna [illegible] fertur [illegible] prior executione mediorum efficacium ut efficaciter [illegible] executione talium [illegible], [illegible] executio mediorum [illegible] dictae intentionis, et etiam quod foret sole [illegible] efficaciter posterior aliquo foret executione mediorum efficacium ut efficacium ad talem finem. Hoc certe rarum esset et minime [illegible] et [illegible] minimum [illegible] geruntur intentio finis absoluta et efficax, meo [illegible] qui [illegible] procedit est prior, et ea electionis et executionis mediorum [illegible] [illegible] accepimus etc. inter [illegible] et [illegible]. [illegible] gloriam ut coronam iustitiae absoluta, et efficax non potest negari [illegible] post [illegible] meritorum [illegible].

Secunda ratio: Deus [illegible] mi[illegible] [illegible] illis auxiliis [illegible] in talibus [illegible] circumstantiis [illegible] eternam salutem ut coronam iustitiae [illegible] meri[illegible] de hac nota nulli dubitant, ut [illegible] invenimus: [illegible] [illegible] de hac nota [illegible] dubitant ita [illegible] et [illegible], [illegible] et reipsa vult Deus, [illegible] auxiliis [illegible] in talibus circumstantiis [illegible] velle illum efficaciter, aut saltem velle posse [illegible] gloriam ut iustitiae coronam. [illegible] cetera [illegible] qui videns aliquem [illegible] [illegible] velle, aut saltem illum [illegible] velle [illegible], si [illegible] sit indignus, et incapax [illegible] [illegible] hoc negari [illegible].

[illegible] videns Deus [illegible] media [illegible] illis circumstantiis [illegible], et talibus auxiliis [illegible] eternam felicitatem ut coronam iustitiae [illegible] merita, illustre [illegible] vult in [illegible], et de facto ponit.

Gᵒ dvinçit velle, et intendere ut Dequab gloriam ut coronam, n̄ vestor merita, presertim cum sit hoc ob tum capax, et tali affu dignissimus.

Tertia rāo, et superiorib. Affirmativa efficacia auxi liorum quae Deus iis dēt ipsa vera sunt Decutura salute, gfer rit, tanquam coronam iustis et digna Dni amoris. Quis de hoc dubitabit? Q aut illa devoto amatur quotiescumq. Ceditur, aut saltem amari potest. Est evidens ecā, idē est digna Dno amore nisi ex intᵉ dandi gloriam ut coronam, q. n̄ Deus tales intent. n̄ haberet, sed dīra, t n̄ glorificandi, t saltem n̄ glorificandi per tales gloriae fram quae corona sit, et premium bonoru operum n̄ esset digna amore divino, sed indigna tanquam mesta, et intro terminata suo fini. Q potest amari dicta efficacia auxiliorum in ordine ad Decut. gloriae ut coronae ex efficaci int. intrinsecis.

Hunc sic intᵒ effax huiusmodi n̄ po test esse ante oes etm Dvita meritoria previsas sibi Data in sē precedenti. Nec potest esse post ablam meritorum previsiones ut iam pondevabam q. hec cum sint effus dicte intentionis a le, et efficaci n̄ possunt n̄ presupponere tales ime int. quae mo vet, et impellit ad eleu. et ad execut. ipsorum. Dicenda est saltem ut prius ante previsionem ablam meritorum, et post. previ sionem Dvitam. Non video quomodo hoc possit negari.

Quod f. tandem ratᵉ n̄ minus firma

corroboro

n mis gratis negabitur electio absa, et effax quam dedimus, que n maiores vim het in suam gloriam, nec in media, ut efficacia quam dicta dsiacentia, que eo ipso ad Divina est dtuenda, est infallibilis et n frustrabilis n minus quam lect infallibilis, et certissima sua media a qua dirigitur. Dicta electio effax, et absa ad gloriam tanquam coronam instituta sive prius meritis ante sua absa meritorum, et consequtiam media n potest negari, ut dces, id ppe ex sequentibus, q[?] magis firmabuntur, et illustrabuntur. Sec 7. Doctrine dilucidatio.

Sectio 7.
Doctrine dilucidatio.

Doctrina posita ens nimis electis absque, et efficacis cum sua media et ante ipsa vim meritorum inter quintias quorum cuius qi sectatores I. Illam adimere libertatem arbitrii nostri quota probant. ans quod est s. nobis in nobis cui resistere et impelle, et obtemperare est necesse libertatem adimit, nec stat in Pr ra ad ... Et talis est electio absa, et efficax, quam dedimus. Probant minorem q in I et in nobis s. nobis

alioqui daretur quia dicta electio ex parte nostri qui nullus dixit, nec per veritatem, omnino sine ullo praejudicio [illegible] potest. Si autem resisteremus nimirum est impossibile quas reddere falsibilia, et frustrabilia decreta Divina efficacia, quod adimit libertatem, eiusmodi electio et [illegible].

Solutio huius objectionis ex dictis in citato c. 6. dubii superioris sectione [illegible] constat, et ideo in ea solvendo non diu morabor. Respondeo itaque concedendo maiorem, et negando minorem. Probationis [illegible] negatur antecedens maior est, quia licet sit talis electio in nobis sine nobis tanquam causis, et motivis eiusmodi electionis ut bene ponderat [illegible] non tamen est in nobis sine nobis gratia Dei nos habilitantibus ad talem electionem et ideo non adimit libertatem quia eis resistere non possumus, quia haec impossibilitas non est ante [illegible] nostras [illegible] quia bene utentes [illegible] ita [illegible] gratia Dei habiles, et aptos nos efficimus, ut [illegible] Deus [illegible], et misericordiae [illegible] nos e [illegible] ad tam felicem sortem.

Itaque non quaecumque impossibilitas ad resistendum adimit libertatem, sed illa quam nos nullo modo efficimus [illegible] impossibilitates ad resistendum electioni, de qua loquimur nos efficimus, quatenus bene utentes gratia Dei antea nobis cum caeteris [illegible] collatas habiles nos efficimus, et [illegible] ad talem electionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] beneficiis utentes ad alia [illegible] [illegible] multo maioribus benignissime eis a Deo collatis. Et talis [illegible] non adimit libertatem.

Tamen non est impossibile resistere veritati [illegible] media qua videt Deus nos in illis [illegible] circumstantiis bene esse, et male operaturos, et veritatem [illegible] et tamen [illegible]

n. adimit libert. eq. q. illam nos efficimus libera vera certa et talis piarum statum nostri cum auxiliis cum q. potuissemus statum talium piarum n. efficere q. impotentia ad resistendum quia nos efficimus n. adimit libert. ex se talis et impotentia ad resistendum elect. absoluta et efficaci de qua loquimur, q. illam nos efficimus in quantum bene utentes liberis beneficiis Dei gratiis libros efficimus, et aptos ad talem elect. quod minime Deus elegit nos fuerit, seipsum per dictas cooperat. omnino liberas nos praeaptavissemus, et habilitavissemus. ergo ea n. adimit libert. eq.

Instant. parit. e praemot. physica. et illa arbitrius nostri Deus quaterus stante, ad sit scientia media libere cooperationis cuiuscumque libert. eq. arbitrii infringeret et tolleret. q. similis electio dicta absoluta et efficax destruit liberte. quis post dictam notam creatur nullam n. maior inest efficacia et robur praemot. longe minor quam elect. quam efficacio de tradaure physica et metaphysica et impossibile.

Sed infirmatur, instat, et involvens contradicat. in adiecto; ep. n. ista si impediatur praemotio, et illi concurrat physice ad aliquam actum in quocumque statu ea dicitur praemot. deneabit q. omnis actio, ut liberis communis inter eas libros et indubitatus inter theologos est exercitium debet tr. esse [illegible] a qua ita dicitur, ut nec per divinas [illegible] ab iis divelli, eas vel mutare, variare bene, et bene impediatur eiq. est praemot. variare tamen concurrentes sola scientia medias [illegible] et negare illas [illegible] ad tales actiones [illegible] dicit eius. ergo omnino praedicta praemotio libertatem adimit, q. est ens in nobis [illegible] resistere est impotentia, et ad contemperare est negare, quo quocumque modo adsit, revera repugnat ratio physica praemot.

Thomisticos adversus et libertatem. Nulla quoniam phantasia [illegible] electionis de qua est sermo.

Nulla, inquam, et nec electio non est talis ut si semel decernat, si ideo pro quocumque statu decursu rationis non est impeditur non tria [illegible] respondet ea Deo in hoc unicuique auctori suo, et tanquam morali attribuendus ut non ferventes summas exactius explicaturi, ordiam exclusus superius in illo 6. c. saepe citato et breviter ex sec. 5. satis dictat.

Addo quod obiectus dicti electionis non est gloria ut corona in statu conditionato sub qua ratione non est, benevole beneficium Dei, ideo deperiret ab ea cui volunt et retribuit cuius praedestinatus, quia vult Deus homines salvos fieri. Sed est gloria, ut corona in statu absoluto sub qua ratione est speciale beneficium Dei solis praedestinatis, et electis. Deus non potest electio praecedere saepius media in tantum non eas anteire oporteret in quantum eius obiectum eam antecederet, sed non antecedit eas, sed subsequitur. Sit illas subsequi, et non antecedere.

[illegible] Ad 2um remot. Longe est, etenim ex ipso opponatur ante [illegible], et tot media [illegible] ante istam; quia electio, et causa eius, sunt ante [illegible] a suis causis, et cuius [illegible] connexa [illegible] [illegible] ante suas media [illegible] servatae [illegible] est [illegible] resistere est impossibile, et [illegible] necesse. Quocumque modo adstruatur [illegible] retineat [illegible] libertatem, atque adeo [illegible] traditur in [illegible] electio.

Ad 3um art. [illegible] non est [illegible] ad [illegible] non [illegible] et libertas [illegible]

via; id tota elect. abla, et efficaci ad gloriam ut coronas qui est paratus Deus concursu ad utrumlibet meritum scilicet et demeritum; alioqui pararet Deus concursum ad frustrandum suam efficacem elect. quae est irrevocabilis. Ergo electio pugnat cum nostra libertate, et non minor contra adversarios

vindicitur hoc iaculum. Tolle elect. de medio, et ego contra tua media de executione gloriae per merita in his et illis circumstantiis sic arguo. Licet Deus paratum concursum in talibus circumstantiis ad demeritum, et hoc dicunt [illegible] libertatem meriti, ad quam utique tenetur paratus concursus ad utrumlibet debet [illegible]. Si illud idem Deus pararet concursum ad [illegible] suam [illegible], [illegible] irrevocabile.

Communi igitur obiectioni communis solutio satisfacio concedendo maiorem, et negando minorem. Non est parare concursum ad frustrandam suam elect. id paratus promptus quidem concursu ex vi antecedentis voluntatis, qua si voluisset uti, ut potuit, impediret Deus elect. ineptus se inhabilis ad illam per malum usum libertatis ad illam

Et hoc ipsum dicimus est [illegible] medio et visionis. Datur quidem Deus promptus paratus concursum non quidem adeo satisfaciendum [illegible] impediendum ne eveniret si voluntas ut potuit alio se infecisset ad quantum dicebat, concedenda libertate vel iaci vident. Sectio 8. Contra dictam elect. alia satis gravis obiectio.

Sectio 8
Contra dictam electionem alia satis

gravis obiectio.

Secundo oppugnant Vasquez et alii ante-
dictam electionem quia destruit eamdem quam requirit rationem
meriti conditionem ostendunt. Dicta electio dat gloriam absolute
et efficaciter antequam absolute existant merita, ergo destruit
rationem meriti ad effectum gloriae consequendae. Antecedens non est dubitan-
dum, quando nos asserimus electionem absolutam et effi-
cacem praecedentem ante praevisa absolute merita.

Probo igitur consequentiam, quia donatio absoluta et
efficax omnino liberalis et gratiosa quae antecedit existentiam me-
ritorum annullat et destruit rationem meriti in ordine ad [illegible]
talis rei, quae iam fuerat gratiose et liberaliter donata, si-
cut donatio absoluta et efficax omnino liberalis et gratiosa, haeredi-
tatem omnem rationem emptionis dictae possessionis et pretii restitu-
endi [illegible] talem absolutam donationem exclu-
dit et dirimit; ergo destruit rationem meriti dicta electio, non
potest stare cum meritis.

Ergo et etiam annullat et destruit non minus quam electio an-
te res etiam dictas meritorias [illegible] quam nos ut libertati contrariam et
eius destructoriam iam exclusimus.

Ad hanc obiectionem quam magni ponderant ad-
versarii non difficile evadetur, res itaque distinguendo antecedens: dicta electio dat
gloriam immediate et per se antequam absolute existant merita, nego antecedens; dat
gloriam mediate tantum et non active, concedo antecedens. Ex cuius distinctionis declaratione
tum nostrae doctrinae soliditas, tum argumenti contrarii infirmitas constabit manifeste.

Effectus itaque dictae electionis absolutae et efficacis, quam
ponimus, non est dare gloriam per se et immediate tanquam causa [illegible] electionis

q^a hoc pertinet ad executivam voluntatem, quae est post praevisa absolute merita; debet illam dare negative, q^a vi illius se obligat Deus, qui alioqui liber erat et indifferens ad n. tribuendum Petro in circumstantiis in quibus non habet merita, et ad concedenda ei ea auxilia quibus sit bene usurus esse ad promerendam vitam aeternam, et ad accipiendam nec opera in vitae aeternae pretium, quae non est gloriosae donatio, sed i^m quid? stricta non donationem transfertur Rex dominium in donatarium vel saltem transfertur ius, quae translatio dominii vel iuris non pendit a dicta elect^e ab illa n. gloriam ut coronam immate recipit electus, nisi ius primus, id est proximus remotum quoddam ius et distantem unius quod tenus vi cuius se obligavit Deus ab illum ponendum in circumstantiis in quibus sit meriturus vitam aeternam etc^a, ista est ius, ut est evidens non est donatio gloriae, et ideo bene cum illa potest poni in esse gloria post merita.

Idque exemplum manifestum potest declarari. Dicit emptor equi n. Porsenini vendo iustum pretium pro equo illum ... et quis Joannes illud fecerat n. sum venditurus. Hoc saepe contingere solet nam quaeritur in eo de dictio, tunc sic: ex vi illius voluntatis ant^s dirimitur subsequens d^tas regula emptionis? Minime. Atqui mi q^a ex vi voluntatis dictae n. dedatur equus absolute, hoc est independenter a pretio numerato, sed dependenter ab eo, sed q. donatur equus remote, et negative quatenus vi istius voluntatis obligatur ad n. denegandum equum Petro, d^o illum iusto pretio deposcat, ideo non destruetur ratio meriti et vendi iustae iam Deo ex vi dictae electionis, per quam n. donatur immate gloria, remote et negative modo explicato.

Cum ad Regem iure ... Prius mittetur in bellum praeclaris suis gestis nobilius insigne sit meriturus, et illi Pius, quae initiatio in eo est q^a instructus Princeps,

per notitiam velit Deus concedere tale nobile munus insigne propter pre
clara sua gesta, et non Paulo, non video unde imminuatur ratio
huic supposito, cogetur enim ex tali voluntate admitten
dum Petrum in bellum, et non impediendum ei iter, et ad non obliteran
da eius facinora, sed dicto nobilium insigni premianda, ideo hoc mi
nime adimitur rigorosa ratio meriti, et premii, et non minus quod per
illam voluntatem non donatur immediate, et per se premium, sed remote
et negative: quod nec tollitur rigorosa ratio meriti, et premii per electi
onem efficacem, que ut dictum est non donat electis gloriam immedia
te, et per se, sed modo dicto negative et remote, quo non deluditur ri
gorosa ratio meriti etc.

Instant: non solum remote et negative modo
a nobis in solutione explicato tribuitur Petro ex vi electionis gloria,
ut corona, sed per se, et prima, quia ea est voluntas que dat abla, et
efficax dandi gloriam ut coronam, ut constat ex titulo questionis, cum
aliquis effectus extra Deum concedendus est ut possit dici, sed
iste non potest esse alius, nisi gloria tanquam corona, quam in se ip
sa donat. quod gloria tanquam corona effectus illius. Erit quoque ipsa
gloria ut corona ante ablata meritorum existens, et sequi
tur scilicet concessa et donata ex vi talis ablative et efficacis elec
tionis; hoc autem non potest esse, quia premium non debet esse ante,
sed post meritum, a quo dependet: quod electio quam ponimus
se impediat et destruit.

Respondeo Primo negando assumptum, cum non apponit
quod sit electio ea voluntas que dat abla, et efficax dandi glori
am, fateor concedendum esse ei aliquem effectum, quem Deo sibi
entier, imo duplicem alium immediatum, et hic est illa nece
ssitas, qua Deus, qui alioqui liber erat et indifferens, iam obs
trictus est ad ponendum Petrum in iis circumstantiis, in quibus vi

vidit illum merita habiturum esse, et ad non denegandum ei ea media, quibus vidit illum esse acquisiturum merita, et ad haec non repudianda, sed acceptanda oblata ab illo in pretium vitae aeternae, an non sit satis gravis et consideratione dignus effectus?

Immediatus et proximus effectus electionis acceptabilis, qui est quaedam natura et remota donatio gloriae, ut dixi, quae non diromit rigorosam iustitiam de condigno. Itaque sive mediatus qui est ipsius gloriae collatio quae ei mediate attribuitur, et remote in quantum dicta media executioni mandanda, nempe efficacia auxilia quibus merita pararentur, quae in pretium ipsius oferuntur promotio, et praestabat Deus et quibus ea oblata non repudianda, sed acceptanda, et tandem per gloriae collationem integre et rigide persolvendum; hic effectus cum bene cum rigore iustitiae federandae non videtur difficilis. Talis ergo est effectus, qui nimio dependens est dictae electioni efficaciter adversarius esse nihil destructoria et ipsius meriti. Sec. 3. Ingeniosa et urgens pro adversariis replicatio.

Sectio 3.

Ingeniosa et urgens pro adversariis replicatio.

Sic possent adversarii replicare: doctrina quod Deus ad non deneganda electo media quibus sibi paraturus esset merita efficacia gloriae, et ad illa dependenda in quantum efficacia, qui est effectus immediatus electionis ante opera signatus non bene stat cum meritis. Quo ea electio est nimis ipsius destructoria. Praeterea quia fundarentur nimia omnia opera ultimate in gratia Dei

cum quo per illa dictus inire volumus, sua quae essent non quae dedit nobis tantum posse, deinde et ipsius bene operaeri dando nobis sufficientiam, et efficacias auxilii ad bene operandum. Quae vero edent opera meritoria. Adhoc enim opus est ut sint revera opera eius, qui ipsa offert in pretium, et non illius cui offeruntur. Nam debitum tuo creditori extinguis tradens ei pecuniam tuam, non illius fundabis adversus illum si ei offeras quod denegans, sed suum; Dei auxilia nobis descendunt a Deo non solum ut sufficientia, deinde et efficacia ex vi illius electionis, et actuum ab ea procedentium, iam opera iusta non erunt nostra, sed Dei tam quoad posse, sive saltim primum, quam quoad esse, sive actum secundum. Ergo possemus per illa rigorosam iustitiam inire cum Deo.

Adfirmo, et declaro esse manifesto, et in quo nulli dissentiunt, debeo centum Petro, quae si ille bene poterit liberaliter mihi remittere debitum; quod nihil tamen nolit ita debitum extingui, sed donando mihi centum ea lege, et pacto ut illa non possim in aliud usum divertere, quam ad tradenda ei, ut sic quaere dicta quanta ad solvendum debitum. Hoc esse dictum rationem rigorosae iustitiae omnes docent, et illam nummorum dationem tam esse nummorum donatam, quam retributam debiti gratuitam et liberalem nulli dubitant. Videatur Cardinalis de Lugo de Incarnatione disp. 4. sec. 3. an. 31. In quo traditum reperies, et hoc non alia de causa quam quia rigorosa dicta iustitia immediate in liberalitate et gratia dicta fundatur. Id est dixi enim, in quo nostra, et actus fundatur. Illa electio destruit rationem meriti, atque sic est destructoria. Nulla enim accipit electus non posse facere opera quae tamen

ipte id etm de facto, et efficacr illa facere: s. lit ad Deu d. q. bravus eterne tassertaty, et fan certa, dstanta q. lege, ut circitate et refragari sit impole, ad actio timus aus rigoroso dul. ult. q. est impole excludenda. q. eiusmodi electio.

Sed ex facis illustrabitur, et corroborabitur doctrina nra, solut. haius obpon. ad qm neg. neg. ans. Ad cuius pbat. distingd. est ans. Pam fundaventur nra bona opera per se immate in gra Dei, ex quo dtus mire volumus, nego ans. Fundarent in ea per accidens, et oio dtingenter attenta exiga talium operum, et nra, qui illa execut. damus, cedo ans. et si milr. distin. dirimendus est qd adiicitur ea opera essent Dei, q. dedit nobis posse tantas, idet ipsum bene operari dando nobis sufficientia, et efficacia auxilia, Dei quadam dtingenti attribut. morali dominii, qui n obstantes dominio nostro in eas aut. dedo bpez. essent Dei alio genere dominatis, nego bpes. Unde neg. est cosa.

Quod addit verum est, idipsum nobis dtaz, q. ut dicz dominus, ipsd in Deus refunditur ex vi electio nis, et dominiam dequentius, efficaciaz auxilii nras q. bonas actiones non obponitur rigoroso dominio qd nos heamus in illas, rat. cuius rigorosum dtaz c. ipsas mire possumus, et ideo nobistante dicta electione possumus aus iis rigorosus dtas ust. q. celebrare.

Sed haec declarat. egent quo exemplis non san iudicio mentis, qm fidelius ocauloris dmitto dicretat. Si ut Princeps (ita enim fingo n impole) aut Dei revelat. aut aliavia qd h Petrus mittatur in bellum hec, l. illa egregia facinora patraturus, ut dqa mercede remunerari a

Principe nobilius insigne, et hac nota bonus Princeps instructus in bellum mittet illum bona, et efficaci voluntate illa illius facinora remunerandi. Praeclare segerit in bello miles electus, an bona haec et praeclara opera indigna praemio erunt quia in illa nota Principis et sua illa bona voluntate, et gratia fundantur? Neu tamquam: imo praemio sunt dignissima, quia tam per se, quam contingenter, et per accidens a tali nota, et voluntate veniunt.

Finge Principem successus ignarum aut scientem revera datum contra eventum rerum suspendentem aut in contrarias partem inclinantem, quod, ut non bene se gereret in bello Petrus: An haec obstarent successui? Minime. Quia illa nota voluntas probabilis et efficax Principis omnino est contingens ad effectus praeclarorum gestorum Petri. Ea igitur non obstante praemio digna erunt. sicut non per tales contingentem voluntates et notas Principis non excluduntur a vera et rigorosa ratione dominii operum suorum Petri, ita non exeunt per illas rigorosam et strictam rationem meriti.

Item sit Petrus qui amicum suum Ioannem ad Indos mittet, ille tam bene ex suis mercibus negotiaturus ut locuples enavigaturus rediturus in patriam. Obstabit haec nota, et bona voluntas qua fuit missus ad Indos ad veram rationem dominii acquisitarum sua diligenti negotiatione divitiarum? Certe veros rigorosos an dicetur cum amico suo Petro bonis in re illis debitum solvendo, in agros, domos ve emendo dictis pecuniis. sententiam et non nisi quia in ea nota, et bona voluntate amici non per se, sed per accidens intervenit ille acquisitus cumulus divitiarum qui in diligenti Ioannis negotiatione et sollicitudine solum per se fundatur, qua posita et exclusa dicta amici nota, et bona voluntate dives Ioannes evaderet non minus bene quam existe et

movente illa. 1º non adimit vera ratio meriti, quo verus, et rigidus ... Deus soveret ... ita ... fundetur in gratia eius cum quo ...endus est, si hec fundatio ... per se et ex indigentia ipsius meriti.

Idem ita se het in casu quo ... nec ... ria ut corona, nec auxilia ut efficacia, nec opera meritoria per se fundant in data elect. ... et efficaci que est post ... mediam neque in decretis ... efficacibus, que ... cam, neque in ... a scien media aut ... ... et per acciens; nam si semel illa auxilia darentur in dictis circumstantiis vi illius voluntatis ... per quas ... auxilia preparant etiam si eventum Deus ignoraret, nullamque ... voluntatem haberet, ... suspensiones ... meritoria opera, nihilominus exiberent, et vitam eternam feliciter mereremur. ... sicut mereret miles strenuus ... premium sui preclari facinoris non obstante nota ... et ... ... voluntate, et sicut egregius et solicitus mercator rigidus ... acquisitis, non obstante nota amici illius ... mittentis, et bona voluntate ... felicius ... bonis progressus.

... Fateor accipere nec omnia opera a ... ... illa, et efficaci quodam morali ... per quas ... dicant tanquam ... in authores referri ... moralitas ... sicut non ... veras rationem dominii, ita non ... veram et ... ratione meriti. In Principibus ... referri illa ... militis facinora, qui certior factus de ... belli ... illius in bellum, cum ... excludere ... voluntatem illius remunerandi ad omnes qua ... bene se gerentes in bello premiis afficere sollicitus fuerat.

Item in amicum sicut divitie quas Joannes acquisivit a Indos etiam referri debent, quia illas muniit iis quibus oneravit mercibus, quas in magno pretio vendas esse non ignorabat, addunt bonas voluntates efficaces alicuius socius progressum. Itaque relatio non adimunt vagam et exactam rationem dominii tam militiis in sua gesta quam mercatorum in suis incrementa, quia tam gesta militis, quam divitie mercatoris veniunt peraccidens a dicta principis voluntate nota, et bona voluntate eius successa et idem serie a milite, et mercatore strenue se in suis exercitiis gerente. Ergo non relatio qua in Deum referuntur actus bone predestinati adimit rigorosam et vagam rationem dominii, et ideo bene stat cum ratione meriti. Sec. 10

SECTIO 10.

Reclamatio pro iisdem.

Reclamabunt adversarii longam esse disparitatem inter actus militis, mercatorisque, et actus electi a Deo. Quia non fuit benedictus et veniunt peraccidens ab amici notitia, regisque, et illorum bona voluntate quod non habent actiones electi, quibus eternam vitam operatur, que sicut non veniunt peraccidens ab auxilio efficaci sed per se, quia sine eo in lucem edi est impossibile ita non veniunt peraccidens a voluntate divina qua efficacia eius innititur, et sine qua esse non potest. Igitur tradita solutio non minuit difficultatem, neque est ad rem.

Sed hec instantia non tam nos quam eos impetit, qui bonas predestinatorum actiones ab auxiliis efficacibus dependere per se, atque adeo a voluntate rendere [?] veniunt et dependent per se, non sunt negaturi. Sed quid alii sunt responsuri est rationem meriti in nostris bonis operibus

in obliterent, modo nil curans, ego in meis oppiis nodum expedio in difficile.
Distingo duplex ratio efficaciae in auxiliis; alia est efficacia, quae dicit ordinem cum operatione, alia vero quae dicit rationem specialis beneficii ab illo per se dispensati ad bona opera electi assequenda, quae non nisi per accidens, et contingenter, sicut eveniunt per accidens divitiae mercatoris, et militis facinora annotata, et bona amici et principis voluntate, annotata. Sicut veniunt per accidens divitiae mercatoris, et militis facinora annotata et bona amici et Principis voluntate.

Sed illa non debet per se auxilia electi abstrahi efficacia annota illam praecedentem, quia si Deus nulla carerent, neque praecise adessent quae de facto occurrent, sine dubio bona illa opera darentur, quae vitam aeternam mererentur. Illa tamen efficacia voluntate solum debet ratio quae nascitur ratio beneficii specialis Dei, quae specialiter dicitur in quadam moralitate, et aestimatione quae resultat ex eo quod in iis circumstantiis Deus auxilium et debentur ab illa bona voluntate absoluta, et efficaci nos praemiandi. Quae si revera non daret, in ceteris quae ut dixi, permanerent quae de facto occurrunt darentur sine dubio ea bona, et sancta opera. Non quia per se, ideo per accidens debent a dicta absoluta, et efficaci voluntate, ideo per voluntatem, et nobis regis non extinguitur valor, et aestimatio facinorum sui militis, quia non per se, sed per accidens uniantur in illa. Nec imminuet ratio sui merito praedicta Dei voluntas.

Insistunt instantes adversarii, quia saltem ista bona opera per se uniantur in illa bona voluntate antecedenti, a qua veniunt auxilium efficacia in ratione efficacia acceptatione. Et nos ipsi ingenue fatemur, et a nullo posse negari catholice, et indubitatum a quo dicimus sapit Pelagianismum. Ergo non possunt nostra bona opera esse meritoria rigorose et stricte, sed admittimus in quadam saltem ne

meriti accepti, quae non exigat rigorosam iustitiam.

Sed haec iustitia non nostras evacuat (?) ... omnes catholicorum doctrinas impetit ad quas ... facile ... tique non fer accrens (?), ... nostra bona opera ... a qua veniunt auxilia divinae gratiae, et ... est ipsius Pelagii ... qui non requirebat per se gratiam Christi ... opera merito ... aeternae vitae ... fundatio non tollit rationem rigorosi meriti, quia non est immediata, ... mata, quae bene ponitur cum rigoro ... meriti ratione.

Rem declaro: donat Petrus liberaliter et gratiose centum amico suo Paulo ... accepta hac pecunia, quam pro suo arbitrio iam Paulus eius dominus ... rigorosa donatione potuit in quoscumque usus convertere, non ... erit rigorosior ... contractus inire ... quovis, et etiam cum ipso Petro benefactore suo solvendo ei, vel restituendo centum quae ... subripuerat aut merces emendo ab illo ... ambigat. Et non ... quia hi contractus non fundantur immediate in gratia ... contractus celebrat, ... immediate.

Similiter in casu quo rigorosus intercedere poterit iustus contractus inter Deum et nos, quia hic non immediate ... fundatur in gratia et liberalitate Dei, qui nobis liberaliter ... auxilia quae ... instructi pro arbitrio nostro cum ipso contractus iustitiae rigorosae possemus inire. Itaque ... quae ... opera nobis dicta auxilia ... Deus et in quo per se ... bona opera fundantur non praedeterminamur ad bene agendum: imo ... et obtemperare pro arbitrio nostro possumus et ... non ... domini ... et ... tanquam re nostra ... possumus ... si ab ea praemoveremur ad bene agendum, tunc non ... sed

immate fundaretur in gra operis nrus, nec tam in nrus arbitri
um, quam in arbitrium Dei preoccupantis nras determin. respon
deretur: atq. adeo esset incapax, ut per ipsum a nobis rigorosa
iusta posset d[ebit]a, sicut incapax est quoniam est ut per eos
nos ponimus cum aliis d[ic]tis aliquem rigorem iustitiae ele
vare.

Magna n. v[er]o intercedit disparitas inter volunt[at]em
ante[cedente]m Dei, in qua per se fundari nra bona opera n[on] dubitamus
et volunt[at]em cocomitantem ablatam et efficacem in qua n[on] posse per se
d[ic]t[a]m stringenter, et per accidens fundari dicta bona opera etiam
docemus. In hac n[on] n[on] posse per se fundari ideo defendimus q[uia] est
de iis decreta et resolutione in ord[in]e ad finem aeternum, salutis, d[ic]ta
de ita d[ist]anter et firmiter q[uo]d n[on] relinquat arbitrium aut
facultatem circumsistendi d[ict]a[m] d[ebit]e, q[uo]d est iam immate fun
dari in libertate, et gra eius cum qua d[ebi]t[a] pendum esset d[ic]t[a] ordi
nem exacte, et rigorose.

Bene aut[em] in illa, q[uia] n[on] ita firmiter
et d[ist]anter decernit bona opera per auxilia ... nos in
struit q[uo]d nobis n[on] sit integrum obtemperare et atq. resistere: imo inte
grum nobis relinquit obtemperandi ac refragandi potestatem.
et ideo integrum in actus nror dominium, ideo illam gratiam quam no
bis de dominio nrorum actuum nihil detrahitur, nec ratio exacti me
riti, nec cetera, quae exigit rectus ordo, et tenor iustitiae possunt impe
diri. Ergo ea ante voluntas Dei, in qua per se fundantur nra bona ope
ra n[on] impedit meritum nec rigorem iustitiae, quo Deus cum predestina
tis procedit ut d[e]equant iustitiae coronam. Sec. II. ... eiusdem
ablem, et contrariis ... alii impugnationes

Sectio II

Eiusdem absolutę, et efficacis elect.is alię impugnationes.

Ita insistunt adversarii. Decernere absolute, et efficaciter id quod dependet ex arbitrio alterius imprudentis est, sicut esset imprudens decernere Petrus efficaciter et absolute ut [illegible] in Theologia doctus evadat, hoc enim cum dependeat ab ingenio et arbitrio illius non nisi imprudenter, et temere potest absolute efficaciter decerni. Potest utique media omnia preparare, quę [illegible] convenientia [illegible] fuerint ad consequendum quod desiderat, id tamen efficaciter decernere, quod non [illegible] ab alieno arbitrio et dependens non nisi per temeritatem, et imprudentiam fiet.

Et hoc etiam non distaret ibi [illegible] decreto per [illegible], [illegible] media, quae temeritas et imprudentia [illegible] non ex [illegible] eventus descendit, [illegible] [illegible] ad decernendum quod est extra vera suorum decretorum [illegible] dependens ex alieno arbitrio, id consequi gloriam et coronam, ex nostro arbitrio dependet. Ergo non potest Deus hoc decernere absolute, et efficaciter antequam prevideat nostra merita futura absolute.

Respondeo dicendo esse imprudentis, et temerarium decernere absolute, et efficaciter illud quod dependet ex alieno arbitrio, et ingenio sub ea ratione, sub qua dependet ex illo non autem sub ea sub qua dependet ex proprio; id gloria et corona ea ratione qua decernitur absolute et efficaciter a Deo modo [illegible] explicato non ex arbitrio creato, id Dei dependet; sicut dependet ab eius arbitrio, sicut dependet ab eius arbitrio Petrus [illegible] illius [illegible] tiis distueres et non in aliis.

Itaque vidit [illegible] mediam quod Petrus

distinctus in ultis, i illis circumstantiis meriturus est gloriam et coronam iustitiae, in illis vero minime, determinatum intendit eum. Nonne est in potestate et arbitrio eius aut in istis, aut in illis circunstantiis illum distribuere? Nullus de eo est anceps; ergo in aliena non est sed in sua potestate et intendere gloriam ut coronas illum quem dirigeret per vias rectas ut consequatur regnum Dei, atque adeo non per instructas, per christi semitas ei decernit bravium eternae felicitatis; sicut pater qui certus de mediis quibus filius certissime doctus evadet non per demeritum, aut instructas ei efficaciter decernet fines doctrinae.

Nolunt videri iniquam eiusmodi electionem actam, et efficacem et personarum acceptatricem sicut iniqua, et personarum acceptatrix esset principis voluntas esset qui provocans omnes in publicum certamen honoris victoribus premium, et victis supplicium hos secreto armis instrueret, quo pararet victoriam securius, eo animo et intentione ut sine dubio vincerent; illos vero corporibus armis destitueret ut misere vincerentur, qui tamen certissime vincerent si talibus suppetiis dimunirentur.

Respondeo negando talia vitia posse divinae electioni tangere. Non enim est iniqua aut personarum acceptatrix, quia nihil per illam denegatur illi quod debeatur ei. Fateor esse, tale beneficia electorum; atque iniquitas in solo quod aliquem beneficentia, qua nihil detrahitur iuri alterius. Tolle quod tuum est et vade, respondit Deus Dominus servo importune murmuranti, et alterius dispensationi felicitati pertinaciter invidenti. Mathei 20. Volo autem et huic novissimo dare, sicut et tibi; aut non licet mihi quod volo facere? an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?

Itaque iniqua esset, et acceptatrix personarum [illegible] electio si huiusmodi promoveret ad bonum, et illum

quem n ita eligeret, ideo praedestinaret ad malum sicut iniqua erat praevisis voluntas, atque vocans oes in certamen illud arctius restitueret addixeret n posse victoriam reportare, illis v° iis, quos victuros esse, et triumphum relaturos necesse ret. Ita electio, quam nos adstruimus, quae supponit bonum usum coius beneficiorum Dei quos sine dubio praemium mereretur quid habet iniquitatis aut acceptionis? &c.

§. Tolle electiones. Sciam certe boni exercitii in his, et illis circumstantiis n potes tollere. Erit ne Deus acceptator personarum et iniquus, qui hunc ponit circa electionem in circumstantiis, in quibus videt bene esse operaturum et illum in iis, quibus n esse recte operaturum recognoscit? R. Negant adversarii, et n mirum: quia illum ponens in his circumstantiis n praedeterminat ad bonum, neque in illis adigit malo, sed integrum relinquit bono et malo retrahari, et obtemperare, sed hoc habet electio qm adstruimus ut distat ex dictis. Quod nullo vitio laborat, atque adeo solus est

Disput. 3.

An electio ad gloriam, et efficax ad gloriam n solum sit post praevisa, an ante ad praedestinationem.

Sectio 1.a

Non est necessaria ex indiga efficacia.

Concedunt hoc nri 10.m Vasquezianj Loes
fere Suarizte, et potest probari firmiter, p.o q.a dicta electio a
ola, et effax non est necessaria, ut sint merita, quae infaliter
ternam felicitatem consequeremur. Dicta electio abla et
effax non est n.aria ex indiga effus. Pbo ans: q.a antea ad
dictam elect.m ablam, et effacem merita hent esse simplt ordina
naliter, p.o qua ordinationali meritorum futuritione non elige
remur a Deo, ut stat ex dictis in C. superiore. P.o illa electio
non est necessaria ex indiga effus predestinationis. Pt cons: q.a il
lud p. quo res intelligitur hens esse in aliquo statu non requirit
per se ex ipsius rei indiga, ut heat esse simpliciter, sed effus predest.is
intelliguntur here esse in aliquo statu, nempe ordinationali non occu
rrenti dicta electione abla, et efficaci. P.o occursus istius non requi
ritur ex indiga talium effectuum.

Secundo id ipsum pr. non minus effica
citer non requiritur per se ex indiga effectus illud, qd occurrere
est per accidens tali effui, sed eam electionem ablam et efficacem
occurrere effectibus predestinationis est per accidens. P.o non occurrit
per se ex indiga effus. Probo minorem: q.a si per se occurreret
huiusmodi electio impediret meriti rationem, q. fundarentur
bona opera nra per se, et immate in gratia, et liberalit. eius
apud quem sumus merituri, quod bene stat cum exacta me
riti ratione, ut constat ex doctrina sect.is nona C.is praecedentis
in qua ideo docuimus servari in nostris bonis operibus ex
gratia ratem veri, et rigidi meriti adversus Deum q.a non
per se fundantur in elect.e illa abla, et effaci, sed in
occursis de auxiliis ut opportunis, q.a ex dictis stabili
tur, ut per illa vitam aeternam iusto pretio emamus. P.o effus pre
destinationis per se non requirunt eiusmi elect.m

Tertia ratio: illud quo excluso, et negato non minus bene daret effus, quam admisso, et dato non requiret per se ex indiga effus; sed exclusa, et negata dicta elect. absta, et efficaci non minus bene ponerentur effus predestis quam dicta, et admissa. Ergo ea non requirit per se ex indigentia effus: sed exclusa, et negata dicta elect. absta et efficaci non minus bene ponerentur effus predestis quam dicta, et admissa. Ergo ea non per se requirit ex indigentia effus. Probo minorem. Per hoc precise quod ponatur Petrus in circunstiis, in quibus ut previsus per scias media bene esset operaturus usque ad finem vitae, ut tantum, sed ut ita esset operaturus fuit prescriptus, et quaevis alii exclusis habuntur omnes effectus predestinationis, et tempore merita etc. per que certissime pervenient ad eternam felicitatem. Non video quomodo hoc possit negari; sed ut previsus per scias media operari supponit dicta elect. absta, et efficaci, que est post illam. Ergo effus predestis habentur exclusa dicta electione non minus bene quam admissa. Sed hoc est dictam elect. non per se, sed per accidens decurrere ad effus predestinationis attenta eorum indiga, ut est clarum. Ergo atten ta indiga dictorum effuum non per se, sed per accidens decurrit dicta electio.

Respondetur. Dices: ex indiga effus et per se requiritur ea ex ratione qua dicta est ipsius causa, et qua ratione illius producere non potest ex indiga sua exequuntur per se; sed per dicta elect. absta et efficaci non possunt effus predestinationis produci a Deo. Ergo ex indiga illorum per se electio requiritur. Respondetur, distinguendo maiorem et distinguo minorem, sed dicta electione absta et efficaci non possunt effus predestinationis per se, et entitative produci, prescindo minorem; non possunt produci sub ratione specialius beneficiorum Dei, omissa minore, quod nec etiam debet negari. Ergo effus predestinationis

possunt inspici dupliciter, et 1.m se seu entitive, et sub quadam speciali moralitate eius accidentali quam habent beneficiorum Dei sub hac accidentali, et contingenti ratione omitto descendere per se ad dictam electionem absolutam et efficacem, non autem 2.m se seu entitive sub qua ratione essent utique, etiam si Deus suum affectum partem electionem suspenderet, sicut sunt eadem opera in statu conditionato, et sicut bona opera reproborum, quae physice ab operibus praedestinatorum in nullo discedunt nisi conditionate tantum, et absolute existunt.

Instant: Quod dicta electio requiritur ex indigentia effectuum praedestinationis qua talium Probatur ergo; quia dicta electio per se requiritur ex indigentia effectuum praedestinationis sub illa accidentali et contingenti qualitate, spectabilium beneficiorum, id sub hac ratione sunt effectus praedestinationis et non praecise 1.m se; ergo ex indigentia effectuum praedestinationis requiritur per se electio.

Possem omittere illatam instantiam quae nihil statuto nostro praeiudicatum. Adeo enim verum est satis est quod adversarii liberter dant, scilicet non requiri dictam electionem absolutam et efficacem ut omnes praedestinationis effectus 1.m spectati ...ent es, et ut veri illos tanquam per certissimos gradus ascendat ad vitam aeternam in praesenti 1.m contendimus;

Utrumque autem ut ii possent dici specialia beneficia Dei procedere dant a tali bona voluntate illorum praeparativa est extra dubium praesentis sectionis, hoc tamen debet ex dictis, et assertis, stabit ex dicendis sec. 2. non est necessaria simplicitate ex perfecto modo operandi Dei.

Sectio 2.

Non est necessaria simpliciter

ex perfecto modo operandi Dei.

Suarizetas Drēos hic, sed pro me est ratio qui nulla non cedit authoritas. Potest stare perfectissima providentia circa praedestinatos exclusa ea electione absoluta, et efficaci gloriae, ante praevisionem scientiam mediam, ergo ea non est simpliciter necessaria ex perfecto modo operandi Dei. Probo ant. Perfectissima providentia est, qua sunt ordinata ad finem aptissima media praeparantur, sed potest dari aptissima praeparatio mediorum in ordine ad consequendum finem aeternae felicitatis exclusa electione absoluta et efficaci. Ergo

Probo minorem: per hoc praecise quod talia media cognoverit Deus quod si Petrus ponatur virtus, in illis circumstantiis talibus, talibus auxiliis praeveniente operabitur quod merebitur vitam aeternam, et quod praeterea iudicet dictis mediis uti convenire, ut talem finem Petrus infaliter consequatur, et quod illa reviera tribuat ex vi illius voluntatis consequentis antiquae [illegible] vitam tributa fuerant ante ... non voluntas ... datur aptissima, et melius praeparatio mediorum ad consequendum finem aeternae salutis. aut dicant adversarii quid deerit, ut aptissima sit, sed petitio principii: nam qua apertior principii petitio, quam negaire esse aptissimam, quia non praecedit electio de cuius necessitate disputatur. Ergo electio absoluta et efficax non est necessaria simpliciter ex perfecto modo operandi Dei.

Ad Suarez; quia perfectissima est providentia, qua Deus cum rebus se gerit, ad eorum finem de fines consecutionis in illis propriis, nec quod, ut color fert sua absoluta voluntate absoluta, et efficaci talis finis et mediorum ut infalibiter perducentes ad illum, praecise ex nota cum iis conditionali per talia media, et ex iudicio praeceptivo

quo prescribat qua via illum deducere expediat, et ex illa volun
tate, quae aeternum nrae libertatis antecedit illum deducendi per
istam viam. Talis electio non est simpliciter varia ex perfecto
modo obserandi Dei et se gerendi cum eo quem voluit certo
et infallibiliter deducere ad fines aeternae gloriae.

Quod efficit non esse bonam, ut videbimus,
electio, et decreta absoluta, et efficacia illam dispensantia volun
tatem antecedenti, qua vult Deus omnes homines salvos fieri per quam
voluntatem instruit omnes, et ad publicum certamen vocat
premium victoribus statuens aeternam felicitatem et supplicium
victis aeternam poenam quod vendebant cum suo Principe
Vasquesiani, certe ei satis est consentaneum, non ita de salute, et
aeterna corona decernere, quocum eis convenio.

Exemplis manifestis hanc veritatem declaro, et
confirmo. Vocat Princeps populus magnis premiis victoribus, et magna victis
infamia ad publicum certamen luctatores. Non videret iniquus, et
personarum acceptator, si secreto hos vel illos instrueret de talibus, vel ta
libus luctandi artibus quae sine dubio contrarios prosternerent, et illis victo
riam assequerentur. Alios vero deseraret in iis, quae non ignoraret miserum vincen
dos, et dormiendos esse. Illorum nimirum efficacem et resolutoriam voluntatem illos re
munerandi, et hos ad tam gloriosam sortem perducendi.

Item Episcopus publicis editis thesibus, vel iurisperitos vocat ut
qui in publico examine excelluerit illum beneficio, vel canonicatu
remuneret. Non ne etiam iudicabitur personarum acceptator, et iniquus.
Si hunc examinet in iis quaestionibus, quas feliciter retinere ei certo con
stiterit, ut sit animo illum donandi beneficio, et alios in iis tentet in quibus esset
infelicissime hesitaturos non minus certo presciverit animo eos in ista mise
ria derelinquendi, et emittendi inglorios. Sed Deus ad certamen
vocat omnes homines et angelos proponens victoribus premium felicitatis

eterne coronam, et victis supplicium eterne infelicitatis miseriam et servitutem, ut est fide sanctum. Sed non bene stat cum dicta volunte et prevendens utrum victorem evanirum esse in utraque illis circumstantiis illum vellet remunerare etiam volunte, et absoluta cum remunerandi in illis, et previdens alios esse remunerare vincendos in aliis circunstantiis vellet iniustos punire eos volunte ordinaria eos damnandi. § Ex hac altera

cum immeritorabit tali volunte generali peccatorem certaminis absolute, vel morte eterna punire aut dicere [illegible] Deus decernat volunte presertim absolutam et efficacem suspendat per quam victorem segreget et discernat ante ad merita vel victoribus: immo tali quali volunte amice Deum, et [illegible] ita [illegible] volunte [illegible] be [illegible] coerbu [illegible] et infelici aliorum ex vi [illegible] medie [illegible] et certo certius est ut [illegible] manifeste in exis adductis. Sed electio absoluta et efficax non [illegible] nec ex indigentia [illegible] nec ex [illegible] immo [illegible] Dei est [illegible]. Sectio 3. [illegible] discernendum ante previsionem absolutam meritorum predestinatum a reprobo.

Sectio 3.

Neque necessaria est ad discernendum ante previsionem absolutam meritorum predestinatum a reprobo.

Etiam Thomiste cum Scotistis, et Suarizti resistunt huic assertioni, qui electionem absolutam et efficacem ante meritorum absolutam previsionem ideo dicunt esse necessariam, quia sine illa non intelligeretur Deus discernens predestinatum a reprobo antequam [illegible] dicam boni et mali egissent, nec [illegible] ex eadem damnationis massa, atque adeo sine ullo ex[illegible] merito [illegible] unum, ut ex ea fieret vas in honorem, et illum ut fieret ex ea vas in contumeliam

Sed non esse naturam dictam electionis ad vitam sine probatione. Explicatur quod Deus videns Petrum positum in iis, et illis circumstantiis cum talibus, vel talibus auxiliis, ita esse bene cum iis operaturum ad salutem æternam mereretur, et ob decretum illum vellet ponere in iis, eum discernit prædestinatum ab reprobo, quem vult ponere in circumstantiis, in quibus videt ita male esse correspondentem auxiliis, ut non sit meriturus æternam gloriam, sed potius æternam poenam. Nam quæ clarior, aut maior discretio quam velle hunc ponere in circumstantiis acquisitionis æternæ felicitatis, illum vero in circumstantiis suæ æternæ perditionis ad discretionem prædestinati a reprobo non est natura effectus.

Respondetur etiam esse eiusdem naturæ; prædestinationem discretionem non autem activam, et passivam. Deus non solum materialiter, sed passive prædestinatum discernit a reprobo. Quod non potest negari electio ad suam discretionem prædestinati a reprobo. Ut pro maiori explicatione ille qui habens iure suo porrigeret ensem ei quem videt esse victurum hostem, cum tamen tali affectu victoriæ solum materialiter discerneret illum ab alio, cui utens etiam iure suo porrigeret ensem videns per illum ab hoste esse vincendum, si simul careret affectu perditionis, vellet illum ab hoste perdi, et nullo pacto discerneret illos active, et formaliter, quia casu eiusmodi traditio ensis suum omnino suspenderet animum et nulli traditione ut supponimus, utitur iure suo, et habet ensem utrique tradendum male sicut et bene utenti illo. Similiter Deus solum materialiter discerneret prædestinatum a reprobo, quod utens iure suo ponit in circumstantiis vitæ illum, alium vero in circumstantiis mortis; si revera suspenderet suum affectum tam circa vitam, quam circa mortem. Non solum materialiter sed formaliter et active Deus discernit prædestinatum a reprobo nam verum est diligere Iacob, qui est forma prædestinatorum ante quam quidquam boni egerit; et Esau, qui est forma reproborum ante quam quidquam mali egerit

odio fuisse, quae, ut est evidens, est decreto activo et fratis illorum et
non 18.m passiva, et malis. Ergo dicenda est electio ad eos decreti
omnis predestinati a reprobo.

Resp.eo neque adducere fratem et activam
predestinati a reprobo esse dandam illam electionem absolutam et ef-
ficacem, sed adhuc sufficere quandam simplicem complacentiam in decreto
vitae eternae addendam illis voluntati consequenti, qua vult Deus omnibus
positivis salutem, qui bene utantur suis auxiliis. Itaque videt
Deus per scientiam mediam, quod Petrus positus in his, vel illis cir-
cumstantiis cum talibus, vel talibus auxiliis, ita bene operaturus erit
ut sit vitam eternam recepturus tamquam coronam suorum me-
ritorum, qua precedente nota sibi complacet de tali decreto mea
quae circa cetera. Ex qua simplicissima complacentia quam Petrus suis
bonis actionibus sequeretur, sequitur statim decretatio mediorum
et illorum preceptio atque executio.

Cuius non videt hoc sufficere addiscere
tres activam et fratem predestinati a reprobo. Hunc non ponit
in circumstantiis, in quibus videt in servario Dominorum auxilio
cum talenta reposita esse habiturum cum displicentia tamen
neglige, et sortis infelicis, quam ipse sibi otio disponit; illum
vero in circumstantiis in quibus videt esse negotiaturum talentis
in consimilibus aeternam felicitatem esse complacentia tamquam
pere et fortunatae negotiationis. Ergo neque ad malam discre-
tionem predestinati a reprobo, neque ad fratem et activam
est necessaria electio absoluta, et efficax. //

Dices: non bene intelligi quomodo
de mediis sit simultanea [illegible] quomodo haec predictus preci-
penda ut executa maneant a Deo, qui finem, seu [illegible] efficaci-
ter non intendat, et amet, ea non simultaneis et in [illegible]

electio, et executio efficacius mediorum ex amore et intentione efficaci finis procedit. Quia autem ponenda est electio, de qua est disceptatio, aut negativa discretio finalis et affirmativa praedestinatio a reprobo.

Respondeo disputationem de mediis, quae finem respiciunt adaequate dependentem a voluntate disputantis, et similiter imperium electionem quoque et executionem illorum semper procedere ab amore et intentione efficaci finis, nam ex ea voluntate excitamur ad electionem mediorum quo quo illum sine dubio assequamur; non vero disputationem de mediis etiam, quae finem respiciunt cuius executio stat in voluntate alterius quae disputantibus imminet et quoque a sola complacentia, qui non est activus, efficax, sed speculativus duntaxat deriuetur.

Cum autem finis aeternae coronae non sit finis qui adaequate dependeat a Divina voluntate, sed qui dependens ab arbitrio, et voluntate hominis executioni mandandus sit nam est praemium meritorum, ideo non debet necessario pendere disceptatio mediorum ad talem finem etiam ab dicto amore, et intentione finis efficaci, sed sufficit quod pendeat ab dicta complacentia simplici ... stare discretio non solum negativa et materialis, sed etiam affirmativa, et formalis absque tali electione antea, et efficaci, de qua est quaestio. Sectio 4.
Nec requiritur ut Deus sit author et causa efficaciae auxilii, et specialis praedestinatorum benefactor.

Sectio 4.

Nec requiritur ut Deus sit author, et causa efficacię auxilii, et specialis

prędestinatorum benefactor.

Ex disp.^e precedenti secs. c. 6. et saepe alibi tactis, constat electum de quo est sermo iure admitti, ut per ipsam et decreta mediorum collativa illam concedat Deus specialis predestinatorum benefactor, et specialis causa efficacis auxilii. Sed neque ad istum finem est simpliciter necessariam in hac sec. probare Deum.

Ut sit Deus specialis benefactor predestinat. et specialis causa, et author efficacis auxiliorum non est necessarium simpliciter dicere quod sit praedefinitus existimat; et possunt specialissime attribui efficacis auxiliorum, et caeteri effectus predestinatorum electi efficaci de qua loquimur possunt attribui Deo specialissime efficacia auxiliorum et caeteri effectus predestinationis ...

[illegible]

Probo ... hanc ... [illegible]

cuius gaudio et complacentia talis invasionis, et percussionis gravis violationis. Item ne iste, qui tales enim exstat complacentia ponere peccat graviter, et causa moralis iudicatur eius delicti nullus est in theologia morali sapiens qui hoc non concedat.

Item si quis agnovisset in foro hostes armatos expectare Franciscum mala intentione fustibus eum onerandi vel gladio occidendi, et quod tribuisset ne in forum adiret, aut certe cum viris armatis ad hostes invadentes vim vi repellendam, et hoc esset complacentia et gaudio invasionis mali et imminentis. Item nonne erit iste causa moralis vitae et honoris a Francisco servati? Nullus negabit. Aliis exemplis non minus claris, et omnibus iure receptis posset demonstrari.

Ergo non est necesse ut Deo attribuatur tanquam patri et authori, efficacia auxiliorum et immutabilitas caeterorum effectuum praedestinationis, ad infallibilem et certissimam eius directionem quod tractatur libro hoc et effectu de qua loquimur, sed sufficit fruitio et complacentia a lethali accedatione circa non etc. praecedente cum nota eventus posse fieri in illo, et imperio Regis dicerent i. e. dubio Rex author, et causa partis moralis egregiorum factorum Petri et Pauli eius protector, et benefactor. Et similiter diceret Deus ratione praedestinatorum benefactor et specialis author, et causa efficacis auxiliorum, et omnium bonorum eius operum etc. Ex causa cum

Dices non potest Deus esse causa moralis divinus effectus nisi praecedat actus in Deo cui bene non possit attribui, sed complacentia, et minus non est actus cui non debeat bene attribui posset, quia causa est actus operativus et practicus. Quod illa Deo . . . dicitur quam animus cum fruitio, cum complacentia adiuncto actu interno quo praescribitur tale medium, ordinatum ad effectum directum aeternae salutis sufficienter ut Deus sit author, et causa moralis adiutorium causaret, cum nulla maior vis

requirit quam quae sufficit ut effectus qui revaelit futurus sit prudentius existimatur attribuat alteri: ita solus ductus effectus adiuncto imperio sufficit ut attribuatur Deo specialiter efficacia auxilii, et sic de aliis effectibus praedestinationis. Ergo etc.

Confirmo ex morali Theologia. Exempli gratia indubitatis, si quis porrigeret ensem videns petitum ad sumendas vindictas ex complacentia in vindicta, vindictae esset reus, et culpa mortalis esset reus. Item si quis equum mutuum peteret ut sua utens velocitate inimicum prope insequentem, et sitibundum sanguinis manus effugeret, ille tunc qui cederet ex complacentia in tali evasione stabiliminis ... malo, ei sine dubio attribueret tanquam morali causa evitationem tam prope instantis mali. Idque infinitis aliis exemplis possem demonstrare, quae sensu omnes sapientes approbant, quod ut Deo attribuatur efficacia auxiliorum, et ut sit specialis benefactor praedestinatorum, non est necessaria electio ablata, et efficax, quam solent esse physice praedeterminantes, sed sufficit simplex complacentia et delectatio, quam explicuimus. Sed haec ex dicendis dilucidiora fient.

Sectio 5ª

Coherentia doctrinae

Ad maiorem doctrinae nostrae dilucidationem ostendam eius coherentiam cum dictis superius. Nam fortius, et firmius fundamentum, quod contra illam videtur posse excogitari, a mala eius contextura, et nexu cum doctrina superiori potest assumi. Bene ergo possibilitatem electionis ablatae et efficacis, quam omnino posse ... determinatam meritis possem ... cum doctrina simplicis complacentiae quam loco eius admittimus ... ostendam in hac, et sequenti sectione; quod non obscure iam dictat ...

traditis in c. precedenti in solut. argumentorum dicta absolutas effect.

Et non potest non dici electio absoluta et efficax illud tamen: quod Deus ante praevisionem meritorum discernit illa ipse praedestinatum a reprobo Jacob dilexi. Dicitur specialis eius benefactor, et non nisi per specialem amorem benefecit benefacit. Ad revera eligit media, quae certo omne liberant quicumque liberant electos, per quae sibi quomodolibet, dum ipsius efficacia illa complectitur, et exequitur, et media ut efficacia sibi ordinat ad aliquem finem non amant ab agenti rationali praeter hunc perfectissimo et ordinatissimo, nisi ex intentione finis efficaci. quod efficax mediorum proportionatis sciat servari cum amore et intentione finis, et mediorum amor est absolutus et efficax quo scilicet quaerit illa non quomodolibet, sed sub ratione efficacius conferunt ut superius fuit ostensum.

Haec et similia probant recursum ex electionis absoluta, et efficacis; quae cum iis bene stare potest nova simplex complacentia, stat ex dictis, et hic apertius constabit. 1° per illam simplicem complacentiam de executione aeternae salutis adiunctas amori antecedenti, quo vult Deus omnes homines salvos fieri, et notitia infallibilis executionis in iis circumstantiis, in quibus disponit ponere illum satis ample discernit praedestinatum a reprobo a quo longe est amor simplicis complacentiae, qui adiunctus amori anteriori, sicut aequivalet electioni absolutae et efficaci, nam statim sequitur electio mediorum, et imperium praescribens, quae expediat executionem dari ad effectum successivum illorum; quae electio et executio non minus quam ea sequeretur ex dicta absoluta et efficaci voluntate ita bene poterit dici moralis quaedam, sive virtualis electio, et vis praedestinativa absoluta, et efficax.

Ex exemplis ex morali theologia manifestis ostendo complacentiam simplicem in vindicta eius, qui eius [illegible] Petro quod videt scriptum [illegible] ad sumendam illam de [illegible], [illegible] similis

etiam affectu alterius, qui equum ministrat alteri, ut evadat imminens [illegible] propè q. initans mortis periculis infamie, et similes affectus, sicuti equivalent intentioni [illegible] et efficaci, ita pro talibus moraliter reputant, et ce morales dicuntur, et sunt talibus [illegible], et tam quam talibus ii attribuunt et imputantur. Cur ergo illa simplex [illegible]placentia in [illegible] secut. saluti adjuncta volunt. e anti. i eius n. po-terit similiter dici int.° gloriæ effax et abla equivalenter, et moraliter. Non tradent adversarii [illegible] disparit. ez.

Dn. simplex [illegible]placentia explicata adjuncta amori illi anti.° mo declarato equivalet amori speciali, et talis potest dici in su morali; quid mirum dici Deus ab ipsa et etiam reputari specialem benefactorem, sicut dicitur specialis benefactor, qui equum [illegible] in circumst. iis declaratis. Quid mirum dici etiam Deus a simili [illegible]placentia, qua sibi [illegible]placet in media suas opportunitate, seu efficacia ad certissime [illegible]sequendam vitam eternam adjuncta amori antecedenti, quo talia media [illegible] nobis impertitur, n. quomodolibet illam, [illegible] parli, et de trate eligere [illegible] in su morali, et [illegible] in quantum opportuna et efficacia, et ad vitam eternam certissime [illegible]placentia, sicut ille, qui ministrat ensem ex [illegible]placentia in vindicta, ad quam sumendam n. ignorat exponi illam n. quomodolibet, [illegible] q.tus opportunus, et effax ad talem finem in su etiam morali, et [illegible] reputat [illegible] [illegible].

Et hoc ex intent. finis, etiam effaci et resolutoria, et efficaci, inquam in eodem sensu morali, et reali propter antem amorem finis s.m se, qui est sufficiens, et propter [illegible]sequentem [illegible]placentiam et infallibili[illegible] secut. eius, ubi est post sciam media de bona sua cum Divinis auxiliis cooperat. dicitur, est int.° effax dandi gloriam in su morali, et reali propter

equivalentiam ad physicam int.° Ut sic deservet optima proportio inter amorem finis et mediorum illo fuit arctato, et intentio per voluntatem ablam, et efficacem in sua morali, et hec simi[liter] inter electa et tradita execut.° per illam voluntatem etiam in sua morali ablam, et efficacem. Sec.° 6. Idem intentum pro maiori doctrine elucidat.°

Sectio. 6.

Idem intentum pro maiori doctrine elucidat.e

Ex his constat quam bene cum doctrina tradita in precedenti c.e, et in tota superiori d.[isputatione] de elect.e abla et efficaci concordet quod de simplici complacentia hucusque dictum fuit. quomodo aut.m conveniant que dicta sunt de simplici complacentia cum de electione able et efficaci quod explatur difficultatem etiam ostendam.

Gradum difficultatis maior cohaerentie ho[minum] in negotio rum affectuum predestinat.s remitt.r ex ipso quod non bene cum illa voluntate qua vult Deus omnes homines salvos fieri per quam omnes veluti ad publicum provocat certamen proposita gloria tanquam premio victoribus, et eterna poena tanquam supplicio victis coherent alia voluntas ab soluta, et efficax per quam hominem eligit ad premium illos vero damnat ad eternum supplicium, et hoc antequam quidquam boni aut mali egerint.

Episcopus publicis edictis convocans ... quos in iure doctos pro certo beneficio, vel cannonicatu tanquam premio victoriae in certamine literario iniquus esset et persona[rum] acceptator, antequam illos in certamine spectaret ... eligeret ad premium et ceteros excluderet. Cur ergo ab his ... liberabitur Deus ... ergo cum predestinatis et reprobis se gerens.

Nec satis erit q.d dicat Deum esse absolutum
Dominum glorie et pene et creaturarum suarum et posse pro suo arbi
trio his tanquam rebus suis uti ad hec, vel ad illa ministeria
sive decora gloriosa, sive contumeliosa, sicut figulus qui potest
hec vasa fingere ad usus honorificos, et illud ad viles et infames
pro illa conjuratione luti, quidem res illa informi sua non minus apta
facta et habile erit ad hanc quam ad illas figuras de manu artificis
accipiendas.

Non, inquam, satis erit quia ut Deus tanquam absolutus
Dominus possit antea ad res voluntate et decretis suis uti
creaturis suis ad hec, vel ad illa ministeria, ita ut honori
suis accommodans ministeriis, illas vero contumeliosis sicut figulus
qui pro arbitrio suo hec vasa fingit in honores illa vero in contume
lias. Hoc certe non poterit sine iniquitate et iniustitia fieri iam
supposita voluntate per quam sua illa potestate et dominio
absoluto se abdicat quoad usum [illegible] ex vi eius illud ius
ad rem, quo carebant.

Et talis est absoluta voluntas divina qua
vult deus homines salvos fieri per quam nullum hominem excludit a regno Dei
sed omnes vocat, et ad publicum veluti certamen provocat, et omnibus
statuit eis regnum Dei tanquam premium, propositum istam in
posita voluntate per quam Deus hominibus gloriam ad
acquirunt quo antea carebant non potest Deus uti absoluta
potestate, et dominio quo per tales voluntates se abdicavit. [illegible]
debet conformare se legibus iusti certaminis unicuique proprium
suum ius, sicut Episcopus qui ut absolute poterit hunc, vel illum
beneficio Ecclesiastico, vel canonicatu donare de quo providere ad
ipsum absolute pertinebat ex suppositione tamen edicti examinis litterarii
publicum dedit semel de eo posuerit, et dicto publicis edictis pro

vocaverit non nisi per iniustam suam illam abusivam potestatem, et iu-
re utetur in eius provincia donando illam uni ex currentibus
independenter a merito examinis, et caeteros independenter etiam
a talibus meritis excludens, et reponens.

Sedenim non obstantibus his bene congrueret
dictam electionem ablam cum abdicatione quoad hoc dominii et potestatis ac-
tam per illam antecedentem voluntatem vitam provocatoriam certaminis
nullum excludentem, ideo eam aliquibus attribuentem ad reg-
num Dei et cum observa aequum rigorosi oppositionis inter vo-
catos ad agonem iam ostendam.

Deus itaque, cognoscit ab aeterno cognita
possibilitate acquirendi regnum aeternum per auxilia quae vocat eos morta-
les, et sibi eos adductam instruit armis aptumque bona, et sincera volun-
tate eos glorificandi. Quae ratione iis taliter omnibus adumque observatis
et praesuppositis per suam scientiam mediam eos videt iam bene, iam male si-
bi et viribus suo, et incurra se gerentes in agone scilicet hiis auxiliis
ita sebene gerere, quod dubio victores evaderent, illos vero ita negli-
genter et improvide, quod dubio victo, et improvitate sua victi ce-
derent. Hoc est certissimum.

Si res ita est quomodo non etiam certum e-
rit posse Deum hos statuere in iis, in quibus videt victoriam repor-
taturos, illos vero in iis, in quibus eos superandos praecognoverit. Ex
vi illius ante quam volunt quod debuit Deus non usque ablo dominio hos eli-
gens ante pugnam ad coronam, illos vero damnans ad perpetuam servi-
tutem. Ea autem non iam aliquomodo praevisa scilicet per scientiam mediam, quod
istos eligat ad coronam ad quam bene se gerens aptum et habilem se
reddidit, et illum ad servitutem infamem ad quam male agere et improbe
procedens se habilitavit, cui iuri, aut legi derogat?

Certe ex vi illius ant. voluntatis, qua non se abdicavit Deus iure et potestate distuendi hunc hominem in his, vel in illis circumstantiis, imo potius hoc ius absolutum integrum semper servatum fuit; sed eo iure duntaxat abdicavit se et necessitandi aliquem ad servitutem infelicem, nec damnandi antequam ipse se adaptaverit ad tam infame et infaustum ministerium. Et hoc certe fuit servatum adunquem, quia nullus Deus excludit a regno et flammis addicat perpetuis, qui ad hanc tristem sortem non se adaptaverit male utens auxiliis divinae gratiae, quibus bene potuit se ad regni possessionem aptam et habilem reddere.

Si Rex ad certamen vocans athletam ad victoriam reportandam armis omnes vocatos instrueret cum bona voluntate eos remunerandi, qui talibus armis bene uterentur contra invadentem hostem, hunc poneret in circumstantiis in quibus sciret quod bene utens variis armis victoriam de illo reportaret; illum vero in aliis, in quibus non propter armorum defectum, sed propter malum usum illorum ab hoste vincendum esse praesciverit, cui iniuriam irrogaret: quam legem frangeret? Leges non vero rectissimi, eos vocatorum ad certamen ... servaret adunquem quod sufficientibus armis ad victoriam ab hoste reportandam eos adunus instrueret ita ut nullus de illorum insufficientia possit merito conqueri; quod bona voluntate eos remunerandi si per ipsos non steterit, eos vocaverit ad certamen. Quod praemium scilicet fallacia aut dolo cunctis proposuerit. Ergo nec Deus contra ullum ius, aut legem aget si praevidens malum usum Divinorum auxiliorum per scientiam mediam in aliquibus circumstantiis in illis ponat unum et praevidens bonum usum in aliis ponat alterum.

Et hoc ex intentione applicatur, et etiam illi conveniens scientiam mediam talis victoriae, quod haec intentione illa, et ...

cuz n destruat sufficientiaz auxiliorum eorum qui n fuerint electi, nec destruat aut fallacez faciat volunt. eos remunerandi nec sit simpliciter narra ad victoriaz de hoste reportandaz n erit præjudicio exacte et rigide observ. iuris transacti in Agonistas ex vi publicati certaminis, et pvocat. illorum ad ipsum.

D.ra utiq. ageret si electi ostenderent n sincere, et candide eos pvocasse Deles, fraudulenter, et dolose, i. bona et sufficienti volunte eos premiandi, probarent n sufficientibus ad hostes superandos armis eos instruxisse, n demonstrarent eos pstituisse in circumstis in qqq vincere n iusset eos [illegible]; si hoc n faciunt, q. n defu armorum, quæ aptissima sunt ad victoriam, d introitive sub poste se debuit q. cuz exacta observa dictarum legum benet [illegible] dicta electio, atq. adeo benestat eius doctra, qm in superiori c. elucidavimus cuz doctra præcentu c. de simpl. displacentia qm exposuimus.

Illicitum esset Regi pvocanti ad certamen muneonerare armis, qqq n muniri, deprimi, et afflui necesse sit, sicut illicitus etm foret Episcopo ad examen pvocanti nunc in iis examinare, in qqq hesitare, et inexperite vere sciret esse necesse; q. in utroq. casu n e foret contingens, et liberus [illegible] excludi et damnari, nec [illegible] in ipso refundi exclusio et condemnatio, sd in mala Regis i Episcopi voluntem, q. illos prædestravit ad [illegible] aut armis vendiri inimis et [illegible] vires suas illos opprimendo, aut questionibus tentando p. studium, et ingenium.

Si aut. armis illum accommodaret, qqq bene posset hostem invadentem superare [illegible], sicut oporteret velle uti, q. si sciret vitio suo, et ignavia, et n defectu armoru esse ab hoste vincendum, nec iniusta aut iniquitas esset. Et quæ malitia Episcopi etm foret inter candidatus examinare questionibus, qqq n bene studuit

et de qqq abbe et dqruenter reddere ratẽ nec impole, dpole possiss, si stemtus prepardtis n impertinenter et vitiose dimeret, i ludendo si dormiendo. Certe nulla in hoc examine iniquitas, aut iniustitia, q Episcopus in dictis quaestionibus tentans beneficii candidatus, illum n necesitavit, et premovit, ad perditionem et reprobationem suam, sed ipse sui perditionis, sicut est arex perditus, l ipser somnius ad studio et vigilie prefuit, unde sua salus dependebat.

Ad 3° similiter erit illicitum Deo supposita illa qualitate volunt e quarum vocat omnes, et instruit ad salvationem aliquem ex iis detrare, aut necesitare ad perditionem negando ei auxilia quae sonit salvari, aut premovendo illum, et affigendo ad malum quo demergi in profundum sit necesse, n aut erit illicitum statuere illum in conductis iis, in qqq videt per improbitatem et maliciam se esse perditurum.

Fateor esse specialissimum Dei beneficium utam statuere in circumstantiis, in qqq videt diligenter et solicite tractaturum esse suae salutis negotium, si hoc fiat a Deo, aut ex complacentia, et salute, aut ex dquenti intentione efficaci salvandi illum, sed quod bene dponitur cum illa volunt generali, qua omnes ad Regnum vocat, et nullum excludit, d n est simpliciter necessarium tale subsequens decretum ad talem effectum eterne salvationis, dut ille duntaxat tamquam speciale beneficium attribuat Deo aliquam dexeutione cum n minus utilis sit illa simplex complacentia quam explicuimus quam decretum absolutum, et eficax, ad, ut notavimus, illa adiuncta voluntati ant i aquivalet in su morali, et reali tali absoluto decreto et eficaci, ideo tam illa quam illud bene conveniunt inter se, et dpadendo in negotio predestinationis.

Bene q. sonunt dicta in hoc, et in

c.e superiore de abla, et e frai int.e dandi gloria ut aronas, et de simplici Displacentias in execut.e eius, quas soles esse bocacione et Dolores in provida predestinatorum.

CAPUT. 4.

Quomodo Deus de facto eligat quos predestinat?

§ Possibilem esse elect.m ab[illegible] et eficacem ante [illegible] preuisa cum [illegible] meritorum; et ista, [illegible] [illegible] libertate ad merendum, imo ad peccandum [illegible] [illegible]. [illegible] esse elect.m ab[illegible], et eficacem [illegible], et [illegible] cum ad gloria in parte, et [illegible] ut [illegible] post [illegible] de [illegible] bonis [illegible] [illegible] et [illegible] esse [illegible] cum [illegible] plena libertate, et de rat.e [illegible] meriti, et [illegible] illa voluntate [illegible] qua Deus omnes vocat, et [illegible] vocat, qui bene [illegible] [illegible] gra [illegible] ad regni [illegible] [illegible] cum [illegible]. Et ultimo, etiam esse [illegible] [illegible] elect.e absolutas et eficaces [illegible] talem in [illegible] morali, et [illegible], quod [illegible] ex illa volunt.e ante predestinatis [illegible] reprobis communi, et ex [illegible] [illegible] simplici [illegible] Decretione [illegible] eius quos vult ponere in [illegible] [illegible], in [illegible] videt illus tam diligenter, et [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] misericordissime [illegible] [illegible] quod in Die rationis, et iudicii [illegible] erit meritorum [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] tam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modis de facto sequerit Deus predestinans [illegible] [illegible] dicere [illegible] [illegible] [illegible] sit de facto, potius de authoritate et [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] ratione. Sectio 1.a Non uno [illegible], [illegible] enumeratis modis eligendi de facto [illegible] [illegible] Deus sua [illegible] in [illegible] [illegible]

Sectio Iª

Non uno duntaxat, sed tribus enumeratis eligendi modis de facto temperasse Deum suam providam non est incongruum.

Aliquos ex prædestinatis elegit Deus ad æternam salutem ante omnem conditionatam meritorum præparationem, alios elegisse post seriam media meritoria [illegible] ablata, et physica electione, alios vero elegisse non duntaxat electione morali, atque Deum integram suam providam cum prædestinatis diversis illis electionis modis temperasse, et doctrine nec caret authoritate, nec congrua ratione.

Et 1º quidem eligendi modo omnes parvulos quos salvos electos fuisse [illegible] bene [illegible] negaverit eos non fuisse electos certum est, siquidem præ multis aliis, qui in massa perditionis dixerunt, ad æternam felicitatem sola Dei benevolentia [illegible]. Et non fuisse electos post prævisa merita quæ numquam habuerant est certum, quoniam quod [illegible] fuerunt electi ante omnem motum conditionatum meritorum, nam cur electio erat ex [illegible] motivum [illegible] meritorum; cum ut minime habet ab illis [illegible] non [illegible] nullam rationem motivam, et [illegible] est [illegible] Dei [illegible] ante [illegible] tamen [illegible] [illegible] Sectio 2ª [illegible] [illegible] [illegible].

Sectio 2.a

Quid de elect.e Deiparæ Virginis?

[illegible] ne [illegible] infantes qui [illegible]
[illegible] in cœlum duo erunt [illegible] electi [illegible]
[illegible] sunt, [illegible] ex [illegible] Beatissi[illegible]
ne [illegible] pro certo mihi est [illegible]
[illegible] Doctor [illegible] 24 [illegible] et 2 [illegible]
[illegible] 1.o [illegible] excludenda est [illegible] electio
maxime [illegible] cum libertate ad peccandum [illegible] id
hoc etiam si verum esset, adnegamus [illegible] obstaret [illegible] Beati-
ssimæ Virgo [illegible] fuerit electa, quia tota fuit [illegible]
sanctificata [illegible] abundanti [illegible]
[illegible] et [illegible] in utero suo verbi Divini, [illegible]
[illegible] suæ [illegible], seu animationis in [illegible]
Parentis [illegible] ut peccare ullo modo ei fuerit impossibile, [illegible]
licet [illegible] maternitatis, aut [illegible]
donis [illegible] Deo eius authori noto in [illegible]
[illegible] cum peccato, quod etiam [illegible] docent Theologi, et [illegible] ex
[illegible] et [illegible] Tridentinum sess. 6. can. 23 [illegible]
[illegible] privilegio [illegible] Beatam Virginem [illegible] fuerit ut
[illegible] omnia peccata etiam venialia [illegible]
[illegible] maternitatis, aut aliis dona longe excellentiore [illegible]
gra[illegible] cum gravi, [illegible] levi etiam culpa [illegible]
[illegible] abundanti [illegible], seu animationis suæ [illegible]
debet negari Beatam virginem electam fuisse eiusmodi electione.

Secundo [illegible] hoc ipsum, quia in eo quod [illegible] fuerit
electa, et dilecta Virgo Deipara nullum sequitur inconveniens: immo ex illo

pro incomparabili Deiparae dignitate tuenda operae pretium colligunt ingentem. Nam qualis electio dicta excludat impeccabilitatem ad digni tatem attinet Virginis Matris Dei, sicut de dignitate Christi est quod peccare non possit. Et nullam meritorum praevisionem, nec conditionalem praesupponat sua electio anticipatissimus eius amorem arguit in Deo, et tales puritatem et candorem in Virgine, quod ille exitus de statu possibilis ad statum futuritionis sanctus sit, et immaculatus.

Caeterum omnes videntur a Deo saltem per scientiam medi am in multis rerum circumstantiis per culpas a Divina lege declinantes et ideo aversi, et infensi Deo: Beatissima Virgo sicut in nullo instanti est conceptibilis absque electione ad dignitatem matris Dei et carens gratia maternitatis, quia ad statum possibilis ad statum futuritionis absque inchoavit electionem, cuius effectus est nativitas Virginis atque conceptio; ita in nullis rerum circumstantiis est conceptibilis a lege Dei declinans, et Deo infensa, quae est praerogativa dignissima Virginis Deiparae. Ergo non debet ea electio anticipatissima denegari Beatissimae Virgini.

Probatur intentum 3.° ex divi Cele, qui vocat Virginem Matrem non electissimam, et praeelectam, electio est post praevisa merita conditionate. Ergo praeelectio erit ante omnem meritorum praevisionem. Item dicitur in Cant. electa ut sol; sicut est necessitate quadam intra Divinae lucis radios emittendi, sicut ex signo aliquo Divinitatis ei concesso, et infuso, nempe gratia maternitatis, aut alio fortius nobis ignoto, quo non minus necessitanter Beata Virgo ad nos se extendit quam est necessitatus sol ad nos candendum de luce, ergo illa electio est independens a meritis bonarum actionum, et omni gratiosa. Ergo electio Beatissimae Virginis est omnis et independens a meritis bonarum suarum actionum.

Pr. 4to, quia gradus gloriae ad quem fuit electa beatissima Virgo tan excellens est, quod dependenter a praevisione conditionata meritorum non sit elegibilis, sicut gradus gloriae ad quem fuit electa sanctitas XPI Dni talis, et tantus est, quod non fuerit elegibilis ad illum ex praevisione conditionata meritorum, sed tantum in ordine 1o electionis. Consequentia probatur; quia ille gradus nulla ratione est adipiscibilis per merita, nisi a persona dignificata per maternitatem Dei, quae est tota virtus Divina Beatissimae Virgini tributa, per quas proportiones accepit in ordine supernali ad Deum, rationes et rationes Deum vera, et propria generatione virtuali producendus, sicut gradus ad quem fuit electa sanctitas XPI Domini nulla ratione est adipiscibilis per merita nisi a Persona cui vera et propria filiatio naturalis deberet; Ergo in 1o ordine electionis non fuit Beata Virgo elegibilis ad illum ex praevisione conditionata meritorum.

Patet consequentia; quia cum tantus meritis sit maxima, et tantus non Divina dignitas perfectione, quam constituit maternitas Divina non poterit non praesupponere quaecumque praevisio meritorum tales perfectiones, sed quam tan magnifice dignificatur Deipara, ea autem praesupposita iam gradus ille gloriae ad quem fuit electa debitus erit, ultra iure tale, et independenter a merito suarum actionum liberarum, sicut XPI Dni est jure naturae, et independenter a merito liberarum suarum actionum gradus gloriae ad quem fuit electus eo propterea quod ex vi unionis hypostaticae sit filius naturalis Dei. Ergo in ordine 1o electionis Beata Virgo non fuit elegibilis ad gradus gloriae, ad quem revera fuit electa ex aliqua meritorum praevisione.

Sed iuvat haec exactius declarare. In duobus itaque signo rationis Beatae Virginis tempore. In 1o eligitur ad dignitatem probe infinitam matris Dei, et hoc independenter a meritis, tan suis, quam cuiuscumque alterius creaturae; quae electio fuit proprio in Virgine matre ma

maternitatem, que est quedam virtus permanens de ordine supernaturali et Divino de sacramento sub re, seu qualitatis, de quo modo nihil definiendum, a qua virtute non manant aliqui improportionata et distantissima a tam sublimi, et excelsa actu accepit thorum ad illas non minores quam nec ex se illam adipiscens nomen quiverimus. Que doctrina est hac tempestate comunis inter doctos et confirma ratione, et authoritate nititur, quam nemo nisi per impertiam aut protervia possit vituperari.

Constituta igitur iam in ordine supernali, et Divino potentis dispere, et entiti non purum tantum potentis, hoc est Deum, per illam mirabilem virtutem quam maternitatem vocamus iure in ipsa fundato, quod in eo sensu potest dici naturale; in quantum fundatur in eo, quod pertinet ad constitutionem, seu integritatem matris hominis Dei, et non in aliquo quidam eius voluntario, et libero, sint actus ad gradum glorie tam excellentem, et sublimem, quod solius Dei gloria sit inferior. Actus inquam, ut dixi, veluti naturalem, quod fundatur in eo quod pertinet ad integritatem eius in quantum ad tam Divinum ordinem elevatur, dummodo veritas est ut videatur veresimile, et non omnino improbabile, quod si Beata Virgo moreretur in instanti immediate post conceptionem reatum quoad substantiam glorie eam rem reciperet a Deo quam accepit in die Assumptionis sue triumphantis. Sicut Christus Dominus eandem gloriam quoad substantiam recipisset, si moreretur in die sue sanctissime nativitatis, seu Circumcisionis, quam accepit in cruce moriens, quamquam quidem per excellentiam operum meritorum ipsius fuit a Patre perdonatum, per ipsum iure naturali exigente, hoc est iure fundato in naturali filiatione solvendum erat ei.

Gradus itaque glorie correspondenti sanctificationis est independens ab omni consideratione etiam conditionata meritorum, sicut fundamentum, in quo ius adipiscens fundatur, que est illa Divina integritas, et perfectio, per quam fuit elevata Beata Virgo ad ordinem matris hominis Dei, independens ab omni consideratione meritorum, quod ut dixi ea mirabilis

virtus est initium ad tantum Iᵘᵐ tam excelsi, et incomparabilis meriti, sicut filiatio naturalis XPI, est tantus, et initium meriti gradus glorię ad quem ipse fuit evectus, qui non potest cadere sub meritum alicuius extraneę personę, nec XPI ipsius in 1º ordine electionis.

Gradus vᵘˢ tertius in 2º signo rationis correspondet Virgini in quo iam considerat cum illa Divina perfectione personaliter dilecta Dei hominis in 1º gradu nempe matris, qui gradus glorię forte est idem quamvis aliter, nempe dependenter a meritis suarum plene Divinarum actionum, hic utique dependere poterit a prævisione actionum meritorum, ita scilicet quod Deus ad illam Virginem matrem, dicatur eligere, quia videat illam tam bene in se, in ista circumstantia esse usuram sua incomparabili gratia maternitatis, et cæteris, quæ se dignam efficiet actionibus suis ea gloria, quæ in iure veluti naturę debebatur ei, sicut XPus Dominus, qui in eodem signo 2º rationis etiam eligitur a Patre propter suas mirabiles actiones dignas eo gradu glorię, qui iam in Iº signo rationis iure naturali debebatur ei, et sic verum esse dicet Virginem Matrem electam fuisse a Deo, et prædestinatam ante omnem prævisionem meritorum, ex vi cuius fundat Divinus illud pretium maternitatis, per quod dicitur in suo esse matris Dei, et electam post prævisionem dictam meritorum suarum actionum præclarissimarum ad eandem gloriam iure recipiendam, tamquam coronam, et premium illarum.

Gº. Non potest negari Beatam Virginem in 1º signo, et ordine electionis fuisse sicut humanitatem XPI electam ante etiam dictam actionum meritorum prævisionem a Deo Deum eo electionis modo iure [illegible] tum, sanctos cum humanitate XPI, et Virgine an aliquem [illegible] iam insinuam.

Sectio 3.

Quid de electione eximia Sanctorum.

qui in gratia fuerunt confirmati?

Nempe Ioannis Baptistę, Ieremię Prophetę, qui adhuc in utero Parentum suorum fuerunt sanctificati, S. Doctorum Apostolorum, qui sunt fundamenta Eccl[es]ię, et aliorum qui eximia sanctitate claruere, et ita in gr[ati]a confirmatos fuisse constat, q[uo]d ab ea per gravem culpam nunquam deciderint.

Et de his electos fuisse ad gloriam uno eodem actu generare, sentio nempe absoluto, et efficaci, non in sua morali duntaxat, sed in sua reali [illegible] ex [illegible] nobis est Pl[illegible]

Q^a electio n̄ est ante oẽs etni vitã meritorum previsionem.
Probo minorem ex Paulo 1ª ad Corinth. 9.

castigo corpus meum, et in servitutem redigo ne forte cum aliis praedicaverim, ipse reprobus efficiar. Ex quo textu constat manifeste potuisse Paulum non obstante sua electione et confirmatione in gratia peccare graviter et se reprobum efficere. Aliquin pugnandi conatus, quod exercebat, timor sui reprobationis, et sollicitudines edomandi sui corporis per mortificationem esse necesse indicavit. Ita interpretantibus hunc textum Origene, Chrisostomo, Theodoreto, Eusebio, et Nisseno, quorum verba refert P. Herize in illa disp. 24 citata c. 3. n. 13.

Hoc ipsum etiam potest probari ex textimonio alio eiusdem Epistolae 1ae ad Corinthios c. 4. Nihil mihi conscius sum, sed in hoc iustificatus sum. etc. Et ex illo Epistolae ad Philippenses 3. si quomodo occurram ad resurrectionem, quae est ex mortuis, non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim, sequor autem si quomodo comprehendam etc. Ex quibus manifeste constat non fuisse Paulo per electionem suam et sanctificationem extinctas aut occupatas potentias ad peccandum, et omnes exclusas suae salvationis dubitandi formidines et incertitudines, nec per electiones ante omnem meritorum praevisiones etiam destinatas excludi debet omnis formido et incertitudo, quae est omnino independens a meritis tam movenibus, et obligantibus ad collationem eius, quae propriae sunt tantum, quam habilitantibus ad illam (quae prophetabantur sunt) quando nec Paulus neque ceteri sancti, qui eximia sanctitate floruerunt, et in gratia fuerunt confirmati, fuerunt electi ante omnem meritorum etiam destinatas praevisiones. Nam quod Paulo electionem non conceditur quo ratione attribuendus erit electionem alterius.

Neque dicens ad Rom. 8. se esse certum quod neque mors, neque vita, neque angeli, neque creatura aliqua poterit illum separare a charitate Dei, quae est in Christo Iesu Domino nostro, infirmat nostram sententiam; quia ea certitudo non respicit ad nostram ...

electᵉ, id ad sui animi dispones, constantissimas fundatas in auxiliis Dñi gratiæ, et singularibus Dei beneficiis, quibus se vidit solicite, et amanter a Deo instructus, et armatus, quo sibi persuasum habet non esse de proposito serviendi Deo desistiturus etiam si agmine facto in ipsum irruerent tot diversæ creaturæ. Unde merito vertunt interpretes meliores notæ hujus textus to certus sum resolutus sum, seu teneor spe certissima annuente Augustino lib. 2. de peccatorum meritis. c. 16. ubi ideo, inquit, talibus certus securusque gaudebat Paulus, quia de victoria certus securusque eum ipse fecerat, qui eamdem jam illi revelaverat, non re plenissima, id spe firmissima. Ex quibus istam certitudinem Pauli non alio, quam in spe firmissima fundari, et in dispositione promptissima sui animi ad subeundum quodcumque malum, potius quam se foedandum per dispendium charitatis erga Deum.

Et hoc ipsum in alio textu exponit 2ª ad Timotheum 4. dicens se bonum certamen certavisse, fidem que servasse, in reliquo vero sibi repositam esse coronam justitiæ ex hoc n. testimonio tam longe est ut possit colligi electio ante prævisa merita, ut id potius firmiori fundamento esset potius colligendum, nam colligit suæ coronæ certissimam, et infallibilem repositionem ex suo bono certamine, et constanti, integra que observantia fidei, ut sugil electus, et ex integritate, rectitudine que Dei judicantis, et non precise ex benignitate ejus. Quod non est fundamentum ad apponendam Pauli electionem, et sic de cæteris apostolis, et sanctis in gratia per summam Dei fuit confirmatis ante eorum etiam dicta merita prævisa.

SECTIO 4

Electio horum Sanctorum fuit

physica, et realis ante scien tiam absolutam meritorum et post condictionatam.

Propugnant hanc conclusionem a fortiori quotquot in universum destruendam esse propugnant electionem veram, et physicam ante praevisa merita absolute pro omnibus praedestinatis, et pro ea testimonia ex Sacra Scriptura, quae communiter allegari solent ab eisdem propugnatoribus maiori pondere debent allegari, et D. Augustinus, Hilarius, et Prosper, et caeteri eius discipuli; qui dicte electioni absolutae, et efficaci liberali et gratuitae omnibus praedestinatis favent tanto opere. Videatur P. Herize d. 23, et alii

Theologi, qui ante electionem perfecti sunt in communi praedestinatorum praesentia forte per eam ferunt illam via quadam specialissima et amantissima insignius praedestinatorum, de qua modo loquimur.

Quinta ratio efficax pro dicta electione. Si propter aliam rationem necdum esset specialissima electio, et amantissima, fuisse discretos insignes hos praedestinatos maxime quia illa aut libertati humani arbitrii adversaretur, aut rationi rigorosae meriti, aut illi voluntati antecedenti, qua vult omnes homines salvos fieri, aut quia per illam se iniquum personarum acceptatorem Deus ostenderet, daretque iustam aliquam querelarum, et offensionis materiem iis qui tali electione non fuerunt decepti, aut certe omnino exclusi, et reiecti a regno Dei; sed nulla harum rationum ... valet vim illam dictam electionem ... in 2a, et 3a praecedentibus. Ergo etc.

Secunda ratio electionem horum fuisse specialissimam, et quo amore quo illos prae aliis Deus prosecutus fuit

n debet negari cum ipsi fuerunt veluti primicie charitatis nostre, et sui amoris, et beneficentie Unigeniti, sed cum possit esse et probari ante Deum condita meritorum previsionem non ostenditur quomodo sit specialissima, nisi Dicatur modo dicto. Ergo ita debet Dicedi. Probo minorem; quia non est electio specialissima, que non fundatur in amore specialissimo ut est clarum, sed que fundatur in amore specialissimo est que vult in particulari, et dicite et non solum interpretative, et moraliter maximum bonum uni prae aliis. Ergo debet electio horum sic sumi modo dicto, hoc est, per expressam voluntatem qua iis in particulari et dicite velit dare, et efficaciter gloriae coronam in tali gradu, atque adeo physica, et realis.

Confirmo, quia eligere aliquem volendo illi bonum prae aliis, et de facto illum donando ei sic bono est magis proprius et specialis actus electionis, quam eligere solum interpretative, imo quod sibi opus displaceat in decreto aliorum praeter bonum quae electio etiam proposuit vocari talis; hoc certe non dubitabile ea constanta proprie, et veritate, quia ipse est cum sit activus sicut ille derivare non potest denotatus insententes illum que docuit actus, et operatus qualis est denotio eligentis tam proprie quam actus de se operativus, et activus qualis est actus electivus quem exposuimus; sed hos certissimos fuisse electos a Deo magis propria, et rigorosa electione [illegible] ... [illegible] non debet negari, sed potius constanter teneri. Ergo.

Secundo confirmo hoc ipsum, illud quod declarando in exemplo regis, qui si sciret hunc militem, et illum cum tali militari officio, et talibus armis talia facinora in bello facturos esse, quae magnam laudem, et premium essent dicaturi illius sic pugno ostenderet amantiores, cui per voluntatem ablam, et efficacem premium in particulari, et determinate procuraret et intenderet, et cui ex tali voluntate firma et certa cederet quae sponsa in ipsis, et amans tanquam in mediis

opportunis et efficacibus tale premium quale illud quem proponeret in dictis circunstantiis ex sola perspectione excellentiae premii, et gloriae quam consecuturus esset suis laboribus. 71

... certe hoc ab eorum negari poterit qui nesciat maiorem esse actum, quo volo, et largior alicui bonum aliquod, et simpliciter quam quo licet de eius dicatione ... quadam displicentia intingor qui nec est amans, nec sapiens; atqui in electione horum SSorum Deus se amantissimus, et benevolentissimus ostendit, et probavit. ... electionem ablatam, et efficacem ... et veram; quam ... eos ... adscribunt felicitati.

... quam resolutionem militant aliqua sacrae scripturae, et SS. Patrum D. Pauli ... nititur ... electionem ad gloriam ante praevisa merita, ... facile declinabit ... et ordinariis electionibus praedestinatoriis, sed non de extraordinariis, et singularissimis, de quibus sermo est in praesenti sectione illa interpretemur.

Graves item ... hanc ... solent ... satisfacimus ... quam ... de re erat adiicere, Deus ... sapientissimus ... eadem ratione qua rem intendit illam executioni mandaturus est, executio ... exorbitat ... dubio vitiosa, et imperfecta est; ... electio est ante praevisa merita, atque adeo liberalis et gratuita, et executio ... post praevisa atque adeo ex merito ... non est executio sicut intentio ... erit vitiosa et imperfecta, et ideo dicta electio ablata est ... nec pro ... extraordinarius praedestinatis ... admittenda.

... Sed haec ratio ... solvitur. Deus enim ... qua rem intendit ex parte rei intentae exequitur illam, ...

maiorem; eadem rat.e ex parte ipsius int.is nego maiore), et similiter distincta est minor, si int.o seu electio sit ante praevisa merita. Atq. adeo liberalis, et gratiosa, et executio sit post praevisa atq. adeo ex rigore iustitiae non est executio sicut int.o ex parte rei intentae, nego minorem; non est executio, sicut int.o ex parte ipsius intentionis concedo minorem.

Itaq. perfectio executionis ex eo sumitur quod conformet ex aequo cum intentione ex parte rei intentae, seu obiecti materialis eius, et non ex parte ipsius intentionis, seu obiecti motivi, et formalis ipsius, a quo quantumbis exorbitet nullius est incommodi, aut imperfectionis ut siquis ut se amicum et benevolum ostendat Petro decernat ei, et non Paulo equum suo iusto pretio vendere, quem ambo exoptant vehementer non debet executio traditionis equi, ut sit perfecta et aequalis intentioni, et decreto vendendi se conformare cum illo ex parte obiecti formalis, et motivi, sed solum ex parte materialis obiecti, seu rei intentae, hoc est, ita equum vendere sicut decrevit, scilicet Petro, et non Paulo, et suo iusto pretio. Perfectio executionis gloriae non sumenda est ex conformitate cum int.e secundum suum modum, sed ex conformitate cum ipsa attento modo rei intentae, seu ablato materialiter cum quo absq. dubio conformatur adunguem, quia exequitur gloriam in eo gradu, et mensura, et dependenter a meritis, a quibus dependenter daturum se decrevit quamtumvis haec sit ex iustitia, et illa liberalis et gratiosa Deo digna est.

Addo quod haec executio poterit dici aliquo modo scilicet materialiter liberalis et gratiosa, qua ratione illa equi venditio gratiosa liberalis et gratiosa diceretur, in quantum fundatur in int.e vendendi illi potius quam illi equum, quem ambo pretendunt, quae gratiosa est, sed quam admixta ex illa mediata gratia et liberalitatis rat.e non admittit venditioni rigorosa ratio dictus, quia haec sumitur ex ratione tali emme

immediata, in qua fundatur, quæ est traditio equalis pro equa-
li, et pertinet ad rigorosam justitiam, et sic non adimit ei exe-
cutioni ratio iustitiæ rigorosæ per eamdem causam; itaque ad id quod
ad coes, et hordinarias prædestinatorum electiones attinet discernen-
dum transeamus. Sectio 5. Qualis sit electio ad gloriam cæterorum
prædestinatorum.

Sectio 5.

Qualis sit electio ad gloriam cæterorum prædestinatorum.

Cum sit solis electio absoluta et efficax ad gloriam tanquam coronam iustitiæ realis, et physica causalitate patibilis cum li-
bertate, cum merito et cum illa antecedente voluntate qua Deus omnes
mortales ad certamen provocat proposita gloria tanquam premio
et eterna infamia et flamma tanquam supplicio, et omnes in-
struit idonee ad vincendum ex bona, et sincera voluntate eos re-
munerandi non est facile diiudicare quomodo defacto Deus pro-
cesserit cum populo, ut sic dicam, et plebe prædestinatorum, et ideo
hæc questio authoritate potius et gravium, quam methaphysicis argumentis
decidenda est.

Igitur attentis, et ponderatis fideliter sacræ
scripturæ et SS. Patrum testimoniis et non nullis congruis ra-
tionibus similibus minime est electionem absolutam et efficacem physicam, et rea-
lem, communem et hordinariorum prædestinatorum esse post præviam
absolutam merita et non ante. Hæc est expressa Patrum SS.
D. Patrum, qui ante Augustinum floruere, nam electionem ad glo-
riam ante absolutam meritorum previsionem non agnoverunt.

Nec divus est Augustinus, qui in
multis locis ei favet, ut precipue lib. 1. ad Simplicianum q. 2.

usque inter alia, haec habet: non tamen electio praecedit iustificationem, sed electionem iustificatio, nemo non eligitur, nisi iam distans ab eo, qui reiicitur; unde quod dictum est, quod elegit nos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo sit dictum nisi praescientia, illud meritorum: quibus textibus adeo expressis, et clarius visum fuit pro hac sententia, etiam D. Doctoribus defensoribus praedeterminationis, qui dicere coacti fuerunt, hunc locum Augustinum iuvenem scripsisse, et postea senem hanc sententiam reformasse, in quo ab eis dissentio, quia ipse lib. 2. retractationum c. 1. mentionem facit librorum ad Simplicianum, et doctrinam illorum adeo commendat, ut in ea Massilienses remittat; videatur etiam in lib. de Praedestinatione SSorum, et de dono perseverantiae c. 20, et 21.

Ex his, et aliis locis, constat manifeste non esse ab Augustini mente alienam multum hanc sententiam, quamvis licet in aliis locis multum videatur inclinare in sententiam contrariam prae instantiis, et inconstantiis doctrinae ingenium admirabile D. Augustini nullus notare audeat facile erit illum interpretari de electionibus absolutis, et efficacibus in sensu interpretativo, et morali, aut certe non de communibus, et ordinariis electionibus praedestinatorum sed de extraordinariis, et rarissimis quas esse reales, et physicas iam docuimus.

Multis testimoniis ex sacra scriptura haec sententia ab eius propugnatoribus solet probari. Videantur praecipuus eius fautor P. Gabriel Vazquez hic d. 89. et alii gravissimi quos Henrize de 23. c. 3. n.o 27. Omissis aliis, meo quidem iudicio haec sententia satis congruenter suadetur ex parabola talentorum Mathei 25: ubi dicitur quod omnes servos suos vocaverit quibus talenta distribuerit, ut ponerent, si diligentes essent, negotiari, et id hoc fecerit, cum peregre proficisceretur, et quod dicta distributione profectus fuerit, ita tamen. Certe haec absentia, et peregrinatio cum non possit esse nisi quia Deus quem signat ubique omnino est semper praesens [illegible]

restat ut sit distantia actus, nempe illius electionis absolutae, et efficacis, 1.m esse physicum ad processum negotiationis, et supplicium negligentes et otii aliquorum in parti exclusivus ante diem rationis.

Qui distantissimus est et ignorans familiarium suorum procedendi modum, quod bona sua credidit, ut illa non otiosa haberent, sed faenori traderent suspensam habet voluntatem interim aliquos ex iis premiandi ex lucro accepto, et aliquos tanquam inutiles damnandi, et ex familia excludendi ex otio et credito pecuniae usque ad diem rationis, in quo certior factus de industria unius et de otio alterius, istum damnet, et illum premiet. Sed Deus in negotio praedestinationis se habet proprie distantissimo, adque nota de solicitudine, aut negligentia suorum venire non posset quo distans fuit paratus nullum eligens absolute, et efficaciter, nisi physice et realiter ad praemium ante praevisa merita hoc constat ex alia parabola Lucae 19. illius nobilis viri qui abiens in regionem longinquam accipere regnum divitias servis suis ante distribuit, ut cum rediret accepta regni possessione, quem diligentem invenerit et solicitum in negotiatione illius remuneraret, et quem inertem, et negligentem illum castiget. Ea non longinqua regio in quam abiit nobilis iste homo, qui est Deus cum loci non sit, quia ut dictum est nulla regio a Deo distat qui immensitate sua cuncta replet, erit dubio remotionis et longinquitatis, ita ut nisi sit, ita se gessit Deus distribuens sua divina auxilia servis, et familiaribus quoad eum effectum eligendi ad praemium servis, et familiaribus quoad eum effectum eligendi ad praemium vel excludendi ab illo aliquem in particulari ac si in regione adquam nota de singularis processibus non posset accedere distitutus esset, et in rebus tam gravibus occupatus et distentus quod nihil minus posset, quam ad rationem agendi illorum animus adverteret. Ergo nullum eligit sive electione absoluta, et efficaci ad

regnum ante prævisa merita, et nullum exiunt.

Idem probari potest ex parabola 10 virginum omnes .n. vocatæ fuerunt; A nullam elegit, neq. admisit ad nuptias an tequam veniens qui moram fecerat Sponsus vigilem illam, et accensa lampade ad recipiendum venturum Sponsum reperit expectantem, mo ram cuit q. licet de longe veniens Sponsus, qui prope semper uit per prævisa realem, ut ostendat quantum ad affectum electionis l. repudii, ita se habuisse cum iis, ac si re vera procul fuisset. in aliis parabolis hoc ipsum manifestatur ut in parabola servorum, qui præcinctis lum bis, et cum lampadibus Dominum suum a nuptiis venientem sunt ex pectaturi, et aliis; Quod electionem absolutam, et efficacem realem, et physicam ad gloriam non esse ante, sed post prævisa absolute merita non leve fundamentum habet in sacra Scriptura, ut q. Congruentiis idem suadetur.

Sectio. 6.

Congruentiæ quibus idem suadetur.

Prima, electio per quam Deus æternam salutem decernit ex mera prædestinatis satis dignum rationi ut respondeat ab electione per quam eligit sui electi populi plebem nam eos specia liter ipse diligit, et eligit, hos vero non nisi affectu com. et hordinarie, id nisi veniant ad gloriam modo explicato ante prævisa merita, et in post prævisionem illorum non sit in quo sit propria ex parte mei eligendi ut est manifestum. Quod hos eligit ad gloriam post prævisa merita cum elegerit eos ante prævisionem illorum.

Secunda, sit, ut ostensum est, cum illa voluntate antecedente, qua vult Deus omnes homines salvos fieri, et qua vocat omnes ad publicum certamen, et instruit ad probate advic toriam de hoste reportandam. Bene conveniat electio ab æterna

explicata, ea certe non potest esse hordinaria, sed illius et extrahordinaria; tali enim praesupposita voluntate quae magis communis, et hordinarius videtur esse suspensio ab omni affectu, et inclinatione, vel certe ab illo affectu, qui est absolutus, et efficax donandi premium aliquibus ex vocatis prae aliis premium ante praevisionem meritorum suorum.

Hoc constat in creatis, nam lex, qui debet stare preses et magister certaminis, et a qua maxime commendatur esse supprimendi affectum, et inclinationem versus aliquos in particulari ut omnes spe eadem, et fiducia assequendi premium descendant in palestram, de qua si dubio caderent animo quod deficerent, si iudicem, et presidem certaminis, seu ipsum iudicum concertatorum specialiter affectum et inclinatum quod aliquem in particulari animadverterent. Ideo dicta electio absoluta, et efficax non est communis, et hordinaria, sed illius, et extra hordinaria servit pro signatissimis, et selectissimis predestinatis.

Tertia, non sunt addendae efficaces voluntates in Deo sine necessitate; sed non est necessitas ponendi eiusmodi electionis absolutae et efficacis pro communibus et hordinariis predestinatis, quia nec necessariae sunt ex indigentia effectus, neque ex peculiari modo operandi Dei, neque ut Deus discernat predestinatum a reprobo, neque ut se potius speciales benefactores ostendat quia ipse omnia, cuiuscumque sit, ut ostenderet cum superiore bene, solam eandem complacentiam quam illi exhibuimus. Ideo non sunt ponendae electiones absolutae et efficaces pro communibus, et hordinariis predestinatis.

Quarta, ut alias omittam, quia si electio absolutam communium et hordinariorum predestinatorum ponatur post praevisionem absolutam meritorum modo explicato facillime contingit illi dum mali, vel tantos in liberatione

dicit. Vel sum praedestinatus, vel non sum praedestinatus? Si-
cut enim ille operarius stultissimus esset, si simili argumento de
mercede a Domino vineae recipienda deliberaret, et otio, somnoque totum se
traderet aut salarium accepturus sum a Domino, aut non; si sum accepturus
eius documentum est necessarium, quia via Dei est certa et decreta sua infru-
strabilia. Ergo non est cur me defatigem, et insudem in labore vineae.
Stultissimus, inquam, esset, quia merces, et salarium a labore dependet
quasi fructus, et solutio eius, nihil quod est aliud se a laborando abstrahere
quam indignum se facere praemio laboris: ita certe stultus et amen-
dens erit, qui ductus simili argumento a laborando in vinea Domini
se abstrahat per bona, et sancta opera; quia electio ad gloriam est ta-
lium operum merces, solutio, et merces, et in aliquibus gratia ...
Et quis non possit dubitari abunde satis
fieri eidem argumento etiam admissa electione absoluta, et efficaci physica
et reali antecedenti absolutam bonorum operum scientiam, quae convenit scientiam
conditionales Dei ut constat ex dictis apertius; si cum ubique ut istius
argumenti solutio negata dicta electione pro omnibus, et singulis prae-
destinatis, et imprudentia, stultitia quoque istorum, qui tam miser
natus invenire reprehensibilior quam nihil facilius quam detegere
dilematis fallaciam infinitis exemplis apertissimis, et nulli
quamtumvis ignarissimo non servis; in hac enim via salute e
lectione potest considerata propriusque fallaciae de facto pro omnibus,
et singulis praedestinatis non debet negari.
Dixi electionem physicam, et realem, quia
electio absoluta, et efficax in se saltem morali, et rationali, seu
interpretativa non potest negari, cum sit certum Deum in
praescientia absolutam actorum meritoriam decrevisse ... praede-
stinatis ... et illius esse speciales beneficiorum ...
aut non electionem absolutam, et efficacem in se morali? Huic ex illa

voluntate antecedente, qua vult omnes homines salvos fieri, quae est communis praedestinato cum reprobo, et simpliciter complacentia in decreto aeternae felicitatis utrique quae vult praeparare ..., in utraque potius circumstantias, quia non utrique ... quod praescit bene esse cum gratia Divina operaturum, eam dictat absolute ex doctrina antecedentis capituli, ubi etiam ostensum fuit eam esse sufficientem ut attribuantur Deo specialiter omnia bona opera praedestinati tanquam suo authori, et consequenter non debet ratione sui poni electio absoluta, et efficax in esse physico, ante praevisionem absolutam meritorum pro statu providentiae praedestinatorum. Ita S. Thomas, qui hic art. 4 eam concedere videtur. De hac morali electione intelligendus est, et de eadem Augustinus, et alii SS. PP., ut dicebam. Et quae dicatur voluntas Dei secundum propositum?

CAPUT. 5.

Quae dicatur voluntas Dei secundum propositum?

Huius voluntatis frequens est mentio in sacris litteris, praesertim in Epistolis Pauli. ad Rom. 8. Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt Sancti. Et c. 9. ut secundum electionem propositum Dei maneret. ad Ephesios 1. qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum Dei secundum propositum voluntatis suae. 2. ad Timotheum 1. vocavit nos vocatione sua sancta non secundum opera nostra sed secundum propositum, et alibi passim. Unde illam acceperunt SS. PP. et praesertim Augustinus, qui illa frequenter utitur in tractatione de gratia et Praedestinatione et in iisdem tractatibus deinde Theologi, ..., quaenam haec voluntas sit sive propositum, et decretum non facile declarat.

P. Pr. Greci eam referre videntur, non ad Deus ad actos ita ut sit Deum eos solos vocasse ad fidem gratiam, et amicitiam suam, et eligere ad gloriam post proposito suo quos prompta voluntate fidem hanc, et gratiam a Deo oblatam accepturos praevidit praevidit praevidit. Ita Origenes, Chrysostomus, Theodoretus, Ecumenius, Cyrillus, Hierosolimitanus, et alii apud Herize disp. 23. c. 4. n.º 31. verum interpretationem istam refutat Augustinus in lib. de praedestinatione Sanctorum et in aliis locis, et iure quidem optimo, quia expresse loquitur Apostolus ut patet in testimoniis allegatis de proposito ipsius Dei.

Ideo in ista Scholastici Theologi hoc nomen referunt ad voluntatem Dei, et Deipsius esse et non hominis docent. Sed an sit solius et proprium praedestinatorum, an commune praedestinatis, et reprobis invento esse inter illos. P. Leonardus Lessius, quem refert P. Herize citatus n.º suo 32 commune esse vult, et non proprium praedestinatorum, alii vero Theologorum cui multum favet Augustinus in eodem, ad solum, et propriam praedestinatorum esse docent, videat idem P. Herize ibi n.º 33. ubi refert Augustinum lib. 1 retract. c. 23. de hac vocatione dicentem non omnes, qui vocantur talis est vocatio, sed secundum propositum, sed tantum electorum, et addit idem Pater opinatur vero dictam Augustinus in hac materia nefas est.

Sed nos dicta procedimus, quae in concordia discordes, et doctrinam suam revocemus. Igitur aliud est propositum Divinae voluntatis aliud vero electio, seu vocatio, seu praedestinatio secundum propositum. Propositum Divinae voluntatis quod ad praesens attinet est illud quo Deus absolute, et resolute statuit proponit ex luto nostro, educere Principes, quos loco angelorum, qui ceciderunt sufficiat in regno caelorum, quia magnificavit tuum me sedes occupet, et principatus e quibus suae rebellionis quo insilienti fuerunt ejecti. Et propositum in eo sit potest dici esse tam praedestinatus quam reprobis, quia nullus

individuum in parli, et de tali revertit, et massam nostri generis ex qua suscitare regnum, castores principatus obtenturos per ipsum se firmissime constringi, et in hac cointate propositi voluntatis divinae de qua loquitur Paulus dictum est Iesus, Ei adhereo.

At 1.º quidem esse possibile tale genus decreti, seu propositi absoluti, et resolutorum, quo in Deo decernat Deus dare gloriam uni vel multis aut per merita in medium libertati accommodatis uti vellint, aut sine meritis, illos ipsos rapiendo ad aeternam felicitatem per infusionem luminis gloriae, hoc quod clare ... nos, iam constat ex saepe dictis in hoc tractatu, et praecipue in 2.º c. sec. 2. et 3. huius disputationis.

Imo tale esse de facto illud effectum propositum, quo ut dictum est decrevit Deus colligere ex hominibus sufficientem numerum, per quem ponet sedes et principatus quibus deiecti fuerunt rebelles angeli adhuc non ... ... occupare exprimunt multi ex SS. Patribus hic d. 52, et colligitur non obscure ex multis sacrae scripturae testimoniis quae idem Pater congerit. Quibus addo illud Cantici Deiparae Matris Virginis Lucae I.º Fecit potentiam in brachio suo deposuit potentes de sede et exaltavit humiles, esurientes implevit bonis, et divites dimisit inanes. In quibus verbis ... fit alusio ad depositionem de sede superborum angelorum, et exaltationem ad illam humilium et abiectorum ... In qua exaltatione ponderandum est quod opus illarum Beata Virgo attribuerit: Fecit potentiam in brachio suo, et hoc absque dubio significat ... exprimimus, cuius firmitas, et intransitabilitas ... mo ... ab omnibus quod tandem sine dubio ... deiiciendo hos, et rapiendo ad occupandas dictas sedes, in ...

suo in divinis auxiliis, et vocationibus non ita correspondent, ut eis tanquam premium suarum actionum ipsis ex iustitia deberentur, atque est hæc forma propositi, et decreti explicati.

Sed nisi ego multum fallor ea in omni sua forma exprimitur evidenter in Parabola illius qui fecit Lucæ 14, qui fecit magnam cœnam, et Regis Matthæi 22 qui fecit nuptias filio suo. In ea namque, et resolutorie decrevit ut sedes in convivio paratas honorifice occuparent, et quæ magnifice, et regaliter ab eo parata fuerunt consumerentur, sicut in productis per eos liberis invitatis id fieri posset, sin autem per violentiam, et compulsionem nulla arbitrii illorum habita ratione, si vocationi restiterint.

Ideo misit servos suos vocare invitatos ad nuptias semel, et iterum, quos instruxit, ut verbis honestis et liberalibus modis urgerent illos, ne regium apparatum negligere vellent, quibus cum nihil profecisset iussit deinde tandem servis suis ut in vias, et sæpes irent, et eos compellerent, et cogerent intrare ad cœnam nulla arbitrii illorum expectata deliberatione, quotquot essent, ut tota domus impleretur, quæ certe est forma propositi et decreti quam explicuimus, imo potius nos ex ea, et proposito præsenti ergo videtur indubitatum, quod cum homo sit Deus, invitati fuerunt angeli, et homines, et coacti sunt nolentes ad regnum cœlorum, qui ex vi illius propositi replendi cœlestem domum, et occupandi sedes in convivio paratas compellendi, et cogendi erunt si bene non corresponderent mediis liberis prius, ii qui per ministros Dei vocentur.

Quod non debet negari expresse patet per propositum de quo sancte et mentio in Paulo illud Deo firmissime statuit ad se ex hominibus habere non nullos colligere, quodquod aliter fieri non possunt, vel inde respiciat si per media libera, si vere ut [illegible] vel [illegible]

per vict. am, et impulsiones n[on] illis restiterint.

Ex quibus facile erit colligere quid per vocat.[es] elect.[os] et prædest.[os] s[ecundu]m propositum sit, n[ihi]l aliud extenderit Paulus, et ex eo Augustinus et alii P.P. quo sus etiamq[ue] est electio inter talium, seu talium hominum vocatio, et prædest.[inati]o sit s[ecundu]m seu Xti propositum, quod hispane dicere solemus en conformidad de lo acordado, quo statutum fuit firmissime locis ingratissimo rum angelorum qui suo vito suo n[on] audiverunt homines sufficere ut fieret s[ecundu]m electionem, seu per electione, tanquam per efficax medi um propositum replendi sedem cælestem, damnum illatum, fir mus, et stabile permaneret, unde electio, prædest.[inati]o vocatio etc.[etera] et pro positum n[on] est una, duplex voluntas, et utraque efficax, illa magis com[munis], et diffusa, q[uæ] nullum hominem in parti respicit, et illa di citur dei prædestinatis, et reprobis, hæc v[er]o specialis, et propria q[uæ] solos respiciat prædestinatos, et electos, et propterea solum coniun ctam nempe electio s[ecundu]m propositum [illegible] dicitur speciale est proprius prædestinatorum ex Aug.[ustino] et com[munis] Theologo rum.

Quo duplex modus dicendi, qui I.a specie oppo ni videbatur P. Lessio et aliorum asserentium per volunta tem s[ecundu]m propositum significari aliquid commune prædestinatis, et reprobis, et asserentium esse propriam bene fortè diceret, ii n[on] intellig[e]di erunt de solo Dei proposito, qua ratione est commune in q[uo] totum, nu llum in parti hominem detrat, id massam omnem dilectis, hi v[er]o de proposito iam detracto et dirrecto ad electos prædes tinatos, et vocatos efficacem, qua ratione est particulare, et pro prius talium, vel talium personarum, quas Deus per vias rec tas deducit ad suum regnum, a quo abundes de elect.[ion]e ad gloriam, iam agamus de perversat.[ion]e ad pænas.

CAPUT 6.

De destinatione ad poenam.

Ex dictis de electione ad gloriam multa restant quae destinationi ad poenam sunt communia quae omissis ea in parti persequar quae sunt eius propria. Et 1° quidem quod de possibili hoc punctum reducendum est tradam statim 2° quid de facto contigerit paucis edisseram.

Sectio 1ª

Num sit de facto, aut saltem de possibili voluntas efficax destinans hominem vel angelum ad aeternum ignem.

Vel tanquam poenas ad ostendendam maiestatem justitiam vel praescindendo a ratione poenae ad ostendendum supremum jus, et altissimum dominium in suas creaturas. In priori sensu quaestionem agitabo in praesenti capite in posteriori vero in capite sequenti. Defendunt possibilitatem eas voluntatem in 1° sensu Thomistae cum suo Magistro Alvarez imo eas admittunt de facto, et per illam Deum excludentem homine, et aeternis flammis addicentem reprobos ante demerita praevisa, etiam dicit eos sibi ad ostensionem suae iracundiae, et irae. Videatur [illegible] Herize in sua d. 33. c. 1.

Doctrina est communis et tam certa ut adversantes tam dictis exagitent, et acerrimis censuris infament [illegible] gravissimi. Videatur Ideas [illegible] c. 3. et huic se tanquam communi adquiesco nempe esse impossibilem ante [illegible] etiam dictam notam delictorum quibus volunt esse absolutas et efficaces per quam Deus, ut justitiam suam summam ostendat aliquem hominem vel angelum perpetuis flammis dignet absolute adeo eas a fortiori non dari de facto, hoc postremum ita clare asseritur [illegible] et dedimus asserit, et ea sacra Pagina [illegible] formis [illegible] [illegible] mirari [illegible] alioqui doctorum, et doctores [illegible] [illegible] [illegible] et summam benignitatem Dei nauseam.

Silentii autem mur versispirt Valentini Di... Lotario Imper. ... c.3) prefecit electorum ad vitam et predest... ad mortem ... misericordiam Dei precedere meritum bonum ... praeveni... meritum malum procedere ... iudicatur ... clarius D. dictas voluntates ante omne meritum ... eius. Nec potest veri ... loqui ... de voluntate executiva ... ... damnatio, et ... de voluntate ... ante ... et damnatio ... loquit de damnatione ... illa efficax. ... dicit procedere meritum bonum ... voluntas pro reprobis, quae precederet ... meritum malum, ... hoc negaret ... ad istam voluntatem esse ... iustum iudicium quo Deus cognita, et discussa causa pronuntiat ... reprobus eternis ... poenis ...

Aliud quod clarissimum est poni a ... ex parte voluntatis Divinae aliquam differentiam inter electum, et reprobum; ... sed differentia nulla est differentia ex parte ... procedendi, quia sicut ponit electio ad gloriam ante praevisa merita, et executio eius post praevisionem ... meritorum, ita ponit destinatio ad poenam ... et ... ante praevisa demerita, et executio eius post praevisionem ... ... potest negari ... differentias ... decisioni ...

Fribentinus ex ... Arausicano 2.o c.25 ... ponit tanquam certam fide non esse reprobos Divina potestate praedestinatos ad malum ... sicut eterni supplicii; ... ... voluntas ... et efficax, quas negamus ... dubio reprobi potestate Divina ... ad malum eterni supplicii praedestinati, sicut pietate Divina sunt praedestinati ad praemium eternae felicitatis ex eo quod fuerint electi pietate et misericordia Dei.

ad dictum premium. Eunt Dei Tridentinus qui duta ab illa voluntate de facto recedunt quomodo autem iis etiam adversetur dictis, qui solem illam admittunt mox videbimus.

Augustinus cuius in cunctis summa est authoritas et in hac ma o[mn]io irrefragabilis in infinitis locis excludit eiusmodi voluntatem reprobativam ut sentiunt eius fidelissimi discipuli Fulgencius, et Prosper. Videat per Herize citata d. 33. C. 3. n.° 22: imo et Granadus ipse tractatu 8 de unica sec. 3 et 4, qui licet non sustineat sententiam Thomistarum in sua asperitate et duritie non parum favet ei in quam dictam ab illis voluntatem et efficacem reprobativam propugnat post scientiam mediam malorum operum eorum, qui excludendi fuerunt. Et non video quomodo vir alioqui doctissimus, et doctrinae Sanctorum Patrum observantissimus, et praecipue August. theologorum praecipui tam apertis testimoniis non decederet. Aliqua in sequenti sect. ponderabo, quae etiam impositas dicte voluntatis ostenditur caetera vero poterunt videri apud citatos Patres eius dem nostrae se propugnatores.

Sed quid pro illo uti P. Iuan testimonio opus est quod ab omni dubitatione procul esse facit authoritas sacrae paginae; adeo non expressa est ad excludendam a Deo talem voluntatem de facto, ut non videam quomodo possit a catholicis. 1.a ad Thimoteum 2.° vult omnes homines salvos fieri. 2.a Petri 3.°: patienter agit propter vos nolens aliquos perire sed omnes ad poenitentiam reverti; Et alii textus similes qui occurrunt quos satis documenta Clemens Romanus lib. 2. instit. Apost. c. 59. recitat ex ore Domini cum caeteris suis discipulis accepisse, nos quoque, inquit, qui digni facti sumus, ut essemus testes adventus ipsius, cum Iacobo fratre Domini, et aliis

septuagintaduobus, et septem diaconis eius ex ore Dni nri Iesu xpi audivimus, et perfecte scientes dicimus que sit voluntas Dei bona placens, et perfecta per Iesum xpum demonstrata ut nullus intereat, sed universi homines unanimi fide credentes ei, et unanimes laudem ferentes in eum, vivant in eternum. Hec ille.

Ex quibus arguitur sic: Deum habere bonam placentem, et perfectam voluntatem ut omnes credant ei, et nullus intereat sed omnes potius vivant in eternum fide divina ex sacra scriptura dictat; ergo pro eodem signo rationis saltem implicat habere eius contrariam voluntatem, quod scilicet non credant omnes, sed plures potius intereant, et morte eterna afficiantur. Non video quomodo hoc possit negari; sed Deus habet antecedenter ad previsionem meritorum illam voluntatem; ergo pro eodem signo rationis non habuit contrariam. Sed in sententia quam impugnamus conceditur in Deo ante previsiones meritorum voluntas illa, et efficax ut plures intereant, et damnentur, que est contraria alteri voluntati, ut est evidens. Ergo aut illam negant contra fidem, aut conceditur pro eodem signo rationis contrariam consequenter contra omnem bonam doctrinam.

Rem magis declaro: illa voluntas qua Deus vult omnes homines salvos fieri non est absolute efficax, sed tamen est efficax conditionata, si vit bene Divinis auxiliis tradentibus eis utantur, qualis est voluntas, qua iudex vult vitam cuiuscumque civis in toto servare que etiam habet suam efficaciam conditionalem si dicti cives leges reipublice autem suas conformant, et mercatoris de servandis suis mercibus, que etiam habet suam conditionalem efficaciam, nec ob imminente naufragio vite sui lo quam non obtiterunt, sed

Sed cum tali voluntate efficaci dependenter ab aliqua conditione non est compatibilis independenter a previsione eventus talis conditionis, contraria voluntas, scilicet in mercatore independenter a previsione imminentis naufragii

voluntas abla, etc. ar servandi merces, seu eas totius in mare proiciendi, et in iudice independenter apprehensive cuius non servati, et legis dei publice praeculcatarum a cive voluntas esfax, et abla c. illarum extendi. q. independenter apprehensive mali usus Deorum auxiliorum non dat ensio voluntas abla, et efax aliquem plectendi ignibus eternis ex suppos. alterius voluntatis conditum dari de fide est. q. illa non det admitti.

Imo ab scholis Catholicorum esset quam longissime recidenda per quam totius sacre scripture infamatur doctrina tanquam enutilis atque etiam dolosa, et fraudulenta, haec quo ob ore spretio piorum et improborum praemia nobis in ea proponuntur, ut sanciunt leges, prespetia q. et benedict. statuunt illarum observatoribus, et transgressoribus maledicta et supplicia. Quo vultu tot tantis q. consiliis ad bonum instruimur, et a malo deterremur, an candido et syncero animo de malis nostris Deus dolet, et plangit populi sui scelera eum derelinquentis. Et ex v. testatur nil Ipso, sed ex vitio eius suam perditionem pendisse, et ex ipso tantum modo suum auxilium?

Certe populus, qui se ad eternas infoelicitatem destinatum abla, et efaulter ante oem notas et examen suarum actuum inspiceret d.a Deum suo iure insurgeret n. ex me o crudele numen, sed ex te perditio mea: q. antequam causas meas discuteres n. recti iudicis more, sed atrocis tyranni ad instar me condemnasti. Male, et iniquo aio planctum de meis malis effingebas, quem immerentem infoelicissimum, et eterno affixum mallo effecisti. Cur me transgressuro tuas leges maledictionibus deterrebas, quas me ante talem ditus lux atro citer oppresseras, aut cur benedictionibus ad observantiam alliciebas, quos ab omni benedictione, aut innoxium crudeli fato excluseras. O tua vilia precepta, et dicta, quae nos instruebas, et exa q. adviv tam alliciebas

et arcebas a malis, ex quo nullum fructum percipere poteramus, q. iam morti eternae sibi tuae duntaxat obtractu nos consecraveras.

Ingratiores tibi sine dubio fuissemus, leges tuas conculcantes, et dicta irridentes; quies omni studio, et animi applicatione incumbentes ita ut nec iota unum illarum, aut apex nos preteriret, quia per hoc studium tuae ei antiquae voluntati resisteremus, et per istam negligentiam ad nutum eius nos componeremus; per seipsum, et dolorum nos revocabas a malis, quos tuae voluntati in mores gereremus, et inclinabas ad bonum, cui ipsi resisteremus etc. Sed haec, quae exdicendis de posse firmiora efficient pluribus prequi non et opus. Sect. 2. Nec de possibili ea voluntas conceditur.

Sectio 2.

Nec de pôsli ea voluntas conceditur.

Ita omnes fere qui illam de facto negant, eius rationem etiam impossibilem ostendunt. Probo quod hanc desertas voluntas absoluta, et efficax per quam homines, et angeli, ante omnem delictorum praevisionem damnentur poenis ignis eterni flammis iniusta, et inhumana est. quod talis voluntas Deo est impossibilis, imo est expressum Divi Augustini in multis locis. Epist. ad 6. ait, Deum fore iniquum si homines damnaret, et non propter peccata, hoc, iniustitiam, massa quidem generis humani si esset istius media ut quemadmodum nihil boni ita nec mali aliquid mereretur non frustra videretur misericordiae vasa ex ea fieri vasa in contumeliam; et infra: quemadmodum tas ut ex ea fierent vasa in contumeliam; et infra: quemadmodum immeritum, et nullo obnoxium peccato, si Deus damnare crederetur, alienus ab iniustitia non crederetur. Eandem sententiam fulgentius, Prosper, et alii. [illegible] non nisi temere negavit esse iniquum, et inaequum damnare quemquam eternis flammis

ante preceptum, et examen jus cg.

Sed probo hoc rat.e 1.o injusta est iniqua q. voluntas per qm damnat innocens, imo reus incognita et diligenter discussa sua ca. Hæc propositio est lumine na nota, et tanqm certissima declaratur in Concilio Tridentino sess.e 14 c. 5. Sed per illam voluntem damnatur innocens, q. in illo priori nulla sub culpa intelligitur quem damnat, cum sit, ut supponitur ante dem notam demeritorum. Ergo iniqua, et injusta est atq. adeo impossibilis.

Secundo probo hoc ipsum: decretum illud abiq. dubio est iniquum, et injustum in quo æquitatem servari in pœnis que injungit est impossibile, sed æquitatem servari in pœnis que per tale decretum injungit est impossibile. Ergo etc. Probo minorem: impossibile est æquitatem servare in decreto cuius detractu præcedat nota delictorum ius qui castigandus est, et non qualiscumq. sed cum oi distinct.e et specie illorum. Hoc præterqm qd est lumine na notum fuit expressum in Tridentino ubi: Constat .n. inquit, sacerdotes judicium hoc incognita ca exercere non potuisse, neq. æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat et non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Quod non de judicio pœnitentiæ dumtaxat, sed de oi certissimum esse dubitat: imo ex hoc qd in omni recto judicio esse servandum nale lumen ostendit necessitatem integræ confessionis probat de sacramento pœnitentiæ, qd in recti exercitio judicii ratione fuit a XPO institutum.

H. Atqui non precedit illud decretum eius mi nota, q. ut supponimus et ante dem etiam ignorata notam delictorum ergo injustum, et iniquum est. Confirmo, q. ad

n. poteit precedere hoc decretum iudicium istum: ut servet omnis equitas et iusta, siue Deo hunc hominem flammis eternis affi cere; q[uia] ille in eo priori nulli obnoxius est peccato, cuius in equalitate poenas equatur; decretum iudicii poenas previum definiens, ideo n. precedit, et dirigit praedictus iu dicium, decretum tu, poteit n. esse iniustus, temerarius et praeceps, ut est dictum. Itaque esset notas decretus de ex tra poena ante nota delictorum, atque adeo indignum Deo.

Secunda ratio: illam voluntatem frustra ri est dingens, id voluntas alia, et efax actus frustra ri dingens est n. poteit esse in Deo, q[uia] alia et efax Dei voluntas est infalibilis et infrustrabilis, heresia, ut est indubitatus. Ergo illa n. poteit esse in Deo. Probatur minor, dingens est atque in ... cum tali voluntate hominem ... an gelum, quem tam male afficit ut peccare aut n. hoc neget, dicendum erit dictum, iuxta n. esse dingens, si narium ... impossibile peccare illum hominem, quod si admittent adversarii, q[uia] cum impossibile n. ... erit nece ssarius, atque adeo Deus necessitabit hominem ad peccandum erit autho[r] et causa culpe, quod est hereticum.

... dicunt illam finem, nempe atque in sensu composito cum tali voluntate peccare hominis esse dingens, n. negabitur etiam dingens esse frustrari dictum decretum. Probatur: hoc per talem decretum poenis eternis designatus n. peccare, atque in sensu composito cum designatione est dingens, sed n. peccare est frustrare decretum Dei est idem; q[uia] infrustrabilitas dicti de creti est omnino dependens a peccatis eius hominis. Ergo frustrari dictum decretum est dingens, sed decretum aliud et efax q[uia] frustrari est dingens n. poteit convenire Deo, cuius ... ...

efficacia sunt infalla, et infrustralla per eam Dett.a

Dicet forte aliquis esse independentem infrustrabilitatem dicti decreti a peccatis, Deo, q. ut se opponitur per dictum decretum decernit infernus ignis tanquam supplicium, et paena, libere n potest esse independens a peccatis ut est per se notum: ergo infrustrabilitas dicti decreti n potest esse independens a peccatis.

Resp. decretum n esse de igne eterno tanquam suplicio, et paena deterate, sed ut illatrate, si homo ad ignem ante designatus peccaverit subibit paenam ignis eterni in satisfactione suorum flagitiorum sin aut.n subibit eius eternus cruciatum ad ostensionem supremi Dnii Dei. Deinde jam adversarii desua sa cadunt magna ex pte, et mihi hanc opinionem concedunt plane Deum ante praevisas culpas nusquam designare aliquem flammis eternis absolute et efficaciter ex motivo iustitiae duntaxat: cum decernere alicui absolute et efficaciter eternus ignem tanquam supplicium et paenam ante ab illam praevisionem et examen sui ce iniustum et iniquum esset, atque adeo impossibile Deo, duo uno eorum modo dicentes: quomodo aut.n alterum sit etm impossibile nempe designare Deus aliquem hominem, vel angelum ad eternus ignem in manifestationem sui absoluti dominii, quod mox ostendam.

Tertia ratio: Judex, qui fieret hoc decretum ante eorum notam bonorum, vel malorum operum suorum subditorum: ex his decerno efficaciter aliquos ad triremes ire c. pleutere, si delicta committant in paenam delictorum suorum innocentes sunt ad orbem mihi traditi, potest is iniustus et iniquus dubio esset: iniustior q. et iniquior foret si aliquos sin par, vel ea miserabili litturam muniret, aut navis quidem

mali egerint, quia vi eius exponit iudex ad depellendos illos ad delinquendum, aut arte ad innocentes tanquam reos plectendos, etiam nulla atrocior [illegible] tyrannis. Ita a Deo procul est eiusmodi decretum, et alterum omnino detractum et fixum de poena aeterna [illegible] talis, quod impugnamus breviter tantum atrocius a Deo debet esse aequum longius, si haec habent certiora ex dicendis. Sectio 3. Nec possibile est hoc decretum post scientiam mediam delictorum.

Sectio 3.

Nec possibile est hoc decretum post scientiam mediam delictorum.

Venerabilis Pater Iacobus Granado hic tractatu 8. disputatione unica admisit hoc decretum, et non 10.m de possibili, sed de facto propugnavit, quem ex parte sequitur P. Arriaga admittens illum de possibilibus, dicens in forma sub qua a multis Patribus defenditur non tantum habeat asperitatis, quantum in Thomistica, sed adhuc mihi vehementer displicet; quia doctrina ipsum militant omnia testimonia Sacrae Scripturae et Patrum, quae doctrinae tale decretum absolutum solent opponi, nam quomodo erit verum illud Ezechielis, numquid voluntatis meae est mors impii? In hac doctrina, quae ponit absolutam et efficacem voluntatem mortis aeternae illius ante quam nomen impii recipere, et ex vero mereatur. A morte aeterna in quam inevitabili decreto destinatur, ordinat temporalis vita illius miserabilis hominis vel angeli [illegible] ultimum modum dicendi, ita ut vera sit haec propositio: ideo est talis homo vel angelus, quia in eo vult Deus iustam sed in ber aeternam eius mortem ostendere; ergo voluntatis eius est mors impii, et non est verum quod dicit nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertatur, et vivat

Imo mortem vult non peccatoris, sed detestabilius, et execrabilius est etiam innocentis, scilicet dei mortem aeternam absolute, et efficaciter vult antequam quidquam mali egerit per quod in se iracundiam Dei tam acerbe provocare posset. Sed his omissis, et SS. Patrum testimoniis, quae copiose congerunt, et graviter ponderant nostrae sententiae propugnatores ad rationes quibus innititur pervenio.

Prima: ea voluntas per quam Deus absolute, et efficaciter vult aeternam mortem alicui antequam aliquid mali absolute egerit, imo nec sit actu, solum ut ad ostensionem suae iustitiae, et suae misericordiae est crudelis, et horribilis. Sed ea nec fuit, nec potuit esse in Deo. Probo antecedens ex August. tom. 8. in c. Psalmi 125: euntes ibant: *melius est, inquit, ut nullus sit miser, quam ut tu facias misericordiam: quia si ut faciat misericordiam optat esse miseros? quomodo si medicus ut exerceat artem suam optaret esse multos aegrotos crudelis medicina esset.*

Ex quo textu constat non esse medicinam, sed carnificinam, quae optat esse aegrotos ad se ostendendam; nec misericordiam, sed atrocitatem esse, quae optat esse miseros ad sui ostentationem, et sine dubio multo atrocior, et crudelior est medicina, quae non modo optaret esse aegrotos, sed eos facere et sic de misericordia, quae faceret miseros ut se ostenderent. Sed Deus, ut se ostenderet iustum in damnatos, et misericordem in electos iuxta hanc sententiam, non modo optat, sed re vera facit miseros et aegrotos: imo mortuos infelicitati fato aeterni damni, ex vi decreti inevitabilis ante quodcumque meritum tam infandae sortis. Ergo iuxta hanc sententiam crudelis est Deus et atrox.

Secunda ratio: ea voluntas est iniqua, et iniusta. Sed nec fuit nec esse potuit in Deo. Maior ... et antecedens constat ex

Augustino in locis citatis 1° et sect.is precedentis. Et p.r etiam ratione iniustum, et iniquum est velle alicui malum quod non meretur, et maxime si malum sit omnium malorum gravissimum hoc primum est lumine naturae notum, sed ex vi illius voluntatis vellet Deus homini, vel angelo malum quod non meretur et quod est atrocius malo rum omnium pessimum nempe eternam mortem. Ergo iniusta, et iniqua est.

Et confirmatur; quia non potest esse iusta voluntas quam rectum hoc iudicium non precedat ut servem illesum ius Petri v.g. et ipsi tribuam quod debetur ei attento iuris ordine ei ta pœna, aut premio illum afficere debeo, aut id certe quod me ab solute, et resolutorie decerneret hoc etiam manifestum est, sed il lam voluntatem, quam ponunt adversarii non potest precede re tale iudicium quia attento iuris ordine in illo priori, in quo non dum Petrus intelligitur heres esse actu rectum iudicium iudi cabit potius non debere ei tantum malum decerni quod non meret pro statu priori. Ergo non potest esse iusta voluntas, quam ponunt adversarii.

Tertia Deus habet istam voluntatem erga omnes homines salvos fieri, que ut dixi est efficax sub conditione nisi ii per suas culpas indignos reddant eterna ista felicitate. Et similis illi per quam mer cator vult servare in tuto merces suas nisi eas obtiterint inimico [illegible] vult servare in tuto merces suas nisi eas obtiterint imo humiditati sue vite, et ei, per quam Pater familias vult familiares suos in domo conservare, nisi ii recte economie sui negligen tiis obfuerint, et ei per quam pretor vult in pace tueri vitam, et res familiares civium suorum si ii similibus legibus obe dientes in officiis detineantur, et similibus, que sunt sub conditione effi caces. //

Sed eam istis voluntatibus et in[illegible] volun

voluntas exclusiva dictitinis independentr a prevu. abla despositionis aut dicant mihi adversarii an suppositis dictis volunte possit mercator here ablam voluntem proiiciendi merces in mare independentr a previs. abla qqs tantis periculis vitæ suæ et Dñis Familias ejiciendi e domo suum, v. familiares ante previs. ablam gravis damni imminentis tantillis ... in illa: et prætor damnandi ad triremes ... c. aliquem antequam constet ipsi de gravi præjudicio Reipublicæ et Chirurgus aliquem ... secandi brachii, ... ante ablam previs. manifesti periculi toti corpori, et vitæ proxime imminentis, ergo dicta abla voluntas et efficax non debet concedi.

Si mercatorem videremus qui vellet proiectionem mercium suarum in mare abli, et efficaciter et ex toto abla et efficaci voluntate eligere navim ad transfretandum ... nimis tritam et ... nauclerum imperitum, qui illam regeret, tempus, quo tempestatibus atrocius efferveret mare, et vias frequentissimi ... infamem. Nonne manifeste constaret talem mercatorem non fuisse alteram voluntatem ablam et efficacem conservandi suas merces, quam explicuimus, et idem de aliis similem voluntatem habentibus non video quomodo hoc possit negari; Sed Deus non aliter se gereret cum iis, quos a regno cælorum exclusisset per illam ablam voluntatem, quam impugnamus, quam iste mercator cum mercibus suis, ut est manifestum. Ergo sicut convincitur istum non fuisse illam voluntatem ablam et efficacem, si habeat alteram ita etiam convincit nec Deum illam fuisse, si habeat istam quam ponunt adversarii, ... est de fide. ...

Doctrinæ confirmatio et dilucidatio

Sectio 4.
Doctrinę confirmatio, et dilucidatio.

Quarta ratio: si Deus haberet illam voluntatem ablatam, et efficacem eiiciendi ad ignem æternum aliquem, erit causa et author ipsius eiectionis, et damnationis, et ei tanquam suo authori, et causæ absque dubio attribueretur, sed hoc est manifeste falsum, et quod pias verberat aures, cui non auditu non sit horribile Deum esse authorem, et causam perditionis, et miseriæ hominum et illud esse delendum tanquam falsum, perditio tua ex te Israel tantummodo ex me auxilium tuum. Ergo etc.

Probo maiorem: qui intendit absolute et efficaciter aliquem finem est causa, et author executionis eius. Et maxime si illum finem quem intendit tandem deducat ad effectum, hoc est in omni bona philosophia indubitatum, et certum, nec ullus qui noen philosophi mereatur ei resistet. Ergo si Deus haberet illam voluntatem erit author, et causa perditionis hominum; sed hoc non est audiendum. Ergo neque illud unde infertur.

Et confirmatur: quia si Deus haberet illam voluntatem esset author, et causa perditionis Iudæ, non minus proprie et per se quam sicut causa et author dilectionis Petri; sed hoc est hæreticum. Ergo etc.

Probo maiorem; quia non minus proprie contingeret perditio Iudæ, si intentio Dei, quam dilectio Petri. Ergo non minus proprie, et per se Deus esset causa et author dilectionis quam perditionis. Probatur: quia fines qui proprie, et per se amantur, et intenduntur ab aliquo medio, quibus cum aliquid non potest proprie, et per se debent amari et eligi; sed finis æternæ perditionis Iudæ et finis æternæ salvationis Petri in hac sententia proprie, et per se amantur. Ergo media quibus eos Deus assequi non potest æque proprie, et per se debet amare et eligere. Sed ad perditionem æternam Iudæ non est medium minus necessarium

proditio qm Dno ad aeternam salvat. Petri. Ergo proditio, et Dno aeque proprie, et per se debent amari et eligi etc. adeo causari; hoc autem ut dixi hereticum est. Ergo etc.

Dices cum Granado ex illa voluntate aeterne perditionis Judae sequi duntaxat perditionem proditionis et Deum ad summum esse eam permissivam tam quoad nullus est in poeni ens. Dico et 1°. quia tum hac sa non minus proprie amatur, et intenditur perditio aeterna Judae, quam aeterna salvatio Petri. Ergo minus proprie amatur proditio quam Dno. Dico quia media non a via ad finem proprie et per se amarentur a Deo, tamen proprie, et per se amat fines, et qui duos fines amaverit aeque proprie, et per se, ... proprietate, et per se itate, ut est evidens amabit naria media ad illorum adeptionem; sed in hac sa non minus proprie amatur perditio aeterna Judae, et intenditur ut finis, quam amatur aeterna salvatio Petri. Ergo non minus proprie amatur, et causatur proditio Judae quam Dno. Patet.

Dico et 2°: quia ex illa voluntate aeternae perditionis Judae non solum sequitur permissio proditionis, sed ipsa actio proditionis, ... sequitur Deum esse eam et authorem proditionis et non minus proprie, et per se, quam salvationis. Probo ant: quia illud proprie et per se sequitur ex vi alicuius voluntatis efficacis, quo praecise sublato frustratur talis voluntas; sed praecise sublata proditione Judae frustratur efficax voluntas aeterne suae perditionis non minus quam frustraret voluntas aeternae salvationis Petri praecise sublata sua conversione. Ergo sequitur ex vi voluntatis perditionis Judae proprie et per se actio proditionis et ipsa proditio: id quod sequitur per se et proprie causatur per se, et proprie, et non solum permissive, quia permissio non est actio proprie et per se ut dicitur ex Tridentino sess. Can. 6. Ergo etc.

Dicitur 3°. quia ideo dicitur Deus causa et author medi
orum per quae certissime liberantur quicumque liberantur, quia haec su
pponunt in Deo efficacem voluntatem talis finis, unde dependent.
Sed media per quae certissime perdunt quicumque. Quum mor
te aeterna perdunt etiam consupponent in Deo efficacem volun
tatem talis finis, a qua aequaliter dependent. Ergo non minus
est author, et causa illorum quam istorum mediorum; sed media per
quae reprobi certissime perduntur sunt culpae, et finalis
illorum impoenitentia. Ergo Deus non minus est causa harum
Dicendum hanc partem, quam mediorum aeternae salvationis, quod est haereti
cum.

Dicitur 4°, quia permissio non est actio positiva in esse
sed negativa dumtaxat eo quod scilicet iustus de causis per
mittens non impedit, ut revera potest aliquam actionem esse, et ideo
permittenti iustis de causis nec physice, nec moraliter tribuitur effectus.
Non physice: quia non influit physice in illum, ea ratione qua permittit
nec moraliter: quia cum iustis de causis talem effectum non impediat
non debet ei prudenter attribui. Nec videtur quomodo possit aliter
explicari actio permissiva negante Tridentinum dictio illam
esse actionem proprie, et per se in illa sessione 6. can. 6. nam si per
illam vere, et proprie influeret in effectum non nisi immerito opposi
ta actionis ratio ei denegaretur, quae in eo solum distat ut
sit exercitium per quod bene, et proprie dicitur esse effectus: nec scio,
quid aliud requirat actio, et causalitas, unde mereatur hoc no
men. Ergo

Ergo ex illa voluntate aeternae perditionis unde non solum
sequitur permissio, sed prava actio propria et per se prodit. Pro
bo consequentiam: ex vi voluntatis absolutae et efficacis alicuius finis non solum
sequitur voluntas non impediendi contrario media ad adeptionem

talis finis; sed tantum voluntas directe ponendi illa, nam sequitur voluntas illorum, sine quibus, quod intendit est impossibile adipisci; sed aeternas perditionem Iudae, quam intendit, sine proditione est impossibile adipisci. Patet Ex eo autem Deus dicitur proprie et per se causa Divi Petri et paenitentiae Petri, quia ea proprie et per se sequitur ex voluntate quam habet salvationis suae. Ergo cum etiam sequatur proprie, et per se ex voluntate perditionis Iudae proditio, et impoenitentia; non erit minus proprie et per se author, et causa istius, quam illius, sed hoc est hereticum. Patet.

Addo ad extremum in confirmatione quia contrarietatibus et contradictionibus plena esset, atque adeo chymerica oratio dominica, quo nihil potest dici absurdius, et detestabilius. Probo sequellam 1.º quia nomen Patris, qui pietatem praesefert, et benignitatem a reprobis Deus audire non mereretur, nam quid a pietate, et benignitate Patris remotius est, quam voluntas absoluta, et efficax perdendi, infamandi, aeterno carcere obtrudendi, et morte miserrima eos afficiendi, a quibus nomen Patris vult audire; et hoc, antequam quidquam mali egerint quo tam acerba voluntate digni efficerentur.

Secundo duae illae petitiones, ubi dicerent *adveniat regnum tuum*, et *fiat voluntas tua*, quia per primam petitur, ut non fiat sua voluntas, ipsa antiqua absolute decrevit a regno excludere illum, et aeterna miseria afficere cum suam regnum concedendo. Et per 2.am petitur ut non concedatur ipsi caeleste regnum, sed potius sicut ab ipso decretum est caelo excludi. Item 2.a ista petitio illius dicentis: *dimitte nobis debita nostra, et ne nos inducas in tentationem; sed libera nos a malo*: quia petens ut sua voluntas fiat petit non dimitti ipsi sua debita neque excludi a tentationibus nec liberari a malis; sed potius tradi iis, quae sunt sine intentione et voluntate absoluta

et faciem Dei damnandi &c.

Quid? quod non liceret petere regnum a Deo nec remissionem debitorum &c.; sicut non licet petere quod voluntas eius non fiat, quod divinus suae voluntati, et talis petitio et esset evidens in oratione esset importuna, impertinens, et prorsus inepta, nam quid ingratius Principi supremo, ne dicam Deo ipsi, magis ... esse poterit atque ineptius quam enixe petere ultimum voluntatis ... et decretum maturo consilio, et non per levitatem suscep... mutare in divinum? oratio Dominica est norma certissima omnium orationum et petitionum quae in illa continentur sunt prudentissime, et quas assidue in conspectu altissimi effundere ... esset expedientissimum et Deo pergratissimum, quod ea voluntas ..., ex qua ... absurda, ... merito debet reiici, utrum autem ex dignasit acervum censuris, aliubi solet inuri a multis Theologis et satis gravibus, alii iudicent. Sectio quinta Granadi infirma.

SECTIO 5.

Fundamenta Granadi infirma.

1° opponit Granadus nonnulla testimonia, quibus videtur Paulus nos docere avere ad Rom. 9. Iacob dilexi, et Esau odio habui, et hoc antequam ... boni aut mali egerint.

Sed hoc testimonium ei non favet, ut ... interpretantur ... et alii Patres, qui amorem Iacob ... Dei ... retulerunt odium ... Esau ... iustitiam Xti quam ratione originalis culpae, ante ... actum ... odio dignus erat; non odit Deus, inquit Augustinus tom. 4. ad Simplicianum q. 2. columna 5. Esau hominem, odit Deus Esau peccatorem, et in Epist. 106. columna 10. ideo damnari Esau inquit, quia originali labe infectus erat.

Secundo non favet ei ... Thome

hic q. 23. art 3 ad 1um et ante alibi, ubi docet odium Dei non esse actum aliquem positivum per quem vult malum alicui, sicut amor est actus, quo vult bonum, sed est solam omissionem actus, per quem bonum vult, in ordine quibusdam, inquit, non vult hoc bonum, quod est vita aeterna, dicitur eos habere odio, et reprobare. Dixit quo Deus Iacob, hoc est, ei voluit felicitatem aeternam, et odio habuit Esau, idest non voluit efficaciter, et absolute ei simile bonum. Sed hoc quid Granadi refert, qui non contentus negativa ista voluntate positivam concedit per quam ei vult aeternam perditionem.

Opponit 2o exemplum figuli ex eodem Apostolo [...], et ita arguit: liberum est figulo luti partem colligere ex luto ut ex illa fingat vas in viles usus, et partem ut vas ad usus honorificos effingat; quin propterea vas illud possit contra artificem insurgere dicens, cur me fecisti sic. Ergo cum Deus ad instar figuli se gerat in electione et reprobatione poterit similiter pro arbitratu suo ex eadem massa hominum, idest, antequam ipsi per merita bonorum, vel malorum operum se discernant aliquos eligere ad gloriam, et aliquos ad miseriam.

Sed ret. Dominus Augustinus potuisse quidem Deus ex massa nostri generis labe originalis culpae infecta per summam pietatem vas in honorem efficere, et vas in contumeliam, non quidem volendo ei infamiam, quam non merebatur, sed in ea eam derelinquendo quam originalis culpae quo revera meretur. Unde illa electio est secundum Augustinum actus positivus summae misericordiae et pietatis, per quem a miseria in qua iacebamus efficaciter nos destinat sublevare. Ita vero reprobatio non est actus positivus, sed negativus in quantum scilicet a miseria, in qua ratione originalis culpae omnes iacebamus iustis de causis non vult aliquos sublevare efficaciter. Ita in tomo 2. Epist. 105 ad Sixtum columna 5. et in Epist 106

addit hec massa tibit generis humani, n quet ita media, ut quemadmodus nihil boni, ita nec mali aliquid mereretur n' frustra videretur iniquitas ut ex ea fierent vasa in ctumelias. Ex quo textu ctat manifeste fore iniquum Deum si pro eo priori in quo ndum potuit videri homo ctumelia, et infamia dignus illum nihilominus ad contumelias et infamiam destinare. Qui hic textus n favet Granado, qui de potentys omnibus actus misericordiae et electionis expresse D. Aug. interpretem facit tacitum pro actum positivum reprobativum constituit etiam etm independentem a peccato originali, ei pro illo priori in quo ndum homo est dignus ctumelia.

An liceret figulo luti fingere vas ad vias, et infames usus si aliquis haberet lutum ut ex eo vasa ad usus honorificos fingerentur, et n ad usus infames? Certe illicitum, et iniustum esset tale opus Granadus refert, si ante notam peccati originalis habet massa nostri generis aliquis ne ex ipsa fiant vasa in ctumelia, per reprobationem, et exclusionem a possessione sui naturalis finis, quae est aliqua Dei quieta, et pacifica possessio. Qui n potest negari quod praecedat nota peccati saltem originalis per quod nostra natura amisit talem ius ad possessionem sue felicitatis illud derelictio, seu omissio electionis in quo stat ut vidimus, et n in aliqua positiva voluntate reprobatio. Ad hoc quis distet a doctrina Granadi quis n videt?

Obstonit 3° S. Thomam qui in hac q. 23. art. 5. ad 3.um refert ad divinam voluntatem tam electiones quam reprobationes, quare hos elegit in gloriam, innuit, et illos reprobavit, n habet rationem nisi divinam voluntatem. Ex quo textu sic arguitur: si voluntates reprobativas praecederent peccata reproborum esset ratio reprobationis praeter voluntatem divinam nempe peccata, quae ad tales voluntates trahent, et moverent, sed nullam rationem agnoscit

S. Thomas prept. Divinam voluntatem. Ergo non precedunt peccata voluntatem reprobativam. Et hoc apertius dictat ex art.º 3. ubi in fine corporis ait, sicut non praedestinatio includit voluntatem conferendi gratiam, et gloriam, ita reprobatio includit voluntatem permittendi aliquem cadere in culpam, et inferendi damnationis poenam pro culpa. Ergo non potest negari in via S.ti Thomae voluntatis antecedens reprobativas, sicut dedit voluntas electiva; utramque non providam parificant.

Sed a doctrina Granadi quam longe est S. Thomas ut apte patebit eum art.º 3. perpendenti. Ex antecedens cuius doctrinas reo reprobationis negative, hoc est, omissionis actus misericordiae, per quem hunc velit efficaciter sublevare a miseria nullam esse ratio nisi Divinam voluntatem; sicut ipsius actus misericordiae, per quem velit aliquem efficaciter a miseria sublevare, et eligere ad eternas felicitates nulla etiam est ratio nisi Divina voluntas. Sed hoc quid prodest Granado: aut quomodo ex eo colligit illam suam novam voluntatem reprobativam? Nec minus frigide textus alter adducitur. Esto ibi tam voluntatem permissivam: quid inde? Ea certe nec infert poenam eternam nec delicta, quae irrat; sed non esse iustis de causis a Deo ponenda obstacula ut revera posset ne ea delicta committerentur ab aliquo, quibus infallibiliter eternam poenam esset meriturus ut videbimus, ita Granadus tali negativa voluntate non est contentus ponens novam, quam exponimus. Ergo longe est a S. Thoma. Sectio 6. Iª ratio Granadi

Sectio. 6.
Iª ratio Granadi.

Non potest negari, inquit Granado, post prævisum ... malum usum auxiliorum Divinorum in aliquibus circumstantiis, voluisse Deum efficaciter Iudam v.g. in illis circumstantiis ponere, et permittere peccata, in quibus esse moriturus certo cognovit; ... est voluntas efficax reprobativa. ... non potest negari in Deo. Hæc est ratio maioris momenti pro Granado, et ad quam cæteræ reducuntur, et ideo eius vis atente examinanda est, et mens Granadi diligenter emendanda, qua in re ... averite, forte sola voce, distat.

Resp. igitur concedendo Deum habere efficacem voluntatem ponendi Iudam in circumstantiis, in quibus vidit per suam scientiam mediam malum usum auxiliorum Divinæ gratiæ, et permittendi illa peccata, in quibus videt ipsum obduraturum, vitam infeliciter esse finiturum. ... Certe si hoc solo contentus est Granado in re a communi sententia non discedit, et immerito ab aliquibus rigide, et acerve tractatur. ~~...~~ ...

Nihil enim est certius, quam velle Deum supposita notitia de malo usu ~~...~~ auxiliorum Divinæ gratiæ, et et peccatorum committendorum, ... ponere in dictis circumstantiis, et permittere ei dicta peccata, sed hæc voluntas non est ... unde per se, et ... sequitur æterna poena, nec potest dici proprie reprobativa, ... ex ... regno cælorum, ... negative, quatenus ... ut ait S. Thomas ... bonum quod est vita æterna.

Itaque ut in difficillimo ... negotio cum claritate procedamus, et omnem ... Computemus a Granado requiram: an ipse ponat in Deo ... voluntatem, quæ antecedat ... prævisionem peccatorum ... per se et ... sequatur æternam ... an non.

Si hoc asseret ei amici erimus, hoc n. est qd nos cum coi Theo logorum defendimus, n autem propugnet alterius, sive illas voluntates permissivas vocet, sive alio mitiori, et honestiori noie decoret, dummodo eat cum coi sententia, et veritati, et id illum pugnant doriter ex rationibus, et textus, quos adduximus.

Illa n. voluntas, quam omnes nullo dissentiente decernimus sumus per quam Deus visio per scientiam mediam malo usu Divinorum auxiliorum iniustus circumstantiis vult ponere in iis Iudam et permittere ei peccata, in quae durans misere erit vitam finiturus n est causa unde perire, et proprie physice, ut moraliter sequitur Iudae perditio n physice. Praedictae circumstantiae nec sunt perditio ipsa Iudae, nec cum illa ex se habent ullam connexionem cum iis n. volunti Iudae integrum fuit diuingere bonum usum auxiliorum Divinorum eo melius facile quam ipso in circumstantiis, in quibus fuit constitutus et bene iis utitur. nec voluntas permissiva ea parte, qua permissiva est influit physice et positive in peccata numquam iure remittenda, neque ex ea proprie et per se sequuntur dicta peccata, in quae improprie et negative, et eo ipso improprie et negative duntaxat Deus permitteris dicitur influere in quae sunt ipsius de iis n intellexit ut potuit qd patrarent.

Et quidem si decerneret semel volunti permissivae proprius, et verus influxus, et effectus proprie, et per se sequeretur ex illa nulla de re poniet dictum esse illius verae causae, et veram causam et frustra Tridentinum illam negaret esse proprie, et per se causam illam sess. 6. Can. 6. Nam ut ponderabamus illa magis proprie vera causa est, quam quae cum oi proprie fit esse effectui. Dicendum ergo est voluntatem illam ponendi Iudam in dictis circumstantiis et permittendi ei dicta peccata n influere physice neque esse necessarium ans, unde physice sequatur Iudae perditio.

Imo neq. etiam undesequatur moraliter iam ostendo. In tantum .n. perueret moraliter ex tali volunt. e perditio Iudæ, in quantum Deus vellet Iudæ perditionem illam intendens aliquo efficaci actu destrato physico et reali; vel saltem simplici quodam actu illius complacentiæ; aut certe actu interpretatiuo in quantum constituens illum in talibus circunstantiis, in quibus prescitret eius ruinam quam aliquid eius ageret. sed nihil horum in casu presenti contingit. quare nec moraliter dicta volunt. Dei perditio debet attribui.

Probo minorem: nam cætera sunt per spicua: et quidem non constituere Deum Iudam in circunstantiis ijs ex aliqua efficaci volunt. e, aut ex aliqua simplici complacentia in perditione eius, satis constat ex dictis in hoc cap. quod dicit non deinde nullus ius agat constituens illum in dictis circunst. iis est evidens: nam Iudas nullum habet ius per quod debeat ei exclusio ab ijs circunst. iis in quibus miserrime occubiturus est fato. nullum, inquam, ius fundatum in natura ut est clarum, nec propterea fundatum in promissione aliqua Diuina; quia vi eius decreti, quo vult omnes homines salvos fieri solum habet ius ad auxilia, quæ possit æternas salutem negotiari.

Nec Deus caret iure constituendi Iudam in dictis circunst. iis, sed hoc potius habet amplissimum quo pro arbitratu suo potest uti nihil attendens ad bonum vel malum eius eventum, non .n. propter malum successum, quod ipse sibi Iudas vitio suo est artifex iure, et potestate ponendi eum, in quibus iubeat circunst. iis, et expediat ad alios fines, Deus privaturus est sicut iudex, qui certo scit transgressionem æquum suarum non propterea se priuaturus est iure illarum condendarum in utilitatem Reipublicæ: et Deus ipse, qui scit malum usum suarum creaturarum non propterea se priuaturus erit iure, et actu illarum producendarum propter bonum totius universi: et quod superius dicebam etiam in particularibus personis: sciens omnia

impudicum actum, pro illam turpis adolescens ardebit, ut domo exe at tempus illa adeundi ca, aut phinas invisendi ne ab his inverecunda laedatur, non propterea suo iure, et usu cuius se est privatura. Ergo aut femina non est causa moralis impudici actus, quae domo sua exiens utitur iure suo, et non per se, et praecise sequitur ex tali exitu talis indecens actus, sed ex vitio turpis adolescentis: nec Deus, orem suum, et creas producens est causa moralis mali usus illarum, nec iudex utiles leges ad bonum Reipublicae est causa moralis transgressionis illarum, quia utuntur iure suo, quo se non debent privare propter malum successuri sicut bonum, quod non sequitur per se et propter ex talibus actionibus. Ita non erit Deus causa moralis perditionis Iudae propter eamdem rationem.

Redeo igitur ad rationes Granadi, et dico data concedo ei voluntatem illam ablatam ponendi Iudam, et sic de aliis reprobis, in circumstantiis in quibus praescivit miserias illorum et voluit eas permissivas peccatorum nunquam remittendorum; solum tamen in se nec physice, nec moraliter sequatur per se, et propter perditio, sed solum per accidens, negative, et improprie, in actu licet non vult Deus, ut dicebat S. Thomas, hoc bonum, quod est vita aeterna. Etsi hoc solum dicentus sit Granadus, mutato loquendi modo, eius cultus bene peret, et statim eius sequaces erimus; sin autem fixus stet in sua, quae ante praesupposita ablata peccatorum admittit voluntas in Deo, unde per se, et propter sequatur perditio Iudae, et sic de aliis reprobis, pro causa illi [illegible] non erit audiendus. Sectio 7. aliis rationes pro Granado.

SECTIO SEPTIMA.

Aliæ rationes

pro Granado.

Secunda ratio: Deus, ut nos ipsi dedimus, vult efficaciter ponere Iudam in circunstantiis, in quibus per suas medi as praescivit infelicem eius exitum, et vult permittere illa peccata, ergo non est actus salutaris [illegible]. Et aliqua finis intenta hoc [illegible]. Probatur consequentia, quia Deus rationalissimus agens sit semper propter fines operatu rus est, qui non in fines intenta non operantur, nisi [illegible] irrationalia, et insen sata sunt, quae non proprio ductu, sed alterius motu temperant.

Sed hunc sic finis praefixus a Deo propter quem Iudam in dictis circunstantiis ponere vult, et ei permittere dicta peccata non potest esse alius, quam demonstratio suae iustitiae exactissimae sui quasi furoris, et irae. Ergo ex intentione absoluta, et efficaci istius finis illum vult statuere in dictis circunstantiis, ubi haec est voluntas reprobativa, et a regno caelorum ex clusiva ante praevisionem absolutam demeritorum, et post praevisionem dun taxat conditionatam. Ergo frustra negatur eiusmodi voluntas.

Respondeo concedendo totum enthimema, et [illegible] ad id quod subiicitur negatur. Dicimus enim finem praetensum a Deo posse esse os tensionem suae iustitiae, sui quasi furoris, et irae, ut quod satis aperte constat ex dictis in toto hoc [illegible], et praecipue in sectione 3, et 4, nam si finis intentus ille foret ea ex parte Divinae voluntatis daret aliquam. Unde proprie, et per se sequeretur non solum positio Iudae in dictis circumstantiis, nec praevisio [illegible] peccatorum suorum, et peccatorum [illegible] a quae sunt media, quibus finis ille ostensionis Divinae iustitiae furo ris quasi, et irae non est adipiscendus, ubi hoc non potest dici, quia est facere Deum authorem, et causam peccatorum non minus proprie, et per se quam au thor, et causa est laudabilium actuum, ut iam ostendebamus. Ergo non est finis positionis Iudae in dictis circunstantiis, nec permissionis suorum peccato rum illa ostensio Divinae iustitiae, sui quasi furoris, et irae.

qui aut.n ine fuerint cuj sint infiniti Deo digni

quos ibi potuerit prestituere, n est facile discernere, unum tamen e um quod fore ostensionem Divinę iustitię, nec sui furoris, et irę, neq. alium quemvis, ad cuius assecutionem sint peccata per se necessaria, propter rationes traditas, ad conservationem universi, et libertatis illesę suarum creaturarum, et similes, qui possunt tanquam necessaria media ad sui executionem exigere permissionem, sive in dictis circunstantiis, et permissionem talium peccatorum, quę, ut dixi, non habent connexionem necessariam cum peccatis, nec sunt antidota unde per se, et fore inferunt, absolutum contingenter et veraciores

Tertia ratio superioris probativa ex Arriaga qui cum Granado in quantum ad possibilitatem eius voluntatis: Deus post previsionem absolutam demeritorum potest velle eternas pœnas sive propter ostensionem suę Divinę iustitię. Ergo etiam ante. Patet; quia eandem honestatem habet motivum ostensionis Divinę Iustitię ante absolutam demeritorum previsionem quam post; Ergo

Respondeo concedendo ant., et negando conseq. Ad probationem negandum est ant., et ratio est manifesta, quia non sunt bonitates iustitię punitivę independenter ab omni suppositione, sed dependenter a suppositione culparum, sicut nec bonę sunt scissiones venarum, amarę potiones, et cætera asperrima remedia nisi dependenter a previsione instantium ęgritudinum.

Licitum certe est iudici previsis, et probatis delictis ad ostensionem iustitię cæde plectere reum, et medico etiam licitum est cognita morbi malicia ad ostensionem suę artis hęc, vel illa remedia ei applicare quę sint aspera, et acerba. Erit ne eisdem licitum ante omne delictorum morborumque examen ad ostensionem potestatis suę, et scientię velle ea mala iis in-

miserij, et ex illo affectu velle ponere illos in circunstantijs in cidendi in morbum, et agressione delictorum morte dignorum. Crudelis certe medicina hæc esset, ut dicebat citatus Augustinus in 3ª sect. et iniqua hæc iusta. Bene quo esse honestum et sanctum velle æternas pœnas in ordine ostensivas iustitiæ Dei post absolutam prævisionem delictorum, et hanc velle ante prævisionem absolutam illorum non esse licitum, iniquum, atque crudele.

Quarta ratio Deus habet quidam perfectissimam quoad reprobos, sicut illam habet cum electis; quo sicut hæc supponit suum actum circa finem æternæ gloriæ, in quem certissime transmittit electum per actus iam a nobis explicatos, etiam illa supponet suum actum circa finem æternæ miseriæ, in quem per non dissimiles actus, nec minus certo et infallibiliter eos transmittet, id quod ex dictis a nobis in 1ª disput. definientibus reprobationem satis aperte constat. Solutio istius obiectionis ex dicendis inferius constabit cum in particulari explicemus rationem reprobationis.

Quinta ratio: Deus ante omnem demerito rum prævisionem de facto vult pœnas æternas quæ damni dici solet infantibus qui in utero materno moriuntur, non lustrati aqua baptismatis, et hoc in ostensionem sui furoris, et iræ; ergo etiam poterit propter eundem finem velle adultis pœnas æternas ante prævisionem suorum demeritorum.

Rnd.eo non velle talem infantibus pœnam ante prævisionem eius peccati originalis, sed post prævisionem eius, ut docet Augustinus, et ex eo, Hilarius et Prosper, alii 3ª SS. P.P. et voluntatem illam ante notam duti pec cati rat. cuius merentur illam pœnam sanctam in qua et iniustam explodunt a Deo, sicut dicebat Augustinus citatus

sæpe massam damnatæ esse ita mediam, ut quemadmodum nil boni, ita nec mali aliquid mereretur, non frustra videretur iniquitas, ut ex ea fierent vasa in contumeliam.

Quomodo autem istorum infantium, qui tam immatura morte præventi fuerunt ad pœnas, ex vero, et sine fictione Deus salutem velit, et auxilia ad salutem sufficientia non denegaverit ostendam in sequentibus: Imo firmum et inconcussum stet nec dari de facto, neque ullo modo esse posibilem voluntatem absolutam, et efficacem, per quam ante prævisionem absolutam delictorum aliquem prædestinet ad supplicium æternum ad ostensionem suæ iustitiæ. Utrum autem ea solis fuerit ad ostensionem sui supremi dominii (...) iam examinabimus. C. 7. an sit posibilis electio ad cruciatum ignis æterni hominis, vel angeli in ostensionem supremi et absoluti dominii Dei? Sectio 1.a momenta affirmantis partis.

Caput 7.

An sit posibilis electio ad cruciatum ignis æterni hominis, vel angeli in ostensionem supremi, et absoluti dominii Dei?

Sectio. I.a

Momenta affirmantis partis.

Ignis æternus, et privatio beatæ visionis potest considerari vel tanquam pœna, et supplicium pro delictis, vel præcise ut cruciatus, et quidam vilissimus, et laboriosissimus status absque ulla relatione ad culpam. Primo respicit Deum iudicem cuique tribuentem quod secundum leges ei convenit, et concedi par est. Et sub hoc ratione ante absolutam prævisionem et exa

examen delictorum neminem posse ad ignem æternum prædes
tinari iam probavi.

1 Secundo vero modo respicit Deum absolu
tum rerum omnium dominum, qui ad usus quos voluerit si
ve abiectos, et viles sive honorificos, et illustres pro arbi
trio suo potest creaturis uti sicut in modum totius uni
versi, cuius perfectioni, et integritati post posita particula
rium entium utilitate diligenter debet incumbere. Et sub hoc re
est presens questio. An scilicet Deus in quantum absolutus Dominus u
niversi, et omnium creaturarum in particulari possit aliquem hominem, vel ange
lum prædestinare ad æternum ignem non quidem tanquam
ad pœnam, et supplicium, sed precise tanquam ad quemdam
statum æternum, et certum quemdam statum vilissimum et la
boriosissimum, variumque tamen in universum.

Non pauci astrantes iam fuerint hanc
mihi, quem ego ostenderim, illam vidi authoritate aut ra
tione fulciri. Quæ occurrerint sub calamo in favorem eius
subtexam: addant eius studiosi quæ nos effugerint. Fa
vet in primis eis illud Apostoli 2a ad Thim. 2o. In magna domo
non solum sunt vasa aurea, et argentea, sed et lignea, et ficti
lia, et quædam quidem in honorem, quædam autem in contume
liam; ex quo textu, a quo non multum distat alter ex Epist.
ad Rom. C. 9. de figulo luti, qui potestatem habet fingendi ex
eodem luto vasa in honorem et vasa in contumeliam, constat
esse de providentia Dei magni Patrisfamilias disponere non solum
quæ ad splendorem suæ domus mundi videlicet huius sunt
necessaria; sed etiam, quæ ad abiectiora ministeria expediunt
quibus non minus quam ipsis variis careret. Potest ergo sine licet exi
stere prudentissimi mundi rectoris hominem, vel angelum ad infernalem ignem

applicare non quidem tanquam ad supplicium et poenam, tanquam ad quem-
dam statum naturalem, et ordinem laboriosissimum, et abiectissimum.

Secundo potest princeps ex suo munere, et
applicare ex civibus, qui necessarii fuerint ad infamem et labori-
osum triremium exercitium, ad argenti, auri et caeterorum me-
tallorum fodinarum baratrum, et alia ministeria servitutis infi-
ma, laboriosissima et vilissima, nulla habita ratione commodi
et salutis partium personarum; quia bonum commune, quod etiam ex
iis minimis depet, debet praeferri bono particulari. Ergo propter eamdem
causam princeps istius universi Deus poterit ad labores et minis-
teria applicare ex hominibus, vel angelis, quos voluerit, non quidem
tanquam ad supplicium, et poenam, quae necessaria fuerit vel
ad culpam, sed tanquam ad ministerium mundi necessarium.

Tertio, potest homo sibi delectationis causa
aut igne, aut ferro feras persequi, et occidere quod nec crudeli-
tati, nec temeritati attribuitur; et quis illas invitis modis
tanget non ideo horribilis et ferox existimatur, sed, quia uti-
tur suo agens iure, et potestate sua; longe excellentius est
ius, et imperium, quod habet Deus in homines, et angelos, quam quod
in bellua habet homo, ut est manifestum. Ergo eis sive ad vitam
sive ad mortem, sive ad ignes, sive ad aquas, sive ad caelum, si-
ve ad infernum pro suo arbitratu uti licebit.

Quarto, delectationes Principes capiebant
etiam in spectaculis, in quibus atrocissime se se impetebant,
et dentecabant homines; et cum feras ipsas provocantes et trava-
ientes horribile cum iis certamen inibant, et hoc forte non omnino in-
humanum et absonum rationi esset. Si Principes illi aut belli
iusti causa, aut alio titulo ius obtinerent in vitam; aut
ipsi statuti alicuius praemii desiderio se certamini ultronei

voluerint, aut certe studio aucupandi Principis gratiam, l. alia simili ca. allecti. J in hoc universo videre ipse spectaculorum genus quo ... in flammis inferis hominibus, l. angelis, qui se atrociter impetant, sibi ut Deus summam suam maiestatem, et potestatem ostendat in iis spectaculis quare erit omnino absonus precipue cum longe maius ius habeat in vitam cuiusvis angeli, l. hominis Deus quam imperator in hostem, quem in bello victo ...

J Enimvero Deus vite, et mortis dominus est, qui pro arbitratu suo quemvis hominem, l. angelum, imo universum mundum ea facilitate qua voluit in nihilum valet redigere: nemo de hoc dubitat. J multo certius erit posse quemlibet hominem l. angelum decrare eternis flammis. Probo cons. maius malum est annihilatio quam cruciatus eterni ignis, maxime si iste non sit propter culpam, quod constat ex Augustino tomo 1º libro 3. de liberi arbitrio c. 7. et 8. in cuius initio: vide, inquit, quam absurde, et inconvenienter dicatur, mallem non esse quam miser esse. Et S. Thomas in opusc. de ... c. 7. rat. 1ª dicens ostendi ... vindas ... in creat. ... magis homines ... non esse; J Deus potest annihilare quemlibet hominem, l. angelum. J potest a fortiori eum eternis flammis decrare.

Princeps, qui ius haberet in capita suorum ... eis faceret ... certamen proeundi, ut qui ab aliis ... et ardentibus suam vitam propugnaret victor q. evaderet, e ... libertatem obtineret vitam q. servaret, non crudelis esset, ... potius, q. locum ad evadendum maximum malum, ... ei infligere relinquit; ... certamen, abit certe longe minus ... quam ... remedio mori; ...

Deus, ut dixi, jus het in vitam cuiuscumq. hois, vel angeli; quas, annihilare de poa abla potest. Ergo non erit crudelis et horribilis, sed Deus, si huic iuri parcens, dentatis sit minus malum nempe inferus ignem eis infligens. Potest ergo quemlibet hoiem, vel angelum in ostensionem sui absoluti dominii et potestatis sine ullo absurdo eterno carceri detrudere, et efficere pabulum ignis inextinguibilis. Sectio 2a. Pars negans cum suis fundamentis. Deum nec titulo supremi dominii posse hoiem vel angelum eternis addicere flammis, ubi tanquam ad eternus cruciatum, et statum quemdam miserrimum, et laboriosissimus. Ita multi satis graves affirmant, et Pater Arriaga novissime d. 39. sec. 2. subsec. 1. n. 9. Et nisi ego multum fallor hac pa sunt allegandi quotquot ablc negant tanquam horribile et attrox decretum

Sectio 2a

Pars negans cum suis fun damentis.

Deum nec titulo supremi dominii posse hoiem, vel angelum eternis addicere flammis, ubi tanquam eternum cruciatum, et statum quemdam miserrimum, et laboriosissimum alii DD. satis graves affirmant, et Pater Arriaga novissime d. 39. sec. 2. subsec. 1. n. 9. Et nisi ego multum fallor pro hac pa sunt allegandi quotquot ablc negant tanquam horribile, et attrox decretum mancipandi eternis flammis hoiem vel angelum ante ablam culpæ prævisionem et illum Deum præordinasse hoies damnationi ad ineritabilem ac sempiternum cruciatum ex absoluto arbitrio, quæ est prop. et dogma Servandi Liberti insignis heretici cum ... corbi ... Videatur P. Herize in ... d. 33. ... c. 3. Nec enim ... neque alii, qui multorum decretum ... æternum propugnant inevitabilem destinationem ad pœnam stricte ... cruciatum, seu malum

sempiternum; neque ad Deum iudicem tanquam ad authorem, atque potes-
tate et dominio suo utatur hoc insinuante Tridentino sess. 6. Can. 17.
ubi istius destinationis ad sempiternum malum authores damnat.

Debet etiam pro hac sententia merito allegari
Damascenus lib. 1. de Fide c. 29. ubi quin illud quoque nos intelligere
at Deum ut bonitate praestantem primarie quidem omnes homines
servare ac regni sui compotes esse vellet, neque in supplicii, aut cru-
ciatus causa verum ad hoc ut bonitatis eius participes simus nos
effinxit ubi opportunissimas Damasceni subtilitates nota, qua
inter supplicium, et cruciatum distinxit, ut nos iam exponimus
et neutrius Deum posse esse causam tenet sive in aeternis ignis sit
supplicium quatenus iudicem respicit sive cruciatus precise qua-
ratione respicit dominatorem Deus eius causa, et author esse
non potest. Istum Damascenum, qui bene advertit Arriaga in ponde-
ratione dicti textus ibi subsec. 3. n. 4. merito quod Zamorra
ronus istius dicti adducit et pro eadem alii PP. precipue S.
Augustinus, et eius discipuli possunt allegari qui decretum omni-
um meritorum maloribus notam per quod aeternis flammis man-
ciparentur angeli et homines tanquam tyrannicum detestantur.

Rationes sunt etiam pro se sat firmae
et urgentes. Si semel sit possibile decretum absolutum, et efficax privan-
di aliquem beatudine causa et illum tormentis aeterni ignis le-
tus adire stridoris dentium mancipandi sibi in ostensionem su-
premi Dei dominii immerito taxarent haeretici qui tale de-
cretum admittunt, et reprehenderentur, ut qui atrocem, et cru-
delem, et plusquam tirannum Deum efficerent. Non decretum quod po-
sse est Deo nullo vitio potest obscurari ut est evidens: et si sic
admittatur miserabile illud, et infame ministerium perpetui sup-
plicii, et cruciatus esse per se in universo naturis non videtur possibile
[illegible]

negabitur tale decretum de facto presertim subita forma volo hos et hos eternis decrare damnates si peccaverint destituti in tentationibus labendi propter sua peccata: sin aut. q. in ostensionem supremi dominii mei, sic volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas, id hoc ad summum sit quod crudeliores heretici audent intrudere: ergo non det admitti eiusmodi decretum tanquam possibile.

Secunda ratio: si Deus hominem, vel angelum eternis cruciatibus mancipareт in ostensionem supremi sui dominii esset re vera tyrannus atrocissimus. Probo hanc propositionem, quia tyrannus est, qui subditos inhumani regit imperio, quique sine moderamine suis commodis et ostentationi nulla habita civium ratione cuncta refert sed talis esset Deus cum ut suis hominibus et angelis quos plusquam latrones regeret imperio cuius ergo tyrannus esset.

An non est tyrannus et plusquam agenei cordis, qui in ostensionem sue potestatis ad summas miserias aliquos gaudet perducere, qui que non minus delectatur tristissimis suspiriis constitutorum in tormentis, quam dulcissimis musicorum cantibus, nec minus diligenter illos ad sui solamen quam istos procurat. Omnium certe odiis, et maledictis impetitur Nero, qui urbis sue incendio delectabat; destrinus eterno incendio suarum creaturarum delectaretur. Deo pariter iam, quas ad istam summam miseriam perduceret nulla iuris naturalis habita ratione que exigit ne tali miseria insontes afficiantur. ergo tyrannus esset.

Bruta animantia occidere licet, et tamen ea tormentis extraordinariis afficere et doloribus affligere acerbissimis, qui modum excedant non licet, quod omnes Theologi docent. Et colligitur ex illo Proverbiorum 12: novit iustus iumentorum suorum animas,

viscera aut.n impiorum crudelia. Et illo Exodi 23: Deus precipit
A - Diem sabathi etiam propter qui etiam iumentorum. Et aliis textibus ex quibus
constat curam Dei etiam de animantibus et dominium hominis in ista deus
debere habere modum, nec licere illa in sua diversat. et iudicio
onerare et affligere. Ergo licet Deus habeat ius in vitam hominum et an
gelorum non ideo licebit tormentis acerbissimis eos absque causa di
vexare, et nulla habita iuris neque ratione eos malis omnibus opprime
ret, atque afficere, sed si aliquis Deo minus distuendus est in affligen
dis hominibus et angelis, ne in tyrannidem incidat, iam non licebit
eos flammis eternis preter quam ratione culparum eos mancipare;
quod poena tormentum excedit omnem modum, et est omnium atrocissimum.
Ergo etc.ª

Savior esset carnifice illa parens que nati sui clamoribus et lachrimis delectaretur, quam tediose eos torque ret numquam cessante in ipsum cruento verbere, queque rogata cur filium, quem tam male habet nihilominus aleret; ideo reret ut illum planius percuteret, et verberaret, et hoc quia non mi nus placerent ei lachrime et planctus inconsolabilis filii quam risus, et blanditie. Certe hec parens multo esset atro cior fere; nam si quis canem aut fellem domi aleret ut con tinuo affligeret et percuteret sicut ut ex hac afflict. et miseria delectationem caperet merito tamquam crudelissimum, et horribilem cuncti abominarentur, quam magis matrem, que ad tam miserabilia o ficia

Ergo in istam iam plusquam tirannus esset.

Et quidem non stare cordibus Reipublice legibus, sed eas abrogare, aut dispensare, non quidem propter modum, sed in perniciem

et summas aliquorum civium miseriam est mere tyranicum imperium et prorsus detestabile foret quia leges et iura Reipublicae non sunt violanda nisi maioris alicuius boni causa; sic Deus in hac causa non stat communibus nec legibus, illas abrogare, aut dispensare non quidem in manus bonum illorum cum quibus dispensatur, sed in summum illorum malum nempe eternam poenam, et miseriam ad quam illos absque culpa predestinaret in solam potestatis et imperii ostentationem. Etc.

Et quidem non stare Deum in hoc casu communibus nec legibus illas abrogare, et dispensare patet, quia iis hominibus, et angelis secundum iustitiam non debetur aliqua quieta, et pacifica posessio sui ultimi finis in quo consistit summa sua felicitas nisi ab eo se averterint per conversionem in bonum commutabile, sicut debetur cuivis creaturae quieta, et pacifica posessio eius regionis, in qua tanquam in centro quiescit, et fruitur; Igitur si eos poenis eternis adiudicaret, et perpetua damnaret privatione, et absentia talis boni communibus nec legibus derogaret; sed hoc non in salutem, sed in perniciem fieri eorum quibus iura, et leges favent tyranicum est, quia sicut leges ut sint validae debent bonum et commodum partium, et publicum respicere. Ita illarum derogatio debet esse in aedificationem et non in destructionem boni publici, et partium. Igitur Deum mancipare eternis poenis homines et angelos independenter a culpis in solam ostensionem supremi dominii, et potestatis non est posse. Sectio 3a. aliae rationes in confirmationem eiusdem sententiae

Sectio 3.

Aliae rationes in confirmationem eiusdem sententiae.

Tertia ratio: Deus non potest permovere ad odium sui, fugam et detestationem si ex hac ratione adhuc induceret, et permoveret. Ergo falsa est. Probo minorem, quia de maiori nulla potest esse controversia, aut dicant adversarii posse permovere Deum, et inducere ad culpam, si non esse culpam fugere detestari, et odio habere summum bonum quo nihil a recta ratione magis alienum. Ille permovet, et inducit ad sui fugam detestationem et odium, qui malefacere numquam cessat, et maxime si maleficia fuerint gravissima, sicut enim benefactor ad sui amorem alicuius provocat, et quasi necessitat. Ita certe malefactor ad sui odium, et detestationem inducit, et impellit: si ex hanc rationem non cessaret Deus gravissime malefacere. Ergo etc.

Quid? quod non culpae vertendum esset istis hominibus et angelis quod Deum non amarent amore concupiscentiae, aut benevolentiae, et amicitiae: imo neutro illum amore prosequi esset necesse. Quod probo: etenim primus de amore concupiscentiae: hic enim est impossibilis quod bonum non proponitur tanquam practice adipiscibile, sed istis hominibus, et angelis, de quibus loquimur non proponitur Deus tanquam practice adipiscibilis. Ideo consequenter non deret culpae verti quod non amaretur ab illis per amorem concupiscentiae.

Item amore amicitiae non posset amari; quia hic amor in bonorum communicatione fundatur, sed inter istos homines, et Deum nulla esset bonorum communicatio, quin imo a communicatione omnium bonorum Dei excluderentur per privationem summi boni, et exclusionem a consecutione et possessione ultimi finis, et per aggregationem omnium malorum, quibus eos praeterea oneraret, et afficeret. Ergo etc.

Et haec ratio etiam vim habet contra amorem benevolentiae: quomodo enim is to amore eum prosecuturi essent, a quo absque ulla causa servirent tractari tam atrociter. Amor enim concupiscentiae est via, et ianua ad amorem benevolentiae: nam iis bonum volumus propter se ipsos quos prius videmus de nobis esse benemeritos; sed in his contrarium

vident scilicet Deum de ipsis esse pessime meritum. Ergo nec serasius benevolè eum possent amare.

Addo quod possent absque culpa eum odio habere, quod ita probo: odio habere illum licet qui avertit ab ordine, et possessione summi boni ultimi que finis, sicut Patrem, et Matrem odio esse habendos a Xpo Dno tum docemur, quando ii ... impedimento fuerint ad inquirendum finem ultimum, sed in hoc casu Deus impedimento esset ne homines finem suum ultimum, et æternam felicitatem inquirerent, et caperent; a qua per summam potentiam eos averteret, et excluderet sine ulla causa, aut merito exspectatorum. Ergo possent licite odio habere Deum. an non

An non est licitum devitare, et fugere summum malum, et authorem eius non video quomodo posset negari nisi concedendo aliquando posse esse licitum amare et amplecti peccatum. Sed author esset summi mali, et miseriæ istorum hominum; Ergo illum devitare, fugere, et detestari licitum esset. Id quod devitare, et fugere licitum est sine culpa odio habetur, ea vel ratione qua laudabile est et licitum devitari. Ergo licitum esset Deum odio habere quod quam absonum sit ex terminorum apprehensione constat.

Confirmo hoc, atque corroboro ideo nullo iure textu licet amare peccatum, quia per ipsum ab ordine ultimi finis deordinamur et avertimur; sed in hoc casu authore Deo, et causa homines et angeli deordinarentur, et averterentur ab ordine: imo a possessione ultimi finis per æternam eius privationem et infinita alia mala, quæ talem causam comitarentur. Ergo non liceret amare Deum, sed illum potius odio esse habendum non minus quam peccatum posset affirmari quod quam falsum sit nulli non est manifestum.

Quod si dicant adversarii non minus fore illicitum istis hominibus, et angelis Deo maledicere, quam iis, qui de facto in

inferno æternis flammis cremantur, quod illicitum esse certissima res est. Sed est aperta disparitas; quia hi non nisi per manifestam iniuriam Deo maledicunt, inque eum infælicitatem suam refundere non possunt, sed in seipsos, qui per peccata quæ commiserunt authores sibi et causa fuerunt infælicitatis, et miseriæ, quam patiuntur. Supposita namque abominatione illorum vita nulla alia forma reduci poterant ad ordinem iustitiæ, quam per æternam pœnam: unde contra seipsos deberent irasci, et Deo potius infinitas gratias referre quo authore aliquem ordinem iustitiæ acceperunt, de quo vitiis, et pravitatibus suis tam turpiter defecerant quod non habent de quo præsens est quæstio, quia sunt infælicitatis.

Non habent de quo præsens est quæstio, quia sunt infælicitatis, et miseriæ secundum Deum authorem et causam habent, et ideo contra ipsum, tamquam contra authorem qui summi mali, et miseriæ, et privationis summi boni, et possessionis finis ultimi possent insurgere et maxime, quia hoc se pati videntur nulla habita ratione iuris naturalis, quod si attenderetur non esset iis miseriis afficiendi. Ideo nulla est paritas inter istos, et eos, qui examinata suarum culparum causa condemnantur.

Sed aliis omissis argumentis idem intentum probo quarta ratione non infirma; si Deus posset æternis pœnis modo dicto aliquem afficere abrogare posset omnem legem naturalem, atque adeo 10 Decalogi præcepta aut in iis saltem pro arbitratu suo dispensare, et contrarium illi contrarium præscribere; sed hoc non est dicendum quidquid nulli nihil pensi habentes effutiverint contra quos alibi acriter pugnavimus. Sequela probatur maiorem; quia non sunt magis iure Pater ut amictur a filio, et filius ut amet, et alat eum ... nec quisquam homo, ne occidatur etc. quam habet homo, et angelus, ne suo naturali fine priventur, nisi se culpa sua ab eo non averterint. Si Deus ad ostendendum suum absolutum dominium potest privare homines, et angelus hoc iure et quietem æternam in sempiternos planctus, et cruciatus commutare; etiam poterit privare Patrem suo iure etc.

Atq. etm se ipsum poterit privare iure iure quo exigit dilectionem, et adorationem a creis, et creas ab hac obligatione absolvere. Siquidem obligatio strictissima creaturam ad amorem, et reveram qm suum factorem maiori ex parte fundat in beneficio creationis; id hoc beneficium Xa hanc Pam tantum decresit qd forte esset multo melius utis hoibus, et angelis n creari, qm creari, q n creant ad Deqm suum nale finem, id ad perpetuam eius caram, et privationem, et ad supplicium, cruciatumq. sempiternum. Io Xa hanc Pam ea amoris, et reverentię obligate absolverentur.

Imo posset precipere, ut ab hoibus odio haberetur et vituperaretur, et cultum idolis tanqm Deo prestarent, et alia similia ad ostendendum ablum suum dominium, et potestatem qua creis quoquoversus uti potest iam obligando eas ad sui adorationem, et amorem, iam ad oppositum, id Xa dum.

Qd si adversarii hæc negent, asserant q. aliquem certum, et modum prestituendum potestati, et dominio Dei, eum ii habet quem nq, et quarum ponent quas pericere bene potest, dominium invertere, et mutare scipsos pertimunt, q si iuri Deus stet, ideo n invertat, et abroget n est poenis, et cruciatibus eternis afflicturus eos hoes, et angelos, qui sunt innocui, et ppterea suum Deum nale habentes ad quietam, et pacificam possessionem sui ultimi finis. Io n erit credendum ponere Deum ad ostendendum suum sablum dominium et potestem hoes, i angelum eternis cruciatibus s. culpa mancipare. Sec. 4. affirmantis sentię momenta elevata.

Sectio 4.

Affirmantis sententię momenta elevata.

Ad maiorem negantis partis cuius magis assen-
tio, elucidationem argumenta quibus innititur pars affirmans in hac sectione
sum satisfacturus ad 1.um ex authoritate Pauli reo eo magnae domus
exemplo, in qua non solum sunt vasa aurea, et argentea, sed et ligne-
a, et fictilia solum probari summam Dei providam, per quam malis etiam
utitur, ita eos ordinem iustitiae coaptando, ut non omnino exorbitent in hoc
mundo: sed non probat eos velle esse malos, neque ordinem, cui deserviunt
ita esse necessarium, quod servari non eo non possit mundi pulchritudo absolute
et simpliciter.

Sicut enim malefactor e ligno pendens suo ordine
iustitiae in republica deservit, ordinem tamen non est ita necessario quod sine eo absolute, et
simpliciter non possit respublica integra, et perfecta servari, cui certe
multo esset gratius, et acceptius non esse malefactores, quam malefac-
tores per poenam iustam suo ordini iustitiae coequare, ita certe sunt
mali in mundo, sine quibus pulcher, et omnino perfectus, et integer esset, sed
tamen ex suppositione quod sint, ut ordini suo coaptentur illaeso quem cor-
ruperunt vitiis suis resarcita per infame illud, et contumelio-
sum servitium, ne omnino exorbitent, sunt coequandi.

Hoc sapienter notavit disertissimus Boetius
de consolat. lib. 4. prosa 6. Sola est, inquit, divina vis cui mala quo-
que bona sint cum eis competenter utendo alicuius boni elicit effectum ordo
enim quidam cuncta complectitur, ut quod ab assignata ordinis ratione dice-
sserit, hoc idem in alium tamen ordinem relabatur, ne quid in regno
providentiae liceat temeritati. Haec Sapientissimus Philosophus, et Martyr
et magis scholastice S. Thomas 1.a parte q. 19. art. 9. ubi ad 2.um sic
inquit, quod malum non operatur ad perfectionem et bonum universi nisi
per accidens, ut dictum est.

Licet aliquando mala suo etiam ordini deserviunt, id
cum necessario illa talem ordinem per se respiciant, quae tendunt potius esse

ad corruptionem et destructionem totius boni ordinis, neque eiusmodi rectus ordo, cui co aptantur, est primo, et per se narius ad pulchritudinem universi, sed per accidens, et ~~non per~~ ex suppositione mali contingentis, ideo nec debent mala amari a Deo, sed vitia illa, et contumeliosa ministeria ad que illorum causa agressores illorum accommodantur primo, et per se possunt desiderari, et intendi. Ex quo constat non esse ad propositum Caietani, et textum Pauli de magna domo, nec textum de figulo, qui eandem habent interpretationem ex qua non erit difficile solvere argumenta a ratione.

Ad primum respondeo talem gradum contumeliorum, et infamem patientium eternas penas non esse per se narius ad pulchritudinem, et decorem universi, sed per accidens, sunt ex suppositione delictorum, sicut ordo, et gradus e ligno pendentium, et similium qui ordinem iustitiae punitivae constituunt non est narius per se, et absque, sed ex suppositione delictorum, que adversus rempublicam commissa fuerunt.

Ad 2um respondeo posse quidem hominem igne, et ferro feras persequi, et fatigare, quia in eo naturali fini illarum non adversatur, sed deservit, quia ea in mundo sunt, ut eiusmodi honestae delectationi hominum deserviant, et sic famulentur ei tanquam principi, et domino suo; at Deus eternis ignibus cruciaret absque culpa homines, vel angelos naturali illorum fini, qui est aliqua quieta, et pacifica possessio Dei tanquam sui ultimi finis, et sui summi boni adversaretur. Quod non licet.

Licet homini animantibus uti, in iis, que consona fuerint naturali illorum fini, sive tanquam partium entium, sive tanquam totius universi partium, sed contra hos fines, nonnisi per culpam istra uteretur, quia naturale dominium suum ordinem, et modum habet, quem si homo excedat in tyrannidem incidit. Item ex dominatu hominum

in animantia nihil possunt colligere fautores afflantis partis quod suffragetur eis, qui dominatum Dei in homines, et angelos nullum ordinem, et modum tribuunt asserentes posse absolute in infernum lacum D. suum nullo iure illos precipitando.

Adiungendo esse inhonestam, et plane detestabilem tanquam atrocem, et plusquam belluinam eiusmodi voluptatem, atque adeo indignam Deo, quod si forte ea posset honestari ex iure accepto D. dicta iam tunc non ageretur ab iis Principibus contra ius naturale talium hominum, in quantum sunt membra Reipublice + Nil deest

+ Et potius X. illud per rat. delictorum suorum det mori ut servet in aequitate; idem istis hominibus, et angelis, [illegible] est sermo D. omne ius ageret abs. ca eos excludendo a suo nali fine, et in aeternam miseriam trudendo, et ideo nulla est paritas.

Et licet sit verissimum quod Deum esse dominum vite, et mortis, et posse hominem, et angelum pro arbitratu suo, et in vita servare, et annihilare non est verum posse hos ordines [illegible], et miscere [illegible] in singulis quibusque esse ordinem suum, et modum servaturum, et tam vite quam morti esse suas leges, et iura retentum, [illegible] hominum, et angelorum debetur [illegible] sui ultimi finis. Ex suppositione quod tunc vite ordinem amet non nisi per tyrannidem eo sine absque causa privavit illos.

Neque momenti alicuius est quod dicitur de annihilat. que est maius malum absolute et simpliciter, quam poena eterna quod licet physice sit maius malum potest esse moraliter [illegible] minus quod per annihilat. Deus D. nullum ius ageret [illegible] oio gratiose et liberaliter angelum, et hominem in vita servet, sicut oio liberaliter, et gratiose illos creavit; et ideo hec non essent mala moraliter, sed tantum physice; poena vero eterna angelis inflicta, et hominibus

immerentibus esset de iure naturale, quo exigunt suam naturalem felicitatem nempe possessionem sui ultimi finis, et ideo eius exclusio, et privatio absque culpa erit mala moraliter, atque adeo indigna Deo.

Declaro hoc in humanis exemplo manifesto: maius malum est non dare vitam proli, quam ei non dare alimenta, et tamen hoc quod est physice minus malum est moraliter malum maius, quia non dando vitam proli de nullo iure agitur, ei tamen iam genitae alimenta negando de iure naturale ipsius prolis agitur. Potest ergo bene stare Deo liberum esse creare, et in vita servare, seu annihilare angelum, et non esse ei liberum privare illum sine culpa ultimo naturali fine, et aeterna miseria afficere.

Ex his dicitur ad extremum de duobus de vita pendentibus, in eo non casu quem fingit oppositio de nullo iure agitur, quia neuter habet ius ad vitae servationem: imo potius secundum urgentes leges ambo deberent mori, et ideo honestari potest facultas ad pendendum, secus in casu quo ageretur de iure naturale illorum hominum, et angelorum, qui licet non habeant ius ad servandam vitam in aeternum, quia hoc dono gratiosum, et liberale est, ius habent ne ipsis denegentur ex suppositione quod semel fuerint, quae secundum naturae exigentiam dentur ipsis, sicut proles ex suppositione quod vita accesserit habet ius, ne ei alimenta denegentur etc. Ex suppositione quod existant homines, et angeli non potest negari ius assecutio sui ultimi naturalis finis, qui debetur iure naturae, nisi non ab eo se per culpam averterint.

Dices: hinc sequi nefas Deum de potentia absoluta et per miraculum posse siquidem leges naturae infringeret sine iniquitate non potest, quod a Deo debet esse quam longe. Secundo nego sequelam, potest quidem Deus infinita de potentia absoluta, et per miraculum neque ex doctrina tradita sequitur de iure, quia non negamus posse Deum secundum naturam, et leges eius, id posse de E. nulla iuris ratione habita

rat.e sicut ig.r qui debens quinquaginta dat 100 suo creditori n agit d.a iustam, id s.a Marin perficiens suum ius per gras, et liberalitatem, ita Deus de sp.a abla, et per miraculus agens n destruit leges, et iura ... sed perficit ad longe maiora, et meliora eam elevando; ideo in casu quo Iud.s n perficeret iura, et leges nec illas strueret negans etiam quae ei debent ... Dca ... casus ... et impolys ... adeo defendendum tanquam magis verisile n posse Deum ad ostensionem sui abli dominii et potestatis hoem, l angelum immerentem eternis flammis, et perpetua sui absentia damnare. C. 8. quomodo Deus velit hoes salvos fieri.

Caput. 8.

Quomodo Deus velit omnes homines salvos fieri?

Neminem perire Deum velle iam ostendimus. Quomodo aut.n velit omnes vivere ostendam quam brevissime in hoc c.e ex dicendis in tractatu de gratia auxiliante, ad quem istius q.is distectio magis pertinet. Et ut nihil de adultis m.o dicam, quorum salutem velle, et ex hac salutis dreq.de voluntate auxilia sufficientia prestitisse n difficile apparet ad infantes venio, qui sine aqua baptismi vitam finiunt quos salutem eternam voluisse, et auxilia prestitisse dit posim ... eam adspici n ita facile declaratur ... varias ... Dum sentes, qui presentem dificultatem student disjungere iis t.n omissis

ut quae veritatis lumen n o.o eruerint quid in hac re verisimilius nobis appareat n t.n definitive quam disputative pponam ut sapientiores de eo illud iudicium ferant quod nos ferre n audemus. Et l.o ... Deus

velle oes hoes salvos fieri qui in utero materno moriunt, et eis prestitisse sufficientia remedia ad salvatem in qtus nri generis capiti nempe Adamo prestitit auxilia sufficientissima, et originalem gram pro nobis q servaverint, qua vitam eternam secuti fuissemus de quo nullus Catholicus dubitari poterit

Secundo ex suppone q Adamus peccaverit, et in omnem posteritem mors pertransierit etm potest dici voluisse Deum vitam eternam cunctis hoibus atq adeo vivificatem per gram, et adeo sufficientia media prestitisse etiam dictis infantibus n quidem in se ipsis qui n habent usum rationis, sed in suis parentibus cognatis, et amicis, qquo prestat auxilia sufficientia ut possint iis mereri n quidem de digno q sit sufficienti fundo docuit Caietanus 1a Corinth. 7 et Colosensium 1o, et simul R.R.s quos refert Semel apud Tannerum tom. 2. d. 6. de gra, q. 6. dub. 6 n. 176, sed tn de congruo remissionem peccati originalis, atq adeo gram iustificationis, et vitam eternam.

Et quidem posse iustum aliis promereri de congruo 1am gram, et gloriam ex sa S. Thome 1a 2e q. 114 art. 6. et traditur etm ex Aug. q. 149 1a exodum, et lib. 22o de Faustum c. 21. et lio 21. de civit c. 27. Et q cois, et certa intr Theologos firmum q fundatum in sacra scriptura. Videant interpretes S. Aug. ad illum articulum. Qto fortiori poterunt parentes iusti infanti adhuc in utero latenti, qui est una res cum ipsis mereri remissionem peccati originalis, et 1am gram, atque adeo salvatem. Non poterit hoc negari.

Utrum aut aliquo ita oraverint P.P.s iusti pro filiis q se moverit Deus ad eos de facto sanctificandum adhuc in utero latentes pptr illorum, aut aliorum iustorum depre.

cationes res est soli Deo nota, et quae non nisi temere posset de aliquo in parti affirmari iis exclusis, qui ex communi Doctorum Ecclesiae ... habetur fuisse in utero materno sanctificatos, neque hoc in parti discernere est necessarium ad praesentis difficultatis discussionem sed unum scire scilicet Deum non fuisse oblitum infantium in latebris materni claustri vitam exhal... Addens amanti... fuisse providam, et ex illa voluntate per quam omnes voluit salvos fieri. Parentibus et cognatis, et amicis, et aliis iustis tali a auxilia Divinae gratiae ~~tristitiae~~ quae, sicut parcit, uterent eorum spirituales regenerationes per gratiae infusionem mererent atque ... salvationem non minus digne quam peccator potest ... sanctificationem promereri de peccatis ... per contritionem agens paenitentiam.

Sed de his accuratius in tract. de Gratia disputandum modo unum concludo quod praesentis est discussionis ~~...~~ ... vertantur, et vivant. Quomodo regerat in parti cum reprobis ad exactiorem praesentis difficultatis notitiam declaro, quod non est difficile ex dictis c. 9. quomodo Deus ad poenam aeternam destinet, et reprobet?

Caput. 9.

Quomodo Deus ad paenam aeternam destinet, et reprobet?

Ostendi destinationem ad poenam aeternam non posse esse ... sive per actum, quo Deus alicui vult aeternam infelicitatem ante ablationem meritorum malorum praevisorum. Unde sequitur destinationem et reprobationem quae ea merita praecedat per quandam nativam voluntatem, seu non impeditivam peccati, quae fit per voluntatem permissivam. Itaque videt Deus per scientiam mediam quod si ponatur Iudas in talibus circumstantiis cum talibus auxiliis infelici exitu decedet. Non vult impedire hunc exitum infelicem de cuius ... velle illum ne ... et ... sive permissive damnari quia subiecta voluntate sequitur iudicium quo iudicat esse expediens Iudam ponere in talibus

circunst ys, et ei preben talia ꝗ̄ talia auxilia, et n̄ impedire ei malum usum illorum ad qđ iudicium sequitur voluntas ponendi illum in talibus circunstiis etta. Et hec est destinatio ad penam, et reprobatio, qm Deus het, que ꝯpletur per pravam voluntatem, qm habet dandi ei eternam pœnam pro culpis iam prævisis.

Hec est expressa mens S. Thomæ hic art. 3. ad 1um ꝯ corpus, ubi: sicut predest.o, inquit, includit volunt.em ꝯferendi gr.am et gloriam ita reprobatio includit volunt.em permittendi aliquem cadere in culpam et inferendi damnationis pœnam pro culpa; qq. verbis ad propositum nihil potest dici disertius. Nec potest colligi ex hac doctrina aliquid ꝯdictis, q.a voluntas illa negativa, seu n̄ impeditiva perditionis, sive permissiva, et illud iudicium dictans esse expediens ponere Iudam in talibus circunstiis, et n̄ impedire ei, seu permittere malum usum auxiliorum etta, per que certissime perveniet ad sui perditionem n̄ est esse causam physicam aut moralem mortis eternæ illius, q.a sic nec physice, nec moraliter influit in illam.

Non physice, q.a n̄ het pravam voluntatem ꝯe in perditionem influentem, ut ꝯstat ex dictis, sed solum voluntatem negativam; ꝗ̄ deus n̄ vult reprobo pove, et efficaciter bonum vitæ eternæ, nec impedire ei malum seu ꝯferre miseriam ista n̄ voluntas, ut est evidens, n̄ est aliqs unde physice sequatur perditio, nec moraliter, q.a ad n̄ volendum ei efficaciter, et pove vitam eternam, nec impedire malum usum ꝯmorum auxiliorum, et ad ponendum illum in eiusmodi circunstiis iustissimas het Deus causas, qđ est sufficiens ut ei nec moraliter perditio debeat attribui, sed impotentiæ voluntatis, et malitiæ reprobi, unde ꝯtra sequitur.

Licet n̄ Deus previderit perditionem, et noluerit eam impedire excludendo Iudam ab eiusmodi circunstiis et serie, per qm infelicis exitus sortiretur, n̄ ideo ei aliquomodo det attribui, q.a cum nihil ponat Deus, quod ex se inferat perditionem, sed ostendi, et habeat iustas causas ad n̄ excludendum eum, se-

stituendum potius in dictis circunstiis, et ideo nullo pacto ei tanqm aut honi, et Deus poterit attribui, ad istam n. attributionem n. sufficit illa tre visio perditionis, et n. impeditio eius, et positio in circunstiis, in qqo illas certissime succedet, sd velle ponere aliquid, unde per se, et proprie sequatur, l obligari ex aliqua lege iustae, l charitatis alte rius ve ad impediendam eiusmodi perditionem. Ex qqo cum nihil in presenti casu occurrat, q.a ut sæpe diximus, nec Deus het vo luntatem, per qm velit prove perditionem, nec aliqua lege, aut uire obstringetur ad illam impediendam, sed iustissimas potius caphet ad n. impediendum illam, ideo nulla rat.e ei det attribui, sed ut dixi infælicitati, et improbitati eius, qui reprobatur. unde prie sequitur

Quæ alot.r illæ cæ sint, quas Deus het ad n. impediendam perdit.em eorum qui excluduntur a regno, et eos ponendum in circunstiis, in qqo eta male Divinis beneficiis ac tantur qd s.e dubio sunt perdituri, cum occultissimæ sint, n. debent a nobis curiose investigari, sd summa reverentia, et humi litate suspici, et adorari. Num quid dicit figmentum, ait in nro casu S. Paulus, ei qui se finxit, quid me fecisti sic? An n. het potest em figulus luti etc.a Vere in Comprehensibilia sunt Dei iudi cia, et investigabiles viæ eius, de qqo inquit sapienter, et pie Augus tract. 26. in Ioan. Noli velle diiudicare, si n. vis errare. Verum t.n tanqm certissimum, et indubitatissimum det teneri: nullam iustam de Deo in sua miseria, et infælicit.e reprobos posse ha bere querelam, q.a nullis, qd quoquo modo suum erat detraxit, et mu ltis, s.e debitus, ex oio liberalitr, et gratiose plura n. contulit, qqs sive lent bene uti se faustos, fælices q. s.e dubio efficerent, sed hæc ex di cendis in seq.ti Disp.e clariora reddent. Disp. 3.a de cã prædestis ex pte prædestinati

DISPVTATIO 3.

De Causa Predest.is ex parte praedestinati.

In expeditione istius disp.is non multum immorabor, errores n. hereticorum de hac materia, et illorum refutationem quod alios multum retardat non ex professo persequar, ideos et illorum vindices tantum indicabo, ut eos, si placuerit, adeatis, et ad id quod nostri muneris est proprium disp.nem coarctabo. c. 1. punctum presentis controversiae

CAPUT 1.m

Punctum presentis controv.ae

Non est presens controv.a de causa efficienti, aut alia physica, sed de causa meritoria, et motiva, cum n. hunc Deus predestinet, et illum reprobet, ideo sapientes movent visa tam notabili sortis differentia ad instuendam presentem disp.em in qua inquiritur: an ex parte eius quem Deus predestinat aliqua ratio et causa ipsum Deus pretraxerit, ut illum eligeret, et predestinaret, et ex parte illius quem reprobat aliquid Deus invenerit, quod premoverit eum, ut reprobaret.

Et hoc esse punctum presentis controversiae inter alios sapienter annotavit noster Granado hic tract. 7. d. 1. n.o 6. ubi: atque ut brevissime dicam, id de quo existimo a D. Doribus disputari illud nimirum est an omnes effectus Dinae predestinationis aut reprobationis habeant aliquam causam, aut rationes quae Deum moverit aut excitaverit ad illos volendos etc. ut prius notatum fuerat a D. Thoma hic art. 5. in corpore admodum proc sub questione verbibur, inquit utrum ex parte effectus predest.o habeat aliquam causam, et hoc est querere utrum Deus preordinaverit se daturum effectum predest.is alicui propter merita aliqua.

Secundo in superioribus duplex a nobis predest.o disctata fuit, nempe predest.o activa sive passiva, quae est actus Divini

q.q. ad æternaz fælicitatem in electis, et probatum Dei pro i ange
lus certissima transmittit, et prædestinatio passiva, sive maliz, et
activa, quæ est illa Divina beneficia, per quæ tanquam per certi
quos quosdam gradus homo, i angelus ascendit ad regnum Dei,
deuttaq. destinatio disquiritur, an similiter sit ex parte hois, i an
geli aliqua ratio motiva et detrativa, sive meritoria illo
rum actuum, qui constituunt formalem prædestinationem et illorum effectuus
qui constituunt prædestinationem malem, sive passivam, et activam.

Et dixi illorum omnium actuum, et omnium effectu
um, qui activam, et passivam prædestinationem constituunt; quia de tota
prædestinatione adequate, et complete, considerata controversia præsens est, et
non de aliquibus actibus, et effectibus duntaxat, qui pertinent
ad illam tanquam partiale constitutivum, quia de his minor est
difficultas. Aliquos. n. actus, et effectus præsupponere alios
i tanquam dispositiones, i tanquam meritum inter omnes constat.

Sed quia in absolutione presentis difficul
tatis magna solet esse varietas tota procedens ad statuitione
tione nois prædestinatio quovaria solet a Theologis usurpari, ut con
stat ex 1.a contro.e c. 1. ideo animadvertendum erit prædestinationem in ea
dem acceptione quam ibi cum S. Thoma cæteris protulimus, et con
quam hucusque disputatum est in presenti etiam controversia esse acceptu
turos nempe pro transmissione sive præparatione et ordinatione certissi
ma ad æternam felicitatem, in quo solum sua controversia est difficili
bus, et maturo examine digna.

Præsens ig. controversia est an illorum actuum
qui constituunt formalem prædestinationem, adæquant quæ; et illorum effectuum
qui activas, sive passivas similiter adæquant et constituunt detrativa
parte nois, i angeli aliqua specialis ratio Deum movens ad
detrans per modum meriti, seu quidem est: inter Iacob qui

qui est caput prædestinatorum, et figura, et Esau, qui est caput, et figura reprobatorum, tam magna est discretio atque dissparitas tam ex parte actuum Divinorum, quam ex parte obiectorum dictorum actuum: et ideo inquirit an ex parte Iacob aliqua ratio scintillaverit, quæ allexerit, et quasi promoverit Deum ad eam tam notabilem discretionem, et disparitatem.

Et quod ad actus attinet adverto ex dictis ex professo in nostro tractatu de Divina voluntate singulis qui busque actibus Divinis duplex obiectum esse assignandum, nempe primarium, et per se, et secundarium, et per accidens, atque adeo singulos quosque actus Divinos duplicem habere rationem, nempe primariam, et per se, ad primarium obiectum et secundariam ad obiectum secundarium.

Igitur eos actus, qui activam prædestinationem constituunt ex parte prædestinati nullam primariam, et per se rationem præsupponere non est mihi indubitatum, et certum quoniam Deum non dependere a creatura tanquam a sua causa, et prior, neque ab illo suum esse derivare, et hoc est quod S. Thomas docuit in hoc art. 5 corpore per hæc verba: nullus fuit ita insanæ mentis qui diceret merita esse causam Divinæ prædestinationis ex parte actus prædestinantis.

Quare tota dificultas devolvitur ad rationem motivam, et detractivam secundariam, et per accidens, quam concedere actibus Divinis per se loquendo nullius est inconvenientis, ut late iam fuit ostensum a nobis in tract. de Divina voluntate citato, quia hæ rationes, et detractiones non causant, neque specificant, neque ab iis actus ullo modo dependent, neque cum iis conveniunt modo ibi explicato quibus præsuppositis non est dificile quæstionem decidere. Sed prius debemus præmittere errores, quibus mortales in hoc freto naufragati sunt. Cap. 2. De hac materia errores varii.

Caput 2

De hac materia errores varii.

Primus error fuit Originis Adamantii, qui docuit n. semel in libris Periarchon, et in illa lib. I. c. 7. aiam n. fuisse simul cum corpore creatam, sed antea, ita ut prius bene, vel mala fuerit operata, et xa. operum diversitem, a Deo electa, aut reiectam, docet in lib. 2. c. 9. ante finem, agens de prelat. Iacob in utero materno, et saepe alibi cam, et motivum discretionis predestinatorum areprobis ait esse opera bona, et mala quae aiae antequam in corporibus carcerarentur effecerant, per quae electi ad eternam felicitatem, l. reiici fuerint promeritae.

Sed iste error impugnatur amultis theologorum quos refert noster Granado hic tract. 7. d. 2. sect. I. Contra quem aperte militat Apostolus ad Rom. 8. cum n. dum nati essent, nec quidquam boni aut mali egissent n. ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia maior serviet minori Iacob dilexi et Esau odio hui. Et I.o Corinth. 5. omnes nos manifestari oportet ante tribunal XPI, ut referat unusquisque propia corporis prout gessit sive bonum, sive malum. Impugnatur amultis theologorum quos refert noster Granado hic tract. 7. d. 2. sec. I. adquem possunt videri.

Secundus error fuit Pelagii, qui ponebat cam meritorias sive motivas predestinationis in nro libero arbitrio destituto auxilio gre interioris. Hic n. eiusque sectatores solam gram creationis hois cum libero arbitrio, et favorem externum promulgationis legis XPI et exemplorum sue vite ssmae. nariam esse propugnabant ad conseq. dam eternam felicitatem, ut constat ex libris diui Carthaginensis in Epist. 90. D. Aug. tom. 2. quem errorem aliquantulum postea temperavit convictus argumentis Catholicorum, sed qn. veritatis scopum nunquam attigit, dicens gram interiorem dari, sed duntaxat ad facilius conseq. endam eternam vitam, et n. ut illam

able, et simpliciter dequi possimus, quo cam able et simpliciter narram ad salutem in via distulit 1.e adiutorio gratiae, qm 18.m requisivit ad melius, et facilius posse salvari, et agere o pera aeternae vitae, et n ad posse simpliciter

Hunc errorem impugnant coitr Scholastici in tract. de Gra videant inter caeteros P. Granado ibi sec. 2. et P. Herize d. 25. c. 2. ubi merito carpit magistrus Navarrete, qui in eximium Doctorem ut in caelum dispuens ostendens affigere ei errorem Pelagii injustissimas dictae se cujusdam bene sententium tempestem excitavit

Tertius error fuit Semipelagianorum, qui Pelagianam haeresim detestarent, et gram Xpi primariam esse dederent adhuc aliquid ne tribuebant quod ad salutem maxime ducere nam asserebant praeter externam praedicatam, aut exortationem n requiri gram per Xpum, ut homo disponi in operetur justificationem posse viribus ne efficere aliquod opus bonum, sive illud sit fides imperfecta, sive pia affectio, et voluntas ad credendum, sive oratio, l quid simile, per quod mereret perfectam fidem etc.a Unde in assignanda ca, et motivo predestinationis misere decepti fuerunt, quia n a Xpo Dno, et a gratia eius exordiebantur, sed tandem stantes ad nam tanqm ad suum fontem, unde illud fidei initium manabat merita et ras predestinationis reducebant. Mitto alia in qq. etiam Semipelagiani erraverunt quae in tract. de Dna gra tanqm in propria sede prosequemur, et pro impugnatione illorum possunt videri Granado ubi. 2. citata sec. 3. et 4. Et Herize in d. 25. a c. 3. Sed praecipue in c. 8. ubi strenuissimos illius erroris vindices recenset.

Hi sunt celebriores errores in hac ma.

Addam, et alios minus celebres. Talis fuit error Baldaseni, et Prisci lianistarum, cuius meminit Augustinus heresi 35. qui affirmabant quosdam homines ex Diuina Voluntate, et Influentia aderentis esse; ob hoc torum ingenii, inde quod provenire predestinatos et reprobatos; qui iste error efficaciter refellitur ex illo Pauli: Sed et Rebeca ex uno concubitu habens Isaac patris nostri. Et ex illo Ieremie 10. a signis cali nolite timere, que timent gentes, quia nec mala possunt facere. Videatur Augustinus lib. 5. de civitate c. 2. et sequentibus.

Discipuli Valentini, et Basilidis etiam erraverunt in hac materia; nam asserebant diversas esse naturas animarum, quasdam terrenas, et natura addictas terrenis cupiditatibus, quasdam vero spirituales, que peccare non possent, et has protereas a Deo predestinari, illas vero reprobari; qui iste error refutatur omnibus iis argumentis, quibus ostenditur omnium hominum animis inesse liberum arbitrium. Calvinus, et Lutherus cum sectariis etiam erraverunt in hac materia, sed diverso modo; nam affirmabant esse eandem Deum reprobare, necessitatem peccandi inducere, et predestinare inferens necessitatem bonorum operum, et ita in nobis mala, sicut et bona operari. Contra quos est deffinitio Tridentini sess. 6 Can. 4. et sequentibus.

Postremo non debet pretermitti error Predestinatorum, qui dicebant predestinati circa annum 415. ut refert Castro in verbo Predest. et Prateolus in verbo Predestinati. Hi asserebant pie viventibus non prodesse bonorum operum laborem si a Deo ad mortem ordinati fuissent. Et impiis, et peccatoribus non obesse quecumque scelera, et flagitia si Deus illos ad vitam eternam predestinavisset. Quo errore et boni a bonis operibus avocabantur, et mali ad mala provocabantur. Sigibertus monachus in suis chronicis, auctor hos hereticos exortos esse tempore Honorii Imperatoris, et Innocentii I circa annum 414.

Damnavit illum in parti Valentinus Concilium in Gallia anno 855. Cujus author, et caput fuit ut advertit Baronius Gotescalkus, contra quem fuit coactum Concilium Moguntinum tempore Rabani, in quo ipse fuit damnatus, et perpetuo carceri addictus.

Ad hunc errorem revocatur Jovinianus, qui dixit hominem vere baptizatum non posse amplius peccare, et Wiclefus, qui dicebat prædestinatos a gratia excidere non posse, et Joannes Hus, qui dicebat præscitos non esse partem Ecclesiæ, qui damnati fuerunt in Concilio Constanciensi sess. 15. art. 3. et 21. et in Concilio Tridentino sess. 6. c. 12. et can. 17. et refelluntur efficaciter ex illo Pauli 1ª Corinth. 9. Castigo corpus meum, et in servitutem redigo ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Sed jam de hoc errorum spinето ad planam, et lucidam Catholicæ veritatis viam, procedamus. Circa veritatem Catholicam circa causam prædestinationis sectio 1. variæ Theologorum sententiæ.

Caput. 3.
Veritas Catholica circa causam prædestinationis.
Sectio I.
Variæ Theologorum sententiæ.

Omissa sententia Andreæ de Vega lib. 6. in Tridentinum c. 10. et aliorum Catholicorum, quos refert Granado Math. 2. citata sec. qui paululum distant a Massiliensibus venio ad opiniones, quæ sine scrupulo inter Catholicos solent circumferri. Prima est S. Bonaventuræ in 1. dist. 41. art. 1. q. 2. ubi docet non solum fuisse in Deo rationem ob quam aliquos prædestinaverit, sed etiam ob quam hunc, et illum, et reliquos in parti elegerit cujus ratio esse maiorem congruitatem, quam invenit ex parte eorum qui prædestinantur; interdum vero esse alios rationes occultas. Dionysius Carthusianus d. 40. q. 1. in fine art., in salva

Scripturę authorit.e dici potest videri ipsi rationabiliores S. Bonaventurę doctrinas. Ad quam revocari iure possunt Alexander, Albertus Magnus et Henricus, ut bene notavit Granado ibi d.e 3. sect. n.o 3.

Secunda s.a est Gabrielis in 1.o dist.e 41 ubi distinguit duo genera prędestinatorum insignium scilicet et por binariorum, et illorum qualis est Beata Virgo, et D. Paulus, a liis q. eximie sancti nullam prędest.is causam agnoscit, quorum v.o caus concedit, nempe merita, supponit n. sua visione pręcognita a Deo eorum merita usq. ad finem vitę, et post illa prędestinari putat, seu eligi ad gloriam, dua de ca nullam aliam prędest.is propriam effectum agnoscit prętr glorię collatę ad priorum doceat Ockam q.u Ecica, quos fuit secutus Ambrosius Caterinus in Opusculo brevi ad Concilium Tridentinum de Prędest.e et latissime in alio tribus libris distincto quamvis hic author novum loq.i mus prędestinatorum, et salvandorum excogitaverit qui, et quidem merito, inter circumspectiores Theologos n. bene audit.

Tertia s.a, ut alias pretermittam, quę n. tam de re dividunt, quam de acceptione nois prędest.o, docet ex parte hoium, et angelorum, qui prędestinant.o nullam dari causam, et hęc est coiis Ima, et expressa S. Thomę hic art. 5. et Magistri in 1.o dist.e 41 quos fere omnes Theologi sequunt.r Videat.r Granado in d.e 3. citata sec 2. Set nos iam feramus nrum iudicium Sec.e 2.a noster sus.

Sectio 2.

Noster sensus.

Tres prędestinatorum classes distinximus in su periore d.e Ins.a Beatam Virginem constituimus quam diximus electam ante ... cem etiam conditionatam meritorum prevvisionem. 2.m insignium prędestinatorum

quos electos fuisse diximus post prævisionem conditam meritorum suorum per quamdam electionem ablam, et effectem s[tm] suam phycam, et realem tendentiam. Tertiam omnium prædestinatorum quos diximus eligi ad gloriam post ablam suorum meritorum prævisionem phycè, et realiter, et solum moraliter, modo ibi explato, eligi antequam meritis able prævideantur, et de singulis in parti discurrendum.

Sed priusquam veniamus ad decisionem dictis in 1° c. istius disp. addo præter quod an detur ex parte prædestinati causa prove detrans, et adiiciens ad electionem istius prædicti possumus etiam inquiri: an saltem detur causa removens, prohibens, sive habilitans, et dignificans ad talem electionem unius præ aliis.

Sit I.ª conclusio; ut Beata Virgo præ aliis fœminis fuerit electa in 1° suæ electionis ordine, et prædestinata ad gloriam Matris Dei nulla fuit causa, nec detrativa et motiva, nec removens prohibens sive habilitans, et dignificans ex parte illius. Hæc conclusio in qua nulli Theologorum dissentient probatur facile ex dictis in superiore de c. 4. sec. 2, quia in illo 1° ordine electionis non apparet ex parte Virginis Deiparæ aliquid speciale quo debeat præferri cæteris fœminis. Ietti.ª Probo sans; quia in illo priori ex parte Virginis Deiparæ sola est non repugnantia, et proportio obedientialis quam habet natura humana in sexu fœmineo, ut elevetur ad gratiam, et gloriam supremam matris hominis Dei. Sed eamdem non repugnantiam, et proportionem obedientialem habet quælibet alia ad eiusmodi electionem, quia eadem natura est in omnibus. Ergo Virgo Deipara in illo 1° ordine electionis nihil habet speciale propter quod debeat præferri cæteris fœminis.

Confirmatur, et declaratur amplius, quia cum eiusmodi electio fiat ante omnem etiam conditam meritorum prævisionem ut in citato c.° ostendebamus: nihil aliud potest ad eiusmodi electionem præcedere præterquam non repugnantia naturæ humanæ in sexu

-amineo, et obedialis proportio adeiusmodi elevatem, et electiones gratiosissimas, sed in hoc sunt omnes foeminae aequales ut eit clarum, alioqui specie distinguerent. Ergo nihil elucet in Beata Virgine in eo 1o ordine electionis propter quod debeat preferri caeteris foeminis nec hoc debet pluribus probari quod constabit apertius ex dicendis.

Sit 2a conclusio: in 2o ordine electionis potest pie propugnari fuisse Beatam Virginem ratione et causam cur caeteris foeminis esset preferenda. Ad cuius declarationis probationem, et declarationem memoriam refrico doctrinae traditae in eo [illegible] c. 4. nam ibi diximus Beatam Virginem fuisse electam, et praeelectam in Matrem Dei, et hunc praeelectionis ordinem esse antequamcumque meritorum praevisionem et conditionalem, illum vero esse post praevisionem conditionatam meritorum, omnium actuum facturum dependentium a gratia maternitatis, et de hoc 2o ordine electionis qui praesupponit praevisionem optimi usus gratiae admirabilis maternitatis est haec 2a conclusio.

Quam probo, quia potest pie credi Beatam Virginem ornatam gratia maternitatis caeteris aliis foeminis excessuram in optimo usu eius quantumvis eadem ornarent; ergo potest pie credi in 2o hoc ordine electionis qui fit dependenter ab usu gratiae maternitatis ex suppositione quod caderet in esse Beatae Virgini ratione et causam cur cunctis deberet preferri, atque adeo prae aliis eligi. Patet quia non potest negari esse aliquam specialem rationem ad praelationem alicuius in praedestinatione beneficii melior erit usus futurus praecognitus. Ergo si in usu gratiae maternitatis excederet virgo mater caeteris excedens, quod pie potest credi, haberet rationem cur esset caeteris preferenda.

Pro; quia non potest negari esse bonum usum beneficii, et gratitudinem beneficiati rationem specialem complacentiae in

benefactore, et quidam stimulus ad repetenda nova beneficia, et se in facto firmandus; ille 2.us ordo electus de quo loquimur est equivalens ejusmodi complacentiae, et forte 1.m physicus complacentia tantum, et 2.m moraliter electio, in quantum aequivalet cuidam electioni factae dependenter a meritis. Ergo non potest negari esse in Virgine Matre ratio specialis cur caeteris foeminis in 2.o hoc ordine electa sit.

Dices bona opera conditionate praevisa etiam si fiant ex gratia qualia sunt opera de quibus loquimur, quae fieri deberent a gratia maternitatis, non sunt ratio, nec causa movens ad electionem et contrarium sapit semipelagianismum. Ergo licet concedatur Virgini Matri melior usus gratiae maternitatis quam caeteris foeminis etiam si ad eamdem gratiam electae fuissent non ideo debet admitti causa, et ratio propter quam caeteris praeferenda esset.

Respondeo ejusmodi opera ex gratia facta posse esse saltem rationes et causas removentes prohibens, sive significantes et habilitantes subjectum ad electionem modo inferius sectione sequenti declarando, quae doctrina est omnino certa ut videbimus; haec autem ejusmodi electio potest aliquam specialis rationem in Beata Virgine praebere, per quam debeat cunctis praeferri. Dico quia impedimentum retardans ejusmodi electionem est malus usus, aut certe non ita bonus et fructuosus; id tale impedimentum excluditur a Virgine Matre, quia ut bene potest credi videtur caeteris foeminis in usu dictae gratiae excedens etiam si illa afficerentur. Ergo non potest negari aliqua specialis ratio per quam caeteris foeminis ad dignitatem Matris Dei sit praeferenda.

Et probatur, quia ut pie potest credi, Deus videt per scientiam mediam, quod si det gratiam maternitatis virgini matri, dicitur, sit sine dubio majorem materiam complacentiae et fruitionis in facto, quam si quamlibet aliam foeminam elegisset, si licet propter meliorem usum ejusmodi gratiae; Atque haec est specialis ratio ad dictam electionem 2.i ordinis, quia ea, ut iam notavi est sola complacentia in facto, aut parus

ditary ab illa. Ergo concedi potest ex parte Virginis Deiparae sua specialis ratio saltem removens prohibens ad praelationem suam cunctis foeminis.

Adde quod potest etiam concedi non omnibus proprie, et proprie, improprie, et late, aliqua ratio meriti de congruo in Beata Virgine ad suam electionem, illud scilicet quod per hanc habilitatem bene explicatur: non enim potuit ut gratia maternitatis et gloria, quae debetur ei per opera subsequentia, absolute mereri potuit, Beata Virgo prae caeteris mereret illam. Probo hanc veritatem; quia ut supra diximus pie potest credi nullam animam praeter solam, quae ornata gratia maternitatis melius correret Deo. Ergo similiter potest affirmari Beatam Virginem caeteris praeferendam in bonis operibus ex ea factis posse mereri.

Et quia haec optima correspondentia praevisa summum quoddam meriti de congruo constituat in quodam proprius et strictius, id est improprium, et latum, tale scilicet animam apud Deum eligendi potestatem relinquat non minus est certum quam gratiae maiorem complacentiam de facto, et gratitudinis animi in decreto, et dispositione eius; sed haec optima correspondentia, ut pie potest credi, fuit praevisa a Deo in Beata Virgine prae caeteris foeminis. Ergo summum quoddam meriti de congruo habuit, ut prae caeteris eligeretur ad gloriam matris Dei.

Dixi, summum quoddam meriti de congruo, quia non est proprium, et strictum meritum, ut dicebam, sed latum, improprium quia in acceptione non propria meriti non posse Beatam Virginem suam electionem et praedestinationem promereri gravis urgens quia ratio persuadet. quia non potest esse proprie, et rigorose meritum existentis alicuius rei illud, quod existere est attingens tali re, quam dicitur mereri iam existente; sed iam existente gratia maternitatis est attingens existere, aut non existere illa optima correspondentia. Ergo haec non potest esse meritum proprie, et stricte, sed in quadam latissima acceptione

Probo minorem in qua solum est dicultas, quia ornata Beata Virgo per gratiam maternitatis liberam relinquit ei optimam illam correspondentiam excellentium operum omnium virtutum quam dicimus esse meritum, ergo non. Si hoc dicant adversarii rationem meriti ab ea optima correspondentia adimunt, quia per hoc quod libertate non subsistit ut est clarum. Si dicant illud dant manus eo ipso quod ornata Virgine Matre per illam gratiam, atque adeo ea existente nihilominus maneat contingens atque adeo potens esse, et non esse ea optima correspondentia non potest competere ei propria, et stricta ratio meriti de gloria ei correspondente, ut est manifestum. Ergo gratia, et gloria matris Dei non potest a Virgine matre propria, et stricta ratione meriti promereri; hoc apertius constabit ex dicendis Sec. 3. quid de insignioribus predestinatis.

Sectio. 3.

Quid de insignioribus predestinatis.

Sit 1.a conclusio: insignes hos predestinatos dedisse causam suae electionis et predestinationis quam vocamus removentem prohibens sive habilitantem, et dignificantem ut possit in eis electio rite, et prudenter fieri certa res est. Probo hanc conclusionem manifeste quia ut constat ex dictis in superiore disputatione haec electio fit post praevisionem conditionatam optimae correspondentiae Divinae gratiae, et sine tali bona correspondentia non potest fieri. Ergo dederunt hi Sancti causam electioni suae, quam vocamus removentem prohibens.

An non impediret electionem et predestinationem mala correspondentia Divinae gratiae? Est indubitatum. Haud dicam qui hoc negaverint factam fuisse eam electionem et predestinationem in circumstantiis, in quibus fuit praevisa mala correspondentia Divinae gratiae, quod

est manifeste falsum. Sdii Sancti sunt ca nec optime correspondē Divinæ gratiæ, q̃ anter fuerunt preventi; benè flit cum illa operando in eiusmodi circunstantiis cum possint pro arbitrio, et libertate sua d[?]rium facere. I n̄ potest negari eos dedisse cam suæ elect.ⁱ, q̃m vocamus removentes phibens; atq. etm cam dant q̃m vocamus dignificantem, et habilitantem. q.ª per illas optimas correspondam dignificant, et habilitantur, ut posset in iis fieri ea electio prudenter, et rite; pn n̄ reddit dignam habiles q. ad aliq̃m electes qui ponit id, quo excluso, res indigna, et inhabilis est ad talem elect.em, et quo posito habilis, et digna est, ut posset in ea rite, et prudenter fieri electio; sed tales sunt ii Sancti, nas optime correntes Divinæ grã posuerunt id, quo posito habiles, et digni sunt ut possit in iis fieri electio, et quo excluso indigni, et inhabiles essent ad talem elect.em I etª

Cō[?]fratur, et declarat: finge aliquem hoem in nullis circunstantiis preuideri a Deo bene correntes Divinæ gratiæ. Pn iste posset eligi ad gloriam tanq̃m coronas, seu dependentem a meritis. certe incapax, et inhabilis esset istiusmi elect.e, q̃m in eo fieri etm est impole, q.ª n̄ nisi per dependam a meritis est factibilis, quæ merita in nullas temporis circunstantias preuiderentur, ut supponimus, ppter malus usus Divinorum auxiliorum in circunstantiis oibus. At d[?]rius dingeret si quidam hominem preuideret, qui in oibus rerum circunstiis Divinæ grã optime correret: hic n. capax esset, et habilis ut in eo fieri posset electio ad gloriam, quæ depet a meritis in singulis quibus q. circunstantiis talis q. efficeret per suas optimas correspondas Divinæ gratiæ, sicut alter se inhabilem, et incapacem reddidit per correspondam pessimam.

Sdii Sancti, de quibus est sermo preuisi

fuerunt a Deo optime correre Dine grę, per qm fuerunt pręviventi; Ergo suę electioni cam dederunt qa votatiuus removentem prohibens, et habilitantem dignificantem q. ut in iis posit a Deo talis electio fieri. Deffus n. concurrę optime impedimento a seet electioni substulerunt hoc impedimentum n concurrentes male Ergo sustulerunt qd impediret elect. Item correspondia optima habilitat, et dignificat ut posit rite fieri electio propter optimam pent correspondam. Ergo se dignificant, et habilitant, siquidem naturę viribus divinibus gratię ut in iis posit electio fieri atque adeo sunt cę removentes prohibens, sive habilitantes et dignificantes suarum electionum.

Sit 2a. Conclusio: n debet concedi his sanctis illud genus meriti de congruo suarum electionum, et prędestinationum qd diximus esse meritum imperfum, et improprium, qd q. Virgini Matri concessimus pro sua elect. Prob. 2a. q. illud imperfectum, et improprium meritum explicat per istam conditionalem: si fieri posset ut per opera subsequentia elect. hęc mereret, illa s. dubio ab his sanctissimarę retur suis pręclaris operibus eam sequentibus. Sed n est vera hęc conditionalis. Ergo n debet his sanctis concedi dictum meritum. Probo minorem; q. si Sancti suis pręclaris operibus possent mereri elect. ad gloriam, quę equivalet dictis operibus, sed ii de facto fuerunt electi ad gradus glorię multo maiorem, qui scilicet iis bonis operibus tanquam pręmio correspondet, et qui pręterea debetur multis gradibus grę iis liberaliter collatis, ad quam gradus excellentiam dictis operibus secundum se sumptis pręcise n possunt accedere, ut est manifestum. Ergo illa conditionalis n est vera, atque adeo n debent dici cause suarum electionum ea rat. qua talis dicitur Beata Virgo sue lectionis suę.

Dices: nec de Virgine Matre posse affirmari

quod per sua subsequentia opera mereret sine dubio electionem suam, et prędestinationem etiam non hęc posset cadere sub meritum subsequentium operum propter similem rationem: etiam n. subsequentibus operibus potuit mereri gradus glorię, qui corret operi operantis, et autem qui operi operato, seu liberalitati, et benignitati Dei independenter ab operibus etiam corret, sicut de iis sanctis dicebamus, de Beata Virgo ad utrumque gradum fuit electa, ut est clarum. Ergo aut hoc genus meriti virgini matri negandum erit, aut illud non negandum iis sanctis.

Respondeo esse manifestam disparitatem inter Virginem Deiparam, et eos sanctos, quia opera Virginis Deiparę, cum sint personę tantum non divinę, quam excellentiam incomparabilem accipit a gratia maternitatis, per quam in suo ordine coniungitur Deo, ideo opera eius prope infinitum habent valorem; atque adeo posset iis mereri omnes gradus glorię, sive qui gratię, et liberalitati, sive qui labori de facto persolvitur; ~~sicut operibus XPI Domini corpo~~ Sicut operibus XPI Domini corpto quod sint Personę Divinę persolvi posset omne præmium, sive hoc de facto in gratię, sive in laboris præmium designatum fuisset. Quod non habent opera Sanctorum, de quibus loquimur, quę cum sint personarum extranearum, non omne præmium, sed determinatus quidam præmii gradus debet eis correspondere, is scilicet qui operi operantis precise persolvitur, et non etiam qui correspondet operi operato, et propterea non debet iis operibus correspondere ea ratio meriti impropria, et imperfecta respectu electionis et prędestinationis dictorum Sanctorum, quę operibus Virginis Matris a nobis concedebatur respectu eius electionis, et prędestinationis.

STATUITUR
TERTIA CONCLUSIO.

Sit 3.a 9clusio: illa v.o meriti ratio etiam impropria et imperfecta dictæ electionis potest pie concedi his sanctis quam per istam 9ditionalem explicarem. si bona correspondentia Divinis beneficiis poterit esse meritum electionis et prædestinationis hi sancti præ ceteris meruerunt eligi et prædestinari ad excellentem gradum gloriæ, ad quem de facto electi sunt, et prædestinati. Prob. 2.a quia pie potest credi nullos homines melius correspondentes fuisse dictis beneficiis quantumvis iis afficerentur a Deo. Ergo illa ratio meriti imperfecta, et impropria iis potest concedi.

Addo quod ad 9sequendam gloriam in eo gradu, et mensura, ad quem hi sancti prædestinati, et electi fuerunt ad summum possint alii homines eadem instructi gratia æquali diligentia, et fructu correre; quia non improbabiliter potest dici hos sanctos exhausisse omnem vim gratiæ, quam acceperunt, et nullum eius gradum inefficacem vacuum fuisse; sed tantum et conatu egisse, quanta certe non necessitate, et impetu non operarentur.

Dato tamen, et non 9cesso quod alii sint possibiles homines qui maiori, et uberiori correrent fructu, quod non est facile credit[u] hi excederent gradum electionis, et ordinem prædestinationis quod non minus est vitiosum, quam si dictum gradum non attingerent, quia perfectio correspondentiæ 9sistit in medio per quod ex æquo 9pletur electio, et prædestinationis ordo; Ergo non potest negari quod sufficit adverti ex his 9clusionibus meruisse hos sanctos suam electionem, et prædestinationem eo genere om

imperfecto, et lato meriti, in q.tus scilicet attente et solicite co
rrespondere beneficiis, quae fuerunt instructi nulli pretii mae
rerent eligi, et predestinari ad dictum gradum glorie

Neque 3.a haec Dclusio est precedenti
Dria quod qmvis non obscure ex illarum Dtet doctras, co apertius lu
bet declarare, itaq. ideo in 2.a Dclone illam ratem meriti nega
mus, q.a ut Dstat ibi proport.em investigabamus intr opus, et pre
mium, quae certe non est intr electem et predest.em horum SS.orum et il
lorum opera, haec n. longe sunt minora, et inequalia premio
electionis, et predestinat.is dicte, in quo includitur etiam gradus
glorie, qui corret operi operato et quivis gratie liberalitr ipsi
sui Dcesse, et non solus gradus glorie qui est fructus operis operantis
et hac de causa talem meriti quae imperfectum, et latum denegat ambobus
non autem denegat rao meriti, quam exigit 3.a Dclusio, q.a in ea
non tam pensatur meriti ratio ex proport.e et equalitate dati
et accepti, quam ex correspondentia ad Dina beneficia sive ea
proportem heat cum premio im suam extimatem sive non, quae cor
respondentia cum talis fuerit ut dicebam in his Sanctis, ut hic indi
cari posit nullos esse posses, qui melius iis beneficiis orent correspon
sure, si adeo iis afficerentur, ideo haec meriti ratio Dceditur iis, quam
vis illa negetur, quae virgini matri, eius q. operibus, et ope
ribus XPI propter suam pene infinitam estimatem et valo
rem non denegaveris, sec. 4. nec de facto merentur propria meriti forma, nec de
possibili sancti suam electem et predest.es

SECTIO 4.

Nec de facto merentur propia me riti forma, nec de possibili, hi San cti suam electionem, et predestinatem.

Probo hanc 2clonem exacitis q.a 1.a actio meritoria n potest propria meriti ra ab his sanctis meritis. G.o predest.e et electio mereri n potest ab iis propria meriti ra. Co.apt; q.a tan electio qm predestinatio 2plectuntur omnes actus per quos ad eternam felicitatem ascendunt felices anime. Unde si ex iis aliquis saltem sub meritus cadere n potest, 2stat manifeste elect.e et predest.e totalem, de qua est 2trov.a in presenti n posse mereri.

Probo 1g.am ans, q.a si 1.a actio meritoria haberet propria, et exacta meriti rat.e mereri esset libera, et n esset. Probo sequellam, et quidem libera esset ut supponit. Sd liberus esse n potest, qd ex vi ant.is prii necesse est est. I eiusmodi actio libera esset, et n esset. Et quidem ex vi ant.is prii esse necesse, et n 2tingens, eiusmodi act.s Patet, q.a n est 2tingens, qd necesse Deum solvere debitum; sicut n est 2tingens, qd necesse Deum esse iustum; sd meritus eiusm.i actionis est ans illas. I n est 2tingens, qd necesse illas ore ex vi prii ant.is; atque adeo esse simul libera, et n esse. 2firmo hoc I.

2firmo hoc I.: illa est actio nar.ia, que nascitur ex prio, cui resistere est impole; sd talis esset eiusm.i actio I esset naria. Probo minorem; nam cetera sunt perspiqua, q.a impole est Deus reddere iniustum, et iniquum, sd resistere prio eiusm.i actionis est Deum reddere iniustum, et iniquum. I impole est resistere prio eiusm.i actis. Probo minorem; q.a resistere prio eiusm.i actionis, et illam impedire est resistere, et impedire ne Deus solvat qd debet; sd hoc quid est aliud quam Deum cogere ut sit iniustus, et iniquus, nam talis est qui n solvit qd debet; G.o iam Deus posset cogere ut iniquus, et iniquus esset, sd hoc est impole, ut est evidens. I n potest voluntas resistere, eiusm.i pria anti.s, atque adeo n est libera.

Secundo hoc ipsum magis declaro, atque 2firmo illud ans cui resistere, et obtemperare n est 2tingens libert. ea admit; sd

idprio eiusmi actionis n esset contingens resistere, et obtemperare. Ergo istud prium adimeret libertatem. Probo minorem; de caeteris n. nulla est dubitatio quia n est contingens facere ne solvat Deus quod cum omni veritate, et proprietate debet, sicut n est contingens ut dicebam facere illum iniustum, et iniquum; Ergo n est contingens resistere et obtemperare eiusmi prio. Patet antecedens; quia nihil est aliud resistere eius mi prio, quam resistere ne Deus iustus sit solvens, quod optimo iure ex eo exigitur atque adeo illum iniustum, et iniquum efficere, id hoc efficere n potest esse contingens, quia Deum esse iustum, et exactissimum iuris uniuscuiusque servatorem est res certissima. Ergo n est contingens voluntatem resistere eiusmi prio ante suam actionem id prium cui resistere et obtemperari n est contingens adimit libertatem, ut sit plusquam certum. Ergo etc.

Tertio hoc magis confirmo, quia praemium n potest esse meritum sicut solutio debiti, n potest ipsum solventem debitorem constituere; alioqui per idipsum per quod alioqui debitum extingueretur, et excluderetur n extingueretur, nec excluderetur, sed potius stabiliret; sed si illa actio meritoria posset esse premium meriti, esset ipsum meritum, et id ipsum per quod meritum, sive debitum extingueretur. Ergo n potest mereri eiusmodi actio. Probo minorem quam negare nihil certe est aliud, quam a confusione discedere. Ergo iam est premium et satisfactio meriti, et id per quod debitum extinguitur, et aliunde est actio meritoria, ut supponitur. Ergo simul est meritum, et premium, simul id per quod extinguitur debitum, et id per quod n extinguitur, sed ita tuisper, quod certe in illa actione meritoria habet specialem vim, quia id per quod incipit aliquis esse debitor n potest incipere desinere esse debitorem, sed si illa actio meritoria posset mereri per idipsum per quod is inciperet esset debitor inciperet desinere esse debitorem; Ergo n potest mereri illa actio meritoria. Probo minorem; quia evidens est

inciperet Deum esse debitorem per I.am actes meritorias hominis. Consequens etiam est inciperet Deum desinare esse debitorem per I.am debiti solutionem, et I.am premium laboris quod secundum istam sententiam convenit I.a actioni meritoriæ. Et per consequens per quod inciperet esse debitor inciperet desinere esse debitorem, hoc autem non posse affirari, ut ex ipsis terminorum apprehensione convincitur. Ergo etc.

Communiter sententia nostra concluditur hoc argumento, quod certe efficax est. I.a gratia nec cadit, nec potest cadere sub meritum. Ergo neque electio, neque prædestinatio quæ I.am cum cæteris gratiis [illegible] complectuntur. Probo consequens, quia si illa gratia caderet sub meritum esset I.a gratia, et non esset. Probo sequellam; quia meritum sub quo cadit est prius illa, sicut causa est prior suo effectu, et consequenter erit multo prior illa causa meriti eius, quæ est causa suæ causæ, sed causa dicti meriti non est nisi, sed gratia, ut est manifestum in doctrina Catholica. Ergo aliqua gratia aliqua est multo prior illa, sed hoc est illam esse I.am, et non esse ut est clarum; ergo non potest cadere sub meritum I.a gratia.

Ad cuius argumenti maiorem ostendendam, unum sit casus, quod actio ipsa, quam ex vi I.i auxilii exercet liberum nostrum arbitrium sit meritum Deum movens, et detrahens ad conferendum tale auxilium I.um quod non timebunt concedere adversarii, quia eadem est, de hac I.a actione, et cæteris ratio, ne dicam de his esse rationes clariores, ut ex dicendis apparebit, non potest esse meritum proprie et rigorose alicuius rei, id quod hac iam existente, existere, sive non existere est contingens, sed existente hoc auxilio, quod est I.a gratia est contingens existere, et non existere illam actionem quam ex vi eius exercet voluntas, et multo magis contingens est fieri, aut non fieri cæteras alias actiones, quæ ex libero nostro arbitrio procedant, et ab ea gratia non pendent. Ergo hoc I.um auxilium gratiæ non potest esse præmium cuiusvis actionis neque hæc meritum illius.

Probo minorem manifeste, quia per eiusmodi auxilium non adimitur libertas arbitrii, ut est indubitatum. Ideo adhuc existe manet attingens esse, aut non esse eiusmodi actus, nam quid est aliud actionem manere liberam, quam illam manere attingentem, cum liberum sit quod potest esse, et non esse, et hoc ipsum etiam est attingens, ergo implicat hoc actualiter esse premium illius, quod attingens est non esse. Quod implicat primam gratiam cadere sub meritum primae aut alterius cuiusvis actus meritorie et liberae.

Ab authoritate solet probari satis firmiter nostra sententia. Vide Granadum illa d. 3. sec. 2, 3 et 4a et caeteros Theologos in hac de neg. n. in iis, quae sunt communia, et apud omnes pervia lassare vos, aut immorari aequum est; ad maiorem tamen doctrinae elucidationem proponam, et solvam nonnullas obiectiones. sec. 5. obiectionibus satisfit, qua occasione ostensum in hominis esse potestate efficere ne damnari a Deo possit.

Sectio. 5.

Obiectionibus satisfit, qua occasione ostensum in hominis potestate esse efficere ne damnari a Deo possit.

Primo ab authoritate argantur, nam obiiciuntur illud Pauli ad Rom. 8. quos praescivit, et praedestinavit, ex quo, et similibus textibus constat praescientiam illius meritorum praecessisse ad praedestinationem, et electionem ad eamque detrare, et movere, tum silentio textus probant duntaxat praescientiam meritorum subsidit, sive mediam praecedere utique actum praedestinandi, et eligendi non autem adil praecedere utique actum praedestinandi, sive necessitare. Praecedere autem etiam movere, et praedetrare, sive necessitare. Praecedere autem eiusmodi praescientiam ad dictam actum, ideo necesse est, quia non nisi eos, qui per

bonum usum Divinorum auxiliorum se dignos habilesque efficiunt electione et predestinatione ad coronam gloriae potest Deus predestinare, et eligere ad illam ut iam ostendi.

Secundo illud Petri in 2ª Epist. c. I. Satagite ut per bona opera certam vestram electionem et vocationem faciatis, et alii textus similes ex quibus videtur dari electionem non precedere, sed esse subsequentem opera nostra. Idem est pro nobis hic textus cuius sensus genuinus est, ne solliciti sitis, aut anxii fueritis ne a Deo electi, et vocati illa sua secundum propositum electione et vocatione nam si meum consilium accipitis de vestra electione certissimi esse poteritis si bene, sicut, semper operemini; quia neminem Deus excludit a regno, nec excludere potest nisi illum qui prius per malam correspondentiam Divinae gratiae vas aptum in contumeliam se effecerit.

Dices. sequi ex hac interpretatione doctrinam, quam propugnamus, quia si neminem Deus damnat nisi qui prius se effecerit vas aptum in contumeliam. Ergo suae damnationi dedit prius causam, scilicet se vas aptum in contumeliam efficiens. Item si neminem eligit ad eternam felicitatem nisi qui se prius fecerit vas aptum in honorem. Ergo iam neminem eligit nisi qui suae electioni, et predestinationi prius dedit causam nempe se dignum, et aptum ad eiusmodi honorem efficiendo.

Et magis confirmo, et urgeo, quia si neminem Deus damnat, nisi qui se vas aptum in contumeliam prius efficit; et neminem eligit nisi qui se prius efficit vas aptum in honorem scilicet bono, aut malo usu sui liberi arbitrii iam sequitur posse quemcumque facere ne possit Deus illum damnare scilicet se nunquam efficere per peccatum vas aptum in contumeliam: et posse efficere ne illum similiter possit unquam eligere, scilicet si nunquam se aptum vas in honorem per Divinae legis observantiam effecerit; sed hoc est tam predestinatione quam reprobatione in re prob., et predestinato dam[...] videre. Nam isto modo

n̄ ca electis que facit ne possit excludi: et quomodo n̄ ca exclusionis que facit ne possit eligi, sed arbitrio eligendorum, et excludendorum concedimus. Igitur frustra negamus cam electionis et predestinationis quam tandem cogimur admittere.

Solutio huius oppositionis n̄ parum elucidabit doctrinam nostram, et predestinationis recondissimum arcanum. Deo regi ne quando sequi doctrinam nostre sic ex dicta interpretatione. Ad probationem dado ans et distinguo cons. Igitur iam neminem eligit, nisi qui sue electioni et predestinationi prius dedit cam quam vocamus habilitantem, concedo cons. cam: neminem eligit nisi quo sue electioni dedit cam, que est proprie ca movens, et detrans, et ad quam ex necessitate sequitur electio, et predestinatio de qua est presens controversia precipue, nego cons.

Ad probationem re concedendo totum quod intendit. illud posse pro arbitrio suo hoies efficere ne possit unum eligi ad gloriam et coronam, nempe per improbitatem suam, perditionem, et malum usum donorum divinorum beneficiorum et propter similiter efficere per vires gratie ne unum possit excludi, et reprobari? Et hinc nihil contra dicta. Nam aliud est posse efficere ne possit excludi, et reprobari et aliud longe diferens posse efficere ut detrate debeat eligi, et predestinari. Et quidem illud posse dubitandum n̄ est, quia Deus neminem possit Deus excludere a regno celorum et reprobare nisi quem prebuerit se habilem, et aptum effecturum esse ad eternam Divine [illegible] liam per malum usum sui liberi arbitrii, sicut in manu sui liberi arbitrii est, n̄ male, sed bene illo uti, ita est in manu illius efficere ne possit excludi, et reprobari.

Efficere vero ut debeat detrate eligi, et predestinari minime potest, quia ille bonus usus conditionalis n̄ est proprie meritorius, nec fundat aliud bonum ius ad actualem electionem et predestinationem, solum n. est integritatis Deo creare hoiem,

et n creare, ita est liberum ei eligere illum, aut n eligere. Im produxit Deus omnes quos presciit bene fore suis Divinis auxiliis usuros si revera producerentur, et producit similiter omnes, quos presciit iis esse male usuros si item producerentur, nihil certius est, quam n omnes eos creavisse. Igitur longe est dicens posse aliquem efficere viribus gratiæ ne possit excludi, et reprobari a posse efficere ut possit, et de iure debeat eligi, et predestinari.

Et propter hæc negamus posse dari causam ex parte hominis suæ predestinationis, et electionis n autem posse dari causam suæ n exclusionis, etiam si proprie causa est quam proprie sequitur, cum ex observantia divinæ gratiæ in omnibus circumstantiis, quæ est utique in manu hominis Divinæ gratiæ viribus instructi sequatur n exclusio bona eius et reprobatio iam dari posse ex parte hominis Divina gratia instructi causam suæ n exclusionis, et reprobationis male negabitur.

Sed cum ex dicta observantia in omnibus circumstantiis, in quibus constitueretur n sequatur actualis electio, et predestinatio quia adhuc præhabita notitia optimi illius usus divinorum auxiliorum in manu Dei est talem hominem producere, vel n producere, quia nulla lege, aut iure astringitur ad talem bonam electionem, et predestinationem ideo istius nulla conceditur causa ex parte hominis, quamvis causa illius n negetur.

Ex his facilis est interpretatio testimoniorum S. Augustini, et aliorum SSanctorum, qui nobis solent obiici, quæ si illa in parti cum aliis interpretationibus lustrari libeat inter alios videri potest Granado illa de 3. sec 6., et nos iam ad soluenda argumenta quæ a ratione peti solent, quæ ex dictis n sunt difficilia, transeamus.

Secundo ita argumentantur ratione si nulla sit causa predestinationis, et electionis ex parte electi, et predestinati adimitur ei libertas. Probo hanc propositionem: antecedens quod est in nobis sine nobis, et ita nos afigit uni extremorum, ut alterum non sit nobis contingens absque dubio excludit libertatem

que consistit in indifferentia ad utrumlibet; ad talis erit predestinatio et electio quod si nulla eius sit causa ex parte nostra quod libertatem adimeret electo, et predestinato.

Probo minorem; intellectus est ans quod est in nobis seu nobis nam asserimus non esse causam eius ex nostra parte eius ex nostra parte. Deinde quod ita nos afficit decretum salutis aeternae, et finali perseverantiae quod non sit nobis distinguens aliquid dicendum, aut dicendum duo extremum; aut asseramus distinguens esse disponere nos cum electione efficaci, et predestinatione finalem impaenitentiam, et paenam aeternam, quod est manifeste falsum. Ergo etc.

Respondeo distinguendo propositionem; si nulla sit causa nec re movens prohibens, nec dignificans, et habilitans ad electionem et predestinationem ex parte electi, et predestinati adimeret ei libertatem, omitto maiorem; si nulla sit causa motiva, et detractiva per modum meriti in sensu praesenti dispositionis nego maiorem. Ad probationem respondeo distinctione simili ans quod est in nobis seu nobis absolute et simpliciter ita nos uni extremorum afficiens quod alterum extremum non relinquat nobis distinguens excludit libertatem, concedo maiorem; quod est in nobis seu nobis secundum quid duntaxat, nego maiorem. Et ex his est electio et predestinatio quod non haec ponit a nobis absolute, et simpliciter excludi si videlicet ad ipsam ut pro nostro arbitrio possumus nos non habilitemus non bene utentes divinis auxiliis, ideo non est in nobis, seu nobis absolute et simpliciter, sed secundum quid tantum.

Illam vero ad excludere in nostra manu est non bene dicitur absolute, et simpliciter in nobis seu nobis sicut non dicitur in nobis, seu nobis absolute et simpliciter vel ad ad habilitare nos, seu inhabilitare est in nostra manu. Sed excludere divinam electionem et predestinationem et ad illam habilitare nos, vel inhabilitare est in manu arbitrii nostri, quia male utentes divinis auxiliis, in omnibus circunstantiis ut nobis liberum est impedimus divinam electionem et predestinationem et ad illam nos inhabilitamus et bene utentes iis in omnibus

circunstiis excludimus impedimentum electionis, et prædestinationis etiam illam nos adaptamus, et habilitamus. Quod non bene dicitur in nobis seu nobiscum absolute et simpliciter electio et prædestinatio sed secundum quid tantum.

Et quidem illa, quæ in nostra manu non sunt absolute et simpliciter, sed secundum quid tantum ad summum possunt tollere quandam indifferentiam secundum quid, quam non negamus adimi ab electione et prædestinatione. Idea indifferentia cum ad nostram non spectet libertatem formaliter, et in se quantumvis excludatur per electionem et prædestinationem nihil de nostra detrahitur libertate. Ad quam doctrinam elucidandam aliquantulum hic immorari non erit abs re. Sectio 6. Doctrinæ dilucidatio.

Sectio 6.
Doctrinæ dilucidatio.

Duplem itaque indifferentiam distinguo, aliam pertinentem ad iurisdictionem nostri liberi arbitrii; alteram vero cadentem extra illam. Quarum prima sublata libertas adimit, non autem sublata 2da. Ea est indifferentia ad impediendam aut non impediendam electionem et prædestinationem et ad se habilitandum, vel inhabilitandum ad illam. Hæc vero est indifferentia ad electionem ipsam, et prædestinationem in actu 2o, vel non electionem et prædestinationem. § Illa utique est in manu nostri liberi arbitrii Divina gratia instructi, quia ut sæpe inculcatum est quilibet homo, vel angelus Divina gratia instructus potest impedire suam electionem et prædestinationem et se ad illam inhabilitare per ingratam correspondentiam Divinis beneficiis in omnibus circunstiis, et potest removere impedimenta se habilitans ad eiusmodi electionem per bonam correspondentiam in circunstiis omnibus.

Unde ponere ans in nobis, vel nobis alterum extremorum bonam scilicet, vel malam correspondentiam, ita nos agentes unicuique su

dspoto cum tali ant.i° adhibet extremorum disponere non ut nobis d[...]gens nil est aliud quam anobis excludere indrias, sive contingentiam ad utrumlibet, atque adeo libertatem que in tali indria, et contingentia distit, et propter hoc tale ant. a nobis non admittitur neque tale est prędestinatio et electio de qua presens est discussio, quae non antecedunt excercitum conditionatum nri liberi arbitrii illam que impedimenti exclusionem, et habilitatem, dictam potius sequuntur, ut vidimus atque adeo non possunt ei officere.

Altera vero indria ad actuales ipsas electionem vel non electionem prędestinationem vel non prędestinationem non est in manu liberi arbitrii immediate, et formaliter, sed ea tota est penes arbitrium Dei, qui non obstante illa nra impedimenti remotione conditionata in oibus circunstantiis et propria habilitatione per bonas operas conditionatas in oibus circunstantiis adhuc omnino integrum est in actu secundo nos eligere, aut non eligere prędestinare, aut non prędestinare in nihilo nrę potestatis et tantum non nihilo debitę futuritionis nos derelinquens.

An negabit ullus ex infinitos pene, qui si producerentur, et Divinis auxiliis instruerentur satisfacturi essent sicut oportet, et infinitos similiter, qui si producerentur etiam ingratissime satisfacturi essent gratię Divinę, quos nequaquam Deus in lucem edidit. Hoc ita indubitatissimum est quod nulla equat probatione quod indria ad electionem et prędestinationem actualem tota penes Deum est, et ad nos solum pertinens formaliter, et presuppositive in quantum scilicet tales actus possumus impedire modo explicato.

Quapropter sublata eiusmodi indria ad actuales electionem, vel non electionem prędestinationem, vel non prędestinationem nihil formaliter adimitur quod de nostra sit libertate immediate et formaliter, sed per electionem et prędestinationem sola hęc indria adimitur, quae ut constat ex dictis

est subsequens exercitium actuale alterius indriae ad bonum scilicet et malum usum nostri liberi arbitrii, in qua consistit nostra libertas. Ergo nihil de iis adimitur, quae ad nostram libertatem attinent immate, et formaliter per electionem et praedestinationem.

Neque potest dici ante in nobis, seu nobis eiusmodi electio, et praedestinatio si opperatur ad indriam, et exercitium eius in qua consistit nostra libertas, sed cogens illam, et eius exercitium: Sed duntaxat ante ... eius indriae, et actus 2i, qui de nostra libertate nostra non est immate, et formaliter, sicut certissima, et in talis descriptio gloriae in actu 2o ad immate, et formaliter ad solam Divinam attinet libertatem, ut dicebamus, et ideo per eiusmodi ante nequaquam potest nostra libertas occupari, et excludi.

Ex his solutio argumenti firmioris, quod contra nostram iam potest opponi constat abunde; et quem frigidus ignavus que sit stemma illud, quod in desperationis barathrum miscellos tantos detruxit: si praedestinatus sum quomodocumque me geram salvabo si autem extra numerum electorum sum quidquid faciam non mihi proderit ad salutem sempiternam quid igitur laboro, quorum a voluptatibus abstineo.

Facillime enim haec obiectio praecluditur si videatur quemque efficere posse ne possit a numero electorum excludi an non sit cuilibet liberum in circumstantiis omnibus Divina ope ita se gerere ut laude dignus sit ne latum unguis a Divina lege recedens? hoc est de fide. Ergo in manu cuiuslibet est ita se gerere ope Divina, quod non possit excludi a numero electorum. Patet antecedens quia Deus neminem potest excludere, nisi qui se prius per malam contra Divinis beneficiis aptum, habilem quod se in ... [illegible] effecerit, sicut in superioribus abunde fuit ostensum. Ergo quilibet potest efficere ne possit a Deo excludi e numero electorum.

Quod si ita res est, quid inepthius, et turpius

qm eo uti et Divini dilemate. quis te cogit o ignavissime hoiez ut press
citus sis, et an. prædestinatorum electus. Non ne tua improbitas,
quam utique potest Dina ope reprimere; q. in eo te ado Dabis, et qua
si aliquo inevitabili fato misso addictus in oium malorum aby
ssum demergeris. Fac ne sis prescitus, q. hoc in manu tua est; nam
si ita te cum Dina gra geras, q. a via Dei nunquam recedas vitiis
tuis obtemperans, Deum, qui iustissimus est, et iuris cuiusq. observan
tissimus, ita potenter premovebis, et preietrabis, qd te in malum
eternum detrudere nequaqm poterit.

Sic insipienter, et stulte devinceris, et deprimeris eo argto, qdin tua manu est tan facile solvere, aut ei cedis facto, cuius tu ipse es artifex, qd devitare non est tibi magis difficile, qm velle ei non subiici benefaciendo cum Dina gra, ut potes, semper agendo.

Nec minus facile solvitur alterum, quo impetimur de vitio acceptionis personarum, qd Deus incurreret, si etudia precedente ca ex pte predestinati, et reprobi nunc excludere, et illum ad regni sui participationem admittere. An hoc vitium incurri poterit, qn nihil agitur contra ius. Sed hunc Deus eligens et alterum excludens nihil agit contra ius neglecti, nec electi, nam sicut iste per bonam correspondentiam Dditionate previsam se fecit aptum ad honorificam electionem, ita ille ad contumeliosam per negligentiam, et ingratam; q. neq. eligens neq. excludens vitium acceptionis personarum incurrit.

Ad quam veritatem magis elucidandam finge Deum prævidere per scientiam mediam multos hoies, qui si producerentur, et Dinis auxiliis instruerentur ita bene essent Dine gre satisfacturi, q. venirent ad eternam fœlicitatem recuperandam. Teneretur hos, quos habiles prævidet ad sedem eternam coronam omnes producere, aut incurreret aliud acceptionis personarum vitium

n ex iis alios produceret, aliorq. in suo possibilitatis nihilo negligeret. Certe n maius vitium hoc foret, qm ex infinitis mo ptibus, quas capaces ad recipiendas fas, quę defacto dantur esse cognoscit n nullas duntaxat creet caeterasq. tanqm n sibi gratias in suo n esse relinquat.

Limum terrę sm omnes suas ptes aptum ad singulas hois partes, et organa ostruendum respiciebat mundi stas tes, nec ppterea portioni, quam elegit ad ostruendum pedes, iniuriam intulit, eam n eligens ad ostruendum caput. Et hoc n nisi, qa n est idem here fixum, et detratum ius exigens rem sibi prę aliis donari, aut esse aptum habilem q. ad illam admittendam cum aliis multis n minorem habilitatem hentibus. Nullus n ignorat iniuriam inferri nullam. qo ex multis ęque aptis et habilibus ad aliquem honores unus prę caeteris eligitur, quę tn sine dubio inferretur si ius habenti detratum, et fixum ad talem honorem prę aliis sequendum iis denegaretur ad illum admisso alio dr quem haberet ius prelatis q. cum da suum ius ageretur, atque adeo inique, et iniuriose illum deserendo, et alium ad honorem dictum accipiendo, qui eo iure n est par ad talem honorem.

Sed in casu presenti Deus da nullam agit qa nullus illorum hoium habet ius prelatis et ex multis ęque habilibus quemvis licet eligere sine preiuditio aliorum, sicut fabro lignario ex multis ptibus tabulę ęque habilibus, et aptis ad idem ministerium in tabulate hanc prę aliis potest eligere, suo iure utens eligendi: et figulis ex multis partibus luti ęque aptis, et habilibus ad hoc, l. illud vas efformandum potest similiter hanc prę aliis eligere, in quo nulli illarum partium iniuriam infert, ut est clarum. Go n incurreret Deus vitium accept.is personarum hunc eligens, et predestinans ad gloriam ex multis ęque habilibus, et caeteros negligens.

Etiam est frigidum alterum, quo solent pusi li deterreri de inutilitate totius Chanonicę doctrinę, nam quę utilitas eius doctrę, et legis cuius observa, aut negliga neq. valet in mortem inducere, neq. a morte liberare: aut quomodo valebit si absq. ulla ca aut motivo ex parte prędestinati, aut reprobi iste excluditur a vita, et ille ad vitam admittitur

Quo argto nihil esse infirmius, nihil ineptius ds tat aperte, an non est verum quod si Divinam legem ita observaveris, quod ab ea numquam recesseris, ut bene Dina gra adiutus potes ab eo infa lici fato ęternę perditionis absq. dubio liberaberis. Ita certe, quia Deus neminem potest ęterno fato afficere nisi illum, qui se aptum, et habilem ad ipsum sua pravitate efecerit male currens Denis de neriis, quę de negotium ęternę suę salutis agendum prius stunt frequentius. Ergo temere de inutilitate infamas sacram Doctram eiusq. observam, etta

Ille item, qui ad ęternam falicitem electus si ita se vellit gerere ut revera potest quod numquam Divini auxilii sicut oportet curreat, de re suum absq. dubio electus et prędestus annuilabit. Ita indubitate. Ergo non est falicium sors, neq. infelicium ita inevitabilis quod non possit a b.e et simpliciter evitari. In manu reprobi est se non efficere reprobum per perpetuam Dinę legis observam quam si retineat sicut potest impole est talem infaelicus sortem pati. In manu item electi est se non esse electum per perpetuam negligam, et contemptum Dinę legis, quia non est minus impole eligere ad salutem pertinaces Dinę legis contemptores, quam ab ea excludere eius amantem amatorem. Ergo non nisi per temeritatem potest de inutilitate Dinę legis observantia infamari, aut de ipsius iudicio, cuius negliga, et contemptus absolvi.

Num quid saluti æternæ conducibilius, quam id sub quo electio ad illam est impossibilis, et quid ipsi perniciosius, quam id sub quo ad illam pervenire non est possibile, scilicet observa[ntia] Divinæ legis electio, et prædest[inatio] est impossibilis, et cum eius contemptu, et neglig[enti]a ad illam pervenire est impossibile. Sicut observa[ntia] Divinæ legis est ad salutem utilissima, ita eius contemptus et neglig[enti]a est ipsi perniciosissima.

Neque inferas propterea illam esse causam salutis, item quod mortis, quia in sensu quo ut prænotavimus non est causa, nisi quæ movet, et detrahit per modum meriti, sed neutra illarum hac ratione causat; quia illa observa[ntia], et illa neglig[enti]a, et contemptus cum non sint absolute, sed sub conditione duntaxat non possunt absolute movere, et detrahere Deum ad eligendum, vel excludendum. Sed habilitare hominem, vel angelum tantum modo explicato ad talem honorem, vel contumeliam, quod est longe diferens. Conditione illa non precunte istum sub se qui minus impossibile sit quam indignum, et improportionatum ad aliquem effectum ad illum posse eligi a Deo. Sed de his iam ad prædestinatos tertii ordinis transeamus. ex quibus sua lux hucusque dictis accedet. Sectio 7. Quid de prædestinatis tertii ordinis?

Sectio 7.ª
Quid de prædestinatis tertii ordinis.

Diximus hos de facto non eligi a Deo per electionem absolutam, et efficacem primo esse physicum, sed per quandam electionem moralem duntaxat modo superius explicato, et de hac morali electione et prædestinatione inquirimus, num sit causa ex parte prædestinati? Cui quæstioni ex dictis facile est satisfacere. Quod dictum enim de electione physica et prædestinatione eximiæ Sanctorum hucusque dicta sunt huic morali electioni et prædestinationi accommodare non est difficile.

Itaq. hi Sancti etiam dederunt suæ prædest.ⁿⁱ et electioni causam, quatenus dicebamus removentem prohibens, et habilitantem, quia causam possent male Divinis auxiliis corrrere quo impedirent, et prohiberent suam elect.ᵐ et prædest.ᵐ Hæc prohibens sustulerunt non male, sed sicut oportet currendo in dictis circumstantiis, quo se ad elect.ᵐ et prædest.ᵐ in iis habilitaverunt. Hæc .n. cum sit ad gloriam tanquam ad coronam et præmium non potest fieri nisi ex prævisa conditionali meritorum, neque eiusmodi electionis, et prædestinationis capaces sunt nisi qui per talia merita conditionata ad illam se habilitaverint, ut ex dictis superius abunde constat, nec de hoc potest esse ulla controv.ᵃ aut dubitatio.

De propria igitur et rigorosa causa motiva, et attractiva, sive meritoria est præcipua difficultas, quam non dari ex parte electi, et prædestinati neque posse dari satis manifeste constat ex dictis pro eximie sanctis, quæcumque .n. ostenderent, nec dari de facto neque esse possibilem causam propriam et rigorosam elect.ⁿⁱˢ et prædestinationis realis, et physicæ aliorum SS.ᵒʳᵘᵐ probant non minus efficaciter impossibilitatem causæ prædestinationis, et elect.ⁿⁱˢ in summo ... quam Deum hos tertii ordinis sanctos ad æternam felicitatem transmittere docebamus.

Dices: illius complacentia in bono, et felici exitu, et execut.ᵉ æternæ salutis per merita conditionata prævisa, quæ est initium et fundamentum prædest.ⁿⁱˢ horum SS.ᵒʳᵘᵐ et dicitur moralis propter æquivalentiam ad physicam elect.ᵐ quia illa discernitur prædestinatus a reprobo, et illa est veluti fundamentum, et radix cæterorum actuum, quatenus illi sancti tamquam mittuntur certissime ad coronam gloriæ, non minus quam eximie electi per elect.ᵐ realem, et physicam ut superius docebamus illius ingentis complacentiæ homo bene respondens Divinis auxiliis, quatenus fuit a Deo

benignissime preventis cā rigorosa est. Ergo nō potest negari hos sanctos esse cam rigorosam sua electionis, et predestinationis. Probo ans. ideo Deus habet complacentiam eiusmodi, quia previderet illam optimam correspondentiam Divinis beneficiis, qua, si constituerentur in his circumstantiis pervenirent certissime tanquam servi utiles per diligentia et solicita servitutis officia ad diem remunerationis et praemii. Ergo sunt cā rigorosa, et propria sua electionis et predestinationis.

Sed haec obiectio nullius roboris est, neganda. nam est cā
... ipso, quod nō obstante eiusmodi prescientia optimae correspondentiae potest Deus eadem suspendere complacentiam de optimo exitu, quemadmodum illam de facto suspendit in multorum, quos previderet optime esse correspondentes, si vocarentur; quos tamen de facto nō vocat.

Atqui suspendit Deus de facto electionem absolutam et efficacem nō obstante prescientia sua optimae correspondentiae in pluribus circumstantiis. Hoc est indubitatum, si eiusmodi complacentia est in sensu morali electio absoluta, et efficax in quantum ei equivalet quoad omnes effectus tam se habentes ex parte Dei, quam se habentes ex parte electorum ut constat abunde ex dictis. Ergo etiam suspendet Deus has complacentias si voluerit nō obstante prescientia de bona, et grata correspondentia; atque adeo nō ex vero erit cā propria, et rigorosa ex parte istorum electorum maius electionis.

Hanc causalem utique concederent: ideo Deus nec reprobat, nec reprobare potest hunc hominem Petrum v. g. in istis vel illis circumstantiis, quia previderet eum nō fore ingratum si in ipsis fuerit cuius calis est longe differens ut est manifestius longe. nam diversum est hominem esse cam ne damnetur, vel damnari possit a esse cām ut possit eligatur ad gloriam, et predestinet.

Et quidem illius hominem et angelum cadere posse relict Divinae gratiae viribus instructus mihi est pro

certo, et ex dictis constat aperte hoc n. nihil est aliud nisi posse illum bene procedere, et precepta Dei servare; nam si semel verum sit illum observaturum esse legem Dei in omnibus circunstiis per Divinam gratiam e tiam erit verissimum non posse Deum illum nunquam damnare, quia cum iustissimus sit non nisi legis sue reum pœnis tradere poterit illas ergo quem nunquam eius transgressorem videt, nunquam dictis pœnis tra dere poterit; id poteit homo Divina gratia instructus nunquam esse le gis Divine reus illam observans adunguem in omnibus circunstiis Ergo poterit Divina gratia esse causa ne Deus possit illas æternis pœ nis tradere.

Non vero causa esse poterit ut Deus illum ad vitæ æternæ bonum posse eligat. Id quidem est longe diversum sicut longe diversum est esse aptum, et habile ad aliquem actum, ab actu ipso 2°. Itaque Deo omnino liberum est non obstante eiusmodi habilitate, et aptitudine acquisita per bona opera conditionata hunc vel illum eligere ad bonum æternæ salutis consequendum cum effectu. Sicut Episcopo, cui competit provisio alicuius beneficii, vel cano nicatus requirens pro conditione Doctorem Theologum liberum est ex multis eumdem gradum adeptis hunc, vel illum in parli eligere.

Intantum n. vero esset Deus necessitatus ad aliquem in parli hic et nunc eligendum ex iis, quos gratos fore prescognoverit Divinis beneficiis in quantum ex omni eiusmodi gratitudinis conditionate aliquibus acquireret ad eiusmodi electionem ius nullum acquirit ius per dictam gratitudinem quo debeat eligi. Ergo non est necessitatus Deus ad eiusmodi electionem. Probo minorem 1° ex innumeris quos Deus fore gratos previdit per suas gratias mediatas; quos tamen non eligit Deus ad glorias: hoc ex multis sa cre Scripture testimoniis manifeste constat. 2° quia Deus omnino libere

predestinat, et eligit qdin oium Sa verum est etm in ea qua Deus necessitatur ad optimum per hanc n. qd hereticum esset n exclu ditur perfecte libertas physica ad opera ad extra. Tertio, qa etm si predestinare, et eligere ad gloriam esset optimum iam ostendimus in tractatu de voluntate Deum nullo mo ad id necessitari.

Quarto, qa ibi etm ostensum fuit ra tionem optimi de qua est Theologica Trova n petere elect. et predestinationis. Et dato qd conveniret ei in coi nulli certe elec tioni et predest. in parti posset ea rao accommodari; qa n potest esse verum de aliquo in parti esse melius eligere illum, qm a lium quemlibet, qa cuicumq. in parti signato sunt innumeri a lii n minoris aptitudinis, et proportionis.

Itaq. ex vi eius mi bone corresponde pre visse per sciam mediam n acquiritur ius Deum cogens ad elect. qa ble, et simpliciter potest n eligere: neq. ad electionem istius in parti etm in suppone qd se detret ad eligendum ad gloria ius participat. qd sunt alii multi eamdem proportionem et habilitatem hentes, inter quos manet libera optio, sicut Episcopo etiam ex suppone deleturus sit ad canonicatum, l beneficium sue provissionis aliquem Doctorem theologum manet integrum quemvis illorum eli gere; qa nullus habet ius prelationis.

Ad unum certe necessitabitur Deus ex vi illius optime corresponde previsse per sciam mediam, scilicet n eli gendum ex iis quos n previdit bene corresponsuros esse, sed ex iis po tius quos bene corresponsuros esse precognoverit ex suppone quod se de traverit ad eligendum ad gloriam q. necessitatus est ad eligendum aptum, et proportionatum et excludendum improportionatum, et in habile; sicut Episcopus ne sit reus iustitie debet eligere aliquem

ex Doctoratus ad beneficium, vel canonicatus hanc dites postulans ad nullum in particulari necessitatur, quia nullus habet ius prelationis, et omnes sunt iure pares.

Quare concludendum est nullam dari propriam, et strictam causam electionis, et predestinationis ad gloriam non solum excellentiorum, et etiam communiorum, et tertii ordinis predestinatorum; quia nihil est ex parte illorum quod Deum detrahat, et quasi necessitet ad suam electionem, et predestinationem tam physicam quam moralem; et deinde ex parte illorum Divina gratia instructorum dari causam ne ad eternum malum predestinentur, atque etiam ut ad numerum illorum admittantur tanquam habentes, et apti ex quibus infalibiliter electio sit facienda ex suppositione quod ipse Deus determinet ad illam efficiendam; quod nos propugnamus. Ex quibus non erit difficile explicare quid de reprobationis causa sit tenendum. Circa ultimum. Quid de causa reprobationis ex parte reprobi.

Caput ultimum

Quid de causa reprobationis ex parte reprobi.

Non posse dari decretum absolutum, et efficax ante omnem demeritorum scientiam homines, vel angelos ad eternum malum applicans iam ostendi in superiore disputatione in qua etiam, contra Granado, et alios propugnatum non posse dari eiusmodi decretum post scientiam conditionatam demeritorum, sive in ostensionem iustitie, sive in ostensionem, et absoluti dominii ostentationem quibus prehabitis, et explicatione reprobationis, et antiquum illas distinctiones que etiam dictat ex proxima, et precedenti disputatione.

Sit conclusio: reprobationis illius negative

nulla est c̃a rigorosa et propia ex pte reprobi. Hęc assᵒ facile demons
tratur, q.ª ex parte reprobi nullum datur meritum, quo premove
atur Deus, et quasi necessitetur ad illum producendum in cir
cunstiis, in qq previdit male corresponsurum esse Divinis be
neficiis, et attentendum de facto illo iure producendi quemlibet ad
fines suę sanctissimę providę in circunstiis, quas maluerit; si in hoc
sistit reprobatio et ordinatio ad ęternas infœlicitates permissiva
et impropia, quas concedimus. Gᵒ ex parte reprobi nulla datur c̃a
suę reprobationis.

Probo maiorem: q.ª si aliqua daretur c̃a ma
xime illa mala, et ingrata correspond.ª cditionate previssa; sꝫ
hęc n̄ est propie c̃a movens, et detrans, ut est indubitatum ex fi
de, et ex ratione nam quid certius qm esse qmplurimos, quos Deus
previdit per suam sciam mediam male et ingrate correspon
suros Divinis beneficiis, quos nihilominus n̄ produxit in dictis
circunstantiis. Gᵒ n̄ datur c̃a reprobat.ⁿⁱˢ ex parte reprobi.

Hoc unum libenter concedam, scilicet dari
c̃am ex pte reprobi suę n̄ electionis, et predestiⁿⁱˢ quę est illa ma
la, et ingrata correspondentia cditionate previssa: nam est causa
quoad presens attinet, quę movet et detrat ne Deus eligat et pre
destinet; sꝫ illa mala, et ingrata correspond.ª cditionate previsa
Deum movet ne eligat, et predestinet in iis circunstantiis
in quibus fuit previsa, qd abunde constat ex sępius inculcatis. Gᵒ
ett.ª

Neque hoc est cᵗʳᵃ dicta; q.ª n̄ est idem n̄ eligi
nec predestinari, qd reprobari, et eiici. Illud n. etm iis, quę nunquam
extitura sunt convenit, de quibus n̄ dicitur qd reprobentur, et eiiciantur;
eiici .n. et reprobari n̄ solᵐ dicit illud negativum quod convenit eis n̄ e
lectis, nempe n̄ velle iis hoc bonum qd est vita ęterna, sꝫ addit pri

preterea actualem usum iuris quod habet Deus quemlibet constituendi in quibus velit circunstantiis propter secretissimos fines providentiae suae, etiam si praevideat in iis male, et ingrate fore corresponsuros, et aeternum supplicium merituros, et id infaliter substituros quod evenit, nec dicuntur de numero electis, nec praedestinatis contra quos non exercuit Deum huius manifesto argumento est quod illos non produxerit, dum suo non esse deseruerit nunquam iis ad suos fines utens.

Sicut igitur manifestum est nullam dari causam ex parte reprobi illius actualis usus iuris Domini constituendi quemlibet in quibuslibet circunstantiis, etiam si praevideat in iis ingratam eius correspondentiam, et infelicem exitum, per quem usum infalibiliter scilicet permissive et improprie pervenit ad poenas aeternas ita tanquam indubitatum et certum habendum erit non dari reprobationis causam.

Illam autem dari, ut dicebam, non electionis, et non praedestinationis non minus indubitatum esse debet, haec autem est ut dixi mala illa, et ingrata correspondentia, a qua necessario procedit: veram est ratio calis; ideo Deus hunc hominem non eligit nec praedestinat, nec certe potest in istis vel illis circunstantiis, quia praevidit in iis malam, et ingratam eius correspondentiam, quae causalis non habet locum in reprobatione quia non est verum, ideo Deum reprobare aliquem, quia illum videt ingrate esse corresponsurum in aliquibus circunstantiis cum sint infiniti, quos non minus ingrate se habituros praecognoverit, quos tamen in suo non esse deserens non reprobavit. Ergo non potest negari posse dari causam ex parte non electi suae non electionis, nec potest ea concedi ex parte poenae reprobationis.

Ex his in promptu est interpretatio illius testimonii Pauli ad Rom. 9: Ergo cuius vult miseretur

et quem vult indurat, et similium, quorum genuinus sensus est per summam Dei misericordiam, et pietatem, eum ad eternas salutates elegisset, et predestinavisse quem voluit, absq. ulla ca, et motivo premovente, et predetrante per modum meriti ex parte eius. Et per summam etm libertatem propter rat.s occultissimas iudiciorum suorum sanctissimorum, quos voluit obduravisse, hoc est, produxisse in circunstantiis, in quibus suam obdurat.m, sive obstinatam ad malum adhesionem previdit, et eternam perditionem factis suis iustissime repensam utens illo suo iure producendi quemlibet in qqq maluerit circunstiis nulli negans sufficiens ad peragendum negotium eterne salvationis.

Inepte. n. eam obdurat.m alii aliter interpretant, q.a nihil Deus ponit, quo animus in malo obdurescat a quo omnibus modis hoem avertere, et deterrere conatur, et idus in eodem Ju, in quo Deum reprobare, eiicere ex ore evomere, et similia de reprobis dici solent de iisdem etm dicatur qd a Deo obdurentur, et excecentur. etta. Sed illud nihil est aliud nisi uti iure Dstuendi quemlibet in circunstiis quas maluerit, sive previderit infelicem exitum, sive n; Letta. Sed de his iam transeamus ad disput.m de effibus, qm qd ad maiorem Dei sit gloriam finem presenti tractatui imponemus. D.o 4. de effibus predest.is

Disputatio 4.

De effectibus predestinationis.

Facillimo negotio presentes dubs. absolvemus, que ex dictis in precedentibus est in propatulo. D. Thomas hic art. 5. ad finem corporis uno verbo rem totam absolvit: quidquid, inquit, est in homine ordinans ipsum in salutem comprehenditur totum sub effectu predest.is Idem habet in lect.e tertia ad. C. 8. ad Rom: manifestum est, inquit, quod omne Dei beneficium quod homini confert ad salutem est Divinæ predest.is effectus quibus in generali prehabitis non erit difficile ad singularia descendere, ostendere, quibus, et quomodo nec ratio bonit. competere. C. unicum. Effectus predest.is ostensi in particulari. Sec. I. Quid de I.a productione et cæteris bonis naturalibus.

Caput unicum.

Ostendim.s effectus predestinat.is in particulari.

Sectio. I.a

Quid de I.a product.e et cœteris bonis naturalibus.

De his in duplici loquor sensu: vel alterata precise sua nali vi, vel hac attenta ut induta per quandam rationales direct. et ordinat.e sive moralitatem, qua possunt utique authore Deo supervestiri. Et int.o sensu non sunt effectus predest.is quod manifesta potest ostendi rat.e q.a cum predestin. sit illa ratio in mente Dei residens per quam iudicat, et prescribit hic, et nunc hoc esse expediens, et necessarium ut homo consequatur æternam salutem illud solum poterit esse effectus predest.is quod sub tali imperio cadere ponit, seu ut dicebat D. Thomas hominem ordinet, et veluti everhat ad salutem; sed homo non habet I.a productio hois. s.m se precise et sic de aliis nalibus bonis, que solum hoies ordinant, et deferunt ad nales suum finem. Ergo sub hac consideratione non sunt effectus

predest.is ad magis. pro

Ad magis. pro, et declaro: medium utile in aliquem finem n. ordinat, et defert in aliud qui utitur eo maxime si finis sit s. vires, et proportiones talis medii; sed creatio, et caetera bona nalia predestinati, sunt media utilia in finem nales eius ... istam considerat. precisse inspiciantur n. possunt ordinare, et deferre homines in eternas faelicitates, qui est finis longe excedens vires eius tanquam o. supernalis, et sic sine dubio quod sapienter Augustinus docuit in Epist. 105. ubi, n., inquit, istam gram commendat Apostolus, qua creati sumus, ut homines essemus; ista n. est gra per Iesum Xpum Dnum nostrum ... Xpus n. pro illis ut nocs. [illegible] sed pro impiis mortuus est ut iustificarentur, et ... Africani in Epist. 95. Augusti ante medium agentes de creatione, alia, inquit est gra, qua predestinati vocamur ett.a ... quatenus scilicet omnium induunt moralitates ex eo ... cedantur in circunstis, in qq. fuit previsa transmissio, et ascensio ad eternas faelicitates per ipsa ut directa, et ordinata elevataq. ad tam excelsum finem sunt utiq. effus electionis, et predestinat.is quod potest faci le ostendi, q.a electionis, et predestinationis Dini effus est id quod prescribitur per illas rat.s residentes apud Deum ... essemus medius ad adept.em intenti finis; sed eiusmi bona nalia subsistu 2.a consideratione talia prescribunt a Deo. Itaque ... get product.s I.s in hac temporis, et loci circunsta ea talibus ... rentibus ett.a ... opportunissima ad ... dicti finis ... adeo prescribit debere ut talia a Deo qui intendit efficaciter talem fines. 2.o n. potest negari product.s ett.a subsista consideratione posse esse effum predest.s et electionis.

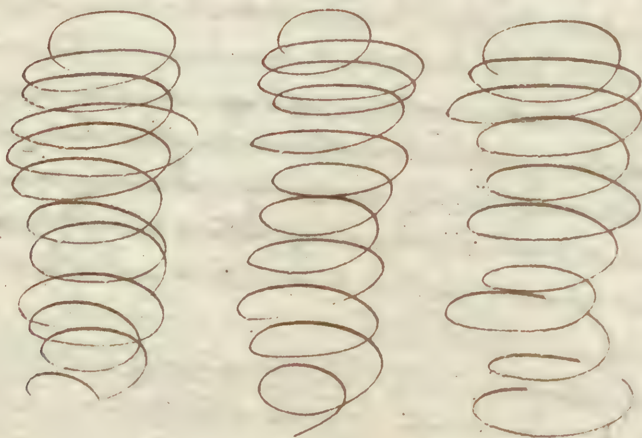
Quod explico, et confirmo, q.a ablevenit Deus

qdn̄ Pras producatur in istis circunstiis temporis, aut loci, et ins
struatur in his, talibus, et talibus auxiliis Dīnę grę, quo accen
det s.e dubio ad Diceq.das fęlicitatem ęternam, et quod si in aliis pro
duceretur absq. dubio periret. L jam productio in dictis cir
cunstantiis cum talibus auxiliis et.a est medium narium
ad sequendam ęternam fęlicitatem, ~~procurandam mediante~~ et hoc
maxime verum est, si res ita succederet, quod in solis istis cir
cunstiis nativitatis sub tali tempore, et loco parentibus, et inde
bus et ceteris in quantum his et n. aliis Dīnę gratię auxiliis ad su
pernalem finem ordinatis, et directis, eius salvatio previderetur
futura, qui casus n. est impossibilis. L n. potest negari devenire
etiam ratio eius predest.is Et quidem si ob aliquid ea ratio iis esset de
neganda n. certe ob aliam, nisi q.a illa bona nalia sunt, a qui
bus nihil supernale potest initium sumere, naturali, n. qui
dem nude, sed in quantum ordinato, et elevato ad finem supernalem
per vim quamdam ipsis Divinitus superadditam supernale sumere
initium nullius est inconvenientis; sicut a materiis, et formis
sacrorum initium sumit gra, quę ab ipsis confertur, et ab intellectu
et voluntate per Dīna auxilia instructis omne opus me
ritorium. Ergo absq. dubio potest dependere, et initium sume
re, ab iis naturalibus bonis modo explicato scilicet ut supervest
tita quadam supernali moralitate ex collat.e Moris ond
currentia talium, et talium auxiliorum supernalium et a Deo di
rect.e et ordinat.e ad finem ętrnę salvat. et Diceq.dus atque a
Deo esse effectus electionis, et predest.is sec. 2. quam de bonis su
pernalibus. Nihil de est.

Sectio Secunda

Quid de Donis

Supernaturalibus

Dehis omnibus duplem habeo Unde rationes, aut non attenduntur secundum se praecise, aut secundum quod supponuntur moralitate quadam per quam infallibiles et certam connexionem habent cum executione aeternae salutis sub tali, et sub tali gradu, et sub illa consideratione praecise non sunt effectus praedestinationis. Quod probo facile, quia sub ea consideratione praecise sunt communia beneficia, et effectus illius voluntatis, quae communis est praedestinato, et reprobo per quam vult Deus omnes homines salvos fieri. Ergo non possunt esse sub ea consideratione praecise effectus praedestinationis. Probatur consequentia; quia huius effectus non sunt communia beneficia, sed beneficia specialissima, cum ipsa specialissimum Dei beneficium sit. Ergo non sunt effectus eius sub ea consideratione.

Secundo quod praedestinationis effectus iis solus esse poterit, qui cadat sub eo iudicio et ratione per quam praescribat tamquam navium ad certissimam executionem gloriae executionem mandandum esse nam in hoc iudicio, et imperio consistit praedestinatio, sed dona supernaturalia sub hac consideratione non cadunt sub tale iudicium, et imperium; quia cum sint communia beneficia non habent certissimam et infallibilem connexionem cum executione gloriae sub tali gradu, sed ordinaria sunt ut cum ordine eius dispensantur, sicut de facto bona non minora, et fortasse maiora quae reprobis concedi solent cum illorum aeternae damnationis. Ergo etc.

Quod magis declaro, et confirmo: voluntas illa qua Deus vult omnes homines salvos fieri, quae communis est praedestinatis cum reprobis cum differat a voluntate consequente praedestinationis effectum habitura est alio modo differentem, nam quomodo differunt quae ex parte praedestinationis increata sunt omnino idem, si nullam omnino ex parte mutationem creaturarum differentiam habent, sed bona supernaturalia

subl.a ista Diderat.e sunt effus illius voluntatis qua Deus vult oes hoes salvos fieri. G.o sublati Diderat.e precise n. sunt effus predestinat.is. Probo minorem, sublati Diderat.e cum sint indiferentes ut cum eius vita, et mors eterna compatiatur n. nisi a voluntate similiter indiferente dent procedere, nam quomodo ille effus qui est cum morte eterna compatibilis qua rat.e cum illa compatibilis est, petet pro sui parte et propria ca. quod est cum illa incompatibili. G.o ea bona sub ea Diderat.e et possunt here pro ca. propria et per se predest.em atq. adeo n. sunt effus illius.

Sub 2.a aut.a Diderat.e, qua illa supposita sunt quadam moralite, per quam hent rat.em specialium beneficiorum Dei exeo quod dentur a Deo in circunstas, in quibus praevidet felicem illorum successum, et n. quomodocumq. sed cum voluntate, et complacentia talis eventus uno supponendo satis explicato sunt utiq. effus predest.is quod potest probari facile, q.a sub tali Diderat.e cadunt sub illo iudicio quo prescribitur quid sit necesse mandari execut.i ad execut.em infalabilem et certam electis efficacis ad gloriam; atq. que cadunt sub tali iudicio, sunt effus predest.is ut est evidens. G.o etc.a

Probo minorem, Deus videt quod si Derat talia dona supernalia in talibus, vel talibus circunstantiis per ipsa Petrus v.g. est infalibiliter negotiaturus suam eternam felicitatem. G.o si semel Deus velit efficaciter ei hanc felicitatem eternam in eo gradu, et mensura in qua fuit previsa, et n. aliunde dat etiam velle ei media sub quibus fuerant previsa; sed dona supernalia in circunstantiis dictis sunt media, que fuerunt previsa tanquam quidam gradus per quos certissime ascendebatur. G.o debet cadere sub eo iudicio prescriptivo, atq. adeo sub 2.a ista Diderat.e sunt effus predestinat.is

Dices: plura dona supernalia cadunt a Deo predestinatis, que nullius sunt fructus sicut auxilia, quibus non bene correspondent, et gratia sanctificans quam in peccata labentes excludit. Ergo de illis donis supernalibus non potest esse vera hec doctrina. Respondeo posse esse sermonem de his donis vel in quantum ptibus providentie particulis predestinati istius, vel quatenus afficit Deus ad talem particulam providam, et sub hac consideratione fateor libenter non esse effectus predestinationis propter dicta; bene autem sub consideratione prima, quia sub ea cadunt sub illo iudicio preceptivo in quo predestinatio consistit.

Item non fuit Petrus per scientiam mediam previsus in dictis circumstantiis iam renuens Divinis vocationibus iam non renuens iam agra cadens iam illa resurgens tandem tandem accedere post varios casus et discrimina ad eternam felicitatem in tali vel tali gradu. Ita res esse supponitur. Ergo si Deus intendat efficaciter gloriam in dicto gradu debet habere voluntatem iudicium quo omne id prescribat per quod ad finem infallibiliter et certissime ascendatur. Hoc non potest negari. Sed ex his que occurrunt sunt auxilia sufficientia etc. Ergo etiam hec prescribuntur a Deo; eo scilicet facto, quo ea sub Divina voluntate cadere possunt.

Instas hinc sequi esse effectus predestinationis quod homo non reat Divinis vocationibus, immo quod peccet quod est Divinationibus: nam etiam hec fuerunt previsa per scientiam mediam, et ex his nihilominus quam ex ceteris constat discursus ille vite hominis qui eligitur et predestinatur. Solutio huius instantie pendebit ex sequenti tractatu in quo quomodo permissio peccati et peccatum possit esse effectus predestinationis demonstraturus sum. Modo addo pro solutione argumenti facti nihil obstare huiusmodi gratie interruptiones per peccata, que dimissa a predestinato

ut sit nihilominus effus prædest.is n. sm pstr dicta, dehor q.a attento to to cursu provid.l specialy prædestinati gra quæ semel ei collata fuit quatumvis per peccata interrumpatur quodammodo moraliter per severare in effus scilt illa tandem recuperabit per pœnitentias cuius inter alios admirabiles effectus unus est reviviscentia mor tificatorum meritorum, de quo in tractu de pœnit.a disputat.s sec.o ultima. Quid de permiss.e et peccato ipso.

Sectio ultima.

Quid de permisione et peccato ipso.

Etiam est certum permissiones peccati 1.m re precise n posse esse effus prædest.is pstr rat.s de bonis nalibus et supernalibus donis in 1.a illorum inspect.e quare tota di ficultas est de inspect.e 2.a, an scilicet possit permissio peccati subire denominat.es specialis beneficii Dei, a quadam moralitate qua lem recipiunt dona supernalia, et bona nalia, a qua habent esse e ffus elect.is et prædest.is

In qua q.e affirmantem iam amplector quam probo n dificile. q.a potest videre Deus qd si permittat Petrum v.g. labi in hoc peccatum negat.is insignia esse virtutum operepretia collecturum scilt ex humilitate pœnitentia compassione, et charitate in miseros peccatores ett.a sicut res re vera contingit. L.o poter.e permissio peccati habere rationes specialis beneficii Dei. Pr. Lusa, ratio de ant.e nulla est du bitatio, q.a etiam dona supernalia, et bona nalia hanc rat.e habent q.a dederunt in circunstiis, in quibus fakir successus ex iis, et tum iis fuit prævisus, silicet ex complacentia et gaudio in tali bono successu, et hoc eius habet permissio peccati: nam quo tunc ne

negari poterit posse Deum permittere, seu n. impedire lapsus ceu gaudio in successu elevat.s eius ad novus vite fervorem. 1°

Dices hinc sequi posse Deum etm ex eodem actu velle peccatum ipsius. Resp. neue manifestam disparitatem, q.a cum peccatum nunquam sit bonum, sub nullis circumst. a potest amari a Deo sive effectus esse sui amoris. Ex quo at tam longe peccati permissio que bona est, et digna Deo n. sit exercitium eius iuris q. habet ad sistendum quemlibet in circumstiis quibuscumque n. impediens illi usum liberi arbitrii, et ideo hec amari potest a Deo, et ordinari in hunc, vel illum sue prov.e finem.

Et licet verum sit q. ex peccato sequantur peraccidens sepe bona, sicut ex crudelitate Tyrannorum patientia Martyrum, n. ideo poterit Deus peccatum, q. ta res n. ex eo q. tenent peraccidens sunt toleranda, et amanda ideo ex eo q. tenent per se. Non negabo effectum illum peraccidens, et extrinsecam ordinat.em peccati ad finem a Deo revera amari et esse effectum predest.s Non propterea peccatum dici poterit predestinat.s effectus, sicut dicitur permissio peccatum, et bona naturalia, et supernalia, q.a de nullo decreto cum verit.e potest predicari q. repugnat malitie eius, et repugnat peccato 1.m se. Neue beneficium Dei singulare et effectum predest.s q.a ex se tendit potius ad predest.e evertendam, et hoem ad eternam suam perdit.em transmittendum; n. potest probari de peccato q. sit effectus predest.s et hec duntaxat dicetur de sua peraccidens, et de illa extra Dei ordinat.e qua adeo Deus est beneficus, q. salutem ex veneno exprimat peccatum in bon. et mirabilit. intorquens.

Cum dut. ut diceбam nec permiss.

peccato, nec bonis naturalibus, nec supernaturalibus repugnet quod sint specialia Dei beneficia hac denominatione accepta ex illa moralitate explata et quod per ipsas tanquam per quosdam gradus tandem Deus hominem deducat ad aeternam patriam, ideo de iis bene dicitur quod sint opus praedestinationis, quod peccato negatur. Sed de his ex quibus dixi abunde, quod de ipsis resp. sit dum plusquam satis quae in laudem, et gloriam cedant Sanctissimae TRINITATIS, cui me, et omnia mea dicero, et devoveo.

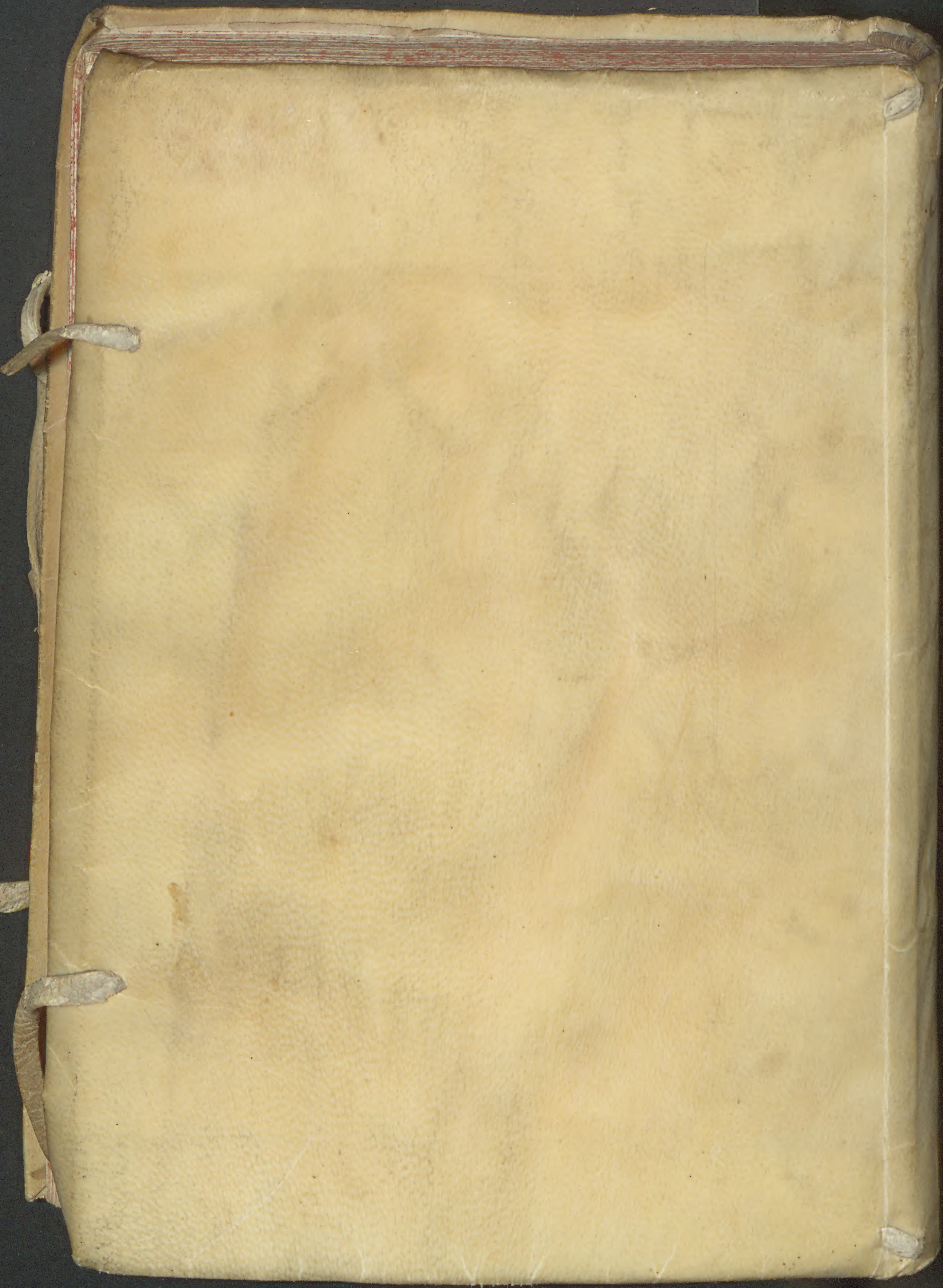
FINIS.

coronat opus

Si quid vero disputationi mendum irrepserit, Sanctae Romanae Ecclesiae omnium que vestrae correctioni libenter subiicio.

Scribebat
Bacchalaureus in Theologia Nobilis
Ludovicus Franciscus de Quiñones
Gaditanus
In Collegio Hispalensi immaculatae
Conceptionis Deiparae Virginis
Purpuratus Collega.

Sola